הארץ

1.30 ש"ח יום ד', י"ב בניסן תשמ"ח, 30 במרס 1988 VOL.69/20951 MARCH 30 1988

הוצאת א.ב. המשפט הישראלי בע"מ
מתכבדת להודיע על הופעת הספר
"הזכויות הדיוניות וסדר הדין במשפט האזרחי – הלכה ומעשה"
מאת משה קשת, עו"ד
690 עמודי טקסט באומנן מורחב
מחיר מבצע למשך חודש: 182 ש"ח
הזמנות בדואר בלבד לפי המען: א.ב. המשפט הישראלי בע"מ, רח' ליליאן 2, ת.ד. 16633, תל אביב 61164.

הדריכות והמתח לשיא משני צידי הקו הירוק — היום לרגל "יום האדמה"

גוברים גילויי הלאומנות במגזר הערבי; רבבות שובתים היום

צה"ל בכוננות לסייע למשטרה אם יתרחשו התפרעויות נרחבות • ראש עיריית אום אל פחם הכריז אמש בעצרת: ערביי ישראל ימשיכו לתמוך ב"אינתיפאדה" עד שתוקם מדינה פלשתינית – "על אפם וחמתם של האדונים שמיר ורבין" • אפשרות סבירה שהשטחים ייסגרו לתקופה ארוכה יותר משלושה ימים • רבין: יתכן שהענישה עוד תורחב

מאת אורי ניר, ראובן שפירא, עטאללה מנצור, איתן רבין ועתי"ם

הדריכות והמתח — הן בקרב כוחות הביטחון והן בקרב האוכלוסיה הפלשתינית ובקרב ערביי ישראל — מגיעים הבוקר, "יום האדמה", לשיא חדש. במערכת הביטחון מקווים כי סגירת השטחים לשלושה ימים תשמש גורם מרתיע, ותוריד למינימום את רמת האלימות. עם זאת, הבהירו אתמול מקורות במערכת הביטחון כי יש אפשרות סבירה שהשטחים ייסגרו לתקופה ארוכה יותר.

בתוך ישראל נעשו מאמצים הן על ידי השלטונות והן על ידי מארגני "יום האדמה" כדי להביא לכך שהיום יעבור בשלום. ל־משטרה, מצד אחר, ניתנו הנחיות לא להיכנס לישובים ערביים ללא צורך, ומצד שני יפעלו "סיירות" של ערבים בכבישים כדי למנוע הפרעות לתנועה.

תוך קריאת ראשי המיגזר הערבי בישראל לאנשי ועדת המעקב שלא לתת למשטרה עילה להכנס לכפרים ולשמור על השקט, גברו והתרבו גי־לויי הלאומנות לקראת יום האדמה. סיסמאות עוינות למדינה ותומכות באש"ף צוירו בישובי הגליל עיבלין, שפרעם, עכו. דגל פלשתין הונף בכפר רמה. בסכנין נחסם כביש וברמת הגולן הופצו כרוזים ה קוראים לאוכלוסיה לשבות. כרוזים כאלה הופצו גם אתמול בבוקר בצמ־תים שונים בנצרת. בכפר עדה נכ־תבה סיסמה עוינת למדינה מכות אש"ף ובזכות מדינה פלשתינית.

יצחק נבון, בפניה דרמטית בט־לוויזיה הזהיר מפני פעולות אלימות שיפגעו בדו קיום בין אזרחי

(סוף בעמוד 7)

מחסום ארז: קצין צה"ל ליד עשרות ערבים שנתקעו בגלל העוצר בדרכם לבתיהם ברצועה. (צילום: איתן רבין)

עדות ראיה / איתן רבין

"אני אורח, מבקש לבקר בעזה"; החייל במחסום: "בבקשה היכנס"

בסימטאות מפירים את העוצר נשים וילדים • בגוש קטיף זועמים: עשרות ספקים נתקעו במחסומים

מחסום נחל עוז, 9.30 בבוקר. האיזור שקט שמש. בכניסה למחסום עשרות תושבים מקו־מיים אשר לא הספיקו להגיע בזמן בדרכם חזרה לבתיהם בר־צועה, ונתקעו כאן כל הלילה. ממתינים למישהו מהמינהל שיבוא לקחת אותם.

ליד המחסום ארבעה חיילים ושני שוטרים צבאיים.

"בוקר טוב, אפשר להיכנס לעזה?" אני שואל.

"מי אתה?" שואל השוטר הצבאי.

"אני אורח, מבקש לבקר בעזה".

"אתה יכול להיכנס".

אני ממתין כמה דקות, רכב צבאי מגיע למקום ולוקח אותי טרמפ לתוך עזה. שקט מסמורי ברחובות, החנויות סגורות, רק כלי רכב של צה"ל ושל המשמר האזרחי מפירים את הדממה. חיי־לים של גבעתי למרים להגיד את האיזור. אמא, אומר החייל: "אתה רואה, עיר מתה, כולם בב־תים. מי שמוציא ראש חוטפים

(סוף בעמוד 7)

כתבי חוץ לבג"צ: סגירת השטחים — פגיעה חסרת תקדים בחופש העתונות

בג"צ ידון הבוקר בעתירה בהרכב של שלושה שופטים • ועדת העורכים רואה החלטה בדאגה • חברי תא הכתבים בשטחים החליטו לא להשתמש בתיאום ובליווי דובר צה"ל בסיקור השטחים

(ע). "סגירת איזורי יו"ש ועזה לאמצעי התיקשורת מהווה פגי־עה חמורה והסרת תקדים בחופש העתונות ובזכות הציבור לדעת. סגירת כל האיזור לאמ־צעי התיקשורת למשך שלושה ימים מסוכנת ומונעת מהעתונאים גישה למקורות ה־מידע בקשר לעניין רחב ובעל חשיבות ציבורית עליונה, הנתון במחלוקת חברתית ופוליטית בישראל ובמדינות האחרות", כך טוען בעתירתו איגוד עתונאי חוץ בישראל, שפנה אתמול לבג"צ בבקשה להוצאת צו על תנאי.

בג"צ ידון הבוקר בעתירה. השופט התורן בבג"צ ד"ר משה בייסקי העביר אמש את העתירה להרכב שלושה שופטים. בהרכב יישבו השופטים מנחם אלון אב

(סוף בעמוד 2)

שיבושים קשים באיסוף אשפה בשל סגירת השטחים

מאת חיים הנדווקר, כתב "הארץ" בתל אביב

שיבושים קשים באיסוף האשפה ברחבי הארץ לאחר שמרבית עובדי הניקיון מהשטחים לא באו לעבודה עקב צעדי צה"ל בשטחים

(סוף בעמוד 7)

"מעשים כאלה מוציאים את דיבתו של הצבא רעה ומעמידים את ישראל ברמות שאינה מקובלת"

4—5 חודשי מאסר נגזרו לחיילים שהורשעו בקבורת ערבים בדחפור

הטוראים יאיר נסימי ודרור סגרכהן הורשעו על פי הודאתם בהתנהגות מבישה • השופטים: אנו ערים להרגשת חוסר אונים של חייל שאינו יכול להגיב בתקיפות כשהוא חשוף לביזוי ולהשפלה — ואולם במקרה זה מדובר בתגובה חריגה שיש בה אלמנט של ביזוי כבוד האדם

(ע). טוראי יאיר נסימי וטוראי דרור סגרכהן שהורשעו, על פי הודאתם, בהתנהגות מבישה ב"פרשת הדחפור" בכפר סאלם ליד שכם, נדונו אתמול לעונשי מאסר בפועל.

בית הדין הצבאי של מחוז המרכז בישר גזר על טוראי יאיר נסימי עונש של 5 חודשי מאסר בפועל ו־7 חו־דשי מאסר ע"ת ואילו על טוראי דרור סגרכהן נגזרו ארבעה חודשי מאסר בפועל ו־6 חודשי מאסר על תנאי.

בכתב האישום המקורי הואשמו השניים בעבירות של תקיפה בנ־סיבות מחמירות ובהתעללות. ב־מסגרת עיסקת הטיעון שהתגבשה בין התובע הצבאי, סגן אריה מוסקונה, לסנגורים סגן אריס פאפו ועו"ד אבן פיינשטיין, הושמטו העבירות על כן, אך סעיפי האישום שונו להתנהגות מבישה.

המקרה בגינו הועמדו הנאשמים לדין אירע בתאריך 5.2.88 כאשר

(סוף בעמוד 2)

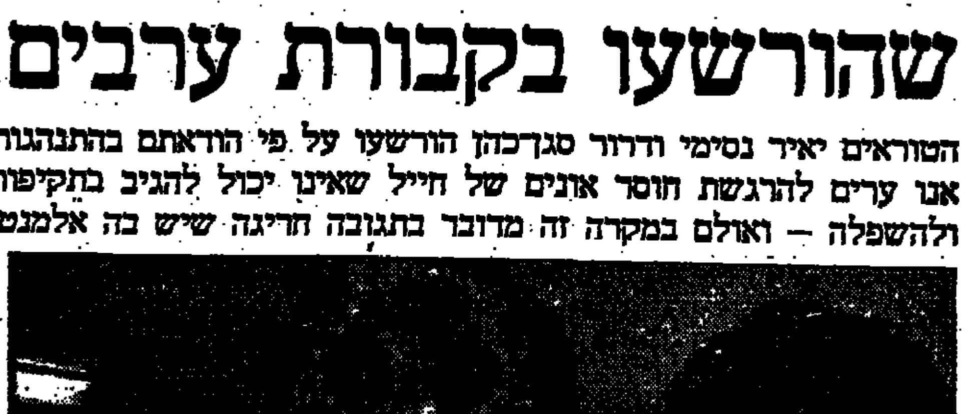

בבית הדין אתמול: יאיר נסימי ודרור סגרכהן (צילום: משה לשם, "חדשות")

שני בקבוקי תבערה הושלכו בקרית טבעון

(ע). שני בקבוקי תבערה הושלכו אמש סמוך לשעה 11 בלילה על אוטובוס של אגד שעשה דרכו מקרית טבעון לחיפה.

בקבוקי התבערה נזרקו על האוטובוס בעת שהיה במורד הדרך מקריית טבעון. בקבוקי התבערה התנפצו — האחד על גג האוטובוס והשני על הכביש. באוטובוס היו באותה שעה ארבעה נוסעים. איש מביניהם לא נפגע ולא נגרמו נזקים לאוטובוס.

משטרת חיפה פתחה בחקירה.

בליל 25 לפברואר הושלך בקטע כביש זה בקבוק תבערה על אוטובוס וגם אז לא היו נפגעים.

חוסיין תורם את משכורת חודש מארס למתקוממים

רבת עמון (ע"ר). חוסיין מלך ירדן, החליט לתרום את משכורת חודש מארס שלו לפלשתינאים המנהלים את ההתקוממות בשטחים המוחזקים. על כך מסרה אתמול סו־כנות הידיעות הירדנית הרשמית "פטרה".

לדברי "פטרה", קיבל המלך את החלטתו ערב "יום האדמה", עליו הכריזו הערבים בישראל. לא צויין איזה סכום בדיוק יתרום המלך, אך בתקציב המדינה של ירדן לשנת 1988, הוקצבה לחוסיין הקצבה חו־דשית של מאה אלף דולר, "כדי לאפשר לו לבצע את התחייבויותיו הרשמיות".

ראש ממשלת ירדן זאיד א־ריפאעי, הודיע כי הקבינט הירדני החליט לשגר שכר עבודה של יום אחד של עובדי הממשלה בירדן לתמיכת המשפחות השכולות של הפלשתינאים, וכן לעזרת הנפגעים בשטחים.

ריפאעי קרא למיגזר הפרטי ולאר־גונים המקצועיים ללכת בעקבות עובדי הממשלה ולתמוך במאמצי העם הפלשתינאי להשיב לעצמו את אדמתו ואת זכויותיו הלאומיות.

שוק ההון

ריבית הזכות יורדת

מאת יהודה שרוני

הבנקים הורידו אתמול את ריבית הזכות על פקדונות שיקליים, לרמה של עד 13 אחוז במונחים שנתיים. ירידת הריבית נובעת מעודפי הנזי־לות בבנקים כתוצאה מההורדה המוקדמת של המשכורות לעובדים. ירידת הריבית סייעה להתאוששות הבורסה, וליצירת מגמה מסויימת של עליות שערים. עם זאת, מחזורי המסחר היו נמוכים ביותר, והסתכמו בסוות מ־4 מיליון שקל.

בצעד נדיר הזמין שולץ את הכתבים הישראלים בוואשינגטון

בפגישה, שתיערך היום, מבקש שולץ להכין דעת הקהל הישראלית לביקורו • יסביר כי שמיר מתנגד לוועידה בנוסח שארה"ב כלל אינה מציעה • שמיר: אני מקווה ששולץ לא ידבר איתנו על שיחות עם אש"ף

מאת עקיבא אלדר

שגריר ארצות הברית בישראל תומס פיקרינג, דיווח אתמול לאנשי לישכת ראש הממשלה ולישכת שר החוץ, כי מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ מתכוון להמשיך בפעילותו לקראת כינוס ועידה בינלאומית ומימוש שאר מרכיבי תכניתו. כל עוד לא

(סוף בעמוד 7)

פרשנות / זאב שיף

"יום האדמה" — מבחן כוח לכושר ההרתעה של צה"ל

השיטה שנבחרה היא הרחבת הענישה הסביבתית לענישה כוללת של האוכלוסיה, מתוך הנחה כי יגבר הלחץ הפנימי על המסיתים ופעילי ההתקוממות שלא נעצרו — אך הדבר עלול דווקא להעמיק את האופי העממי של ההתקוממות

אסור לפתח ציפיות מוגזמות שצעדי הענישה והמניעה הנוכחיים המכוונים נגד כלל האוכלוסיה בשטחים, כמו סגירת השטחים, מניעת יציאה לעבודה בישראל והטלת עוצר מוחלט על רצועת עזה, יניבו פירות מיידים ויביאו לחיסול ההתקוממות תוך תקופה קצרה.

לכאורה עומד הצעד האחרון בניגוד לטענות של גורמים ביטחוניים כי פסקו למעשה הפגנות אלימות נרחבות בשטחים וכי ניכרת עייפות גוברת בקרב האוכלוסיה הערבית. אם הגענו להשגים כאלה מדוע יש צורך בהגברת הלחץ.

נכון שחלה ירידה בהפגנות האלימות (אם כי לא במספר ההרוגים בכרה), אך מתחת לפני השטח מתחולל תהליך שלילי של כרסום מערכת השלטון ונסיון מצד האוכלוסיה להקים מערכת מימשלית משלהם. למרות העייפות בקרב חלקים באוכלוסיה גבר כוחם של הקיצוניים.

עובדות אלה יצרו לאחרונה תחושה כי חל כרסום בכושר ההרתעה של צה"ל. יותר ויותר אנשי ביטחון בשטח דורשים נקיטת צעדים תקיפים יותר "טיפול שורש". ללא טיפול כזה תמשך, לדעתם, ההתקוממות כאשר במקביל ממשיכים עשרות אלפי פועלים להתפרנס בישראל וחלקם אף נוטל חלק בהתקוממות.

הצעדים האחרונים נועדו לחזק את כושר ההרתעה של צה"ל מול ההתקוממות. "יום האדמה" נבחר כמבחן כוח לשם כך. השיטה שנבחרה היא הרחבת הענישה הסביבתית לענישה כוללת של כל האוכלוסיה מתוך הנחה כי יגבר הלחץ הפנימי על המסיתים ופעילי ההתקוממות שלא נעצרו. יש בכך איתות כי ישראל מוכנה להרחיק לכת בענישה — לאמץ את שיטת מניעת היציאה לעבוד בישראל וסגירת הגשרים לתוצרת חקלאית ואחרת כצעד שגרתי.

יעבור זמן עד שיתברר אם צעדים כאלה, המכוונים נגד כלל האוכלוסיה, מסוגלים להשפיע להדברת ההתקוממות. הדבר יגביר ודאי את הלוחצים על התושבים, אך עלול מאידך להעמיק את האופי העממי של ההתקוממות ואף להגביר את ההתנתקות מישראל, דבר שבו מעוניינים המתקוממים.

הנהלת מד"א לשמיר: פעל למנוע סגירת שרותי מד"א מחר בחצות

הרופאים מחריפים העיצומים: משביתים עד מחר 13 בתי"ח

עובדי המנהל והמשק נענו לפניית השר הרב פרץ והרב של רמת גן הרב קוק ויכשירו בתיה"ח לפסח לאחר שהרבנים הבטיחו כי יתערבו אצל נסים כדי להחזיר להם הסכום של 5 ימי שביתה

מאת עדנה אריהור

רופאי המדינה מחריפים את העיצומים. מהיום הם משביתים למשך 48 שעות 13 בתי חולים ממשלתיים. שבעה בתי חולים כלליים: "שיבא" בתל השומר, בית החולים הממשלתי בנהריה, "רמב"ם" בחיפה, "הלל יפה" בחדרה, ובתי החולים בתל אביב: "איכילוב", "דוקור" ו"הוקריה" וכן חמישה בתי חולים פסיכיאטריים: "אברבנאל" בבת ים, "שער מנשה" בפרדס חנה, "איתנים" ליד ירושלים, בית חולים לחולי נפש בבאר יעקב ובנס ציונה. בנוסף ישבות גם בית החולים הגריאטרי "שמואל הרופא" בבאר יעקב.

בבתי החולים אלו יעבדו היום ומחר במתכונת שבת. בבתי החולים הכלליים מבוצעים רק ניתוחים דחופים. אין בשלב זה מגעים בין האוצר לבין נציגות הרופאים. מאוחר הרופאים הודיעו כי בימי חול המועד

(סוף בעמוד 7)

חדשות הארץ

שיחת היום
עם: ח"כ מוחמד והד (מפ"ם)
על: "יום האדמה" (עמ' 2)

*

מחדל של הבינן האמריקאי: לא גילה עיסקת הטילים בין סעודיה וסין (עמ' 2)

*

התביעה בגרמניה: העולה מבריה"מ שמעון אור מסר מידע משך שנים לסוכנים סובייטיים (עמ' 3)

*

ממחר אסור לעשן במסעדות, סופרמרקטים ואולמי ספורט (עמ' 9)

*

מחלקת המחקר של בנק ישראל: יש האטה בפעילות העסקית — לא מיתון (עמ' 10)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: היום מעונן חלקית. בימים חמישי, שישי, שבת: נאה עם עליה הדרגתית בטמפרטורות.
● ירושלים: 16—7.
● תל-אביב: 20—10.
● חיפה: 19—10.
הגולן: 17—7, טבריה: 21—9, שומרון: 18—8, נתב"ג: 19—9, באר-שבע: 20—8, אילת: 28—13.

זכו בלוטו

בהגרלה שנערכה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 42, 32, 28, 19, 13, 8. המספר הנוסף: 22.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5664	0.0007-
נוסעים	1.8618	0.0008-
שחור	1.6600	—

שער הסל

יציג	1.7185	0.0005

בגליון זה 18 עמודים

ערך את העמוד: בועז שפירא

ב־1987 הרווחת בבנק לאומי את האשראי הזול ביותר ובינואר 88 המשכת להרוויח!

מנתוני בנק ישראל בנושא עלות האשראי מתברר כי בכל אחד מחודשי 1987 היתה העלות הממוצעת של האשראי בחשבונות חח"ד ועו"ש בבנק לאומי נמוכה מזו שבשאר המערכת הבנקאית.

בחודש ינואר 88' היתה העלות הממוצעת של כל מרכיבי האשראי לסוגיו בשקלים לא צמודים בבנק לאומי, נמוכה מזו שבשאר המערכת הבנקאית:

ינואר	העלות הממוצעת בבנק לאומי היתה נמוכה בשיעור של:
	11%

החישוב מבוסס על היחס שבין העלות הממוצעת הנ"ל בבנק לאומי ובין העלות הממוצעת הנ"ל בשאר המערכת הבנקאית.

בנק לאומי - רווח יומי

מנהיגים יהודים נועדו בניו־יורק לפגישה סגורה עם פקיד סובייטי

— ביוזמת בריה"מ ● דרקובסקי, הנחשב לסמכות סובייטית בכירה בנושאי המזה"ת ואחד ממעצבי מדיניות החוץ הסובייטית בתחום זה, סקר את תגובת מוסקווה ליוזמת שולץ

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו יורק

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). קבוצה מצומצמת של מנהיגים וראשי ארגונים יהודים נפגשה אתמול בניו יורק עם פקיד סובייטי בכיר ביותר, הנחשב לסמכות סובייטית עליונה בנושאי המזרח התיכון ולאחד ממעצבי מדיניות החוץ הסובייטית לגבי המזרח התיכון.

הפקיד הסובייטי, דרקובסקי, סקר בפני המנהיגים היהודים את תגובת ברית המועצות ליוזמת השלום של מזכיר המדינה האמריקאי שולץ, והבהיר כי לגבי ועידה בינלאומית, איתנה ברית המועצות בעמדתה כי על הוועידה כזאת להיות בעלת סמכויות. הפגישה היתה סגורה ודבר קיומה נשמר בסוד.

הסובייטים הם שיזמו את הפגישה, שהוגדרה כחלק מן המגעים החשאיים המתקיימים באחרונה בין פקידים ודיפלומטים סובייטים לבין מנהיגים יהודים.

שלשום נערכה בוואשינגטון פגישה בין שגריר ברית המועצות דוברינין לבין אדגר ברונפמן, מוריס אברם וישראל סינגר. השגריר רמז שאם יסכים ראש הממשלה יצחק שמיר להשתתף בועידה בינלאומית, תחדש ברית המועצות יחסים דיפלומטיים עם ישראל. גם בשיחה זאת, הבהיר השגריר הסובייטי, כי ברית המועצות מתנגדת למה שהוא כינה "ועידה התחלתית" ורוצה בועידה בעלת סמכויות, בהשתתפות אש"ף וחמש החברות הקבועות של מועצת הביטחון. משתתפי הפגישה התרשמו כי ברית המועצות מעוניינת במומנטום בתהליך השלום והחותרים להיות שותפים מלאים בתהליך זה.

מנהיגים יהודים שקיימו באחרונה שיחות עם פקידים בכירים במועצה לבטחון לאומי התרשמו, כי מטרתו העיקרית של שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ איננה פריצת דרך, אלא יצירת וטיפוח מומנטום לפתרון הסכסוך הישראלי־ערבי והכנת תשתית דיפלומטית שתאפשר לנשיא שייבחר בנובמבר להתחיל מיד במאמצים להביא את הצדדים במזרח התיכון לשולחן הדיונים.

זהו תצלום של שירלי הניקבנבוס משנת 1978. שירלי היא הצעירה שכונתה "סינדי" ואשר שימשה כנראה פיתיון ללכידתו של מרדכי ואנונו ברומא, על ידי ה"מוסד", אחרי שהצליחה לשכנע אותו לבוא עימה לשם מלונדון. ה"סאנדיי מירור" גילה בזמנו כי המכונה סינדי נשואה לאופיר בנטוב, רס"ן במודיעין הישראלי והיא עצמה סוכנת ב"מוסד". הניקבנבוס עלתה לארץ מאורלנדו שבפלורידה, שם יש לאביה רשת חנויות צמיגים. (תצלום ארכיון)

כ־1,000 עצורים במתקן החדש בנגב הקרוי "אנסאר 3"

כנגד חלק ניכר מעצורים אלה הוצא צו מעצר מינהלי ל־6 חודשים ● מקור בטחוני: אנשי הצלב האדום יכולים לבוא ולבדוק

מאת דן סגיר סופר "הארץ"

כ־1,000 מתוך למעלה מ־3,000 מתושבי השטחים שנעצרו בחודשים האחרונים בשטחים מוחזקים במיתקן כליאה החדש שהקים צה"ל בסמוך לקציעות שבנגב. כנגד חלק ניכר מעצורים אלה הוצא צו למעצר מינהלי לתקופה של שישה חודשים. העצורים הרבים שהיו במתקנה זה באוהלים גדולים, על פי הדגם שבו החזיקו המחבלים שנשבו במלחמת לבנון במתקנה "אנסאר". ואכן, לאחר שמתקנה אהלים סמוך לכלא עזה כונה ע"י עצורים "אנסאר 2", זכה מיתקן הכליאה בקציעות לכינוי "אנסאר 3".

לגבי תנאי המעצר שבהם מוחזקים העצורים החדשים, מסר השבוע מקור בטחוני, שמתקן זה וככל המקומות האחרים שבהם עצורים ערבים מהשטחים פועל על פי אמות המידה, התנאים והנהלים המקובלים על צה"ל. אותו מקור ציין, שאנשי הצלב האדום יכולים לבוא ולבדוק את תנאי המעצר ב"אנסאר 3" בכל עת שיחפצו, כמו גם כל מיתקן כליאה אחר.

המקור הבטחוני שהתבטא בנושא דחה את הטענה שצה"ל חזר במיתקן זה על טעות שנעשתה בעבר בצורת הקמת ריכוז עצורים גדולים. לדבריו גם אם זה נכון שאלו יוצרים בשלב מסוים בעיות שליטה מיוחדות וכן בתוכם מתקיימות פעילויות חינוך פוליטי הדדי וגיבוש העצורים לפעולה אפשרית נגד ישראל לאחר שיחרורם, זו הדרך הטובה ביותר להחזקת מספר גדול של עצורים בבטחון.

ראיתי שמעתי

התמודדות אפרים סנה לכנסת — בידי ועדת החוקה במפלגה

היום תקבע ועדת החוקה של מפלגת העבודה, בראשות חבר הכנסת דוד ליבאי, אם תת־אלוף (מיל') הד"ר אפרים סנה, כשר להתמודד על מקום ברשימת המפלגה בכנסת הבאה. ידידיו של סנה מצאו סעיף בחוקת המפלגה, המעורר מחלוקת על תקופת היותו של סנה חבר במפלגה. הוועדה תצטרך להחליט אם לקבל את הפרשנות המחמירה, או להתחשב, בין השאר, בכך שסנה היה איש צבא בעל תפקיד רגיש והעדיף להימנע מתווית מפלגתית.

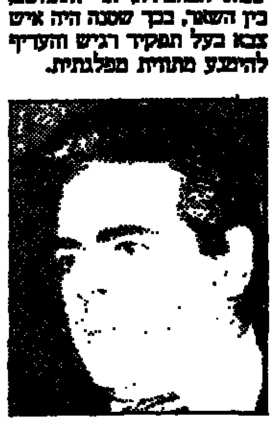

הד"ר אפרים סנה: הידלג על המכשול החוקי?

אם ידלג סנה על המכשול החוקי, יהיה עליו להתמודד במחוז השרון מול יו"ר סיעת המערך בכנסת, רפי אדרי, הנחשב למושך בחוטים. מולו יציג סנה את ההערכה כי העובדה שהוא נאלץ להתפטר מרשות המינהל האזרחי, עוררה את מחוללי המהומות בגדה המערבית.

א. לם

תאצ'ר: "הפרסום הוא החמצן של הטרור"

ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, בודקת את האפשרות לאסור על העיתונות לסקר הלוויות של אנשי המחתרת האירית הרפובליקאית, מפני שהיא סבורה כי ה"פרסום הוא החמצן של הטרור". היא ביקשה מעוזריה לבחון את ההיבטים המשפטיים של הסוגיה, כדי למנוע מן האיי־אר־איי לנצל ניצחונות במלחמת התעמולה שמארגנת מחתרת זו נגד המשטרה הבריטית.

הבריטים בודקים את האפשרות להגביל את תנועותיה של העיתונות במחוז, לאחר שהמצאו להרג שני חיילים בריטים בידי המחתרת ונהרגו שלושה אבלים קתולים בידי קיצוני פרוטסטנטי, שבוע קודם לכן.

שאול צדקא
לונדון

מינויים חדשים במשרד החוץ

ועדת המינויים העליונה של משרד החוץ החליטה אתמול על שורת מינויים בכירים בארץ ובחו"ל. העיתונאי שמואל שגב מונה במסגרת מכסת המינויים הפוליטיים, לקונסול כללי בטורונטו; יואל שר מונה לקונסול כללי בהונג קונג; בני אבילאה — לציר הסברה בוואשינגטון. שמאי כהנא מונה למשנה למנהל הכללי של משרד החוץ. דוד ששון לסמנכ"ל לתפקידים מיוחדים.

הוועדה לא הצליחה, גם בישיבה הרביעית שלה, להחליט על מינוי דובר למשרד החוץ. בקרוב צפוי מינויו של ישראל גת, מנהל המחלקה לקשרי חוץ של מפלגת העבודה, לקונסול כללי בלוס אנג'לס.

א. לם

פרחי רבנות ילמדו בבית ספר של התנועה הקיבוצית

פרחי הרבנות של שלוש התנועות היהודיות המתקדמות בארצות־הברית — הרפורמית, הקונסרבטיבית והמתחדשת — יעשו חלק מלימודי הכשרתם לרבנות בבית־הספר לחינוך של התנועה הקיבוצית "אורנים". כך סוכם בין ראשי התנועות לבין הד"ר גד אופז, מנהל המרכז ללימודי יהדות ב"אורנים".

אופז מסביר כי רצונם של אנשי התנועות המתקדמות ביהדות בארה"ב הוא להפגיש את רבניהם לעתיד עם ישראלים צעירים שיש להם עניין ביהדות, אך אינם תופשים אותה כדת, אלא כתרבות. המוסד החינוכי הישראלי והתנועה הקיבוצית מעוניינים, כמובן, בקשר עם היהדות האמריקאית.

פרס "רבלון" השנה: ששה־עשר אלף שקלים

פרס "רבלון" לאופנה יוענק השנה בסימן שנת הארבעים למדינה. הפרס, ששה־עשר אלף שקלים, יוענק במסגרת תחרות שתיערך בשיתוף עם בית־הספר לאופנה "שנקר" ומכון הייצוא הישראלי וינתן למתחרים, תלמידי "שנקר" בשנים א', ב' וג'.

נושאי התחרות קשורים בנופי ים, עיר ומדבר. שלושת הדגמים שיזכו יוצגו בתצוגת אופנה חגיגית במלון היאט בירושלים, במסגרת שבוע האופנה. כן ישתתפו הדגמים בתחרות בינלאומית של בתי־ספר לאופנה, שתתקיים בסוף השנה בברלין.

ש. נועה

פינת "הייד פארק" במוסקווה?

השבועון "חדשות מוסקווה" מודיע על רעיון להקמת "פינת נואמים" במוסקווה, כדוגמת הפינה ב"הייד פארק" של לונדון. התובע הכללי של העיר, לב באראנוב, נתן את הסכמתו לתוכנית ועתה יהיה על המועצה לאשרה ולמצוא מקום מתאים. ככל הנראה ייבחר "פארק גורקי" שבמרכז העיר.

אליהו הכבי

קופנהאגן

מייקל דאגלאס מתגרש

המפיק והשחקן מייקל דאגלאס ("היום הגדול"), ואשתו דיאנדרה, החליטו להתגרש מיד אחרי טקס האוסקר, באפריל. "מגיע לאשתי לעמוד לצדי באור הזרקורים. אחר־כך ניפרד", אמר דאגלאס. המנהל זה תקופה ממושכת פרשיית אהבים עם יורשת הבירה סברינה גינס. דאגלאס ירשום על שם בנם המשותף כחמישה מיליוני דולר ואילו דיאנדרה תסתפק בוילה.

דאגלאס אינו מאמין כנראה במשחק הוגן: הוא שיכנע את אשתו לעקור מקליפורניה לניו יורק. הסיבה: לפי חוקי קליפורניה זכאית האשה למחצית הרכוש; במקרה זה: שמונה מיליוני דולר.

בעריכת עירית רוזנבלום

שיחת היום / גדעון אלון

עם: ח"כ מוחמד ותד (מפ"ם)
על: צביונו של "יום האדמה"

סגירת השטחים מוכיחה שהממשלה לא שולטת במצב

איני סבור שהיה מקום להפוך את ציון "יום האדמה" למועד אחר בשל ההתרחשות הרבה על רקע המהומות בשטחים?

על הציבור הערבי בישראל להביע את הזדהותו עם ערביי השטחים, דווקא על רקע אווירת השיסוי. אנו חלק מהעם הפלשתינאי, וכפי שיהודים מפגינים לעתים קרובות למען יהודי ברית"מ וסוריה, גם לנו שמורה הזכות להביע סולידריות עם מאבקם של תושבי השטחים נגד הכיבוש.

האם גורמים קיצוניים המזוהים עם אש"ף עלולים לנצל את העצרות היום כדי לגרום לשיבוש יצרים ולשפיכות דמים?

אין לי חשש כזה. אם המשטרה תנהג באיפוק ובתבונה ותפעל לפי ההנחיות שניתנו לה ע"י השר בר־לב והמפכ"ל קראוס, אין שום סיבה שהעצרות לא ייערכו בסדר מופתי. אבל אני חושש שמפקדים מקומיים ינסו "לפבריק" אירועים.

האם מארגני העצרות יצליחו לשלוט על גורמים מתסיסים וצעירים ערביים חמומי מוח שינסו "להסב" את האווירה?

האפשרות שיהיו צעירים חמומי מוח שלא ינהגו באיפוק בהחלט קיימת. אבל מי לידינו יתקע שאותם מפגינים קיצוניים לא היו מיידים אבנים על מכוניות או מבעירים צמיגים, אילו לא היו הפגנות ועצרות מאורגנות?

"יום האדמה" נועד במקורו להתייחד עם הערבים שנהרגו ב־1976. בעת הזאת הוא הפגנת הזדהות עם תושבי השטחים. האין זו סטייה מהמטרה המקורית?

הסטיה איננה שלנו, אלא של ממשלת ישראל, בשל המדיניות האכזרית והמבישה שהיא מנהלת בשמנו בשטחים. האם אנו, ערביי ישראל, איננו חלק מהמדינה? האם איננו שותפים לעיצוב חייה? המאבק שלנו לשוויון ואינטגרציה בישראל איננו יכול להיות נפרד מהמאבק למען העם הפלשתינאי שהוא עמנו.

היו אישים בוועד הארצי של ראשי המועצות הערביות שהתנגדו לקיום עצרות והפגנות ב"יום האדמה".

האנשים האלה הם אותם אנשים שהביעו חששות לפני ההחלטה על "יום השלום השוויון". חלקם מתפקדים כצאות במימסד הציוני ומתבטאים אחרת בעברית ואחרת בערבית. חוץ מזה, מי אמר שכל מי שנבחר לטפל בבעיות מוניציפליות במועצה מקומית ערבית, הוא גם בעל תכונות של מנהיג לאומי?

שר הבטחון אמר אתמול שסגירת השטחים למשך שלושה ימים מהווה תשובה ליוזמי "יום האדמה".

זו פשיטת רגל של מדיניות ממשלת ישראל. זה המסר הקשה ביותר שמערכת הבטחון יכולה היתה לתת, אחרי שלושה חודשים בהם נקטו בכל אמצעי הדיכוי. זהו צעד המוכיח שמערכת הבטחון איננה שולטת במצב. אנו הולכים בדרכיה של דרום אפריקה. האם ייתכן שלערבים בשטחים אסור לצאת מבתיהם והמתנחלים המסתובבים לשמור ולדבוק את צעדיהם, יותנו ויסתובבו בחופשיות כאילו היו "קאובויים"?

סעודיה הצליחה להסתיר משך שנתיים רכישת הטילים מסין

"וואשינגטון פוסט": מחדל חמור של שרותי הביון האמריקאיים

וואשינגטון (ע"ר וע"צ). סעודיה השתמשה בתכסיסים כדי להערים משך שנתיים על שירותי הביון האמריקאיים ולמנוע מהם ידיעה על רכישת טילים סיניים לטווח בינוני — מסר אתמול ה"וואשינגטון פוסט".

העתון ציין כי פרשה זו מצביעה על מחדל חמור של שירותי הביון האמריקאיים, משום שסין הסכימה עקרונית, כבר ביולי 1985 למכור את הטילים לסעודיה, אך שירותי הביון האמריקאיים הגיעו רק לפני חודשיים למסקנה כי הטילים הסיניים כבר נמצאים בסעודיה.

שלטונות ארה"ב הודאגו כאשר גילו זאת, משום שעד אז היו הטילים הסיניים מדגם סי־אס־אס־2 מצויידים רק בראשי נפץ גרעיניים, הוסיף העתון. אך הוא ציין כי סעודיה וסין באמת הבטיחו לשלטונות ארה"ב, כי הטילים הסעודיים לא יצויידו בראשי נפץ גרעיניים, אם כי סעודיה לא התירה לארה"ב לבדוק את הטילים.

לטיל הסיני בדרך כלל טווח של 2,500 קילומטר, אולם לטילים הסעודיים, המצויידים בראשי נפץ קונבנציונליים כבדים יותר, טווח קצת יותר קצר.

העתון טען בשבוע שעבר, כי חיל האוויר הישראלי התאמן בהפצצות בגובה נמוך, ושירותי הביון האמריקאיים סבורים כי ייתכן שהיו אלה הכנות לקראת התקפת־מנע על אתרי הטילים בסעודיה.

סין החלה לספק את הטילים לסעודיה בסוף השנה שעברה.

העתון ציין כי שירותי הביון האמריקאיים ראו בסתיו אשתקד סימנים מסויימים לנוכחות הטילים בסעודיה, אך הם היו בטוחים בכך רק בינואר.

עוד ציין העתון כי סעודיה רכשה את הטילים מסין, לאחר שלחצה עליה לא למכור טילים כאלה לאיראן.

סגן שר החוץ האמריקאי ריצ'ארד מרפי אמר ביום חמישי שעבר בפני ועדה של הקונגרס, כי הנשיא רייגן קיבל הבטחה אישית במכתב מאת המלך פאהד, כי הטילים לא יצויידו בראשי נפץ גרעיניים.

מרפי גם הסביר כי הסעודים החליטו לרכוש נשק מסין, מכיון שבקשתם לרכוש נשק אמריקאי — ביניהן מטוסי אף־15 וטילי "לאנס" — נידחו על ידי ארה"ב.

ביום שישי שעבר הכריז הנשיא רייגן, כי הוא "מתנגד לחלוטין להתקפה ישראלית אפשרית על בסיסי טילים סעודיים".

איראן משקיעה 100 מליון דולר בתשתית האזרחית בדרום לבנון

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

איראן מחזקת את שליטתה בדרום לבנון. קציני צה"ל בכירים בפיקוד צפון מסרו אתמול כי איראן משקיעה עתה 100 מליון דולר בחיזוק התשתית האזרחית בדרום לבנון. מדובר בהשקעה בתחומי החינוך הכלכלה מוסדות ציבוריים בעיקר בתי חולים.

פרטים אלה נמסרו אתמול במהלך סיור שערכו ראשי ערים ומועצות מגבול הצפון באיזור הבטחון. בסיור זה נמסר עוד כי כמות המיגועים בתוך איזור הבטחון ירדה ב־30 אחוז והמסר כן קטן מספרם של הקטיושות, שנורות לעבר הגליל. 236 מחבלים נהרגו בשנה האחרונה על גבול איזור הבטחון וסמוך לגבול הצפון.

ראשי המועצות ביקרו במוצבים של צד"ל וצה"ל ושמעו כי צבא הדרום נזקק לאחרונה מחדש ומחיילים מוכיחים עצמם בשטח. האורחים שמעו תידרוך מפי אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד. ראשי המועצות אמרו לאחר הסיור כי פיקוד צפון עושה הכל כדי להגן על הישובים גם מתוך רצועת הבטחון בסיוע חיילי צבא הדרום.

אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	6	9	גשם	9	6
אתונה	8	15	מעונן	19	9
בוקרשט	5	8	מעונן	—	—
בזיל	6	9	גשם	13	3
וינה	7	12	מעונן	14	5
ז'נבה	7	10	גשם	—	—
לונדון	6	8	גשם	9	6
ליסבון	13	18	מעונן	20	11
מדריד	10	15	גשם	23	8
ניו־יורק	6	12	מעונן	13	4
פריס	7	10	גשם	12	7
פרנקפורט	6	9	גשם	12	5
ציריך	7	12	מעונן	—	—
קהיר	15	24	מעונן	25	14
קופנהאגן	4	6	גשם	4	3
רומא	10	15	מעונן	19	8
שטוקהולם	2	6	מעונן	6	0

EL AL אל על

לתשומת לבכם!

מוסף לענף הבניה
יתפרסם באמצע אפריל 1988
ויכלול כתבות מקצועיות בתחום הבניה
לפרטים ניתן לפנות לרון זגגי
03-5121118 -9

פרס: ירדן מוכנה לקבל את עזה

(ע). "ירדן מוכנה לקבל את עזה, מצרים לא. ניתן לירדן לנהל את עזה, יהיה לה נמל, באפשר לה להשתמש בכבישי הארץ. עזה תהיה אזור מפורז וצה"ל יפקח עליו" — אמר אתמול שר האוצר ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס בסיור שערך בשכונת רמת ישראל בדרום תל אביב.

מפלגת המרכז דוחה ההצעה להצטרף לגוש שמאלי

מאת סופר "הארץ"

מפלגת המרכז דוחה את הצעת מפ"ם להצטרף לגוש שמאלי בהשתתפות מפלגת העבודה, מפ"ם ורצ. בכינוס של הנהלת ל"ע אמר חבר הכנסת יצחק ארצי ויו"ר ההנהלה צבי ניר כי בניגוד להודעת מפ"ם, לא הגיעה אליהם שום פנייה להצטרפות לאותו גוש וגם אם תהיה פנייה כזו אין הם רואים עצמם שייכים לגוש השמאל.

ואנחנו אומרים כל הכבוד להיפר קו־אופ

ובקטגוריות ההיפרים כאן היקר הוא ההיפר שוק 29.62 ש"ח אחריו ההיפרכל 28.23 ש"ח והמחיר הזול ביותר הוא בהיפר קו־אופ 27.83.

לסיכום, ובכן, היפר קו־אופ הוא הזול ביותר בין כל רשתות השיווק והשופרסל הוא היקר. בהתחשב אגב, באשראי, או בעצם יוצא שההיפר קו־אופ יותר זול גם מהשווקים אם לוקחים בחשבון שבכל קנייה ברשת שיווק ניתן גם אשראי והמחירים לא שונים והמקרים מסוימים אפילו זולים יותר.

ומכוון שבדקנו את כל הסלים שעשינו בשנים האחרונות. בכל התוצאים וראינו שבכולם משום מה ההיפר קו־אופ יצא הזול ביותר "משום מה אני חושבת שהם עושים מאמץ" ואנחנו אומרים כל הכבוד להיפר קו־אופ.

שודר אמש בכלבוטק. (מודעה)

הנהג הבחין בנער יוצא מחצר בדבוריה — ולפתע הושלך על האוטובוס בקבוק תבערה

ראש המועצה דבוריה אסאד עזיזה גינה את המעשה והבטיח לפעול לאיתור הנער והסגרתו לידי המשטרה ● 3 ערבים תושבי לוד נעצרו כחשודים באיומים על בעלי חנויות ערבים

ע. בקבוק תבערה מאולתר נזרק אתמול אחר הצהרים לעבר אוטובוס שהסיע את תלמידי תנועת "הנוער העובד" בירידה מפיסגת הר תבור. האוטובוס היה האחרון בין חמישה אוטובוסים, בהם נסעו תלמידים מכנרת, עליות, תמרת וכפר תבור.

נהג האוטובוס אמר לאחר התקרית, כי הוא הבחין בנער היוצא מאחת החצרות בכפר דבוריה ובידו בקבוק, אותו זרק על הרכב. הבקבוק התרסק על דפנות האוטובוס ושברי הבקבוק הבוערים נפלו לתוכו. איש לא נפגע ולא נגרם נזק.

ראש המועצה המקומית דבוריה אסאד עזיזה גינה את המעשה והבטיח לפעול לאיתור הנער והסגרתו לידי המשטרה.

המשטרה הגיעה למקום, פתחה בסריקה ועצרה אחרים מתושבי כפר דבוריה. המשטרה ומשמר הגבול הגבירו לאחר המקרה את נוכחותם באזור.

ראש המועצה האזורית הגליל התחתון בני גורפינקל אמר, שמעשה של הנער לא ישבית את שמחת החג. ראש מועצת כפר תבור מיכה גולדמן אמר, שאסור לראות במעשה של נער אחד משום המעיד על שינוי בגישת כלל האוכלוסיה הערבית באזור, הרוצה בקשרים עם האוכלוסיה היהודית.

נורית אמיתי, סופרת "הארץ", מוסרת כי שלושה ערבים תושבי לוד, שניים מהם עובדי הוראה, נעצרו אתמול בלוד כחשודים באיומים על בעלי חנויות ערבים בעיר. השלושה נעצרו בעקבות מידע שהגיע למשטרה מבעלי עסקים בעיר לפיו איימו על בעלי עסקים ערבים כי אם יפתחו עסקיהם ביום השביתה, יפגעו רכושם הפרטי והגופני.

בחיפושי המשטרה בדירות של ערבים בעיר נמצאו שני כרוזים ועל אחד מהם נרשם שמה של תלמידת תיכון מקיף בעיר. לפני כשבוע נעצר ערבי תושב העיר, מורה בורגל, כשברשותו כרוזי הסתה.

בשבועות האחרונים נזרקו כמה בקבוקי תבערה שלא גרמו לנפגעים. עדיין לא ברור אם ערביי לוד יפגינו היום והמשטרה במקום תגבורת כדי לשמור על הסדר בעיר. משטרת לוד ערכה מעצרי מנע בקרב פעילים ערבים בעיר וביניהם נעצר גם נגדי אל עוקבי, אחד מראשי ועד מוסלמים בעיר. הוא נעצר אתמול בבוקר ומשפטו ידונה על כך לעוזר דין כדי שיטפל בנדון.

בלוד מתגוררים מאז קום המדינה יהודים וערבים, הן בשכונות נפרדות וכן בשכונות.

שכונת הרכבת מוכיחה במראה החיצוני מחנה פליטים לכל דבר. העירייה דאגה זה שנים לשרותי בריאות וכו' עבור התושבים הערבים במקום אך בעקבות ההתקוממות בשטחים חל שינוי גם ביחס תושבי העיר לוד והפרט תושבי שכונה זו לשכניהם היהודים.

ג'סי ג'קסון דחה הזמנה להופיע בפני מנהיגים יהודים בארה"ב

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו יורק

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). המועמד הדמוקרטי לנשיאות ג'סי ג'קסון דחה את הזמנת ועידת הנשיאים היהודיים להופיע בפני מנהיגים יהודים בארצות הברית. ג'קסון מסרב בתוקף להופיע בפני גורמים יהודיים ומתחמק מהבהרת עמדותיו בנושא המזרח התיכון וישראל בפני יהודים.

ועידת הנשיאים הקימה פורום מיוחד להופעות של מועמדים לנשיאות משתי המפלגות. בהופעתו אתמול בפני פורום זה תקף המועמד הדמוקרטי אל גור את ג'קסון על עמדותיו כלפי ישראל והצהרותיו הפומביות בזכות מדינה פלשתינאית. גור הזכיר לנאספים כי ג'קסון נפגש עם ערפאת והבריז כבאיזור בכל הנוגע לנושאי מדיניות החוץ ולמזרח התיכון.

גור הביע תמיכה מלאה בעמדותיו המדיניות של ראש ממשלת ישראל ובהתנגדותו לכינוס ועידה בינלאומית. גור הסתייג ממכתבם של 30 מעמיתיו בסינט לשר החוץ שולץ, ואמר כי סירב לצרף את חתימתו למכתב זה. הוא סיפר, כי שיגר מכתב אל שולץ והביע מחאתו על פגישתו עם שני האישים הפלשתינאים, וההודו מפי מקור באזכות של ארצות הברית שפגישה זאת עלולה לגרום.

הופעתו של גור בפני חברי ועידת הנשיאים עוררה עניין רב ועשרות עיתונאים וצלמים צרו על האולם. הערכה הרווחת בין מנהיגים יהודים היא שגור עשוי להיות מועמד המפלגה הדמוקרטית לתפקיד סגן הנשיא וניכר אתמול מאמץ להפגין אהדה כלפי גור.

מנהיגים יהודיים עדיין שומרים על שתיקה ונמנעים מלהגיב בפומבי על הצלחותיו של ג'קסון בבחירות המוקדמות האחרונות. אחרים מהם סבורים כי לקראת הבחירות המוקדמות במדינת ניו יורק שתערכנה ב־19 באפריל, יש להתחיל במערכת הסברה נגד ג'קסון ולהזכיר לבוחרים את הצהרותיו העוינות כלפי היהודים ואת הסתייגותו ממדיניותה של ממשלת ישראל. אחרים טוענים, כי מוטב להמשיך בשתיקה מופגנת מתוך הנחה כי למרות הישגיו המרשימים בבחירות מוקדמות אין לג'קסון סיכוי לזכות במועמדות המפלגה הדמוקרטית לנשיאות.

כתבי חוץ לבג"ץ

(סוף מעמוד 1)

בית הדין ולצידו השופטים אברהם חלימה וגבריאל בך.

בפרקליטות המדינה עסקו אמש בהכנת התגובה לעתירה. הפרקליטות תטען כי הסדר הסיקור שנקבע על ידי דובר צה"ל עונה על הצרכים ומאפשרים קבלת מידע על הנעשה בשטחים הסגורים.

העתירה מבקשת להורות לממשלה, לשר הביטחון ולמפקדי כוחות צה"ל באיזורי יו"ש וחבל עזה לנמק מדוע יימנעו מלאפשר לעתונאים להיכנס לאיזורים הסגורים ולסקר את הנעשה בהם. עוד מבקשים העותרים מבג"צ שיוציא צו ביניים המורה לממשלה ולשר הביטחון לא למנוע מעתונאים, אנשי טלוויזיה ורדיו, לבצע את עבודתם העתונאית ולסקר את הנעשה באיזורים הסגורים עד להכרעה בעתירה.

העותרים מצטטים בעתירה פסקי דין של בג"צ מעתירות קודמות, שדנו בחופש העתונות, והם אומרים כי איסור על כניסת עתונאים לשטח יכול לגרום לניפוח ולהפרחת שמועות מפה לאוזן על מה שקורה באמת בשטחים הסגורים. העותרים מצטטים מפסק דין שנתן נשיא בית המשפט העליון לשעבר השופט לנדוי, כי מוטב לאפשר לציבור לראות את הדברים כפי שקרו במציאות, שאם לא כן גדולה הסכנה שהוא יפול קרבן לניפוח המאורע ע"י שמועות פורחות המועברות מפה לאוזן.

אין אח ורע בהיסטוריה

פרקליטם של העותרים, עו"ד ד"ר ישראל לשם אומר, כי לסגירה כוללת וגורפת של השטחים בפני העתונות אין אח ורע בכל ההיסטוריה של מדינת ישראל. לטענתו, הדבר מהווה סטייה חמורה מעקרונות יסוד, ביניהם העיקרון המקודש של חופש העתונות וזכות הציבור לדעת. עוד טוענים העותרים, כי הטיעון של השלטונות כי הימצאות העתונות והתקשורת באיזור עלולה להכביד על פעולת כוחות הביטחון, הוא טיעון מסוכן, שאינו יכול להוות בסיס להחלטה לסגור את האיזורים לתיקשורת. "החלטתם הגורפת של הממשלה, שר הביטחון ומפקדי כוחות צה"ל אינה מקיימת את החובה לאזן כראוי בין צרכי הביטחון לבין חופש העתונות. עצם סגירת השטח מעידה על אי שקילת השיקולים הכרוכים בזכות חופש העתונות והביטוי", נאמר בעתירה.

עתונים מכל העולם

איגוד עתונאי החוץ בישראל הוא גוף שחברים בו יותר מ־200 עתונאים, המייצגים עתונים מכל העולם. האיגוד עוסק, בין היתר, בהגנה על חופש העתונות והזכות חבריו לקבל ולאסוף מידע לצורך עבודתם. כשפורסם ביום ב' כי איזורי יו"ש ועזה ייסגרו לתיקשורת לשלושה ימים, פנה יו"ר האיגוד רוברט סלייטר, כתב שבועון "טיים" בישראל לאנשי דובר צה"ל ומשם הודיעו לו כי השלטונות יהיו מוכנים לאפשר ביקורים מצומצמים של התיקשורת המורה להיכנס לאיזורים האסורים במהלך שלושת הימים.

הודעת נשיאות ועדת העורכים

ועדת העורכים רואה בדאגה את ההחלטה להטיל הגבלות על תנועת עתונאים וסיקור כלי־התקשורת ביהודה ושומרון וברצועת עזה.

צעד זה פוגע בחופש העתונות ובזכות הציבור לדעת. שלילת נוכחות כלי־התקשורת עלולה גם לגרום נזק וליצור רושם מוטעה.

ועדת העורכים סבורה, כי רק סיקור פתוח וללא הגבלות, מבטיח דיווח מהימן ואמין בעיני הציבור.

ועדת העורכים קוראת לשלטונות צה"ל לחדול מלהזדקק עוד לאמצעים מעין אלה ומקווה, כי יאופשר להבא סיקור חופשי לכל כלי־התקשורת.

מן ההכרח למנוע כל מעשה נוסף שיש בו משום פגיעה בחופש העתונות, שהוא תנאי יסודי להבטחת תקינות השלטון הדמוקרטי בארץ.

סופר "הארץ" בשטחים מציין, כי חברי תא הכתבים בשטחים, שהתכנסו אתמול בדחיפות בעקבות ההחלטה לסגור את השטחים לסיקור עיתונאי, החליטו לא להשתמש בתיאום ובליווי של דובר צה"ל בסיקור השטחים.

בהודעה שהפיצו ללשכת דובר צה"ל ולמועצת העיתונות, אומרים חברי תא הכתבים בשטחים, כי "תיאום וליווי כאלה לא יאפשרו להם למלא את תפקידם כיאות בעת פגישות עם תושבים ערביים". "לא ייתכן", נאמר בהודעה, "שעיתונאים שתפקידם לדווח על הנעשה בקרב האוכלוסיה הערבית בשטחים, יסתובבו בתוכה כשהם מלווים בקציני צה"ל". חברי התא החליטו לפנות למועצת העיתונות בדרישה שתתערב בעניין זה.

שני מפעילי הדחפור

(סוף מעמוד 1)

בכפר סאלם שליד שכם אירעו הפרות סדר. למקום הוזעקו כוחות צה"ל שביצעו פעולות להשלטת סדר בכפר ולקראת סיום הפעולה, הובא למקום דחפור על מנת לפנות את מחסומי האבנים שהוצבו בכפר.

התביעה טענה, כי ארבעה מתושבי הכפר שנעצרו כחשודים בהפרות הסדר, הובאו למקום והועלתה הצעה לכסות בעפר את גופם, כפעולת ענישה והפחדה.

הנאשמים השכיבו על הארץ והדחפור ערם על גופם עפר רטוב עד לגובה שבו ראשיהם היו מחוץ לאדמה, נטען. בפעולה זו נטלו חלק שני הנאשמים, טען התובע.

לחצים גדולים

במשפטם הם הביעו צער על מעשיהם וטענו, כי "החיילים בשטחים נתונים ללחצים גדולים ופועלים תחת שחיקה גדולה ללא אמצעי הגנה מספיקים".

השופטים: אב בית הדין אל"מ צבי גורסקל, סא"ל מרדכי אשכנזי ורס"ן (מיל') אלון גילון הביעו "מורת רוח ומחאה" על עיסקת הטיעון שנחתמה בין הסנגוריה לתביעה וקבעו, כי למרות שהמדובר בעניין נפש ומקובל שבתי הדין נרשים בדרך כלל להסכים עימו, הרי במקרה זה נקבע העונש במסגרת עיסקת הטיעון ובכך שללו התביעה והסנגוריה את שיקול הדעת של בית הדין. "התביעה הצבאית איננה צריכה להיות שותפה למצב שבו יש השפעה על ביה"ד, דבר זה נתון לשיקולו הבלעדי של ביה"ד" קבעו השופטים.

על פי עיסקת הטיעון אמור היה ביה"ד לגזור על טוראי נסימי חודשיים וחצי מאסר בפועל ועל הטוראי דרור כהן חודשיים מאסר בפועל.

בגזר הדין ציינו השופטים, כי "הם ערים למצב הקשה שבו נמצאים החיילים ולעצבים המתוחים בהתגרות המון, כאשר החיילים נדרשים להגיב באיפוק ולא להתייחס להשפלות של קללות או אף של אלימות פיזית המופעלת כלפיהם על ידי השלכת חפצים ואבנים".

"אנו ערים להרגשת חוסר האונים כשהחיילים עומדים ללא יכולת להגיב בתקיפות, כשהם חשופים לביזוי ולהשפלה וגם לעתים ניתן לסלוח ואולי להבין תגובה העולה במעט על המותר ומחוייבת הרשעה בדין, ואולם במקרה זה, אין מדובר בהמשך של פעולות אלימות שמבצעים חיילים, אלא במצב שונה לחלוטין של תגובה חריגה שהיא עינוי והפחדה לשמה שיש בה אלמנט חריף של ביזוי כבוד האדם", קבעו השופטים.

לשמור על צלם אנוש

"גם במצבים קשים, על החיילים לשמור על צלם האנוש שבהם ואם פעולה אלימה, כתגובה לאלימות המופנית כלפי חיילים, תוכל לזכות באוזן קשובה ומבינה, הרי פעולה חריגה זו שבוצעה כאן היא פעולה הראויה לגינוי ולהוקעה בכל פה שלא תישלח גם במצבים קשים" קבעו השופטים והדגישו, כי "לא היה כל צורך להזדקק לאמצעי השפלה כה חריף ומבזה כפי שבוצע כאן, בזמן שהיה לא קשה גם לאלה שביצעו את המעשה".

"מעשים מסוג זה מוציאים את דיבתו של הצבא רעה ומעמידים את מדינת ישראל שהיא מדינת חוק כמדינה שאיננה מקבלת על עצמה אמות בנות תרבות, המקפידות על שמירת צלם האנוש שבאדם", הוסיפו ואמרו השופטים וציינו, כי רק משום שאין מקובל לחרוג בחומרה מהעונש שמציעה התביעה, הם החליטו לא להחמיר עם הנאשמים, כפי שראוי היה.

משפט שלישי

לאחר שנקבע עונשם, הופיעו שני החיילים כעדי תביעה במשפטו של הנאשם השלישי בפרשה רס"ר צ'ולי דנינו.

בעדותו בפני בית הדין אמר יאיר נסימי, כי מספר ימים לאחר האירוע פנה אליו רס"ר דנינו בבקשה שיאמר בתחקיר של מצ"ח כי אם יישאל, יאמר שהם — דנינו והוא — לא היו כלל בשטח האירוע ועזבו את המקום, טרם החל המקרה.

העד אמר בתשובה לשאלת הסנגור עו"ד ניר גרשוני, כי הוא לא אמר את האמת בהודה, רק כדי לגמור את הפרשה. "לא חשבתי שיתגלגל סיפור כזה" אמר.

הכרעת הדין במשפטו של רס"ר צ'ולי דנינו תינתן במועד מאוחר יותר.

ערך את העמוד: בועז שפירא

התביעה הכללית המערב־גרמנית:

"שמעון אור מסר מידע בקביעות משך שנים אחדות לסוכנים סובייטיים"

לעולה מבריה"מ שירד לגרמניה יש בית בחיפה ומשפחה בארץ

מאת דניאל דגן, סופר "הארץ" באירופה

בון (מיוחד ל"הארץ"). "כל העניין מגוחך ומסר־שוער. זה בוודאי יתברר בימים הקרובים", במלים אלה הגיבה אמש רבקה אור על מעצרו של בעלה, שמעון אור (לוינזון), החשוד בריגול לטובת ברית המועצות.

שמעון אור, מורה לעברית ויהדות, נעצר בביתו בעיר אאכן בסוף השבוע שעבר. לפני כן הודיעה התביעה הכללית המערב־גרמנית לראשי הקהילה על החשדות נגד אור ועל המעצר הצפוי. כעת מוחזק אור בבית־המעצר המרכזי בדיסלדורף, וכנראה יישאר שם עד למשפטו.

רבקה אור עומדת לבקר אצל בעלה בכלא עוד השבוע, היא הגישה בקשה לביקור באמצעות עורך־דין.

על־פי עיתוני אאכן, לשמעון ורבקה אור יש בית ליד חיפה. לבני הזוג יש גם בני משפחה בארץ.

התביעה הכללית המערב גרמנית אומרת, כי שמעון אור ניהל זה שנים אחדות פגישות קבועות עם סוכנים סובייטיים, ומסר להם מידע "מתחומי פעילותו". הסבר זה עורר פליאה בקרב רבים ממכריו של החשוד, המתקשים להבין באיזה מידע יכול היה אור לשרת את הסובייטים.

חי בגרמניה מסוף שנות ה־70

שמעון אור נולד בברית־המועצות ב־1939 ועלה ארצה בתחילת שנות השבעים. הוא חי באאכן מאז 1981. הוא הגיע למערב־גרמניה מישראל בסוף שנות השבעים. באאכן התגורר עם אשתו רבקה ושתי בנותיו, בדירה השייכת לקהילה היהודית, העומדת לרשות המורה לדת. בנוסף לעבודתו כמורה לעברית וליהדות, כיהן אור כאחד משלושת יושבי־הראש של האגודה לשיתוף־פעולה יהודי־נוצרי בעיר אאכן.

פעילותו כמורה לעברית וליהדות זכתה לשבחים גדולים מכל מי שהכיר אותו.

לפני שנתיים הצטרפה אל שמעון אור אמו, שחיה עד אז בבריה"מ. אשתו של העצור היא זמרת מקהלה בתיאטרון העירוני של אאכן. בנוסף לכך היא מעבירה מדי פעם שיעורי מוסיקה וריקוד בקהילה היהודית באאכן.

בנוסף לפעילותו באאכן, לימד שמעון אור יהדות גם בקהילות של דיסלדורף, ופרטאל ובון. יושב־ראש הקהילה היהודית בבון, רפאל שיר, אמר אמש: "שמעון אור הצליח מאוד בעבודתו. הילדים חיבבו אותו מאוד ובאו ברצון לשיעורים. אני יכול להגיד עליו רק דברים חיוביים".

לדברי שיר, שמעון אור הוא מורה מוסמך ליהדות, שפעל תחת הדרכת הרב אברהם הכוהאלד, הרב בדיסלדורף. שיעור הדת הקרוב של שמעון אור היה צפוי בעוד כשבועיים, לאחר חופשת חג הפסח.

סימון שלאכט, יושב־ראש הקהילה היהודית באאכן, אמר אמש בתשובה לשאלות: "השלטונות הודיעו לי עוד לפני שישה ימים על הכוונה לעצור את שמעון אור. מובן שנדהמתי. שאלתי אם לא נפלה טעות. הובטח שיינתן לי מידע נוסף בימים הקרובים".

צפויים מעצרים נוספים

שמעון אור תואר על־ידי מכריו כאדם שקט ומסור, שהתעניין מאוד בעבודתו, והקדיש זמן רב לבני המשפחה. העיתונים החשובים באאכן הקדישו אתמול כותרות ראשיות למעצרו של שמעון אור, והביאו פרטים על הקהילה היהודית בעיר.

באאכן חיים 320 יהודים, ובין תלמידיו של אור היו 20 ילדים. חברים בקהילה הגיבו בתדהמה על המעצר. אחרים הביעו חשש, שהפרשה תנוצל כדי ליצור אווירה אנטי יהודית. אחד מראשי הקהילה היהודית בגרמניה אמר אמש בשיחה פרטית: "כשיהודים מסתבכים, יוצאים העיתונים בכותרות גדולות. זה טבעי".

דובר של המשטרה אמר בתשובה לשאלות, כי הוא אינו סבור שניתן יהיה לשחרר את אור לפני משפטו. על־פי הניסיון שהצטבר במערב־גרמניה, תקופת המעצר לפני המשפט עשויה להיות ממושכת מאוד. הדובר הצביע על כך, שאור מחזיק בדרכון זר (ישראלי), ונוכח חומרת ההאשמות אין להוציא מכלל אפשרות סכנה של ניסיון הימלטות.

אור נעצר יחד עם חמישה אנשים אחרים. התביעה אומרת שצפויים מעצרים נוספים. לדברי התביעה הכללית המערב־גרמנית המעצרים הם ביטוי להצלחת שירותי הריגול הנגדי בפיצוח רשת ריגול סובייטית במימדים גדולים ביותר.

התביעה אומרת, כי היעדים העיקריים של הריגול היו סודות טכנולוגיים וצבאיים, כולל תוכניות מפורטות על מערכות נשק חדישות.

היום ימונו ששה שופטים חדשים לביהמ"ש המחוזי בתל־אביב ובמחוז המרכז

מאת גדעון אלון, סופר "הארץ"

הוועדה לבחירת שופטים בר־אשותו של שר המשפטים אברהם שריר תתכנס היום, כדי לאשר מינויים של ששה שופטים חדשים לביהמ"ש המחוזי בתל־אביב ובמחוז המרכז. השר שריר החליט לכנס את הוועדה לישיבה שניה תוך 48 שעות, לנוכח המחסור החמור בשו־פטים והמספר הרב של תקנים שטרם אויישו. מרבית המועמדים לשופטים מחוזיים, כבר מכהנים כשופטי שלום.

שלשום אישרה הוועדה מינויים של שני שופטים חדשים. עו"ד נאוה וימן מונתה כשופטת ביה"ד האזורי לעבודה בחיפה, ועו"ד ניל הנדל מונה כשופט בימ"ש השלום בבאר־שבע. המינויים טעונים את אישורו של נשיא המדינה, חיים הרצוג.

כמה מחברי הוועדה לבחירת שו־פטים, בעיקר נציגי לשכת עורכי־הדין, עו"ד יעקב רובין ויואל סלד־מן, עשו מאמצים לדחות את כינוסה של הוועדה למשך כמה שבועות, בנימוק שרשימת המועמ־דים לשופטים מחוזיים הוגשה להם רק שלושה ימים לפני כינוס ישיבת הוועדה ולא תהיה להם שהות לכנס את הוועדים המחוזיים כדי לגבש עמדה לגבי המועמדים. אולם שר המשפטים דחה את דרישתם ועמד בתוקף על כך שהישיבה תתקיים היום, במגמה לאייש בהקדם את התקנים הפנויים בבתי־המשפט המ־חוזיים זה זמן ניכר.

בתגובה הכחיש יו"ר לשכת עורכי־הדין, עו"ד יעקב רובין, כי ביקש לדחות את קיום ישיבת הוועדה לבחירת שופטים היום. לדבריו, רק פעם אחת, לפני שבועות מספר, הוא ביקש לדחות את ישיבת הוועדה, בגלל שהותו בחו"ל.

אמרי טוב (בתמונה) מחליף את צבי טרום כיועץ הכלכלי של מערכת הביטחון. בעבר עבד טוב בבנק ישראל, ובשנה האחרונה שימש יועץ כלכלי עצמאי. טוב (48), הוא אלוף במילואים ופירסם מאמרים ומחקרים בנושאי צבא וביטחון.

שלושה בסירה אחת — ברמלה

ראש הממשלה יצחק שמיר שיט אתמול בחברת ראש עיריית רמלה, יורם רבי, והאחראים־משום מקצועי, בבריכת הקשתות שבעיר. (צילום: מגי אילון/לע"מ)

איום־פצצה במטוס שיבש טיסת אל על מניו־יורק

400 הנוסעים אוכסנו בבתי־מלון במונטריאול עד שהוברר שזו היתה הודעת שוא

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תעופה

שיבושים נגרמו ללוח הטיסות הסדיר של "אל על" בגלל הודעת שוא על פצצה במטוס בואינג שחנה במונטריאול בדרכו מניו־יורק לישראל.

טיסה מספר 010 אמורה היתה לנחות אתמול בשעה 15.30 אחר הצהריים בנתב"ג, אולם בגלל עיכוב שקשור לבדיקות על הטמנת הפצצה, תגיע הטיסה ארצה באיחור של 17 שעות.

הנהלת החברה החליטה להעביר את 400 נוסעי הבואינג 474 ללינה בבתי מלון במונטריאול, בגלל התארכות הבדיקות וכדי לא לגרום סבל מיותר לציבור הנוסעים.

ההודעה על הטמנת הפצצה במטוס הגיעה לשלטונות התעופה בקנדה, לאחר שהנוסעים כבר עלו למטוס. בהוראת השלטונות הורדו כל נוסעי המטוס, שהוסע למקום מבודד בנמל התעופה לצורך בדיקה מקפת. הטכנאים, שעמדו לטפל בו, לא הורשו לגשת ולהכשירו להמשך הטיסה.

לבסוף התברר, כי מדובר היה בהודעת שוא.

בתשובה לשאלת סופר "הארץ", אמר אתמול דובר "אל על", כי החברה התגברה על העיכוב בהגעת המטוס, שאמור היה להמשיך ולהשתלב בלוח הטיסות הסדיר של החברה, באמצעות העברתם הפעלתם של מטוסים, שהיו מתוכננים ליעדים אחרים.

ח"כ ארצי דורש לבדוק את מצב הבטיחות באל על

ח"כ יצחק ארצי דרש אתמול משר התחבורה, חיים קורפו, להקים מיד ועדה מקצועית, בראשותו של האלוף (במיל.) עמוס לפידות, שתבדוק את מצב הבטיחות בחברת התעופה. ארצי הזהיר את שר התחבורה, כי המחלוקת המתנהלת סביב מצב הבטיחות של מטוסי החברה עלולה להביא לחיסול המוניטין שצברה. עם זה הוסיף, כי בדיקת הנושא רק על ידי נציגי החברה המייצרת בואינג, תיראה "חשודה בשיקולים מסחריים".

"בבחירות הקרובות יקבעו ערביי ישראל מי יהיה רוה"מ"

גורס ד"ר יוסף גינת, יועץ לענייני ערבים של רה"מ ראש הממשלה ושר החוץ ושל שר החקלאות

מאת ירח טל, סופר "הארץ" בחיפה

"בבחירות הקרובות ערביי ישראל הם שיקבעו מי יהיה ראש הממשלה הבא" כך גורס ד"ר יוסף גינת מאוניברסיטת חיפה, מי שהיה היועץ לענייני ערבים במשרד ראש הממשלה והיום יועצם לענייני ערבים של מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ ושל שר החקלאות.

בדברו ביום עיון בנושא "ערביי ישראל לקראת שנות התשעים" שהתקיים אתמול באוניברסיטת חיפה, אמר ד"ר גינת כי בעוד אצל היהודים אין הרבה "קולות צפים" הרי שאצל הערבים מעריכים את שיעורם של "הקולות הצפים", על פי סקרים שנערכו באחרונה, ב־4 מנדטים לפחות (בנוסף לכוח אלקטורלי ערבי ברור השווה לכ־10 מנדטים). "אם הקולות האלה יצטרפו להצבעה לרק"ח ול"מתקדמת", כי אז יהיה ראש הממשלה הבא יצחק שמיר, אבל אם הם יצביעו בעד מפלגות השמאל הציוני, יהיה שמעון פרס ראש הממשלה הבא, אמר ד"ר גינת.

גינת הוסיף כי תהליך הפלשתיניזציה בקרב ערביי ישראל הולך וגובר, אך הסיבות להיווצרותו נעוצות במידה רבה ב"סיבות מקומיות־מעשיות", כמו קיפוח בתקציבים של הרשויות הערביות, ללא כל קשר לבעיה הפלשתינאית בשטחים.

הקו הירוק שריר וקיים

לדעת ד"ר גינת, מעשי האלימות שהיו ב"יום השלום", כמו סגירת כבישים ושריפת צמיגים, כוונו לא רק נגד ממשלה ישראל או כהזדהות עם מאבק ערביי השטחים, אלא היו במידה רבה גם מסר ברור של אי שביעות מהמנהיגות הערבית־המקומית ולהערכת ד"ר גינת הדבר עלול להישנות גם מחר, ב"יום האדמה".

ד"ר מאגד אל־חאג' מהחוג לסוציולוגיה באוניברסיטת חיפה אמר כי "חוף ההזדהות של ערביי ישראל עם תושבי השטחים בקו הירוק, מבחינתם של הערבים, לא נמחק הקו והוא עדיין שריר וקיים. ערביי ישראל רוצים להיות אזרחים שווים במדינת ישראל ולא תושביה של מדינת פלשתינאית באם תקום בצד ישראל".

המזרחן, פרופ' גבריאל בן־דור, רקטור אוניברסיטת חיפה, קרא לגיבוש אמנה חברתית חדשה בין ערביי ישראל למדינת ישראל, שתחייב שוויון חובות — לרבות שירות לאומי חובה ולרבות שוויון זכויות לערביי ישראל. האמנה תגדיר על מה כל צד יכול לוותר מבלי לוותר על זהותו.

הגיאוגרף, פרופ' ארנון סופר, דיקן הפקולטה למדעי החברה באוניברסיטת חיפה טען כי ניתוח המגמות המסתמנות בקרב ערביי ישראל מצביע על תחידתם של התושבים הערבים במדינת ישראל ליצירת אוטונומיה ערבית בתוך גבולות מדינת ישראל.

ההקצנה בצד היהודי חזקה יותר

המזרחן ד"ר אלי רכס ממרכז משה דיין באוניברסיטת תל־אביב, אמר שהמהומות בשטחים הביאו את ערביי ישראל מהבעת סולידריות רגשית בלבד לסולידריות מעשית עם תושבי השטחים, כמו סיוע כספי, שליחות מזון ותרופות ואפילו נסיון תיווך בין תושבי השטחים לשלטון. לדבריו, יש גם ניסיון להעתיק את המאבק בשטחים לתוך ישראל וזה דבר מסתייע בין השאר בלגיטימציה המוענקת למאבק תושבי השטחים באותו חלק בציבור הישראלי אשר אינו מוכן להשלים עם מדיניות הממשלה בשטחים.

יחד עם זאת, לדעת ד"ר רכס, ההקצנה במחנה היהודי חזקה יותר ולראשונה מזה שנים רבות מדברים על "ערביי ישראל כעל סיכון בטחוני" ועל הצורך בטרנספר. לדעתו רווקא ההקצנה הזו עשויה להביא את שני הצדדים לדיון מעמיק על עתיד המיעוט הערבי במדינה.

רבין בחברון: ככל שתימשך האלימות כן נשתמש במיגוון רחב יותר של אמצעים ריסון

מאת אבי בניהו

"יש לנו ניסיון עם 'יום האדמה' ועל סמך הידיעות שבידינו עשינו הכנות, כולל סגירת השטחים" — אמר אתמול הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון בסיור שערך בחברון עם שר הביטחון.

הרמטכ"ל מסכים להנחה שכל הכבדה על האוכלוסיה בשטחים, עלולה להיות גם גורם מלבד שיצרף למעגל האלימות ציבור נוסף שהו תנגד עד כה לאלימות. "כדי להרגיע את השטח, היה צורך לנקוט באמצעים והמאזן הסופי - הוא שקובע. נכון לעכשיו אני סבור שהצעדים שנקטנו היו נכונים."

אל הרמטכ"ל נלוו אתמול גם קציני צבא בכירים, אלוף פיקוד המרכז, הפרקליט הצבאי הראשי ודובר צה"ל.

רבין: "התנסות שלא הכרנו"

"נקטנו בצעדים הללו כדי להיערך מול צירוף אירועים וכדי להמחיש בהווה ולאותת לעתיד שככל שתימשך האלימות כן נשתמש במיגוון רחב יותר של אמצעים". דברים אלו אמר אתמול שר הביטחון יצחק רבין, בעת שביקר באזור העיר חברון.

רבין, שביקש לעקוב מקרוב אחר היערכות כוחות צה"ל ערב "יום האדמה" וביומו הראשון של הסגר בשטחים אמר עוד, כי "האירועים שנתפתחו הם בבחינת התנסות שלא הכרנו בעבר".

ערך את העמוד: אריה חשביה.

עיריית תל־אביב־יפו

הודעה לציבור

אל תושבי העיר תל־אביב יפו

עקב אירועי "יום האדמה" והעדר עובדי התברואה תושבי השטחים, צפויים שיבושים חמורים בפינוי האשפה בעיר. בכדי לשמור על ניקיון העיר לקראת החג, כמידת האפשר נקראים תושבי העיר לפעול כמפורט:

מה עליך לעשות?

* דחה ככל האפשר הוצאת אשפה אל הרחוב עד לאחר החג.
* ארוז את האשפה בשקית ניילון אטומה וקשור אותה היטב.
* הנח את שקית האשפה בחדר האשפה, או בסמוך למיכל האשפה.
* המנע מגיזום והוצאת גרוטאות לרחוב.

עיריית תל — אביב — יפו

ENGLISH IN ENGLAND!

תן לילדך מתנת אפיקומן שהיית שמח לתת לעצמך: חופשה אמיתית של לימוד אנגלית וכיף — בקיץ הקרוב.

אופיר טורס מגישה לך רעיון חינוכי נפלא כמתנת אפיקומן: חופשת לימודי אנגלית באנגליה, בפנימית "אנגלו־קונטיננטל" הנודעת, בקיץ 88.

ילדך יחזור ארצה עם אנגלית שוטפת (כפי שהיית שמח לדעת בעצמך!) עם מבטא בריטי, ועם חוויות שילוו אותו הרבה הרבה שנים.

על בית הספר:

החופשה מתקיימת בביה"ס היוקרתי "אנגלו קונטיננטל" הנמצא ב-בורנמות, דרומית מערבית ללונדון, באזור מהיפים באנגליה.

הצעירים מתגוררים בביה"ס בתנאי פנימיה ונהנים מ-3 ארוחות ביום. הם משתתפים ב-20 שיעורים שבועיים, בשיטת הלימוד האישי. שפע פעילויות הספורט, הבילוי, הבידור והחוגים (צילום, דרמה, מחשבים, ועוד) וכן הסיורים באנגליה — מבטיחים חופשה שלמה ומלאה, ולימוד אנגלית מבוקר עד ערב.

כיצד נרשמים?

פונים בהקדם לאחד מסניפי אופיר טורס (או אל סוכן הנסיעות שלך) ומבטיחים מקום לאחד המחזורים המתחילים ב:
17 ביולי*, 31 ביולי, 7 באוגוסט*, 14 באוגוסט.

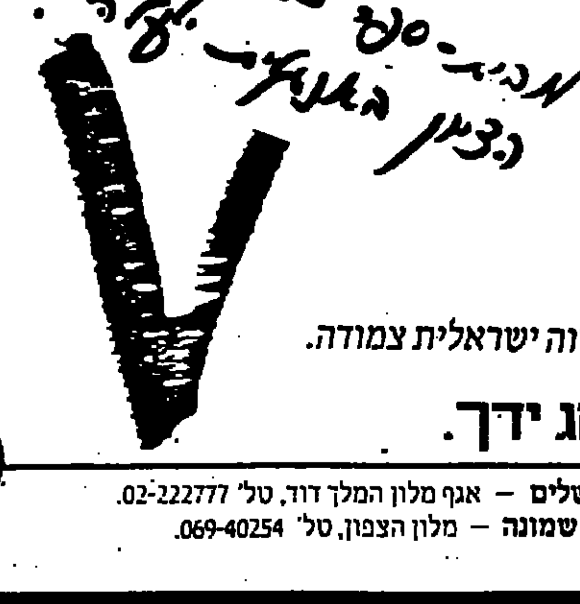

* מלווה ישראלית צמודה.

"אבאל'ה, לאפיקומן אני רוצה ללמוד אנגלית באנגליה!"

כיוון שהנאתם ובטחונם של ילדיך חשוב לנו מאוד, תוכל לקבל מידע מלא ממלוות ישראליות ששהו בביה"ס ומכירות אותו על בוריו. לתאום פגישה, נא טלפן 03-209761.

חדש! ביה"ס אנגלו-קונטיננטל עכשיו גם בלוס אנג'לס ארה"ב.

אופיר טורס עולם נפלא בהישג ידך.

• תל־אביב — בן יהודה 32, טל' 209777, 03-280025. • ירושלים — אגף מלון המלך דוד, טל' 02-222777.
• חיפה — דרך העצמאות 62, טל' 04-673011. • קרית שמונה — מלון הצפון, טל' 069-40254.

صورة عن الاصل

صورة عن الاصل

נער דרס בטקטור את ואחות בני 11 ו־3 בטירה, שנהרגו

ילדה נפצעה קשה בתאונות דרכים בנתניה

(ע). אח ואחות מטירה במשולש נהרגו אתמול מפגיעת טרקטור נהוג בידי נער בן 17 כאשר הלכו באחד הרחובות הפנימיים בכפר. הנהג נמלט מן המקום, אך נעצר בעקבות חקירה. לטרקטור לא היה רשיון ולא היה ביטוח.

לאחר שעות רבות שבהם סרקו חוקרי לשכת התנועה במרחב השרון את רחובות הכפר, הצליחו לעצור, לאחר חצות, את הנער החשוד ותבוה בן גילו שהיה עמו לפי החשד בטרקטור. הם יובאו לפני שופט בוקר.

ההרוגים הם מנאל מסראווה בת 11 ואחיה רובי בן שלוש.

בנתניה נפצעה קשה ביום שני אחר הצהריים ילדה בת ארבע, רבקה ג'ורנו, בעת שחצתה את הכביש ברחוב גד מכנס 18 בעיר. מכונית פרטית מסוג סובארו פגעה בה, כאשר חצתה את הכביש בריצה, לדברי המשטרה. היא הועברה לבית החולים מאיר בכפר סבא ומצבה קשה.

כתב־אישום נגד צעירה (ושותף שלא נמצא):

סחטה נהג שהציעה לה טרמפ: נגיד לאשתך שאנסת אותי

(ע). לבית המשפט המחוזי בירושלים הוגש אתמול כתב־אישום נגד ענת באריס גולד (21) מרמת־גן, המואשמת בעבירות של סחיטה באיומים מנהג שהציע לה טרמפ.

על פי כתב האישום, עלתה הנאשמת יחד עם גבר נוסף בחודש ינואר השנה לרכבו של רב ויזל, בשכונת רוממה בירושלים. תוך כדי הנסיעה, הכניס הגבר את ידו לכיס מכנסיו של ויזל, נטל את ארנקו שהכיל כסף מזומן בסך 140 שקלים וקופסת סיגריות. כשנשאל הנהג, אם הוא נשוי השיב על כך בחיוב, איים עליו הגבר הטרמפיסט שאם לא יתן לו את כל כספו, הוא יספר לאשתו כי אנס את הטרמפיסטית.

עוד נטען בכתב האישום, כי הגבר והאשה אילצו את הנהג, תחת איומים, למסור לרשותם שלושה כרטיסי כספומט ואת אחד המספרים הסודיים להפעלתם, תוך שהם מסיירים עימו ברחובי ירושלים ומושכים כספים ממכשירי כספומט מרובים.

זהירות: אסור לערבב אקונומיקה ו"מי־אש"

מאת עדנה ארידור, סופרת "הארץ"

משרד הבריאות הזהיר אתמול את הציבור שלא לערבב אקונומיקה עם תומצה מלחית הנקראת "מי אש". ערבוב שני חומרי הניקוי אלו יוצרים תערובת רעילה המסכנת את הבריאות.

אזהרת משרד הבריאות באה לאחר שארבעה אנשים באזור תל־אביב הגיעו בימים האחרונים לחדרי מיון בבתי החולים, כשהם סובלים מהרעלה.

מיתקן גניזה לכלי קודש — בבית הקברות באשדוד

בנוסף למתקן החדש יותקנו בעיר מתקנים ניידים שיאספו כלי קודש בכל ראש חודש

(ע). מיתקן גניזה גדול לדברי קודש נחנך אתמול בטקס צנוע בבית העלמין באשדוד. המיתקן החדש עשוי מתכת, אורכו כ־12 מטר וגובהו כ־4 מטר. הוא הורד לבור עמוק שנכרה במיוחד למטרה זו והוא מיועד להטמנת ספרי קודש, ספרי תורה, תפילין ומזוזות ישנים וכלי קודש שההלכה אוסרת להשליכם, משום כבודם.

יו"ר המועצה הדתית באשדוד, מנחם פולק, אמר שבכוונתו להתקין מיתקנים ניידים לגניזה ברחובי העיר, כדי להקל על אותם תושבים שקשה להם להגיע לבית העלמין. עד אז, תעבור מכונית מיוחדת כל ערב ראש חודש בשכונות העיר לאיסוף דברי הקודש המיועדים לגניזה.

הח"כים: שפרו תנאים בכנסת; האוצר: סכום זה יפתור קשיי חינוך ובריאות

רמון: האוצר נזכר במצוקה תקציבית לאחר שהכנים מערכת טלפון משוכללת־מוסיקלית במשרדיו ובמכוניות בכיריו; תנאי ח"כים גרועים בהשוואה לפקידים ברמה בינונית במשרד האוצר • האוצר על בקשת הח"כים לשפר התאורה במליאה: נשפר להם את התאורה במזנון — שם הם מבלים

מאת צבי זרחיה

"תנאי העבודה של הח"כים הם גרועים בהשוואה לתנאי פקידים ברמה בינונית באוצר".

משרד האוצר נזכר במצוקה תקציבית שקשורה לכנסת, בשעה שבמשרד האוצר הוכנסה לאחרונה מערכת טלפונים משוכללת ויקרה, המשמיעה שירים ונעימות למטלפנים. יתר על כן, במכוניות בכירי המשרד הותקנו מכשירי טלפון" — כך טען אתמול ח"כ חיים רמון (מערך) חבר ועדת הכנסת, שאישרה התקציב למימון מבנה חדש לח"כים.

רמון האשים את האוצר בזלזול בהחלטות הכנסת, בעניין תקציב המשכן, והוסיף כי "מאז נבנה משכן הכנסת, לפני למעלה מ־20 שנה, נבנו מאות אלפי מטרים מרובעים לרווחת פקידי הממשלה, בשעה שחברי הכנסת מצטופפים שניים בחדר, ואליהם נלווים עוזריהם הפרלמנטרים". עוד הוסיף רמון כי ראוי שמבנה לכנסת ישראל ייבנה על ידי המדינה ולא על־ידי נדבות ו"שנור".

בתגובה אמרו אתמול גורמים באוצר כי היתה זו הכנסת שהציעה להקים את המבנה החדש, בתואנה כי נמצא תורם למבנה. הם ציינו כי בסכום של 11 מיליון ש"ח שיוקצה השנה לתחילת הקמה של המבנה ניתן לפתור את בעיית הקיצוץ בתקציב משרד החינוך והתרבות ואת חלק מהבעיות הכספיות של מערכת הבריאות. אותם גורמים הדגישו כי הדרישות להקמת מבנה חדש לכנסת הן מוגזמות, מכיוון שהח"כים שוהים במשכן לכל היותר שלושה ימים בשבוע, ביתר ימות השבוע, וכן בתקופות הפגרה הממושכות, עומד הבניין כמעט שומם.

באוצר הוחלט לבדוק את בקשתו של מזכיר הכנסת להחליף את מערכת התאורה באולם מליאת הכנסת. בבקשה ציין המזכיר כי "ההוצאה זו הכרחית משום שהתאורה הקיימת מפריעה ומכבידה על מהלך ישיבות הכנסת ומאלצת לעיתים את חברי הכנסת לנטוש את הישיבות בשל התאורה לקויה".

באוצר הגיבו על הבקשה באומרם כי במילא מרבית הח"כים יושבים זמן רב במזנון, כך שאולי כדאי לשפר את התאורה במזנון.

הנשיא: "כשהזירה המדינית גועשת — טוב לפוש במים"

"בשעה שהזירה המדינית, הביטחונית והפוליטית בארץ גועשת ורותחת, מצב הרוח הלאומי נע בין מבוכה ודאגה — טוב לפרוש ולהתרענן על גלי המים הצונחים בשיט מפרשיות", אמר אתמול נשיא המדינה חיים הרצוג, לאחר שהזניק את אליפות העולם בשייט מפרשיות מדגם אולימפי 470 בחיפה.
בתמונה: הרצוג וראש עיריית חיפה, אריה גוראל (מימין), על סיפון מפרשית שהשיט הנשיא. (תצלום: פול מלינג, ישראל סאן)

בג"ץ על רשויות מקומיות הגובות ארנונה גבוהה ללא אישור:

רשות אינה מפעל פרטי שקודם גובה את הכסף ואחר כך מקבל את האישור

הוצא צו על־תנאי המורה לעיריית קריית־מוצקין לנמק מדוע לא יחזירו כספים שניגבו שלא כדין

(ע). בג"ץ מתח אתמול ביקורת על רשויות מקומיות הנוהגות לגבות סכומים גבוהים של ארנונה בלי שקיבלו לכך את אישור משרד הפנים. הביקורת נאמרה בעת דיון בעתירת סיעת תושבים למען קריית־מוצקין שהוגשה לפני כחודשיים נגד ראש עיריית קריית־מוצקין שמחה מילר.

אנשי "סיעת תושבים למען מוצקין" שבאופוזיציה טענו שבשנה האחרונה גבתה העירייה מיליון ושמונה מאות אלף שקלים כמיסים בלתי חוקיים מהתושבים. העירייה חייבה, לטענתם, את התושבים, באמצעות חוקי עזר, לשלם ביטוח עבור פחי האשפה, להשתתף בהוצאות המימון של ניידת טיפול נמרץ, וכן העלתה את הארנונה מעבר לשיעורים שהתיר לה משרד הפנים.

בג"ץ הוציא צו על־תנאי המורה לעירייה לנמק בתוך 30 יום מדוע לא יוחזרו את הכספים שניגבו שלא כדין מידי התושבים.

בא־כוח סיעת תל"ם, עו"ד אלכס גרינשטיין, טען בפני השופטים, כי פעולתה של העירייה חמורה, מכיוון שלא קיבלה לחוקי העזר האלה את אישור משרד הפנים ובכל זאת הקדימה וגבתה את הכסף. לדבריו, עד היום לא ניתן לכך אישור משרד הפנים.

השופטת שושנה נתניהו העירה לשמע טיעוניו: "כך לא פועלת רשות, זה אינו מפעל פרטי שקודם גובים את הכסף ואחר כך מקבלים את האישור, זה איננו מינהל תקין, וההחלטה על העלאת הארנונה היא בלתי חוקית".

גם השופט מנחם אלון העיר לנציגי העירייה שנכחו בדיון: "איך אפשר לעשות דבר כזה, יש חוק". השופט אליעזר גולדברג מתח אף הוא ביקורת על פעולותיה של העירייה ואמר, כי "עליה לכלכל את מעשיה היטב כשתבוא לקבוע את הארנונה שתיגבה מהתושבים בשנה הבאה".

בא־כוח העירייה, עו"ד י. תלמי, אמר כי אין לעירייה תקציב להחזיר את הכסף לתושבים. לדבריו, זו בעיה רצינית, משום שמצבה של העירייה קשה. השופטת נתניהו העירה לו: "הבעיה היא לא שאין לכם תקציב. הבעיה הרצינית היא שהרשויות המקומיות מרשות לעצמן לגבות מי־סים בצורה כזו וצריך לעקור זאת מהשורש". השופטים העירו, כי אין בפעולותיה של עיריית קריית־מוצקין מתן דוגמה של כיבוד החוק כלפי התושבים.

להט קיצץ חגיגות העצמאות בת"א; בכירים בעיריה: זו רק טיפה בים

לדבריהם, על העיריה לקצץ בשנת התקציב הקרובה כ־150 מיליון שקל מתקציבה — כי הסכום שקוצץ מצמצום חגיגות יום העצמאות נועד ליצור תחושה אצל ראשי משרד הפנים והאוצר כי עת"א מקצצת בהוצאותיה, כדי שיאפשרו לה להעלות בכל זאת הארנונות בשיעור עליית המדד

מאת חיים הנדוורקר

גורמים בכירים בעיריית תל אביב אומרים כי אין הצדקה מהותית לקצץ בחגיגות יום העצמאות בתל־אביב, כפי שהחליט עליהם באחרונה ראש העירייה, שלמה להט.

להט החליט לבטל חלק מאירועי יום העצמאות שתוכננו להתקיים בחוף שרתון ובגן הפיסגה ביפו ותאורת רחוב חגיגית ברחוב דיזנ־גוף. בכך, לדברי דובר העירייה, ייחסכו 300–400 אלף שקל. בפועל יתקיימו ביום העצמאות אירוע מרכזי בכיכר מלכי ישראל וכעבור ימים אחדים קונצרט של התזמורת הפלהרמונית, שגם הוא יתקיים בכיכר.

להט החליט להקציב לפסטיבאל ישראל סכום של 560 אלף שקל כחלק מסיכום שהושג בינו לבין ראש עיריית ירושלים ושר החינוך והתרבות.

בכירים בעירייה אומרים כי היא צריכה לקצץ בשנת התקציב הקרובה כ־150 מיליון שקל מתקציבה, והסכום שקוצץ מצמצום חגיגות יום העצמאות הוא טיפה בים, ונועד ליצור תחושה אצל ראשי משרד הפנים והאוצר, כי עיריית תל־אביב מקצצת בהוצאותיה, כדי שיאפשרו לה להעלות בכל זאת את הארנונות בעיר בשיעור עליית המדד. בפועל לא נתקבלה עד כה החלטה על קיצוצים נרחבים המתחייבים ממצבה של העירייה.

בתגובה על הדברים מסר דובר עיריית תל אביב בני כהן כי לכל החלטה יש חכמים להכעיס שטוענים נגדה. אם היו נשארים האירועים הם היו צועקים בזבוז וכאשר הם מקוצצים הם אומרים טיפה בים.

לגבי השתתפות העירייה בתקציב פסטיבאל ישראל הרי בפועל יוצא סכום של כ־180 אלף שקל בלבד, שכן היתרה נועדה כערבות למלוי האולמות בצופים. זו התחייבות של להט לנבון מחודש אוגוסט שעבר, והיום אי אפשר לסגת ממנה.

עיצומים אפשריים ב"בזק" על־רקע אי־מעבר לשבוע עבודה בן 5 ימים

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

ההסתדרות נתנה לעובדי "בזק" אור ירוק לנקוט עיצומים, בטענה שהאוצר אינו מכבד את ההסכם להנהיג שבוע עבודה בן חמישה ימים בחברה. חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בוועד הפועל דוחה את ההצעה להקים ועדה לבחון את הנושא, לאחר שההסכם נחתם.

הברפלד הודיע במליאת הוועדה המתאמת של האגף לאיגוד מקצועי על חילוקי דעות עם האוצר גם בכל הנוגע למתרחש במגן דוד אדום ובחברת "פז" כאשר המכנה המשותף הוא קבלת החלטות ללא שיתוף העובדים.

בהתייחסו לדיונים על הסכמי השכר ותוספת היוקר, הדגיש הבר־פלד כי ההסתדרות עומדת על כך שלעובדים יוחזר 2.7% מתוספת היוקר, שתשלום ביחס אליהם נדחה בהסכמתה אך לא היה בכך משום ויתור. הוא אמר כי ה־הסתדרות אינה רוצה שהמשא ומתן על הסכמי השכר יהפכו ל"תפוס ככל יכולתך" מצד האיגודים השונים, שכן תמיד יש כאלה המסוגלים להשיג יותר, עם זאת תביעת ההסתדרות היא להעלות את השכר הריאלי ב־1988.

הברפלד קרא לראשי האיגודים להפעיל לחץ על המעסיקים כדי שההפרשות לקרנות הפנסיה יועלו ב־1.5% והזהיר מפני פגיעה קשה בקרנות הפנסיה לרגל הקטנת הריבית מ־6.3% ל־5.5% על כספי הקרנות.

שמואל גרינשפן, כלכלן ה־הסתדרות, הנחשב לאחד המומחים הבכירים של הוועד הפועל לעניני שכר, טען אתמול כי הסכם תוספת היוקר חייב להשאר, אך סעיפיו אינם בבחינת תורה מסיני, ויש מקום לשינויים. עם זאת, לדעתו המכשולים בדרך להעלאת הפריון נובעים בראש ובראשונה מבעיות שיווק ולא מעצלותם של העובדים.

זוכו הנאשמים בגרימת מות החייל ארז שיטרית בצפון

גזר הדין נמסר בלא הנימוקים ולעיתונות לא ניתן לעיין בהכרעה • המשפחה: נערער

מאת נדירה כהנא, סופרת "הארץ" בחיפה

בית הדין הצבאי אזורי צפון בראשות אל"מ נילי פלד זיכה אתמול פה אחד את רס"ר פיצה באמסו והסמל ד"ר רפאל סמאלוב מאשמת גרימת מותו של ארז שטרית מתוך התרשלות.

אימו של המנוח סימי שטרית פרצה בצעקות וטענה שאינה מקבלת את גזר הדין וכי המשפחה תערער עליו.

הודעת גזר הדין נמסרה בלא פירוט הנימוקים, ולעיתונות לא ניתן לעיין בהכרעת הדין. הדיון הקצר בבית הדין הצבאי התקיים תחת משמר כבד של שוטרים.

עורך את העמוד: דורי ענבר

בקרוב הזמנת דרכון וקבלתו יבוצעו בת"א עוד באותו יום

מאת חיים הנדוורקר סופר "הארץ" בתל־אביב

בעתיד הקרוב יוכלו אזרחי ישראל כולם להוציא דרכון ולקבלו עוד באותו היום.

טקס פתיחת הלשכות הממוחשבות והנפקת הדרכון הלאומי החדש נערך אתמול במינהל האוכלוסין של משרד הפנים במגדל שלום בתל־אביב, במעמד מנכ"ל משרד הפנים, אריה דרעי, ובכירי המשרד. בשלב ראשון יופעלו הלשכות שבמגדל שלום והלשכה שבצפון תל־אביב.

מטרת השיטה החדשה היא לנצל באופן מלא ויעיל את משאבי המיחשוב, כך שיתבטל הצורך בהגשת טפסי בקשה, ותשופר רמת השירות לאזרח על־ידי קיצור זמן ההמתנה. זאת, כאשר רוב עובדי הלשכה יעסקו ישירות בקבלת קהל. כמו כן, תביא השיטה החדשה לחסכון כספי ע"י צימצום בכח האדם וביטול הצורך בטיפול בטפסים ובניירת אחרת. במקביל, יעודכנו הקובצים בלשכות בהתאם לצורך, ובדיקת הנתונים הרשומים בקבצים תיעשה עם האדם עצמו ולא עם טופס הבקשה, כך שניתן יהיה לאתר טעויות בפרטים ולתקנם.

בטקס הוכרז רשמית על הנפקת הדרכון הלאומי החדש, כאשר השינויים העיקריים שהוכנסו בו הם שיפורים בצורה ובתהליך ההנפקה. בהתאם להמלצת ארגון התעופה הבין־לאומי וכדי להקל על נשיאתו ושמירתו של הדרכון — הוקטנו מימדיו ל־9 על 12.5 ס"מ. אמצעים ביטחוניים משופרים למניעת זיוף נעשו במבנה הדרכון, בנייר ועוד. כן ייעשה שימוש בכריכה משופרת במטרה לצמצם במידה משמעותית את בלאי הדרכון.

כיום יש צורך להמתין לקבלת הדרכון בין יומיים לשבוע, אם כי אין זה מסובך גם להנפיקו בו במקום — אולם עקב עניינים טכניים תרוצה הפעלת השירות החדש של מתן דרכונים בו במקום בתקופה מסויימת שלאחריה הוא יונפק בו במקום.

השיפורים בתהליך ההנפקה יבואו לידי ביטוי בהדפסת רוב הפרטים בדרכון על־ידי כרטסות ממו־חשבות שיותנו ישירות מקובץ משרד האוכלוסין, ובכך ניתן יהיה למנוע טעויות אנוש ולחסוך זמן שבוזבז בעבר, עקב הצורך בכתיבה ידנית. תהליך ההנפקה עצמו יהיה ממוחשב, ומערך הבדיקות הנדרשות יבוצע על־ידי תוכנה משוכללת החוסכת זמן וטעויות אנוש.

מנכ"ל משרד הפנים הודיע בטקס, כי בעתיד הקרוב ניתן יהיה להנפיק את הדרכונים, תוך מספר דקות כמו שאר שירותי מינהל האוכלוסין.

צעיר מהדרום קפץ למימי הבניאס ונעלם

מאת מנחם הורוביץ, סופר "הארץ" בצפון

צעיר מדרום הארץ נעלם אתמול במימי הבניאס, במהלך טיול שערך עם אחיו, סמוך למפל שניר. תיק חפצים נפל למים ואחד האחים בן 16 קפץ למים בנסיון לתפוס את התיק. כתוצאה מהסחף והזרימה החזקה של המים, הוא נסחף ועקבותיו אבדו.

עשרות שוטרים, אנשי משמר הגבול ומתנדבים, עסקו במשך כל שעות אתמול אחר הצהריים בסריקות אחרי הצעיר אך ללא הצלחה. הבוקר, עם אור ראשון, יחודשו הסריקות אחריו באמצעות מסוק של חיל האוויר.

בגולן ובגליל קיימת זרימה חזקה של מים המסוכנת למטיילים. שלשום חילצו שוטרי משטרת קרית שמונה שני ילדים מהעיר, שנסחפו למים סמוך לגשר החצבני.

שניים מ־5 זייפני דולרים באשדוד — הורשעו וייאסרו

המשטרה שפשטה על "מתפרה" גילתה בית־דפוס משוכלל עם 378 גיליונות דפוס, בכל אחד 6 שטרות 100 דולר: סה"כ 126,800

(ע). שניים מנאשמי כנופיית זייפני הדולרים באשדוד, אהרן נטולטשוילי (54) ודוד מיכאלי (32), הורשעו אתמול בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע ונגזרו עליהם עונשים של ריצוי תקופות מאסר בפועל. משפטיהם של שלושת הנאשמים האחרים טרם הסתיים.

השופט יהושע פלפל מצא שאהרן נטולטשוילי היה מספר 2 בכנופיית הזייפנים וגזר עליו ריצוי שנתיים וחצי של מאסר בפועל ועוד שתי שנות מאסר על תנאי. על דוד מיכאלי, שהוצג כחוטר בחבורת הזייפנים ושהודה בביצוע העבירות שיוחסו לו, גזר השופט 6 חודשי מאסר בפועל ועוד שנה וחצי מאסר על תנאי.

תחילת הפרשה במידע שהגיע למשטרת אשדוד על בית דפוס לזיוף דולרים, שפעל במיבנה של מתפרה באזור התעשייה באשדוד, שהייתה בבעלותו של דוד מיכאלי. אהרן נטולטשוילי הציע למכור לפחות 52 מיליון דולרים מזוייפים לשוטר המוסווה חיים נהרי. המשטרה פשטה על "המתפרה" וגילתה בית דפוס משוכלל וכן 378 גיליונות דפוס שבכל אחד 6 שטרות בני 100 דולרים בסך 126,800. הזיו־פים היו באיכות גבוהה ביותר. עוד נמצאו במקום 66 תשלילים להכנת לוחות הדפסה לשטרות של דולרים אמריקאיים, 15 לוחות דפוס להדפסת שטרות של 100 דולרים ולוח הדפסה וזה מגומי.

עת"א תפנה 1,500 מכוניות נטושות בעיר למזבלת חיריה

(עו). עיריית תל אביב, תתחיל בעוד כשבועיים לסלק גרוטאות של כ־1500 מכוניות, בקצב של כ־100 מכוניות לשבוע, לשטח שיוכשר לכך במזבלת חיריה — מסר אתמול סמנכ"ל העירייה, מאיר דורון. הכשרת המקום ודמי השכירות לאיגוד ערים דן יעלו לעיריית תל אביב כ־100,000 דולר, אולם הד־רות לכך יתפנו מאות מקומות חניה ברחובי העיר.

חברה־בת של מפעלי המלחה בעבר, "הלום", תפרק את הגרוטאות, ותנצל את המתכות לצרכיה. לפני פתיחת המתכות יש צורך להסיר את חלקי הגומי, הסקאי והחומרים בעירים אחרים.

אזרחי תל־אביב מתבקשים להודיע לעירייה על מכוניות נטושות, כדי שאפשר יהיה לטפל בסילוקן.

לגבי מכוניות שיש ספק אם אכן ננטשו סופית על־ידי בעליהן, יש להשיג עדות על נטישתן, לצלמן, לברר במחשב המשטרה מי הם הבעלים, ולשלוח להם פעמיים אתראה — ורק לאחר כל ההליכים הללו מוסמך מנכ"ל או סמנכ"ל העירייה לחתום על צו גרירה. עד כה אושרה סופית גרירתן של קרוב ל־800 מכוניות נטושות.

מרכז השלטון המקומי בישראל

מכריז בזה על כינוס חרום של ראשי הרשויות המקומיות

הכינוס יערך ביום חמישי 31.3.88 בשעה 11.00 במרכז מגן דוד אדום רח' יגאל אלון 60 תל־אביב

על סדר היום:

מניעת סגירתו של תחנות ומוקדים של מגן דוד אדום, והבטחת המשך השרותים החיוניים של מד"א.

מנחה: אילן גבריאלי — ראש מועצת יוקנעם חבר המועצה והוע"פ של מד"א

הופיע גיליון

כותרת ראשית

גיליון מוגדל ומיוחד לפסח

ארץ האש

בשנים בינואר יצא המשורר הישראלי מוחמד ע'נאים מביתו בבאקה אל־ע'רביה לעזה.

'כותרת ראשית' מפרסם בגיליון מיוחד את סיפור המסע. ע'נאים מתאר חודשים של טלטלה פיסית ונפשית בניסיון לברר את זהותו כערבי וכישראלי

כותרת ראשית של פסח
84 עמודים, ובהם 30 עמודים — ארץ־האש

קבוצת חברות הבטוח של מגדל

דין וחשבון מקוצר ליום 31 בדצמבר 1987

(באלפי שקלים חדשים)
מותאם להשפעת האינפלציה למדד דצמבר 1987

מגדל חברה לביטוח בע"מ

מאזן מקוצר ליום 31 בדצמבר 1987

	מאוחד 1987	מאוחד 1986	חברה 1987	חברה 1986
אגרות חוב	960,162	891,566	850,040	786,546
ניירות ערך אחרים	1,592	1,421	198	104
הלואות ופקדונות בבנקים	329,836	275,178	309,487	258,351
חברות בנות ומסונפות (2)	4,215	3,848	9,608	8,342
רכוש קבוע ומקרקעין	35,526	35,940	34,351	35,000
חברות בטוח ותווכני בטוח:				
פקדונות וחשבונות אחרים	6,871	11,417	7,914	11,612
פרמיה לגביה ויתרות סוכנים	44,703	33,552	43,425	32,102
חייבים ויתרות חובה	17,131	10,884	15,149	9,400
מזומנים ופקדונות בבנקים לפי דרישה	35,824	34,220	30,245	30,886
	1,435,860	1,298,026	1,300,417	1,172,343

	מאוחד 1987	מאוחד 1986	חברה 1987	חברה 1986
הון, קרנות ועודפים	72,369	62,154	72,369	62,154
בעלי מניות חיצוניים בחברה בת	1,765	1,527	–	–
עתודה למסים נדחים	1,080	1,669	971	1,667
עתודות בטוח חיים	1,161,353	1,061,675	1,033,543	941,942
עתודות בטוח כללי	32,525	23,575	32,297	23,243
עתודות לסיכונים יוצאים מן הכלל (3)	25,603	21,278	24,517	20,204
תביעות תלויות (3)	77,642	69,710	76,382	68,562
חברות בטוח ותווכני בטוח:				
פקדונות וחשבונות אחרים	11,753	9,574	13,469	8,828
התחייבויות אחרות ויתרות זכות	51,770	46,864	46,869	45,743
	1,435,860	1,298,026	1,300,417	1,172,343

דין וחשבון על עסקי בטוח חיים מאוחד והחברה לשנת 1987

	מאוחד 1987	מאוחד 1986	חברה 1987	חברה 1986
פרמיה	174,086	150,089	158,181	134,021
הכנסות מהשקעות	70,887	59,200	63,170	53,955
גידול בעתודות בטוח	(97,483)	(82,246)	(89,657)	(75,179)
תביעות לשנת הדו"ח	(78,802)	(82,693)	(69,807)	(71,835)
הפרשה לסיכונים יוצאים מן הכלל	(4,813)	(1,675)	(4,791)	(1,750)
דמי עמילות, ניהול והוצאות הנהלה וכלליות	(47,688)	(35,620)	(43,024)	(33,244)
רווח לשנה	16,187	7,055	14,072	5,968

דין וחשבון על עסקי בטוח כלליים מאוחד והחברה לשנת 1987

	מאוחד 1987	מאוחד 1986	חברה 1987	חברה 1986
פרמיה	85,550	70,955	85,178	70,399
גידול בעתודות בטוח	(10,602)	(3,289)	(10,690)	(3,405)
הכנסות מהשקעות	18,401	14,006	18,125	13,890
תביעות לשנת הדו"ח	(73,562)	(63,057)	(73,865)	(62,177)
הפרשה לסיכונים יוצאים מן הכלל	338	(544)	327	(556)
דמי עמילות, ניהול והוצאות הנהלה וכלליות	(54,589)	(45,805)	(53,612)	(44,626)
דמי רישום ודמים אחרים	39,124	29,620	38,189	28,202
רווח לשנה	4,660	1,886	4,452	1,727

דו"ח מקוצר של רווח והפסד וייעוד הרווחים לשנת 1987

	מאוחד 1987	מאוחד 1986	חברה 1987	חברה 1986
רווח מעסקי בטוח	20,847	8,941	18,524	7,695
הכנסות מהשקעות שלא מקפו לדו"חות עסקי בטוח	3,891	2,344	3,653	2,372
הוצאות הנהלה וכלליות שלא מקפו לדו"חות עסקי בטוח	(1,584)	(1,452)	(1,508)	(1,381)
רווח לפני הפרשה למסים	23,154	9,833	20,669	8,686
הפרשה למס הכנסה	(13,068)	(3,846)	(11,720)	(3,483)
	10,086	5,987	8,949	5,203
חלק החברה ברווחים של החברות הבנות והחברות המסונפות	652	847	1,266	1,210
הפחתת עודף עלות ההשקעה בחברות בנות	(285)	(285)		
חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים של חברת בת	(238)	(136)		
רווח נקי לשנה	10,215	6,413	10,215	6,413

דו"ח על השינויים בהון קרנות ובעודפים

	הון מניות	קרן הון	עודפים	סה"כ
יתרה ליום 1 בינואר 1986	19,923	178	35,640	55,741
רווח לשנה			6,413	6,413
יתרה ליום 31 בדצמבר 1986	19,923	178	42,053	62,154
רווח לשנה			10,215	10,215
יתרה ליום 31 בדצמבר 1987	19,923	178	52,268	72,369

מצב ההון הנפרע ליום 31 בדצמבר 1987

	1987	1986
ההון הנפרע המינימלי המתחייב לפי התקנות	18,922	17,670
ההון הקיים מחושב לצורך התקנות	69,602	59,388
עודף	50,680	41,718
הון מניות נפרע המתחייב לפי התקנות	2,736	2,351
הון מניות נפרע הקיים **	2,739	2,490
עודף	3	139

** כולל מניות הטבה המוצעות לחלוקה.

(1) כל המספרים בשייר עצמי
(2) כולל השקעות במניות והלוואות
(3) כולל בטוח כללי ובטוח חיים
(4) נתוני הדו"חות הנ"ל במאוחד כוללים את החברות סלע ומעוז.

הערות:
1. דין וחשבון מפורט ומלא, עם הבאורים של הנהלת החברה, כולל דין וחשבון של מבקרי החשבונות, ימסר במשרדי החברה, רח' סעדיה גאון 26 ת"א, לכל דורש.
2. הפרסום הנ"ל נעשה בהתאם לחוק הפיקוח על עסקי בטוח, תשמ"א – 1981.

בשם מועצת המנהלים:
ש. גרופמן – יו"ר הדירקטוריון
ש. פיוטרקובסקי – חבר דירקטוריון ויו"ר ועדת כספים
ע. לוי – חבר דירקטוריון ומנהל ראשי.

מעוז חברה לביטוח בע"מ

מאזן מקוצר ליום 31 בדצמבר 1987

	1987	1986
אגרות חוב של הממשלה או בערבותה	66,407	64,723
ניירות ערך אחרים	1,452	1,395
הלואות ופקדונות בבנקים	13,858	12,032
חברה מסונפת	950	894
רכוש קבוע ומקרקעין	658	406
חברות בטוח ותווכני בטוח:		
פקדונות וחשבונות אחרים	2	26
פרמיה לגביה ויתרות סוכנים	295	476
חייבים ויתרות חובה	1,631	701
מזומנים ופקדונות בבנקים לפי דרישה	2,550	1,821
	87,803	82,474

	1987	1986
הון, קרנות ועודפים	4,505	3,797
עתודות למסים נדחים	8	8
עתודות בטוח חיים	78,661	75,723
עתודות בטוח כללי	32	34
עתודות לסיכונים יוצאים מן הכלל (3)	781	720
תביעות תלויות (3)	331	189
חברות בטוח ותווכני בטוח:		
פקדונות וחשבונות אחרים	1,070	1,297
התחייבויות אחרות ויתרות זכות	2,415	706
	87,803	82,474

דין וחשבון על עסקי בטוח חיים לשנת 1987

	1987	1986
פרמיה	9,127	8,734
הכנסות מהשקעות	4,886	4,526
גידול בעתודות בטוח	(2,783)	(2,676)
תביעות לשנת הדו"ח	(6,638)	(7,526)
הפרשה לסיכונים יוצאים מן הכלל	(60)	92
דמי עמילות, ניהול והוצאות הנהלה וכלליות	(3,420)	(2,393)
רווח לשנה	1,112	757

דין וחשבון על עסקי בטוח כלליים לשנת 1987

	1987	1986
פרמיה	98	64
גידול בעתודות בטוח	3	4
הכנסות מהשקעות	38	49
תביעות לשנת הדו"ח	(114)	(98)
דמי עמילות, ניהול והוצאות הנהלה וכלליות	(11)	(3)
רווח לשנה	14	16

דו"ח מקוצר של רווח והפסד לשנת 1987

	1987	1986
רווח מעסקי בטוח	1,126	773
הכנסות מהשקעות שלא מקפו לדו"חות עסקי בטוח	232	123
הוצאות הנהלה וכלליות שלא מקפו לדו"חות עסקי בטוח	(31)	(35)
רווח לפני הפרשה למסים	1,327	861
הפרשה למס הכנסה	(663)	(348)
	664	513
חלק החברות ברווחים של חברה מסונפת	44	240
רווח לשנה	708	753

דו"ח על השינויים בהון בקרנות ובעודפים

	הון מניות	קרן הון	עודפים (הפסדים)	סה"כ
יתרה ליום 1 בינואר 1986	2,673	147	224	3,044
רווח לשנה			753	753
יתרה ליום 31 בדצמבר 1986	2,673	147	977	3,797
רווח לשנה			708	708
יתרה ליום 31 בדצמבר 1987	2,673	147	1,685	4,505

מצב ההון הנפרע ליום 31 בדצמבר 1987

	1987	1986
ההון הנפרע המינימלי המתחייב לפי התקנות	2,736	2,736
ההון הקיים מחושב לצורך התקנות	4,435	3,751
עודף	1,699	1,015
הון מניות נפרע המתחייב לפי התקנות	2,736	2,351
הון מניות נפרע הקיים *	2,756	2,356
עודף	20	5

* כולל מניות הטבה

הערות:
1. דין וחשבון מפורט ומלא, עם הביאורים של הנהלת החברה, כולל דין וחשבון של מבקרי החשבונות, ימסר במשרדי החברה, ברחוב סעדיה גאון 26 ת"א, לכל דורש.
2. הפרסום הנ"ל נעשה בהתאם לחוק הפיקוח על עסקי הביטוח, התשמ"א–1981.

בשם מועצת המנהלים:
ש. גרופמן – יו"ר הדירקטוריון
ש. פיוטרקובסקי – חבר דירקטוריון ויו"ר ועדת כספים
ע. לוי – חבר דירקטוריון ומנהל ראשי

סלע חברה לביטוח בע"מ

מאזן מקוצר ליום 31 בדצמבר 1987

	1987	1986
אגרות חוב של הממשלה או בערבותה	24,299	24,485
הלואות ופקדונות בבנקים	4,616	4,222
השקעות בחברות בטוח אחרות	32	32
רכוש קבוע ומקרקעין	515	534
חברות בטוח ותווכני בטוח:		
פקדונות וחשבונות אחרים	2,970	2,592
פרמיה לגביה ויתרות סוכנים	983	974
חייבים ויתרות חובה	708	976
מזומנים ופקדונות בבנקים לפי דרישה	2,940	1,403
	37,063	35,218

	1987	1986
הון, קרנות ועודפים	3,605	3,121
עתודה למסים נדחים	120	30
עתודות בטוח חיים	28,195	27,781
עתודות בטוח כללי	195	300
עתודות לסיכונים יוצאים מן הכלל (2)	305	353
תביעות תלויות (2)	930	959
חברות בטוח ותווכני בטוח:		
פקדונות וחשבונות אחרים	1,228	2,261
התחייבויות אחרות ויתרות זכות	2,485	413
	37,063	35,218

דין וחשבון על עסקי בטוח חיים לשנת 1987

	1987	1986
פרמיה	2,481	2,769
הכנסות מהשקעות	1,512	1,436
גידול בעתודות בטוח	(357)	(300)
תביעות לשנת הדו"ח	(2,356)	(3,331)
הפרשה לסיכונים יוצאים מן הכלל	37	(18)
דמי עמילות, ניהול והוצאות הנהלה וכלליות	(315)	(224)
רווח לשנה	1,002	332

דין וחשבון על עסקי בטוח כלליים לשנת 1987

	1987	1986
פרמיה	263	491
קיטון בעתודות בטוח	86	110
הכנסה מהשקעות	248	66
תביעות לשנת הדו"ח	(383)	(782)
הפרשה לסיכונים יוצאים מן הכלל	11	12
דמי עמילות, ניהול והוצאות הנהלה וכלליות	(1,624)	(3,496)
דמי רישום ודמים אחרים	1,594	3,740
רווח לשנה	195	141

דו"ח מקוצר של רווח והפסד לשנת 1987

	1987	1986
רווח מעסקי בטוח	1,197	473
הכנסות מהשקעות שלא מקפו לדו"חות עסקי בטוח	15	(135)
הוצאות הנהלה וכלליות שלא מקפו לדו"חות עסקי בטוח	(45)	(34)
רווח לפני הפרשה למסים	1,167	304
הפרשה למסי הכנסה	(683)	(16)
רווח נקי לשנה	484	288

דו"ח על השינויים בהון בקרנות ובעודפים

	הון מניות	קרן הון	עודפים (הפסדים)	סה"כ
יתרה ליום 1 בינואר 1986	8,263	65	(5,495)	2,833
תוספת לקרן הון בגין שיערוך		(26)	26	
רווח לשנה			288	288
יתרה ליום 31 בדצמבר 1986	8,263	39	(5,181)	3,121
רווח לשנה			484	484
יתרה ליום 31 בדצמבר 1987	8,263	39	(4,697)	3,605

מצב ההון הנפרע

	1987	1986
ההון הנפרע המינימלי המתחייב לפי התקנות	2,736	2,736
ההון הקיים מחושב לצורך התקנות	3,326	3,082
עודף	590	346
הון מניות נפרע המתחייב לפי התקנות	2,736	2,351
הון מניות נפרע המינימלי הקיים *	2,738	2,360
עודף	2	9

* כולל מניות הטבה

(1) כל המספרים בשייר העצמי
(2) כולל ביטוח כללי ובטוח חיים

הערות:
1. דין וחשבון מפורט ומלא, עם הביאורים של הנהלת החברה, כולל דין וחשבון של מבקרי החשבונות, ימסר במשרדי החברה, ברחוב סעדיה גאון 26 ת"א, לכל דורש.
2. הפרסום הנ"ל נעשה בהתאם לחוק הפיקוח על עסקי הביטוח, התשמ"א–1981.

בשם מועצת המנהלים:
ש. גרופמן – יו"ר הדירקטוריון
ש. פיוטרקובסקי – חבר דירקטוריון ויו"ר ועדת כספים
ע. לוי – חבר דירקטוריון ומנהל ראשי

בעריכת יחיאל אריד

בלום זכה לראשונה באליפות ישראל

ניצל את חסרונם של מנסדורף וגליקשטיין וניצח את שחר פרקיס בגמר בתוך 75 דקות 6–2, 6–2

טניס

מאת רוני דיאון

לגלעד בלום הספיקו 75 דקות בלבד כדי לגבור על יריבו בגמר אליפות ישראל בטניס, שחר פרקיס. בלום בן ה־20 ניצח ללא בעיות 6–2, 6–2. היתה זו זכייתו הראשונה של בלום בתואר אלוף ישראל, והוא ניצל היטב את היעדרם מהאליפות של האלוף הקודם, עמוס מנסדורף ושלמה גליקשטיין.

הקהל הגיע לא הרתיע את 500 הצופים הירושלמים, שאיכלסו את יציעי מיגרש הטניס המטופח בשכונת קטמון. הקהל נהנה אמנם מכמה מבצעי טניס מבריקים, אולם המישחק לא התעלה לרמה המקווה ממעמדי גמר טיפוסיים ומרתקים כבעבר.

אלוף מרי, גלעד בלום

הפתיחה היתה שקולה (2–2), אך עד לסיום המערכה הראשונה הצליח בלום לשבור את חבטות ההגשה של פרקיס ולנצח בצורה משכנעת 6–2.

בתחילת המערכה השניה היה ברור, כי ההתמודדות תוכרע במהרה. בלום, שגילה יציבות לאורך כל הדרך, עלה ליתרון 2–0 והוכיח עליונות בולטת על פרקיס, שנקלע לחולשה ולא הציג את רמתו הרגילה.

שחר סבל גם מהרוח החזקה, שפגמה בדיוק ובעוצמה האופייניים לחבטות ההגשה שלו, ואלה הרי נחשבות לנשקו החזק. הדבר הקל על בלום, שהחזיר את החבטות בהצלחה וזכה בנקודות רבות. בלום הצטיין גם במישחק קר ומחושב מהקו האחורי.

מרדכי מאיר, נשיא איגוד הטניס, העניק את הגביע לבלום, שזכה גם ב־2,500 דולר. פרקיס הסתפק בפרס צנוע יותר — 1,500 דולר.

בסיום, לא הסתיר האלוף החדש את הרגשתו המעורבת מהזכיה, מפני שלא היה צריך להתמודד עם הטניסאי מס' 1 של ישראל, עמוס מנסדורף. עם זאת ציין בלום, שהנצחון מהווה נקודת מפנה חיובית להמשך התקדמותו.

ביומה הראשון של אליפות העולם, שנפתחה בחיפה:

רק צמד ישראלי אחד מתוך 6 סיים בין ה־20 הראשונים

שיט

מאת יוסף גלזר
כותב "ספורט הארץ" בחיפה

האחים רוזנטמן מהולנד ניצחו אתמול בשיוט הראשון מתוך שישה, ביומה הראשון של אליפות העולם בשיט מפרשיות מדגם 470, שנפתחה אתמול בחיפה.

הצמד ההולנדי נחשב אחד המועמדים לזכות בתואר העולמי, לאחר שניצח אשתקד גם בתחרות בינלאומית גדולה בצרפת. בחודש האחרון ערכו השניים מחנה אימונים עם נבחרת הולנד באתר התחרות בחיפה.

במקום השני ניצבים בוגסן וניגסן מנורווגיה, לפני אוקלי ומאלין מאנגליה. רק צמד ישראלי אחד מתוך השישה המשתתפים בתחרות הצליח לסיים בין 20 הראשונים — הוותיקים שמשון ברוקמן ואיתן פרידלנדר, שתפסו את המקום ה־13.

האליפות הוזנקה אתמול בשעת הבוקר בלב ים ע"י נשיא המדינה, חיים הרצוג, שנופף בידו מן הסירה לעבר השייטים. הזינוק התעכב במשך כשעה בגלל שינויים בכיוון הרוח, ולאחר מכן נפסל הזינוק הראשון. השייטים התלוננו על כי שינויים בלתי צפויים בכיוון הרוח ועוצמתה היקשו עליהם.

בשעות הערב נפתחה האליפות רשמית בטקס חגיגי בכיילת בת גלים, בו ביקרו נשיא המדינה חיים הרצוג, ראש עיריית חיפה אריה גוראל ויו"ר הוועדה הציבורית של האליפות, מתי מורגנשטרן ומנכ"ל צים.

במצעד המשלחות נטלו חלק 20 מדינות, ובהנהגתו של יזהר לוברון הופיעו תזמורת הנוער של חיפה, חבורת אמני בגר מבית רוטשילד ולהקת המחול של המתנ"ס בית אבא חושי. הקהל הרב הריע למשלחות הזרות ולנשיא המדינה, שקיבל לידיו למשמרת את דגל האליפות.

אתמול החלו גם תחרויות הנשים, בהן ישראל אינה משתתפת. ראשונות מדורגות מאנב ומורגנסן מדנמרק, לפני פורטו וכרביגו מאיטליה, לוילגר ומאיז מצרפת. התחרויות יימשכו היום משעה 11 בחוף השקט בחיפה.

כדורסל

פרשת דלזל: הטילו קנס ומחכים לערעור

מאת שאול לילוב
כתב "ספורט הארץ"

בהפועל ת"א קיבלו בתדהמה את הצעד שנקט שלשום ג'ונתן דלזל, שהחרים ברגע האחרון את מישחק הקבוצה בחולון. הבעיות הכספיות עם דלזל אינן חדשות. הוא חתום לשנתיים בקבוצה, אך מבקש לבטל את החוזה בטענה שההנהלה אינה עומדת בלוח הזמנים של תשלום שכרו.

בהנהלת הפועל מעריכים מאוד את יכולתו המקצועית של דלזל כשחקן הגנה ולוחם מעולה, וזוקפים לזכותו חלק גדול מההצלחה הקבוצתית. על רקע זה, יש הרואים בסנקציות שהוא נוקט אמצעי סחיטה להטבת תנאי החוזה, ואין פוסלים על הסף את האפשרות שיעקב שלינגר, מאמן הפועל חיפה, הגיש לדלזל הצעה כספית מפתה או מתכוון לעשות זאת, כדי להחזירו לחיפה.

אתמול התכנסה ועדת המשמעת של הפועל ת"א (דני קורן, צבי לוצקי ואריה גבעוני) לדון בפרשה. דלזל לא הופיע לישיבה, ובהיעדרו נגזר עליו קנס גבוה — אך ניתנה לו ארכה של 72 שעות לערער על ההחלטה באמצעות פרקליטו, עו"ד יוסי ליבנה. במלים אחרות, הטילו קנס — ומבקשים להימנע מגבייתו. היום יפגשו שני הצדדים ודלזל עשוי לקבל את יתרת הכסף, כ־10 אלף ש"ח.

כדוריד

הערב 3 מישחקים בליגה הלאומית

עקב יציאת נבחרת הפועל לאליפות ספורט הפועלים, באוסטריה, יערכו הערב רק שלושה מישחקים, במסגרת המחזור ה־16 בליגה הלאומית. מכבי נתניה — הפועל נוף־ים, מכבי אריות רמת גן — מכבי רחובות (ברמת אביב), מכבי פתח־תקוה — מכבי ראשון־לציון (ביהוד). השעה הראשית למישחקים — 20.30. יוסי חכם

טניס

פט קאש — חוד החנית במקום גביע דיוויס

אלוף ווימבלדון, האוסטרלי פאט קאש, פרש מנבחרת אוסטרליה המתכוננת לרבע גמר גביע דיוויס מול צרפת (8–10 באפריל) בקלרמון פראן, כיוון שברצונו להיות במחיצת רעייתו, אנה כריסטיאנסן, שעומדת ללדת את ילדו השני.

הסגל האוסטרלי יכלול איפוא את ג'ון פיצג'ראלד, מרק וודפורד, דארן קאהיל וולי מאסור. הצרפתים, לעומת זאת, יופיעו בהרכב מלא: יאניק נואה, אנרי לקונט, גי פורז'ה ותיירי טילאן.

כדורגל

קשטן ישוב לאמן בבית"ר

מאת רוני דיאון, כתב "ספורט הארץ" בירושלים

המאמן דרור קשטן, שסיים העונה את תפקידו במכבי חיפה, ישוב קרוב לוודאי להדריך בעונה הבאה את בית"ר ירושלים, הקבוצה אותה הוליך אשתקד לאליפות הראשונה בתולדותיה.

המגעים בין הנהלת בית"ר לקשטן צברו תאוצה רבה בימים האחרונים ועמדו להסתיים אמש בהשגת סיכום עקרוני, כאשר המאמן נפגש לשיחה עם מנהל הקבוצה, אברהם לוי, בביתו בירושלים.

בסיום הפגישה אמנם לא נמסרה הודעה רשמית, אך נראה כי סיכום עקרוני הוא עניין של ימים בלבד.

מכל מקום ברור, כי המאמן הנוכחי, אליהו עופר, לא ימשיך בבית"ר עונה נוספת, כיוון שלפני ימים אחדים נודע לו על דבר המגעים בין קשטן לבית"ר.

נבחרת הנוער תצא היום לפורטוגל

מאת כתב "ספורט הארץ"

נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל עומדת לצאת היום לפורטוגל, שם יחל מחר טורניר רעים בינלאומי. מחר תתמודד ישראל עם פורטוגל ו[illegible], ביום ד' עם הולנד וביום א' עם ספרד. לאחר מכן תמשיך הנבחרת לצ'כוסלובקיה, שם תקיים שלושה מישחקים. המסע יתקיים במסגרת ההכנות לטורניר הקדם עולמי שיהיה בארגנטינה בתחילת מאי.

יוסי כהן השמשוני (משמאל) מבקיע את שערו הראשון, מתוצמי שהבקיע בניצחון 2–0 על מכבי נתניה. (צילום: עזי קרן).

מיהי'ץ ימשיך — עם מאמן ישראלי ולימודי עברית

המלצה ברוח זו מסתמנת אצל ראש המשלחת לאוקיאניה, חיים צימר • מיהי'ץ יסכים למינוי מאמן מסייע לצידו

כדורגל

מאת יהושע שגיא
שליח "הארץ" עם הנבחרת

לוס־אנג'לס. (מיוחד ל"ספורט הארץ"). נבחרת הכדורגל של ישראל הגיעה אמש סמוך לחצות ללוס־אנג'לס. לאחר טיסה מייגעת שנמשכה יותר מ־20 שעות עם חניות ביניים בפפייטה, הונולולו וואנקובר.

ראשי המשלחת, המודעים לכך שבארץ מצפים לדו"ח המסכם את הופעת הנבחרת בטורניר הקדם אולימפי, אמרו כי הדו"ח יהיה מנהלי בלבד ולא תהיה בו התייחסות לצד המקצועי־ספורטיבי של ההופעה באוקיאניה.

עם זאת נודע לי, כי ראש המשלחת, חיים צימר, גיבש לעצמו עמדה לפיה ראוי להמשיך בכהונתו של המאמן מיהי'ץ — בתנאי שלצידו יועסק מאמן מסייע בסגנון גיורא שפיגל. תנאי נוסף — על מיהי'ץ לשפר את ידיעותיו בעברית, כדי ליצור תקשורת ישירה עם השחקנים והסובבים אותו.

מרמזים שונים ומשיחות עם מיהי'ץ, התברר לי כי לא ידחה על הסף מינוי של מאמן ישראלי מסייע, כיוון שהוא מעוניין להמשיך בתפקידו ולהוביל את ישראל למוקדמות הגביע העולמי בכדורגל. מיהי'ץ אמר כי הוא מרגיש שהכין נבחרת צעירה וטובה, ואחרי שינויים אחרים — צירוף צעירים מוכשרים ושיחרורים של ותיקים שסיימו את תפקידם — יצליח להקים צוות טוב, שישרת את הכדורגל הישראלי שנים רבות.

המטרה: שיפור ההגנה

מכבי ת"א ממשיך בהכנות לחצי הגמר האירופי • מוטיווציה גבוהה באימוני האלוף

גביע האלופות

מאת אילן פריש
כתב "ספורט הארץ"

אימוני מכבי תל־אביב למשחק חצי גמר גביע אירופה, ביום שלישי הבא בגנט, נמשכים בקצב מוגבר. אתמול קיימה הקבוצה שני אימונים, שעייפו את השחקנים.

העובדה שלרשות פרטיזן בלגרד, יריבו של מכבי בחצי הגמר, עומד צוות שחקנים בעל ממוצע גובה מרשים, חייבה את המאמן רלף קליין להעניק תשומת לב מיוחדת למשחק ההגנה, שאינו מצוי בשיאו העונה. בתשובה לשאלה, מה עיקר העבודה בשבוע שנותר עד למשחק חצי הגמר, אמר קליין: "לשפר את משחק ההגנה, למשחק עם פרטיזן".

קליין הוסיף שההכנות אינן רק לצורך המשחקים בגנט, אלא מיועדות גם למישחקי הפליי־אוף, שיחלו ב־11 באפריל. בסיבוב הראשון יתמודד מכבי נגד הפועל חיפה.

אפשר להבחין ללא קושי ברמת המוטיווציה הגבוהה של השחקנים. ההצלחות במישחקים האחרונים העלו את המוראל והם מתאמנים במרץ רב. מחר יתמודד מכבי במישחק ליגה רגיל, עם בית"ר תל־אביב, היורד הטרי לליגה הארצית. המישחק, שיהיה באולם עלית באוניברסיטת תל־אביב, הוקדם לשעה 19.00 ויהיה מבחן אחרון לפני היציאה לבלגיה, ביום א'.

עם מכבי ממשיך להתאמן טל ברודי המתכונן לחגיגה הפרטית שלו — מישחק הוותיקים שיהיה ב־6 באפריל באולם שיארח את ועידת הפיבה האירופית בברוסל.

השקד המריר

מאת יהושע שגיא

אוקלנד (מיוחד ל"ספורט הארץ"). גם טעמה של הארוחה המשובחת ביותר, במסעדה החשובה ביותר, נקבע לעתים בביסה האחרונה. שקד מר בתום ארוחה חלומית משאיר בפה טעם מריר, כאילו לא נהנית מסעודה רשמה.

את השקד המר של המסע האוקיאני סיפק השבוע חבר הנהלת המשלחת אליעזר ריבלין. כמי שאינו מולד ממר־סומת, כינס כדורגלן מסיבת עתונאים כדי למסור הודעה חשובה: ביוזמת ראש המשלחת חיים צימר נערכה סולחה בין אבינעם עובדיה למאמן מילינקו מיהי'ץ. ריבלין הבהיר, כי תחושתו של מיהי'ץ כאילו עובדיה התנצל בפני סלם תוך מאושר בפניו, על אקט הדירקה, נבעה מבעיית תירגום. באותה ההזדמנות העלה בשימה אותו את הקשר בין כישלון הנבחרת והתרגום. המתורגמן גינו קאריו שמע את הדברים וביקש לתקן. אך ריבלין היסה אותו בתקיפות: שתוק! אני הוא היוזאג לאינטרסים שלך. קאריו הלך להתרגש בפני ראש המשלחת, ואת הקטע הזה ניצל ריבלין. מאחורי גבו של קאריו, בצורה משפילה, אמר ריבלין: שלושה שבועות אני מחפש אותו. אחר כך השמיע צרור דברים בוטים וחריפים. כאשר חזר קאריו, השתתק ריבלין.

מעשהו של ריבלין הצית את האש. למחרת כינס קאריו את העיתונאים והגיב בחריפות, כשהוא פותח חזית מרשה נוספת נגד יו"ר איגוד המאמנים עמנואל שפר ונגד ראש המשלחת ד"ר מרק רוזנבסקי. שחקנים שמעו את דברי קאריו הגיעו למסקנה, כי נפרצו הסכרים והכל מותר. וכך פתח גם הקפטן אבי כהן חזית נגד שפר, שחקנים אחרים הטיחו האשמות משלהם. עוד מעט ישכחו כי הנבחרת צברה ארבעה ניצחונות ו־9 נקודות, וכל מה שיישאר מהארוחה האוקיאנית יהיה טעם השקד המר של ריבלין.

לא היה זה השקד הראשון של האח הצעיר מירושלים. עוד לפני המסע לאוקיאניה דרש לפטר את מיהי'ץ. אחר כך שינה עמדתו. במהלך המסע הבטיח לעמוד לימינו של המאמן ולתמוך בהמשכת העסקתו. אחר כך השתתק בעניין. הוא הירבה לומר דברים ראשונים.

בטיבגון ירושלמי ניסה ריבלין הצעיר לגנוב את ההצגה לכל אורך המסע, הוא התעלם מעקיצותיו של ראש המשלחת חיים צימר על יחסו לתקשורת. הוא סיפק מידע שהדליק שריפות ואחר כך עסק בכיבויין, לא התגבר מרכילויות מיותרות ונהנה לעמוד במוקד הזירה, כאילו הוא הבוס. צימר, איש צנוע שאינו רודף־כבוד, נתן לריבלין יד חופשית. זה האחרון נהנה כאשר כינוהו ראש משלחת, או כאשר במישחק השני בין ישראל לאוסטרליה הופיע שמו בטופס הרשמי תחת תפקיד מנהל הנבחרת. במהלך המסע שיחק את תפקיד הממונה על המאמן, אך לא טרח לצרף את מיהי'ץ לשום פגישה רשמית או לארוחה משותפת, כפי שנהגו בעבר. מיהי'ץ נותר לרוב בודד בבית המלון. גם יתר חברי המשלחת לא נהנו מיחס שונה.

שקדים מרים לא מעטים אכלו במשלחת מידיו של אליעזר ריבלין, עד שאחרי 37 יום אפשר היה להתגעגע למנהג אריאב במשלחות האוקיאניות שלפני שנתיים וחצי. אז היה כישלון ספורטיבי אבל הצלחה ניהולית, מה שאי אפשר לומר הפעם.

הטוטו מקדם את פרוייקט השכונות

100 אלף ש"ח ימתינו בשבוע הבא לבני־יהודה (1–0 על הפועל ת"א) או שמשון, מחזיק הגביע (2–0 על מכבי נתניה), שהעפילו אתמול לגמר • משה סיני הורחק ויחמיץ את מאבק הפיסגה בין הפועל ת"א למכבי נתניה, עם חידוש הליגה ביום ראשון

גביע הטוטו

מאת משה הר־געש

מאבק מסקרן צפוי בשבוע הבא בגמר גביע הטוטו. שמשון ת"א, מחזיק הגביע, יתמודד עם בני־יהודה לאחר ששניהם חלפו אתמול על המשוכה הלפני אחרונה. שמשון גבר 2–0 בפתח־תקוה על מכבי נתניה. לבני־יהודה הספיק שער בודד של חזי שירזי כדי להדיח את הפועל תל־אביב 1–0. כוכב המנוצחים, משה סיני, הורחק בדקה האחרונה וייאלץ להחמיץ את המישחק החשוב עם מכבי נתניה ביום א', עם חידוש הליגה.

בשמשון כבר התרגלו לזה

מאת פנחס ויטל

השמשונים זוכרים היטב את חגיגות הזכיה בגביע הטוטו בעונה שעברה. גם המוביל בטבלה הלאומית, מכבי נתניה, לא הצליח לעצור את דהירתם מחודשת לעבר התואר בפעם השניה ברציפות.

במחצית הראשונה היה לשמשון יתרון קל, שנבע בין היתר מחסרונם של הלוזרי החוד המסוכנים של נתניה, שלום תקווה (נבחרת) ויגאל מנחם (פצוע). חסרונם גרם שינוי טאקטי בנתניה, כשהקשר בני לם הוצב בחוד לצידו של עודד מכנס. כך חסר לנתנייתים גם הלוץ טבעי וגם שחקן קישור יעיל.

אם מסיף את חולשתו הגדולה של השוער יעקב בלדב, נבין מדוע שמשון עלה ליתרון כבר בדקה ה־9. שלמה מרזי הגביה כדור לרחבת נתניה, בלדב נתקע בשערו ויוסי כהן הצעיר והמוכשר השתלט על הכדור וקבע 1–0.

גם בשמשון חסרו שני שחקני נבחרת: השוער אבי חזד ואבינעם עובדיה, אך בגלל המישחק המסורבל של נתניה, לא בא הדבר לידי ביטוי.

שינוי טאקטי שביצע מאמן נתניה, זאב זלצר — המגן שמעון מנחם לחוד ולם בחזרה לקישור — היטה את הכף לזכות קבוצתו, ב־20 הדקות הראשונות של המחצית השניה. שער השוויון ריחף באוויר, בעיקר בדקה ה־54, כשמכנס בעט למשקוף שער שמשון.

אבל אחר־כך חזרו הנתנייתים לסורם, גם בגלל פציעתו והחלפתו של שמעון מנחם. השמשונים ניצלו זאת והשיבו את רסן המישחק לידיהם, וב־25 הדקות האחרונות שלטו באופן מוחלט במגרש וביססו ניצחונם בדקה ה־66. שוב הגבהה של מרזי ליוסי כהן, שנגח מ־3 מטרים (היכן בלדב?) לרשת, 2–0. הכסף הגדול ממתין לשמשון בגמר.

שמשון — מכבי נתניה
2–0 (1–0)
השערים: יוסי כהן (9, 66).
★ המצטיין: יוסי כהן.
● שמשון: נחשון, הלוי, דורי, אורי כהן, ברדה, הלל, מרזי, יוסי כהן, שמעונוב, אדרי, רמתי. המאמן: יעקב גרונדמן.
● מכבי נתניה: בלדב, קורן, שמעון מנחם (חסון), חיים לוי, חלפון, רוזן (פקרו), גואטה, גבאי (רוני לוי), עציוני, לם, מכנס. המאמן: זאב זלצר.
שפט עובדיה צבי, 400 צופים בפתח־תקוה.

הפועל ת"א איבד את הגמר — וגם את סיני

מאת אפרים יונתי

בכדורגל אין צדק. יש רק גולים. הפועל ת"א שלט ב־70 מתוך 90 הדקות, הפעיל לחץ על שער בני־יהודה. היו לו ארבע הזדמנויות מצויינות להבקעה, אך כולן הוחמצו והוא נוצח 0–1 בחצי גמר גביע הטוטו. הגדיל לעשות מיקי בן־שטרית, שניצב שלוש פעמים מול השוער אסייאג אך החטיא מקרוב בצורה מרגיזה.

השחקן הבולט בהפועל היה שוב משה סיני. הוא רתף את הלוציו פעם אחר פעם ופיטם אותם בכדורים רבים, אולם שגה קשות בדקה ה־89, כאשר לא שלט בעצביו ובעט ללא כדור באבינעם מליחי. השופט ליפקוביץ (מצויין) הניף לעברו את הכרטיס האדום, וסיני יאלץ לי השקיף מן הצד בגביע, שיתמודד בלעדיו ביום ראשון נגד מכבי נתניה, עם חידוש הליגה.

בבני־יהודה היו אתמול חלשים והגיעו מישחק נטוע. במרכז המגרש היו לא פחות מחמישה קשרים, ואילו בחוד ניצב רק חזי שירזי, שמדי פעם הצטרף אליו גוזדוב. ההוגים לא סיכנו את השער אפילו פעם אחת במשך 70 הדקות הראשונות, אך לזכותם ייאמר ששיחקו בהתלהבות רבה, לחמו כמסירות על כל כדור וניצלו את ההזדמנות היחידה כדי לכבוש שער ולנצח. אבינעם מליחי היה הטוב במגרש.

הפועל ת"א נתן את הטון במגרש החל מהדקה ה־20. ראובן הגביה לרחבה (26) ובן־שטרית בעט בצ־פ מ־ לקורה ולחוץ. שתי דקות אחר כך ניתנה לבן־שטרית הזדמנות נוספת, אך שוב החמיץ מקרוב. בדקה ה־51 הוא נותר בודד מול אסייאג, התמונה שניה אחת מיותרת והחמיץ בשלישית.

בדקה ה־71 הוכרע המישחק. איל חיים מסר כדור עומק ארוך לסנבור, שהחליף 3 דקות קודם לכן את רמי לוי. בנגיעה הראשונה שלו בכדור, ספק בעט ספק הגביה לרחבה, הכדור פגע במשקוף, הגיע לחזי שירזי ומשם פנימה, 1–0 לבני־יהודה.

סיני הורחק בדקה ה־89. ליפקוביץ פסק לזכותו עבירה לאחר שהצליח לבלום את אבינעם מליחי, אך סיני לא הסתפק בכך, פגע במליחי ללא כדור ואז ראה מולו את הכרטיס האדום, לאחר שקודם לכן הוזהר בצהוב.

בני־יהודה — הפועל ת"א
1–0 (0–0).
השער: חזי שירזי (71).
★ המצטיין: אבינעם מליחי.
● בני־יהודה: אסייאג, מליחי, שרעבי, פרי, עלז, ה. לוי (סנבור), סלמן, אייל חיים, זקס, גודהגו, שירזי (איזמירלי). המאמן: דוד שוויצר.
● הפועל ת"א: אלתר, עמר, זאנה, סגל, הרשליקוביץ, מוסה (רובין), הרמה, סיני, ראובן (רפי שמואל), בן־שטרית, ליבהרט. המאמן: יצחק שניאור.
שפט חיים ליפקוביץ, 400 צופים בהרצליה.

הערב — ועידת הפועל ה־10

הוועידה הארצית ה־10 של הפועל תיפתח הערב ב־8 בתיאטרון ירושלים. בין אורחי הכבוד יהיו נשיא המדינה, שר החינוך והתרבות, מנכ"ל ההסתדרות ותדי קולק. במעמד הפתיחה יוענקו 11 תוארי כבוד "לאיש כפועלו".

טוטו ארצית

תיקו אפס בגמר הראשון

הפועל רמת־גן והפועל בת־ים נפרדו אתמול בתיקו 0–0 במישחק הגמר הראשון בגביע הטוטו לליגה הארצית. הקבוצה השלישית בבית היא מכבי יבנה. יוסי מרזוקי הרמת־גני החמיץ הזדמנות מצויינת להשיג ניצחון ראשון, כשהחמיץ בדקה ה־75 כדור עונשין מ־11 מ'.

שפט רחמים דינצ'י, 100 צופים באיצטדיון וינטר.

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של אשתנו האהובה, אמנו וסבתנו היקרה

רות אשנהיימר ז"ל
לבית אדלשטיין

אשר הלכה מאתנו לאחר מחלה קשה.
הלוויה התקיימה אמש בבית העלמין בחיפה.
השבעה (עד ערב חג הפסח) ברח' איינשטיין 61א' חיפה-אחוזה

ברוך אשנהיימר
גדעון ורונית,
רפי ובלנש
עדנה, דנית, בן, מישל

ביום השנה לפטירת יקירנו

יזהר אלקון ז"ל

נפקוד את קברו ונקיים אזכרה
בבית העלמין בקרית שאול ביום ה' י"ג ניסן תשמ"ח
בשעה 16.00 (31.3.88)
נפגשים ליד שער בית העלמין

המשפחה

בצער רב הננו מודיעים על פטירתו הפתאומית של בעלי ואבינו היקר

מריו (מאיר) מורדוך
יליד סלוניקי יוון

הלוויה תתקיים היום יום ד' י"ב ניסן תשמ"ח 30.3.88
בשעה 13.00 בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים.
נפגשים ליד השער החדש. נא להימנע מביקורים.
האבלים: משפחות: מורדוך, שלם, קמחי

במלאות שנה לפטירתה של אשתי אמנו וסבתנו היקרה

יהודית רוז ז"ל
(לבית שרמן)

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום חמישי
י"ג בניסן תשמ"ח (31.3.88) בשעה 14.30 אחה"צ
בבית העלמין בחולון
נפגשים ליד השער הראשי.

המשפחה

קואופרטיב דן
משתתף בצער החבר
פרר אהרון
במות עליו אבין ז"ל

יחד עם כל בית דובק
אנו משתתפים באבלה של המשפחה על מותו של

מרתין גהל ז"ל

זכרו, פועלו המבורך, ומעשיו הנאצלים ישארו עמנו לעד.

קרן מילגות וצדקה
ע"ש מרטין גהל

לחוה בדרנסקי
משתתפים באבלך במות
אמך ז"ל
מכון היצוא הישראלי
ההנהלה והעובדים

אוניברסיטת תל־אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
אבלה על מות
לובה טייבר ז"ל
תורמת לקרן מילגות ע"ש יצחק טייבר ז"ל
למחקר במחלות כלי הדם והלב

אנו מבכים את פטירתה של אהובתנו

רינה קוין

הלוויה תתקיים היום יום רביעי י"ב בניסן תשמ"ח 30.3.88
בשעה 14.00 בבית העלמין בשכון הוותיקים נתניה.

אבלים מרה	בעלה	ג'רי (יהודה)
	בתה	שירלי שולמן וב"ב (גלזגו)
	בנה	ד"ר בריין קוין וב"ב (רמת־חן)
	בתה	לורה הלנס וב"ב (מנצ'סטר)

לרחל ויצחק סגל

השתתפותנו באבלכם הכבד
על פטירת אביה של רחל

שמעון פיינר ז"ל

מפעלי חמצן וארגון בע"מ
מרכז החמצן בע"מ

לחיים וזרח גהל ומשפחותיהם

השתתפותינו בצערכם במותו של אבי המשפחה

מרתין גהל ז"ל
ידידנו היקר

גדליה גרינבוים
יוסף קיהל
ומשפחותיהם

מנחם קיהל בע"מ
הנהלתו ועובדיו

משתתפים בצערה של חברת דובק בע"מ
במותו של

מרתין גהל ז"ל
מענקי התעשיה בישראל

שולץ וזמן העתונאים

(סוף מעמוד 1)

הודיעו לו הנהדים כי הם מתנגדים לתכנית זו.

לקראת ביקורו באיזור, החליט שולץ לנקוט בצעד נדיר הוא זימן אליו להיום את הכתבים הישראליים בוואשינגטון כדי להבין את דעת הקהל הישראלית לביקורו.

שולץ מבקש להבהיר כי ראש הממשלה יצחק שמיר מתנגד לוועידה בינלאומית, בנוסח שארצות הברית כלל אינה מציעה. עם זאת, מעריכים כי מזכיר המדינה ימנע מהטחת ביקורת בראש הממשלה, מאחר שהוא עדיין מקווה להגיע עימו להבנה במסע הדילוגים שיערוך בשבוע הבא באיזור.

מקורות בלישכת ראש הממשלה אמרו כי אם בדעת שולץ לחזור על התכנית שאותה הציג לפני ראש הממשלה, אין לכך שום סיכוי. שמיר מצפה ששולץ יציג גרסאות חדשות לנושא הוועידה הבינלאומית ויתקרב לנוסחה של ועידה בחסות שתי מעצמות העל, אשר שמיר נתן לה את הסכמתו בחודש אוקטובר אשתקד.

בירושלים התקיימה אתמול ישיבת תיאום עם אנשי שגרירות ארצות הברית והוכן לוח זמנים לביקור המזכיר. שולץ ינחת בנמל התעופה בן גוריון ביום ראשון בערב ולמחרת בבוקר יפגש עם ראש הממשלה ולאחר מכן עם שר החוץ ושר הביטחון. שעות אחה"צ נותרו פנויות, כנראה מתוך כוונה לאפשר לשולץ להפגש בשעות אלה עם אישים פלשתינאים.

ביום שלישי ייצא שולץ לירדן ומשם לסוריה. בערב ישוב ללינת לילה בירושלים. הוא יסיים את ביקורו בישראל ביום רביעי בצהריים, לאחר סידרה נוספת של פגישות עם ראש הממשלה ושר החוץ. ביקורו באיזור יסתיים ביום שישי, בתום ביקור במצרים ובסעודיה ופגישה נוספת עם המלך חוסיין ב[illegible] עמאן.

נורית אמיתי, מוסרת "הארץ", מוסיפה: "אני מקווה ששולץ לא ידבר איתנו על שיחות עם אש"ף", אמר אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר בעת שקיבל את אזרחות כבוד העיר רמלה. בתשובה לשאלה השיב שמיר כי שולץ מגיע לישראל ביוזמתו ויתקבל בברכה. "אני מקווה שלא יעלה על הפרק דבר העלול לשנות את היחסים הידידותיים בינינו".

שמיר גם אמר כי אינו חושב שיש להסכיר את סגירת השטחים והביע תקווה שלא יהיה צורך להאריך את סגירת השטחים גם בימים הקרובים.

בהתייחסו ליום האדמה הביע ראש הממשלה תקווה כי יהיה זה יום שקט. הוא הדגיש כי אינו חושב שיום זה מהווה נקודת בתוך ביחסים בין ישראל לערבים. "אנו עדים ליוזמת גורמים קיצוניים וחיצוניים שאינם מעוניינים בדו קיום במדינה זו כפי שהיה במשך שנים", אמר ראש הממשלה במסיבת עיתונאים שקיים ברמלה.

במהלך סיורו ברמלה, נפגש ראש הממשלה עם נכבדי השכונה הערבית ג'ועיים, כן קיבלו את פניו בין השאר גם ילדים ערבים שצעקו לעברו שהם רוצים בשלום. בנאום שנשא באזרחות נצרים אמר שמיר כי מעשי האלימות המתמשכים לא יגרמו לישראל לשנות את מדיניותה ולהפוך דכה ויעריה.

שאול צרקה, מוסר "הארץ" בבריטניה, מוסר כי ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר טוענת כי המלך חוסיין העניק לג'ורג' שולץ "היענות סבירה" לתוכניתו וכי הקושי שיש עתה למזכיר המדינה על מנת לקדם את תוכניתו הוא עם יצחק שמיר.

תאצ'ר, שדיברה עם כתב הרדיו של ה"בי.בי.סי.", אמרה כי אינה מבינה כיצד אפשר להתנגד לוועידה בינלאומית, כאשר ידוע לכל שלא תהיינה לה סמכויות לכפות החלטות על הצדדים המעורבים בסכסוך. היא קראה על כן לישראל לקבל את עקרון החזרת השטחים תמורת שלום ואמרה כי זה יהיה תפקידה של הוועידה, שכן היא תתבסס על החלטה 242. על הייצוג הפלשתינאי אמרה תאצ'ר כי אינו צריך להוות בעיה, שכן "היינו כבר קרובים לפתרון בעבר", בהתכוונה למשלחת ירדנית-פלשתינאית.

היא מסבירה את ההתרחשויות בשטחים בסבלם הלגיטימי של הפלשתינאים, אך טענה כי תמיד הביעה מורתרדה מן העובדה שיש באלה המקבלים כתוצאה מן האלימות יותר ממה שהיו מקבלים כתוצאה משיחות סביב שולחן הדיונים.

אבו דאבי (ע"מ). העיתון "אל איתיחאד" מוסר, כי הממשל האמריקאי העניק לפארוק קדומי אשרת כניסה לארה"ב, בעקבות מגעים שקיימו כמה שרי חוץ ערבים עם וואשינגטון.

מקורות דיפלומטיים מסרו, כי קדומי עמד להגיע לניו יורק במסגרת משלחת הליגה הערבית שתיוועד עם מזכ"ל האו"ם.

יום האדמה

(סוף מעמוד 1)

המדינה. שר המשטרה חיים בר לב, בראיון ביוזר בקול ישראל בערבית הבטיח כי המשטרה לא תתכנס לישובים ערבים כל עוד לא יהיו מעשי אלימות והיא תסייר בצירי התנועה כדי להבטיח כי ישארו פתוחים. גם מפקד המשטרה במחוז הצפון ניצב שלמה חרון קרא אתמול לראשי הציבור הערבי לדאוג לשמירה על הסדר.

תואם עם צה"ל שאם הכוחות המשטרתיים לא יספיקו לטפל בהתפרעויות, אם יהיו, יבואו לעזרתם כוחות צבא הנמצאים בכוננות.

נעשו מאמצים של הרגע האחרון להדברות בין השלטונות לראשי המיגזר הערבי שיפעלו ש"יום האדמה" יעבור בשלום.

הושלמו ההכנות

מארגני "יום האדמה" מסרו אתמול כי הושלמו ההכנות לשביתה הכללית, והוכשרה הקרקע לעצרות שיערכו בסכנין, טייבה, והדום בשעת אחר הצהרים. בבוקר תתקיים תהלוכה לבית הקברות בכפר כנא להנחת זרי פרחים על קבר אחד מחללי יום האדמה ב־1976. ראש המועצה המקומית בסכנין, מוחמד גנאים, מסר כי אתר העצרת הוכשר וסודרו במקום כאלף מושבים, אם כי מצפים לבאים של למעלה מעשרת אלפים איש. הוא סיפר כי שלוש המועצות המקומיות הערביות באיזור ארגנו ניידות של סדרנים כדי להבטיח את הסדר בשלושת הכפרים.

מפקד המחוז הצפוני של המשטרה ניצב שלמה חרון הורה לאסור על צעירי תנועת החרות להיכנס היום לנצרת, כדי להפגין ולהניף בה את דגלי הלאום. המשטרה הודיעה שתמנע גם מח"כ מאיר כהנא או מפעילי תנועת כך לבוא ולהפגין בישובים ערביים.

סיירת מיוחדת מטעם מארגני "יום האדמה" פועלת בגליל ובמשולש למנוע מצעירים ערבים מלזרוק אבנים על כלי רכב.

פעילות המשטרה

דובר רק"ה עוזי בורשטיין טען אמש כי המשטרה עצרה אמש כמה עשרות צעירים שחילקו כרוזים והשתתפו בפעילות לקראת יום האדמה, בעיקר בלוד, רמלה וברהט.

דובר המשטרה אמר בתשובה לשאלת סופר "הארץ" כי אין בידו מידע כולל על המעצרים שבוצעו ברחבי הארץ עד אמש. לדבריו, המשטרה אינה מבצעת מעצרי מנע, וכל מי שנעצר בידי המשטרה נעצר בחשד של ביצוע עבירה, על פי שיקוליהם של המפקדים במקום.

אסיפה באום אל פחם

בכיכר המרכזית באום אל פחם נערכה אתמול אסיפה מטעם חד"ש לקראת "יום האדמה" והשתתפו בה כאלף אזרחים, ומעליהם חג דוב המון מסוק משטרתי. קדמה לה תהלוכה. ראש העיריה האשם מחמיד אמר בעצרת, שערביי ישראל ימשיכו לתמוך ב"אינתיפאדה", עד שתוקם מדינה פלשתינית. "על אפם וחמתם של הזרונים שמיר ורבין". הוא קרא לערביי ישראל לשמור על איפוק. בין הנואמים היה גם ראש הוועד למען האדמות, הכומר שחאדה שחאדה.

נוקשות בשטחים

גורמי ביטחון בכירים אומרים כי יש בידיהם ידיעות רבות על כך שגורמים מתסיסים בשטחים התכוונו זה זמן רב להפוך את "יום האדמה" הי"ב לציון־דרך בהיסטוריה של המאבק הפלשתיני. לפיכך, הוחלט להגיב בנוקשות על כל גילוי של אלימות, ובעיקר, ליטול מן הפעילים הפלשתינים את היוזמה להתארגנות לעימות אלים. כך ננקטו שתי סנקציות חדשות: סגירה מוחלטת ומשולבת של כל השטחים לתנועה בין שני חלקי הקו הירוק, וסגירה של גשרי הירדן לתושבי השטחים.

שר הביטחון, יצחק רבין, אמר אמש כי יש אפשרות שהענישה בשטחים עוד תורחב, ובכלל זה הפעלת אמצעי הענישה הקיימים במינון גבוה יותר, כגון עוצר, סגר על ישובים, מעצרים (היום יש מעל 4,000 עצורים מאירועי ארבעת החודשים האחרונים), ואף מניעת יציאה לעבודה בישראל, המכניסה לתושבי השטחים 500—700 מיליון דולר בשנה. "בלעדי זה אין להם קיום כלכלי", אמר רבין.

תושבי השטחים הופתעו

מקורות בטחוניים העריכו אמש כי תושבי השטחים הופתעו מהיקף הצעדים שננקטו לקראת "יום האדמה", ומן העובדה שננקטו כמה ימים מראש. מקורות פלשתיניים בגדה המערבית ציינו כי בימים האחרונים יש תחושה בקרב התושבים שצה"ל נוהג באורח "בלתי שפוי" ו"קפריזי" ותחושה זו גורמת לחרדה מפני התגרות מיד תרת בו.

תקריות מעטות אתמול

אתמול, יום ראשון של עוצר מוחלט ברצועת עזה, וסגר מוחלט בגדה המערבית, נרשמו אירועים אלימים מועטים, אף כי סיקורם ואיסוף מידע מהימן לגביהם נפגע מאוד בגין החלטת שלטונות הביטחון לסגור את השטחים לסיקור עיתונאי חופשי. לפי החלטת שלטונות הביטחון, ובאישורו של שר הביטחון, הוכרזו מאתמול בבוקר כל השטחים שמעבר לקו הירוק "שטח צבאי סגור" לעיתונות. מתנחלים, תיירים, ועוברי אורח ישראלים הורשו בדרך כלל לנסוע בכבישי הגדה בחופשיות, אך הכניסה לעיתונאים נאסרה לחלוטין. עם זאת נודע כי עיתונאים ישראליים וזרים מצאו דרכים לעקוף את ההגבלות שהטיל צה"ל, ולא מעטים הצליחו לחמוק לתוך תחומי הגדה בהתחבלות שונות. כ־700 אלף איש ברצועת עזה ובגדה היו נתונים אתמול בעוצר. והיום קיימת סבירות גבוהה שהעוצר יורחב לישובים נוספים בגדה המערבית שבהם יהיו גילויי אלימות.

שישה נפצעו בזיתא

התקרית האלימה הבולטת אתמול בגדה היתה בכפר זיתא, צפונית לטולכרם, שבה ירו חיילי צה"ל ופצעו 6 צעירים בשעת נסיון לפזר הפגנה. מקורות ערביים מסרו על עימותים והתנגשויות בין כפריים לחיילים גם בכפרים אחרים הסמוכים לטולכרם, ובמחנה הפליטים הסמוך נור־שמס. בשכם היה שקט יחסי פרט לכמה תקריות בשוק הירקות המקומי, שבהן ילדים התגרו בחיילים, ופוזרו בגז מדמיע. כמה תקריות של ידויי אבנים והבערת צמיגים היו גם באיזור דרום הגדה, בעיקר במחנה הפליטים אל־ערוב, צפונית לחברון.

איסוף אשפה

(סוף מעמוד 1)

אירועי יום האדמה. מצב זה עשוי להמשך עד ראשית השבוע הבא. מחלקות התברואה בעיריות מתגברות את משמרות העובדים היהודים בניסיון להתגבר ולו במעט על בעיית הלכלוך הצפויה בעיר.

עיריית תל אביב קראה לתושבים להמנע מלהוציא אשפה אל הרחוב ולהקפיד לארוזה. בתל־אביב עובדים כ־350 פועלים מהשטחים בעבודות תברואה.

עם זאת, פועלים מהשטחים הלנים בתחום הקו הירוק המשיכו אתמול בעבודתם.

צמצום שירותים בירושלים

(ע). בעיריית ירושלים צופים כי יחולו תקלות באספקת שירותי נקיון, גינון ותחזוקה, אם יימשך הסגר שהטיל צה"ל על אזור יהודה ושומרון.

מתוך 1,500 הפועלים הערביים העובדים בעיריה, לא באו אתמול לעבודתם למעלה מ־200 פועלים, המתגוררים בשטחים. הפועלים המתגוררים במזרח ירושלים הגיעו לעבודה כרגיל.

העיריה פנתה לצה"ל, בבקשה שינקוט סידורים שיאפשרו כניסת עובדי עיריה ערבים מהשטחים לירושלים, כדי שיוכלו להמשיך בעבודתם. אולם בקשה זו נענתה בשלילה. בעיריה צופים כי אם יימשך הסגר לא תוכל העיריה לספק שירותים כרגיל ותצמצם, לדוגמא, תדירות איסוף האשפה.

זהר בלומנקרנץ, מוסר "הארץ" בבתים, מוסר כי פועלי נקיון של עיריית בתים תושבי עזה נאלצו אמש להפסיק את עבודתם לאחר שאיימו עליהם. קבוצת הפועלים עסקה בעבודות נקיון ברחוב בלפור כאשר לפתע עצרה לידם מונית נושאת לוחית זיהוי עזה. במונית היו שלושה נוסעים. אחד מהם פנה לעובדי הנקיון ואיים עליהם, כי אם לא יפסיקו לעבוד ב"יום הג'" לערבי ישפוך עליהם חומצה. הפועלים הפסיקו את עבודתם והמונית עזבה את המקום. הקבלן האחראי דיווח על המיקרה למשטרה.

עדות ראיה: עזה בעוצר

(סוף מעמוד 1)

עליו עשרה חיילים".

בקשר מודיעים כי יש ארוע. ניתן להבחין תימרות עשן. למקום יוצא כוח של צה"ל.

"שרתנו 3 חודשים בשכם ולאחר מכן נתנו לנו צ'ופר בית הבראה בחרמון. עכשיו שלחו אותנו לעזה. אני לא יודע מה אנחנו מחפשים פה. אנחנו רודפים אחרי ילדים, משחקים בחתול ועכבר, ממלאים תפקידים של שוטרים. נועדנו להילחם, ולא לשבת כך בחיבוק ידיים בעוצר", אומר צביקה.

כמה מטרים ממני צועק אחד החיילים לילד "רוח, רוח אל בייתו", הילד מקלל את החייל ובורח לתוך הבית.

"מה נעשה? צריך לזה אלה מתבלים בעתיד, יש לנו הוראות של נוהל עצירת חשוד. אנחנו רשאים גם לירות במפירי עוצר אבל בילדים אנחנו לא נוגעים", אומרים החיילים.

לאבטחת בית שהוחרם

בקשר מודיעים לחיילים לצאת לאבטחה: צה"ל עומד להרוס בית. חיילי גבעתי מתארגנים, ויוצאים לאיזור. בדרך הם נתקלים במכונית פיג'ו ערבית. החיילים עוצרים את הרכב. במכונית גבר מבוגר וילדה. החיילים שואלים את הגבר לאן הוא נוסע. הגבר עונה בפחד: "אני גר במחנה הפליטים אלבוריג', הבן שלי חולה כרים ואני נוסע לתל השומר". הוא מראה לחיילים אישור רפואי, אך החיילים מחזירים את האב והבן למימשל לקבל אישור מטעם הצבא שהוא יכול להפר עוצר.

בסימטאות מפירים את העוצר נשים ועשרות ילדים, הם לא פוחדים מצה"ל.

בקשר מודיעים כי רכב של מתנחלים נרגם באבנים בכביש עוקף עזה. למקום יוצא כוח של צה"ל. מיידי האבנים לא נילכדו.

סך הכל עזה שקטה, פה ושם עוצרים מפירי עוצר, מכסים להם את העיניים וקושרים להם את הידיים והרגליים.

בגוש קטיף המתנחלים זועמים. אספקת החלב לא הגיעה, עשרות ספקים אחרים ועובדי בזק תקועים במחסומים. רכז הבטחון משה פירמן מקבל כל שניה צילצול מהמוסום: "תעשה משהו אנחנו תקועים. יש לנו היום ברית בנווה דקלים ועשרות אורחים תקועים במחסומים. החיים שלנו השתבשו, העוצר פוגע גם בנו, אך אנחנו משלימים עם מה שצה"ל עושה".

במחסום נחל ארז משלחת שלום של חברי פרלמנט מאירופה מבקשת להיכנס לעזה, צה"ל לא נותן להם. הם נותנים לדובר צה"ל במחסום עצומה שבה כתוב "די לכיבוש, אנו מזכירים את דבריו של איינשטיין — "זכור את אנושיותך ושכח את השאר".

עזה, היום הראשון לעוצר. יש בלבול, אך מזה תקופה ארוכה לא נרשמים ביומני המבצעים הרוגים ופצועים.

השיבושים בבתי החולים

(סוף מעמוד 1)

[illegible] לא מקיימים עיצומים יחודש המאבק לאחר חג הפסח.

בתי החולים הממשלתיים יוכשרו לחג הפסח. הוועד הארצי של עובדי המנהל והמשק נענה אתמול לפניית השר הרב יצחק פרץ הרב הראשי של רמת גן הרב קוק, ויחל להכשיר את בתי החולים לקראת חג הפסח. הוועד החליט להענות לפניית הרבנים ולפניית שרת הבריאות ומנכ"ל ההסתדרות לאחר שהבטיחו להם כי יתערבו אצל שר האוצר כי יוחזרו להם הסכום של חמישה ימי שביתה שנוכו ממשכורת חודש מרץ. מכמד הודיע ועד עובדי משק ומנהל כי סרבו להכשיר את בתי החולים לחג היא מוחה על החלטת האוצר להנזיל ולנכות את ימי השביתה הזל ממשכורת מרץ לפני חג הפסח. העובדים בקשו כי נכוי ימי השביתה יהיה ממשכורת חודש אפריל.

מד"א שוב פונה לשמיר

הנהלת מד"א חזרה ופנתה אתמול לראש הממשלה שיטיל את מלוא השפעתו על שר האוצר כדי למנוע סגירת שרותי מד"א מחר בחצות. לתאגיד אין כסף לשלם משכורת חודש מרץ לעובדים כולל עובדי בנק הדם ואין כסף לחדש ביטוח רכב לצי האמבולנסים. תוקף הביטוח פג ב־31.3.88. עוד נאמר כי האחריות לסגירת שרותי החרום חלה על פקידי האוצר שדוחים את התוכנית החלופית להתייעלות שהגישה הנהלת מד"א, המבוססת על צעדי הבראה ללא סגירת סניפים.

כזכור דורש האוצר ממד"א לסגור 15 מוקדים ו־6 תחנות, כפי שמחייב מדו"ח בודק שמונה על ידי שרי האוצר והבריאות. דו"ח שלפי דברי האוצר מהווה תוכנית הבראה של התאגיד, שנקלע לקשיים כספיים. כתוצאה מהקשיים הכספיים הצטבר חוב של התאגיד למס הכנסה בסכום של 6 מליון שקלים. מועצת מד"א דוחה דרישה זו ומאשימה את האוצר כי הוא נוכר לאחר שהאוצר פיגר בהעברת כספים לתאגיד.

המועצה דורשת מהאוצר להעביר מיד לתאגיד סכום של 3.05 מליון שקלים, המגיעים לה כחוק מקופת המדינה וזאת כדי שאפשר יהיה לשלם לעובדים ב־1 לאפריל משכורת חודש מרץ, ולחדש אספקת שקיות דם לבנק הדם, וחידוש ביטוח רכב לאמבולנסים.

פגישה עם הוועד

שר האוצר יפגש היום עם נציגי הוועד הארצי של עובדי מד"א. העובדים מתכוונים להעמיד את השר על משמעות החלטתו לסגירת תחנות ומוקדים ועל החלטתם להשבית השרות אם לא ישולם להם שכרם מחר.

מחר יערך במרכז לשלטון המקומי כנס חרום של ראשי מועצות מקומיות שבתחום שיפוטם יסגרו מחר תחנות ואחרות בשכבות שהיו נעזרות בשרותי התחנות שיסגרו. הם מתכוונים למחות בפני האוצר על פגיעה בשרותי החרום במקומותיהם.

לקראת יום האדמה שחל היום נערכת מד"א לפעילות מוגברת. על האמבולנסים שינועו מחר בכבישי הארץ הוצבו שלטים כנגד סגירת התחנות.

באוצר דוחים את טענות מד"א. שהחזר כספים לתשלום משכורת חודש מרץ לעובדים לא יפתור בעיה, מה יקרה בחודש הבא, אומרים באוצר. להנהלת מד"א היו שישה חודשים להתארגן לביצוע המלצות הבודק. עוד טוענים באוצר לא מדובר בסגירת מוקדים מדובר בצמצום כ"א שמאייש את המוקד. האמבולנסים ישארו בישובים. כדי להזעיקם יהיה צורך להתקשר ליישוב שכן ומשם הם יוזעקו באופן חוש למקרי חרום. תחנות עזרה ראשונה יסגרו רק במקומות שבהם בית החולים נמצא בקרבת מקום.

שר התיירות

יב' בניסן התשמ"ח
30 מרץ 1988

אזרח יקר,

הנדון: תודה מראש!

אני מבקש להודות לך מראש, על החלק החשוב שתקח בהפיכת תייר המבקר בישראל - לידיד בלהב של המדינה.

מדוע זה כל כך [illegible] בזמן שהותו 1000 $ ומכפל [illegible] המבקר במדינה מבלים בממוצע [illegible] מיליארד דולרים כל תייר [illegible] צפודים ומקבל [illegible] חשוב. גם שתדע כי זאת בשבי [illegible] לכלכלתנו, [illegible] דולרים החשובים כל כך האוצר הטבעי הגדול בשנה, 60,000 עובדים בישראל מתפרנסים מתיירות - שלנו.

אבל יש דבר חשוב מזה,

אם תראה בתייר אורח, אורח אישי שלך, הרי ששהותו בארץ תהפוך אותו מתייר רגיל - לידיד של ישראל, ידיד שידע לסנגר עליה בארצו ושילהיב רבים לבוא ולבקר כאן בעקבותיו.

שנת ה-40 למדינה הינה גם ההזדמנות החגיגית שלך לתרום חום, ידידות ומאור פנים וזו הסיבה שאני מבקש ממך להצטרף למבצע שעליו אנו מכריזים עכשיו:

"השנה כל תייר אורח - ואתה המארח."

ושוב תודה מראש

אברהם שריר
שר התיירות והמשפטים

השנה - כל תייר אורח ואתה המארח

מוגש ע"י משרד התיירות

מגן דוד אדום

קריאה לעזרה ראשונה מראש הממשלה

כבוד ראש הממשלה מר יצחק שמיר,

מגן דוד אדום בישראל, על עובדיו ומתנדביו, קורא ומצפה להתערבותך המיידית למניעת סגירתן של תחנות עזרה ראשונה של מד"א ברחבי הארץ, כנדרש על ידי האוצר.

סגירת תחנות ע"ר תגרום:

* חשיפת אזרחי המדינה לסכנת חיים ומניעת שרותי הצלה, בעת הצורך: במחלות, פגעי טבע, תאונות ופעולות חבלה.
* פגיעה במערך הכוננות לשעת חרום ופיגוע המוני.
* נשירה המונית של המתנדבים ואובדן צביונו ההתנדבותי של מד"א, כאגודת "צלב אדום" של ישראל.
* אובדן תמיכתם של ידידי מד"א בעולם, שבתרומותם נבנו התחנות ונרכש ציוד ע"ר למד"א.

מול דרישתו העיקשת של האוצר לסגירת תחנות, הציעה הנהלת מד"א תוכנית צמצומים שתביא לחסכון הכספי הנדרש ללא פגיעה בשרותי ההצלה לאזרח.

אם לא יועברו הכספים המגיעים למד"א, לא ישולמו המשכורות לעובדים, לא יחודש ביטוח אמבולנסים ורכישת שקיות דם, ובכך, השרותים יפסקו מאליהם ערב חג הפסח 1.4.88.

קריאה לאזרחי ישראל

מגן דוד אדום קורא לכל האזרחים, ובמיוחד למי שנזקקו לשרותיו ושהם או קרוביהם ניצלו ע"י מד"א, להביע תמיכתם במד"א ומחאתם נגד הכוונה להפסיק את שרותי ההצלה החיוניים.

מד"א קורא לאישי ציבור, חברי כנסת וראשי הרשויות להפעיל השפעתם.

מגן דוד אדום

ראיתם בטלויזיה, קראתם בעתונים,
הכי זול - הריבוע הכחול!!!

הקניה הטובה ביותר 1988

היפר קו־אופ • סופר קו־אופ של רשת הריבוע הכחול, קו־אופ רעננה, קו־אופ הרצליה ורמת השרון

קו אופ | היפר קו־אופ | קו אופ | קו אופ | קו אופ | קו אופ | קו אופ

הכנ[illegible] מן הא[illegible]

מורדים איראנים הלוחמים נגד חומייני הרגו אלפי חיילי ממשלה במתקפה נרחבת

המוג'אהידין הוא הארגון הגדול ביותר ב"צבא השחרור הלאומי" השואף להפיל את משטר האיאטוללה חומייני ● טהראן: התקפת המורדים נהדפה

בגדאד (איפי). דובר של האופוזיציה האיראנית, הנתמכת על־ידי עיראק, אמר כי אנשי ארגונו הרגו ופצעו אלפי חיילים בדרום איראן, בתקפה הגדולה ביותר שלהם עד כה.

עלירזה ג'עפר זאדה, דובר מטעם המוג'אהדין־חאלק הכחיש בבגדאד טענות איראניות, כאילו חיילים עיראקים השתתפו במיבצע באזור חוזיסטאן, שהחל שלשום.

המוג'אהדין הוא הארגון הגדול ביותר ב"צבא השחרור הלאומי", שמטרתו היא הפלת הממשלה הדתית של האיאטוללה חומייני.

ג'עפר זאדה קרא למבצע שהחל שלשום: "הניצחון הגדול שהשיגו לוחמי הגרילה של "צבא השחרור הלאומי"". הוא אמר כי אלפי חיילים איראנים נהרגו או נפצעו וכמויות גדולות של כלי־נשק נלקחו שלל, כולל טנקים וקני ארטילריה.

ג'עפר זאדה אמר, כי מאות חיילים איראנים נשבו, לרבות קצינים. הדובר אף נקב בשמותיהם של שני קצינים — רס"ן פאהוריס פאלאטקר ורס"ן מסעוד נאנבארי.

לא היה אישור ממקור בלתי תלוי למידע זה. אך הודעה רשמית איראנית סיפקה אישור עקיף לקיום המתקפה בדרום. טהראן טענה אתמול, כי "התקפת המורדים נהדפה". בשדר שנקלט בקפריסין נאמר, כי מטוסי־קרב איראניים הפציצו "כוחות של האויב" במחוז פאקה, כמה קילומטרים בתוך חבל חוזיסטאן. מכאן ניתן היה להסיק, כי הקרב נגד כוחות המורדים נמשך גם אתמול.

"צבא השחרור הלאומי" מסר, כי 15 הטיבות של מורדים חדרו לחוזיסטאן.

גז חרדל עיראקי פגע באזרחים כורדים רבים בגבול עיראק־איראן. רבים ניספו. רבים נפגעו. כמה עשרות הובהלו אל בתי־חולים באירופה המערבית. מאתמו מותאן בת ה־6 אושפזה בבית־חולים בווינה. (תצלום: איפי)

בנו של מנהיג איראני נפגע על־ידי נשק כימי עיראקי

ניקוסיה (ע"ר). בנו של מנהיג איראני בכיר מאושפז עתה בבית־חולים, והוא סובל מפגיעה שנגרמה לו כתוצאה מהפעלת נשק כימי על־ידי העיראקים — על כך דיווחה סוכנות הידיעות האיראנית אתמול.

סוכנות הידיעות ציינה, כי הצעיר הוא יאסר ראפסנג'אני, בן 16, בנו של עלי אכבר האשמי ראפסנג'אני, יו"ר בית־הנבחרים והדובר הראשי של שלטונות איראן בנושא מלחמת המפרץ.

עוד מסרה סוכנות הידיעות, כי יאסר ראפסנג'אני נמנה על קבוצה של תלמידים, שהתגייסו למערכה המתנהלת בחבל סולימניה, שבצפון עיראק והוא נפגע על ידי נשק כימי שהופעל על־ידי עיראק ביום ו' האחרון.

גם אמיר מהומדי חומייניהא, בנו של התובע הכללי האיראני, מאושפז לאחר שנפגע על ידי נשק כימי.

כזכור הודיעו האיראנים כי 5,000 כורדים עיראקים נהרגו, כאשר מטוסים הטילו כלי נשק כימיים על העיר חאלאבג'ה וכפרים סמוכים, בהם קידמו התושבים המקומיים את האיראנים בברכה.

30 כורדים נפגעי גז הוטסו למערב לטיפול רפואי

וינה (ע"ר). 30 כורדים, שנפלו קורבן להתקפת גז רעיל במלחמת המפרץ, הוטסו אתמול למערב לצורך טיפול רפואי.

שישה מבין הפצועים הועברו לשני בתי־חולים בוינה. המטוס, שהביא אותם לבירת אוסטריה (וכה לשם כורדיסטאן) המשיך בדרכו ללונדון, לנורנברג, פרנקפורט וניו יורק, שם יאושפזו הקורבנות.

בפרלמנט הבריטי מנסים לחדש את עונש המוות אשר בוטל לפני 20 שנה

לונדון (איפי). שישה חברי פרלמנט בריטיים פתחו אתמול בניסיון נוסף להשבת עונש המוות בבריטניה. העונש בוטל לפני כ־20 שנה.

שבעה נסיונות קודמים — האחרון בהם באפריל 1987 — כשלו, לאחר שבית הנבחרים הצביע ברוב של 342 נגד 320 נגד ההצעה לתלות אשמים ברצח אכזרי.

הניסיון הנוכחי בא כתיקון מוצע לנוסח חוק המשפט הפלילי המוצע על ידי הממשלה האמור להידון זמן קצר אחרי חג הפסחא.

התיקון אומר: "העונש המקסימאלי שיותר לבתי המשפט לקבוע על רצח יהיה מוות... המושבעים יוכלו להמליץ על עונש כזה, אם יגיעו לפסק דין של הרשעה ברצח."

בהודעה נמסר, כי התיקון יחזיר את עונש המוות, שבוטל ב־1969 כעונש מנדטורי ולא כעונש חובה. על בגידה המדינה לא בוטל העונש, אלא שמעולם לא הוצא לפועל.

נרצחה נציגת הקונגרס הלאומי האפריקאי בצרפת

מאת יואב מנקב, סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). הנציגה הרשמית, בצרפת, שווייץ ולוקסמבורג של הקונגרס הלאומי האפריקאי (המרכז את המאבק במדיניות האפרטהייד של ממשלת דרום־אפריקה) נרצחה אתמול ביריות מתנקשים בפתח משרדי הארגון בפאריס.

דולצ'י ספטמבר (46) נורתה מטווח קצר, ונפגעה בחמישה כדורים, שעה שעמדה לפתוח את משרד הארגון, בקומה הרביעית של בית־מגורים ברובע צפוני של פאריס. על־פי ממצאים הראשונים של החוקרים הצרפתיים, נראה שהוצב לה מארב של "מקצוענים", שהכירו היטב את תנועותיה ואת שיגרת העבודה במשרדי הארגון, בו פעלה דולצ'י ספטמבר מאז 1984.

ספטמבר גורשה מדרום־אפריקה לפני כעשר שנים, אחרי שנעצרה ונאסרה פעמים מספר על רקע פעילותה נגד האפרטהייד. היא השתקעה בצרפת בתחילת שנות השמונים ומאז 1984 שימשה כנציגה הרשמית (המוכרת כאורח דיפלומטי) של הקונגרס הלאומי האפריקאי בצרפת שווייץ ולוקסמבורג. ה"קונגרס" הוא הגוף המרכזי של המאבק המאורגן, בדרום־אפריקה ומחוצה לה, נגד מדיניות האפרטהייד.

הרצח עורר ביממה האחרונה בצרפת סערה של מחאות נמרצות ביותר, בעיקר בחוגי השמאל: אחדים ממקורביה של ספטמבר טענו, כי לפני חודשים אחדים, על רקע איומים תכופים, ביקשה ממשרד הפנים הצרפתי להבטיח את שלומה. לדבריהם, סירב המימשל הצרפתי להיענות לבקשה. שר המשטרה של צרפת הכחיש אמש את טענתם.

אמש בשעות הערב התארגנו בפאריס מספר מצעדי מחאה של ארגונים אפריקאיים, קומוניסטים וסוציאליסטים: במהלך ההפגנות הוטחה האחריות לרצח בממשלת פרטוריה אבל גם בחוגים הצרפתיים שהכשירו את הקרקע להתנקשות. חוגים בשגרירות הדרום־אפריקאית בפאריס העלו אמש את ה"השערה" שהמדובר בחיסול־חשבונות פנימי בין הארגונים האפריקאים.

שלשום חצו כוחות דרום־אפריקאים את הגבול לבוטסואנה והרגו ארבעה אנשים, שתוארו על־ידי השלטונות הנבאים בפרטוריה כ"מחבלים חברי הקונגרס הלאומי האפריקאי".

דולצ'י ספטמבר

דרא"פ מתנערת מאחריות

סוכנות הידיעות הצרפתית מוסרת מפאריס, כי ממשלת דרום־אפריקה הכחישה כל אחריות לרצח דולצ'י ספטמבר בפאריס.

שר־החוץ הדרום אפריקאי, "פיק" בותה, אמר כי "מקרה מוות זה" נודע לפרטוריה באמצעות שגרירה בבירת צרפת.

"אם כי פרטי הרצח אינם ידועים, לפי שעה, חייבת ממשלת דרום אפריקה להדגיש כי קיימים סכסוכים רציניים בין ארגונים הנזקקים לאלימות כדי להשיג את מטרותיהם הפוליטיות", נאמר בהודעה.

שבעה נאשמים ברצח הוצאו להורג בתליה בדרום־אפריקה

יוהנסבורג (ע"ר). שלטונות דרום־אפריקה הוציאו אתמול להורג שבעה אנשים שנמצאו אשמים ברצח. מתחילת השנה הוו כבר הוצאו להורג 36 אנשים בתליה בדרום־אפריקה.

פקיד של בית־המשפט העליון אמר, כי חמישה שחורים ושני לבנים נתלו יחד זמן מה לפני עלות השחר. הוא הוסיף ואמר, "במישור זה לא קיים אפרטהייד".

בין אלה שהוצאו להורג — שני אחים לבנים ושלושה אחים שחורים.

איש מבין האנשים, שהוצאו הבוקר לתליה אינו נמנה על 48 הנידונים למוות על רקע קשיים, שמניעיהם מדיניים, שבוצעו במהלך השנים 1984 עד 1986, כאשר השחורים התקוממו נגד השלטון הלבן.

דרום אפריקה מוציאה להורג מדי שנה יותר אנשים מאשר מדינה מערבית כלשהי. למעלה מ־160 אנשים הוצאו להורג בתליה על ידי שלטונות דרום־אפריקה בשנה שעברה. מתנגדי הלוחמים לזכויות האדם נמסר, כי עתה נמצאים בתאי הנידונים למוות בדרום־אפריקה כ־200 אנשים.

עורך את העמוד: אריה חשביה

"אכול פחות סוכר" ממליץ מסע הסברה נרחב במצרים

המצרים מחזיקים בשיא בצריכת סוכר — ויחד עם לחם מסובסד, זו סיבה לעודף שומן ולמחלות

קאהיר (ע"ר). ממשלת מצרים קוראה לאזרחיה לאכול פחות ולמעט באכילת סוכר.

אין זה יוצא דופן לראות מצרי המטיל חמש או שבע קוביות סוכר לספל קפה. אחרים מרחיקים לכת עד כדי 10 קוביות. 52 מיליון אזרחי מצרים צורכים כל אחד בממוצע 33 ק"ג סוכר לשנה, לעומת 24 קילו בבוקריה ו־10 קילו בהודו, לפי מיסמכים רשמיים. מצרים נאלצת לייבא את מחצית הסוכר הדרוש לה. יחד עם לחם זול, מסובסד, גורם הסוכר להשמנה יתרה בקרב רוב המצרים.

"הבעיה היא יותר מדי לחם וסוכר", אמר התזונאי מוחמד עאמר חוסיין לכתב רויטר, בהעירו כי לחם היה מקודש בעיני המצרים העתיקים. הוא מעריך, כי עמילן — בעיקר לחם — וסוכר מהווים 75–70% מהתפריט של המצרי הממוצע.

תזונאים אומרים, כי אלה הסיבות העיקריות להשמנה בעולם השלישי. בעוד ששמנים הם הסיבה העיקרית במדינות התעשייתיות.

תשדיר תעמולה בטלוויזיה המצרית, בו נראה מצרי "כבד" מכלה עוגה ענקית עם כמה ספלים של תה מתוק־מתוק, קובע: "אתה חותם על תעודת מוות שלך".

מערכה זו התנהלה דווקא כאשר היה מחסור בסוכר במדינה. בתקופת המחסור נאלצו אזרחים רבים לרכוש סוכר בשוק השחור, ובמדינה השתררה אווירה של משבר. המחסור גרם לסערה בפרלמנט. שר האספקה ג'לאל אבול דאהאב הציע להתפטר ואמר כי האזרחים פשוט אוכלים יותר מדי סוכר.

"פראוודה" תוקף את המערב על "שתיקתו בפרשת ואנונו"

בריטניה לא תנקוט צעדים בעקבות ההאשמות שהמוסד חטף את ואנונו על אדמתה

מוסקווה (ע"ר). בטאון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית "פראוודה" מתח אתמול ביקורת על המערב על כי לא גינה את הרשעתו של מרדכי ואנונו.

העיתון כותב כי לוחמים למען זכויות האדם במערב סבורים, שאין כל הצדקה לצאת להגנתו של ואנונו, שנידון על ידי בית־משפט ישראלי ביום א' ל־18 שנות מאסר על שגילה את סודותיה הגרעיניים של ישראל בעתון בריטי.

"ובכן, הם שותקים בוואשינגטון, לונדון ובבירות של מדינות נאט"ו האחרות. פרשת ואנונו אינה מזעזעת את הלוחמים לזכויות האדם במערב," כותב בטאון המפלגה הקומוניסטית של ברית־המועצות.

לדברי "פראוודה", הנושא הוא התאכזרות לאדם הגון, פעולות תגמול שננקטו נגדו על רקע השקפותיו הפוליטיות, על נסיונו להציל את העולם מהשואה הגרעינית. העיתון מגיע למסקנה: "זו תופעה מצערת, אך זו גם האמת — הגישה הפילאנטרופית של הלוחמים במערב לזכויות האדם היא סלקטיבית".

עוד טוען העיתון, כי ואנונו טופל בסמים והיפנוזה ועבר עינויים מוסריים ואף נשפט בבית־דין "לא חוקי".

בריטניה לא תפעל

בריטניה הודיעה אתמול, כי אין היא מתכוונת לנקוט צעדים בעקבות ההאשמות שהמוסד חטף בבריטניה את מרדכי ואנונו, שנידון ביום ראשון ל־18 שנות מאסר בעוון בגידה וריגול.

שר הפנים הבריטי דאגלס הורד אמר, כי לבריטניה אין הוכחות שוואנונו אולץ על כורחו לעזוב את בריטניה.

מורדי אפגאניסטן קיבלו טילים נגד־טנקים "מילאן"

איסלאמאבאד (ע"צ) ארגונים של מורדים מוסלמים הנלחמים זה שמונה שנים נגד הכוחות הסובייטיים־האפגאניים, קיבלו בחודש מארס משלוח ראשון של טילים נגד טנקים מסוג "מילאן", מסרו ביום שלישי דיפלומטים ומורדים באיסלאמאבאד.

כ־140 טילים מתוצרת צרפתית־גרמנית כבר סופקו למורדים, והם מתאמנים עתה בהפעלתם.

"טיל זה נגד טנקים היה הנשק שהיה חסר למורדים כדי לעמוד מול הטנקים הסובייטיים־האפגאניים", הסביר מומחה צבאי לכתב סוכנות הידיעות הצרפתית.

עד עכשיו היו למורדים רק מטולי־רקטות ומוקשים נגד טנקים, אך לא נשק יעיל כדוגמת הטילים האמריקאיים קרקע־אוויר "סטינגר", שהוכיחו יעילות רבה נגד המסוקים המשוריינים הסובייטיים והמטוסים.

"כ־20 לוחמים כבר סיימו את אימוניהם בהפעלת טילי "מילאן", ושבעה ארגונים של ברית המורדים כבר קיבלו את הנשק.

טילי "מילאן" ייכנסו לפעולה תוך שבועיים־שלושה. תחילה סופקו למורדים טילים מדגם ישן למדי, אולם לאחרונה קיבלו דגמים חדשים יותר.

הטיל "מילאן", שמשקלו 29 קילו, הופעל בהצלחה נגד טנקים לוביים בצ'אד.

טווחו מגיע לשני קילומטרים, והוא מסוגל לחדור את השריון של כל הטנקים הידועים.

טיל זה כבר נמצא בשימושן של 37 מדינות, להן סופקו ממנו 220,000 יחידות.

ארבעה יועצים סובייטים נהרגו ממכונית תופת בקאבול

איסלאמאבאד (ע"ד). מכונית תופת התפוצצה ביום ראשון ברחובות קאבול, בירת אפגאניסטן, וגרמה למותם של ארבעה יועצים סובייטיים ואדם חמישי — מסרו אתמול מקורות דיפלומטיים מערביים באיסלאמאבאד.

הפיצוץ היה לפני הצהריים ופגע בחנויות באזור הקניות שאחר בא, איזור פופולארי בקרב אנשי צבא יועצים סובייטיים ובני משפחותיהם.

הפיצוץ אירע למרות סידורים הבטחון מצד שלישיות של חיילים סובייטים, העוצרים עוברי אורח ועורכים להם חיפושים.

לפחות חמש פצצות אחרות התפוצצו בשבוע שעבר בקאבול וגרמו למותם של שלושה אנשים.

הפיגועים נערכים בשעה שהסובייטים מתכוננים לפינוי אפשרי של 115,000 חייליהם מאפגאניסטן.

בפיצוץ ביום ראשון גם נפצעו אנשים רבים, ונראה כי הוא היה מכוון במישרין נגד אנשי צבא סובייטיים.

גנרל גרמני יכשיר 2,000 שוטרים סעודיים נגד טרור

בון 29 (ע"צ). הגנרל אולריך וגנר, ראש יחידת העילית ללחימה בטרור (ג'יס־ג'י־9) של משטרת מערב־גרמניה, ש"הושאל" על־ידי מערב־גרמניה לסעודיה, יפקח על הכשרתם ללחימה בטרור של 2,000 מאנשי "כוחות הביטחון המיוחדים" הסעודיים.

לפי חוזה לשלוש שנים, שנחתם ביום שני בשגרירות סעודיה בבון, יכהן הגנרל וגנר כ"מפקח" וייעזר במשלחת של ארבעה קצינים ושלושה מש"קים של "ג'יס־ג'י־9". עבודתם תתחיל ב־1 ביוני. הם יפעלו תחת חסותו של שר־הפנים הסעודי, הנסיך נאיף.

הגנרל המערב־גרמני (58), שהקים את היחידה ללחימה בטרור, זכה לכינוי "גיבור מוגאדישו", מאז הצליח לשחרר 86 בני־ערובה שהוחזקו בידי ארבעה טרוריסטים ערביים במטוס חברת לופטהאנזה. הם חולצו ב־18 באוקטובר 1977 בנמל־התעופה של מוגאדישו.

נמשכת ההתנכלות לתוצרת חקלאית ישראלית בקופנהאגן

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). שלושה מקרים נוספים של התנכלות לתוצרת חקלאית ישראלית והשחתת ירקות שלא לשווק תוצרת ישראלית, התגלו בקופנהאגן. בשלושה מרכולים של רשת הקואופרציה נמצאו באגפי הירקות, ליד פרי מתוצרת ישראל, מזרקים.

בחשש להרעלת התוצרת הוחלט לסלק את כל הפרי מדוכני הירקות ולהרשת גורם נזק כספי כבד. המזרקים נשלחו לבדיקה מעבדתית. טרם נודע, אם אמנם הכילו שרידי חומר כימי או הנוזל על אחד המרפים כדי להזהיר את רשת הקואופרציה.

במכתב גלוי של הקהילה היהודית בדנמרק, שפורסם בעתון "פוליטיקן", נאמר כי קבוצה קטנה של אויבי ישראל ממילה טרור על לקוחות רשת הקואופרציה ומזהירה ירקנים פרטיים "מפני תוצאות", אם ימשיכו לרכוש תוצרת ישראלית. בלא להכריז על החרמת מוצרי חקלאות ישראליים — עשוי "מסע ההפחדה" להשיג תוצאות.

שטפונות חמורים פקדו את באוואריה בגרמניה

בון (איפי). השטפונות החמורים ביותר בתולדות באוואריה ב־70 השנים האחרונות תבעו אתמול עוד שני קורבנות. הרובע העתיק של קלן, לעומת זאת, ניצל מהצפה כתוצאה עליית הריין על גדותיו. באופן מפתיע ירדו פני המים בנהר.

ששה נהרגו עד כה בתאונות דרכים כתוצאה מהשטפונות ברחבי מערב גרמניה, אמרו פקידים. מדרכות, מרתפים, והכבישים נגרפו על ידי נהרות גואים במשך שבועיים, אבל הפקידים אמרו כי הנהרות הגדולים החלו לשקוע ברובם.

אלפי בני אדם בבוואריה התכוננו לפינוי אפשרי אחרי אזהרות כי עוד סכרים לאורך הדנובה עלולים להתמוטט. מאז יום א' התמוטטו כמה סכרים לאורך הנהר ואילצו יותר מ־3,500 תושבים לעזוב את בתיהם.

ברובע העתיק של קלן בילו תושבים את הלילה בבניית חומת לבנים וטיט סביב בתיהם, בביקורי מרתפי הבתים, בהקמת קירות מגן על המדרכות ובהכנה לשיטפון שעלול היה לבוא אתמול בבוקר.

הריין עלה לגובה של 9.95 מ' ב־7 אתמול לפנות בוקר ונשאר בגובה זה עד שירד באופן דרמאטי לפני שהגיע לגובה 10 מ'.

32 נהרגו במהומות בסומגאיט

מוסקווה (ע"ר). במהומות שהתחוללו בחודש שעבר בעיר סומגאיט שבאזרבייג'אן נהרגו 26 ארמנים ושישה אזרבייג'אנים — גילה אתמול במוסקווה צוות חוקרים.

חוקרים אלה, שרואיינו על־ידי ביטאון הממשלה הסובייטית "איזווסטיה", הכחישו ידיעות שנפוצו קודם לכן כי בין היתר נהרגו גם ילדים במהומות שהתנהלו על־ידי האזרים כ"פוגרום" שביצעו האזרבייג'אנים נגד בני עירם.

החוקרים גם הכחישו שמועות כי מאות בני־אדם נהרגו בליל המהומות ב־28 בפברואר, כאשר הגיע לשיאו המתח בין בני שתי העדות, אשר ביניהן פרץ ריב לגבי הריבונות על החבל ההררי נאגורנו־קאראבאך.

החוקרים הם שני פקידים בכירים בלשכת התובע הכללי במוסקווה, אשר נשלחו לסומגאיט בראש משלחת חוקרים, בעקבות מהומות הדמים הבין־עדתיות.

בין היתר, אמרו שני החוקרים בראיון שהעניקו ל"איזווסטיה", כי מספר הנספים במהומות בסומגאיט היה "ללא ספק גבוה הרבה יותר" אלמלא העניקו משפחות אזרבייג'אניות רבות מחסה לארמנים.

החוקרים סירבו למסור נתונים נוספים על מהומות הדמים, אולם ציינו כי הם עומדים לפרסם ממצאים רשמיים ראשונים בחודש הבא.

בפירסום הראיון ב"איזווסטיה" הפרו שלטונות ברית"מ שתיקה ממושכת על פרשת סומגאיט — שתיקה אשר עוררה ביקורת חריפה בקרב משקיפים מערביים.

בהעדר מידע מהימן, נפוצו שמועות כי האזרבייג'אנים ערכו מצוד על הארמנים, כשהם הורגים זקנים ונשים, ומבקעים כרסן של נשים ארמניות הרות.

המהומות בסומגאיט פרצו לאחר שמאות אלפי ארמנים הפגינו בסוף חודש פברואר ותבעו להעביר את חבל נאגורנו־קאראבאך מן הרפובליקה האזרבייג'אנית לרפובליקה הארמנית. החבל ההררי, המנוהל על־ידי אזרבייג'אן מאז שנת 1923, מיושב בעיקר על־ידי ארמנים — נוצרים המסוכסכים מאז ומתמיד עם האזרבייג'אנים המוסלמים.

הקרמלין פירסם בשבוע שעבר הכרזה קשוחה, הקוראת להשבת השקט והסדר על כנו, המוציאה מכלל אפשרות שינויי גבול בעתיד הקרוב.

שר־החוץ העיראקי הכריז בירדן:

"אדמת עיראק היא העומק האסטרטגי במלחמה עם ישראל"

רבת־עמון (ע"מ). "עיראק סייעה תמיד במלחמות נגד ישראל, ואדמת עיראק היא העומק האסטרטגי של הסכסוך הערבי־ישראלי" — אמר שר־החוץ העיראקי טארק עזיז במסיבת עיתונאים בירדן.

העיתון הירדני "אל ראי", המביא את דבריו, מוסר עוד כי השר העיראקי ציין שלדעתו לא יהיו בקרוב פגישות בדרג גבוה בין מנהיגי עיראק וסוריה.

הוא גינה את עמדת ממשלת דמשק במלחמת ארצו עם איראן, ואמר כי נכשלו כל הניסיונות של גורמים ערביים להחליף תמורה בעמדת סוריה.

2,000 "דיילות" איימו לצעוד עירומות במאנילה

מתלוננות על הטרדות מצד המשטרה

מאנילה (ע"צ). אלפיים "דיילות" העובדות במסבאות בארמיטה, הרובע ה"חם" הראשי במאנילה, נעצרו שלשום בלילה, מסרה אתמול המשטרה.

הצעירות איימו לצעוד עירומות בחוצות הבירה, אם יימשכו פעולות ההטרדה של המשטרה.

שלטונות העיר מנסים לשמור על "רמה מוסרית מתקבלת על הדעת" — כדבריהם — בהופעת הנערות בבארים אלה, שבהם העירום נאסר. הם מנסים גם להילחם נגד התפשטותן של מחלות מין.

דובר של המשטרה מסר לסוכנות הידיעות הצרפתית, כי הנשים הצעירות רוכזו במגרש ספורט, ולאחר מכן הוסעו לבית חולים כדי לעבור בדיקות לגילוי מחלות האיידס. לאחר בדיקת ניירותיהן הן שוחררו.

המבצע נערך יומיים לפני חג הפסחא, שאותו חוגגת מאנילה משך ארבעה ימים. הנשיאה אקינו היא שיזמה את האיסור על הופעות עירום פורנוגרפיות במדינה. איסור אותו מכבדים כנראה. הזנות לעומת זאת לא פחתה.

אבן ספיר בשווי 5 מיליון דולר נמצאה בארצות־הברית

אטלנטה, ג'ורג'יה (ע"ר). שני אמריקאים ממתינים להחלטתו של מומחה לאבנים טובות, האם אבן כחולה בגודל אשכולית, שאותה גילו באוקטובר אשתקד, היא אבן ספיר ענקית, ששוויה עשוי להסתכם בחמישה מיליוני דולר.

שני אספני־אבנים חובבים, קריג פירן וסטיב מאייר, מצאו את האבן הכחולה, שמשקלה ק"ג אחד, בצפון קרולינה. בתחילה סברו כי אין לייחס לאבן ערך מיוחד. "חשבנו, שאם היה קל כל־כך לגלות אותה, הרי אנשים רבים היו מוצאים ללא ספק אבנים דומות", אמר פירן.

התעניינותם התעוררה כאשר אחד החולים בבית־החולים שבו עובד מאייר, הבחין באבן הגדולה על מכתבתו של זה האחרון. "יש לך כאן פצצה של אבן טובה", אמר החולה למאייר.

למומחה מסרו שני החובבים את האבן לבדיקתו של מומחה.

פירן מסר לעיתונאים, כי האבן — שמידותיה 11.5 על 4.0 ס"מ — היא "גביש מושלם": אבן משושה, סימטרית, שמשקלה מאתר באלף חמש מאות קארט.

המומחה מראלאם, אשר לו נמסרה האבן לבדיקה, אמור לקבוע את ערכה בימים הקרובים.

בריה"מ טיהרה את הגנרל יקיר והמרשל טוחאצ'בסקי

מאת אליהו זהבי, סופר "הארץ" בסקנדינאוויה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). במוסקווה נמסר על החלטת ועדה מיוחדת של הפוליטביורו, שחקרה את תיקיהם של קורבנות הטרור הסטאליניסטי בשנות ה־30, והוועדה החליטה על טיהורם והחזרת פנקסי חבר המפלגה ל־20 בכירים שהוצאו להורג באשמת בגידה בשנים 1936–1937.

בין השמות שזכו לטיהור ולהחזרת פנקס חבר המפלגה — הגנרל היהודי יונה יקיר ומי שהיה ראש המטה של הצבא האדום, והגנרל מיכאיל טוחאצ'בסקי. יקיר היה הגנרל היהודי בעל הדרגה הגבוהה ביותר בצבא האדום. מאידך גיסא, לא נמסר על החזרת פנקס החבר לניקולאי בוכארין שעל טיהורו נמסר קודם לכן.

כל העשרים נאשמו בבגידה, פעילות אנטי־סובייטית וחבלות, נמסר כי נמשכת בדיקת תיקים נוספים ופרסום שמות נוספים.

AVIS

החל מהיום יום רביעי 30.3.88
יוחלפו מספרי הטלפון במשרדנו הראשי.

מס' הטלפון החדש (מרכזיה)
03-384242

כתובתנו: רח' המסגר 12 תל־אביב 67774

חג שמח ונסיעה בטוחה
ללקוחותינו ולכל בית ישראל.

AVIS אנו משתדלים יותר.

דחפון
03-611001

חג שמח!

פסח שכולו רווח
המועצה לצרכנות קובעת:*
הסל במחיר הנמוך ביותר
בי היפר שוק
הרבה יותר בהרבה פחות
• בסקר השוואת מחירים שהתפרסם במעריב ב־25/3/88

המרכז הישראלי לניהול

נישואים וקריירה (קריירה בשניים)
סדנא בהנחיית
ד"ר ורדה מילבאואר־ברגמן
ימים ה'־ו', 14–15 באפריל 1988
מלון דן־קיסריה

• יצירת מערכת זוגית בין נישואים וקריירה
ולהעשרת הזוגיות.
• רכישת מיומנויות לעצוב קידום הקריירה
• מסגרת עמדה רציונלית כלפי בעיות.
• הנכסים בחיי נישואין.
• לפתרון בעיות תקשורת אסרטיבית

פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול
תל. 03-257202; 02-234863; 04-640678; 057-37914

ממחר אסור לעשן במסעדות, סופרמרקטים ואולמי ספורט

מאת עדנה אדידור

מחר יכנס לתוקפו תיקון לחוק הגבלת העישון במקומות ציבור. על פי התיקון, יאסר עישון בכל המסעדות, בתי הקפה והמסעדות, שיש בהם לפחות עשרים מקומות ישיבה.

בעלי העסקים יחוייבו להציב שלטים האוסרים את העישון. במקביל הותר להם להקצות שטח לעישון, בתנאי שאינו עולה על מחצית השטח הפתוח לציבור שבו חל איסור עישון.

איסור לעשן חל גם בכל הסופרמרקטים, בתי הכלבו ואולמות הספורט, ועל העובדים בגני ילדים ובמעונות.

יצויין כי כבר כיום חל איסור לעשן בבתי חולים, מרפאות, אוטובוסים ומוניות, בתי־ספר, בתי מרקחת וספריות.

מכירת סיגריות תוצרת־חוץ גדלה ב־75% מאז ההוזלות

היבוא מהווה 14% ממכירות הסיגריות בארץ ואצל דובק 6% ירידה במכירות — 10 מ' ד'

מאת יהונתן שרמן

צריכת הסיגריות מתוצרת חוץ גדלה ב־75 אחוזים והגיעה ל־14 אחוזים מכלל מכירות הסיגריות בארץ בהשוואה ל־8 אחוזים בלבד, לפני השבתת מפעל "דובק" והפחתת המכסים על הסיגריות. נתונים אלו גובשו במשרד התעשייה ומבוססים על מעקב צריכת הסיגריות בחודשים האחרונים.

משמעות נתונים אלה עבור "דובק" היא ירידה במכירות בהיקף של 6% בשנה, או בסכום של קרוב ל־10 מיליון דולר.

משה מוזן, יו"ר איגוד מפיצי הסיגריות, מסר כי הגידול במכירות הוא בסיגריות מתוצרת "קנט" ו"מרלבורו", ואילו היקף המכירות של סיגריות מיובאות הוזלות יותר, הולך וקטן.

צעירה שדדה תיק מבת 83

(ע). שודדת חטפה שלשום תיק מידיה של תושבת תל־אביב בת 83. התיק הכיל 500 שקלים, ודמי קיצבת ביטוח לאומי שקיבלה האשה באותו יום.

האשה סיפרה לחוקרי המשטרה כי סמוך לשעה 12:15 בצהריים, בהיותה בתוך מדרגות ביתה, הופיעה בחורה וחטפה מידיה את תיקה. האשה לא נפגעה והמשטרה פתחה בחקירה.

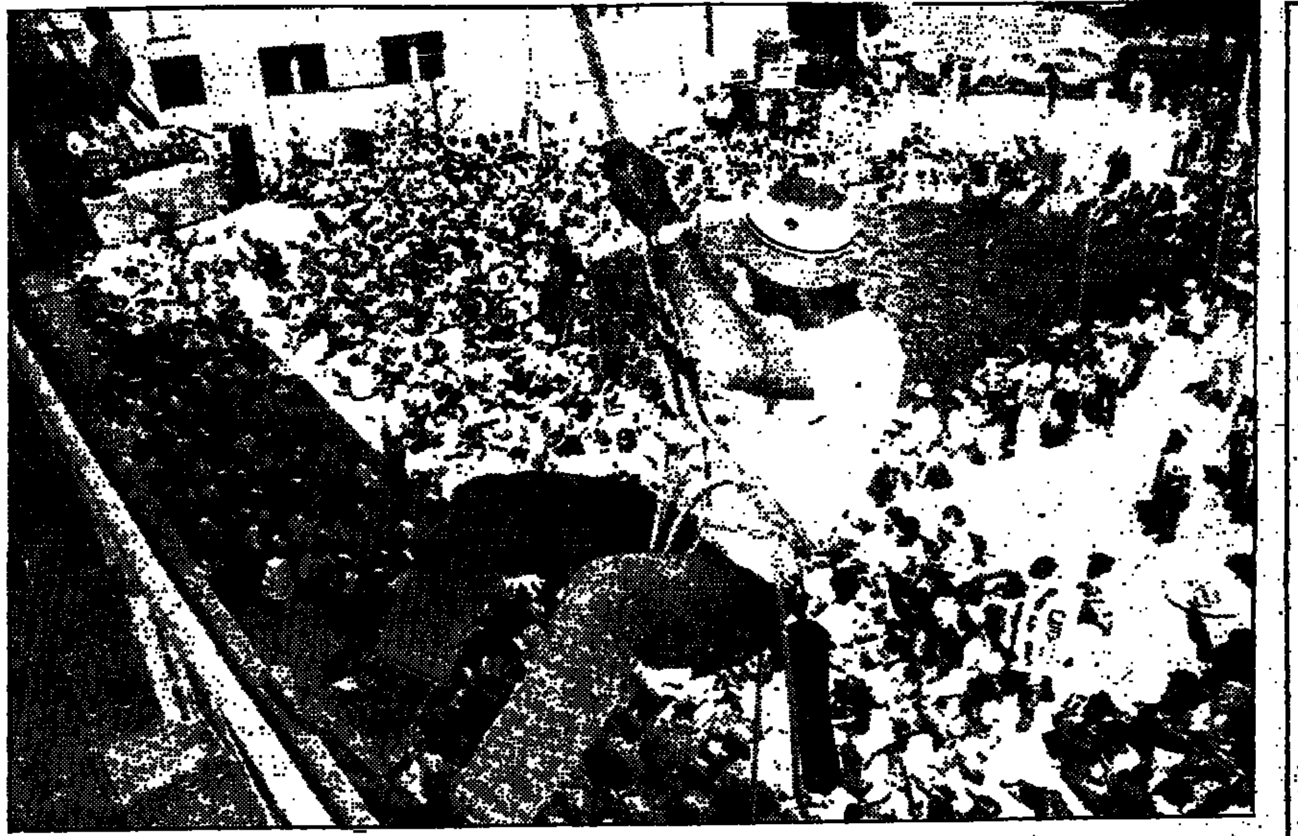

אלפים בני נוער שהשתתפו בצעדת ארבעת הימים התכנסו בסיום הצעדה בחצר המוסדות הלאומיים בירושלים ומשם בתהלוכת גלישה מגג הבניין. (תצלום: סקופ 80)

בתי"ח: צמצום תקציב הבריאות יחייב צמצום פעילות אלקטיבית בממשלתיים

פרופ' דן מיכאלי מנהל בתיה"ח בת"א: הגרעון בתקציב התפעולי של הממשלתיים בשנה הבאה: 86 מ' שקל — שליש מהתקציב התפעולי של מערכת האישפוז ל־88' ● קיצוץ של 14 מיליון ש'

מאת עדנה אדידור

מנהלי בתי החולים הממשלתיים מתכוונים לצמצם את הפעילות האלקטיבית של בתי החולים לאחר שהובהר כי קיצוץ תקציב משרד הבריאות לשנת 1988 משמעותו קיצוץ בארבעה חודשי פעילות של המערכת בשנה הבאה, לעומת חודש וחצי בשנת 1987.

יו"ר ועד מנהלי בתי החולים הממשלתיים, מנהל המרכז הרפואי בתל־אביב, פרופ' דן מיכאלי, אמר ל"הארץ" כי הגרעון בתקציב התפעולי של בתי החולים הממשלתיים בשנה הבאה מגיע ל־86 מיליון שקלים, סכום המהווה שליש מהתקציב התפעולי של מערכת האשפוז ל־1988, שנאמד ב־270 מיליון שקלים.

לדברי מיכאלי, מתוך קיצוץ של 65 מיליון שקל מתקציב המשרד, 14 מיליון קוצצו מתקציב בתי החולים. הקיצוץ בגין הורקות המוכלסית, גידול בתחלואה ובלאי של ציוד, מגיע ל־23 מיליון שקלים. בשנת 1987 ניתנה למערכת האשפוז הממשלתית תוספת תקציב של 24 מיליון שקלים, תוספת זו לא הוכנסה לבסיס תקציב של 1988. עוד 10 מיליון קוצצו בגין 280 תקנים ושעות נוספות לאחיות על פי ההסכם. ל־15 מיליון שקלים מהתקציב אין עדיין מקורות מימון.

פרופ' מיכאלי הוסיף כי למנהלי בתי החולים יש תחושה שבמשרד הבריאות לא מודעים לחומרת מצבה של המערכת. מנהלי בתי החולים יתכנסו לאחר חג הפסח כדי איזה צעדים עליהם לנקוט כדי שיוכלו לפעול במצב העגום שנוצר.

יומיים לאחר שחרורה בערבות של אורית ארביב, החשודה בנסיון להבריח אקדח לידידה:

אקדח וכדורים נמצאו בתאו של הרצל אביטן באגף ה'איקסים' בכלא איילון

נמצאו בחיפוש שנערך במסגרת אימון קורס מש"קים של שב"ס כחלק מתירגול בביה"ס לסוהרים ● שב"ס טרם מסר על מינוי ועדת חקירה כדי לגלות את נסיבות הברחת האקדח לאסיר המסוכן

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

מציאת אקדח וכדורים בתאו של אסיר עולם הרצל אביטן, הנחשב לאחד האסירים המסוכנים והשמורים ביותר במדינה, גרמה אתמול לתדהמה, מבוכה ודאגה בשרות בתי הסוהר.

האקדח והכדורים נמצאו אתמול בשעות הבוקר בחיפוש בתאו של אביטן באגף ההפרדה ("האיקסים") בכלא איילון ברמלה. אביטן מוחזק תחת שמירה כבדה ביותר ובפיקוח צמוד. החיפוש נערך במסגרת אימון קורס מש"קים של שב"ס, כחלק מעבודה מעשית ותירגול התלמיד בבית הספר לסוהרים.

בניגוד למקובל, לא מסר שרות בתי הסוהר על מינוי ועדת חקירה מטעם נציב השב"ס, כדי לגלות נסיבות הברחת האקדח לאסיר המסוכן. בהודעת השב"ס נאמר רק כי "המשטרה חוקרת". אולם מבדיקה שערך סופר "הארץ" עולה כי עד אמש לא נמסרה למשטרת רמלה, החוקרת בדרך כלל ארועים בבתי הכלא ברמלה, תלונה על מציאת האקדח בכלא והמשטרה שם לא החלה בחקירה.

נראה כי לפני העברת הנושא לטיפול המשטרה, החליט שרות בתי הסוהר לנהל חקירה פנימית, כדי לגלות כיצד הוברח האקדח אל הרצל אביטן. אחת הסברות היא שהברחת האקדח התאפשרה כתוצאה משיתוף פעולה או רשלנות של סוהר, אחד או יותר. נראה כי החיפוש בתאו של אביטן נעשה לאחר שלהנהלת הכלא הגיע מידע על הברחת האקדח לתאו.

הרצל אביטן הורשע בשני מעשי רצח של מפקד בית המעצר רוני ניצן ושל השומר בתכשיטי "קרן אור" ברמת גן במהלך שוד. הוא שפוט לשני עונשי מאסר עולם ומחכה להכרעת הדין במשפט נוסף, על רצח של האסיר חיים שושן בנובמבר 1983 באגף "דקפת" השמור בבית המעצר "ניצן" ברמלה.

הדיונים במשפט זה נערכים בימים אלה ולשם כך מוצא הרצל אביטן בכל יום מהכלא לבית המשפט בתל־אביב. אביטן, הנחשב לאסיר מסוכן ומועד לבריחה, מועבר מידי תקופה מכלא לכלא מטעמי ביטחון כדי שלא יוכל "להתבסס" בכלא אחד וליצור קשרים עם אסירים וסוהרים.

בשבועות האחרונים הוא מוחזק באגף ההפרדה בכלא איילון יחד עם עוד אסיר, אחר בתאו. ביציאתו ובחזרתו לכלא עובר אביטן חיפושים ובדיקות קפדניות. הסוהרים מונעים ממנו ככל האפשר מגע עם אסירים אחרים. למרות זאת הצליח בכל הנראה להבריח אקדח לתאו, בעת ששב לכלא מבית המשפט. העובדה היא שתיכנן להתנקש בני משפחה ולברוח מהכלא.

הברחת האקדח לכלא חשפה פירצה במערך הביטחון של הכלא ובפיקוח על אביטן, המוחזק במשטרה ובשב"ס כעבריין ש"אין לו מה להפסיד והוא מסוגל לכל".

לפני כמה שבועות נעצרה אורית ארביב, חברתו לחיים של הרצל אביטן ואם בנו, כשבידיה אקדח וכדורים שלפי החשד ניסתה להבריח להרצל אביטן שהוחזק אז בכלא באר שבע. נגד אורית ארביב הוגש כתב אישום בנושא זה והיא שוחררה ממעצרה, יומיים בלבד לפני שנמצא האקדח בתאו של אביטן.

לפני כשבועיים, בשיחה טלפונית עם סופר "הארץ" ממקום כליאו ברמלה, אמר הרצל אביטן בתשובה לשאלה כי אינו יודע דבר בעניין האקדח, שהמשטרה טוענת כי אורית ארביב ניסתה להבריח אליו בבאר־שבע.

שמיר תומך בהעברת מפעלי תעשיה צבאית מהמרכז לנגב

המטרה: למנוע אסון מאזורי המגורים שליד המפעלים, כרמת השרון, ולקדם פיתוח הדרום ● ידון עם שר הביטחון בנושא

(ע). ראש הממשלה יצחק שמיר, סבור שהעברתם של מפעלי התעשייה הצבאית ממרכז הארץ לאזור התעשייה "רמת בקע", עלולה להמיט אסון על אזורי המגורים שליד המפעלים.

שמיר הדגיש כי העברת מפעלי התעשייה הצבאית הוא נושא חשוב ממדרגה ראשונה, במיוחד בגלל הסכנה הנשקפת לתושבי אזור רמת השרון. בפגישה עם הנהלת לשכת המסחר והתעשייה בבאר־שבע והנגב, אמר שמיר כי ידון עם שר הביטחון, יצחק רבין, על העברת התעשייה הצבאית לאזור שיועד לה בנגב.

הנהלת לשכת המסחר והתעשייה של אזור באר־שבע והנגב נפגשה עם ראש הממשלה לדיון על על פיתוח פרוייקטים כלכליים בנגב. במשלחת השתתף גם דיקן הפקולטה למדעי הרוח והחברה של אוניברסיטת בן־גוריון, פרופ' יהודה גרדוס, שהציג את צרכי הנגב והפוטנציאל הכלכלי הטמון בו.

שמיר אמר שהוא מודע לבעיות פיתוח הנגב, והבטיח לקיים שיחות עם השרים, שבתחומי אחריותם מצויים הפרוייקטים הכלכליים שהוצגו בפניו.

נמצאה גופתה של החוקרת מגרמניה באזור עין־גדי

חוקרת היעלים, שנעדרה מאז יום ד' שעבר נהרגה בנפילה מצוק, כשניסתה לטפס עליו

(ע). חוקרת יעלים גרמניה נמצאה אתמול ללא רוח חיים למרגלות מצוק גבוה באזור עין־גדי. היא נהרגה בנפילה מהמצוק, שעה שניסתה לטפס עליו. המשטרה טרם החלה לחקור את נסיבות מותה של החוקרת הגרמניה.

מכונית מסוג "פולקסוואגן חיפושית" ירוקה, שנמצאה שלשום בבוקר נטושה באזור נחל ערוגות בעין־גדי עוררה את חשדם של אנשי המקום שהכירו את בעלת המכונית, אוה קרולה מרגרט קריסטל, בת 31 מהעיירה במברג בגרמניה, שהגיעה לישראל כדי לערוך כאן חלק ממחקר הדוקטוראט שלה על נושאי היעלים. לפני שבועות אחדים היא הגיעה לבית־ספר שדה עין־גדי, ויצאה מדי יום לתצפיות על יעלים באזור.

מיום ד' שעבר לא נראתה החוקרת. עם גילוי מכוניתה החלו בחיפושים. אתמול בבוקר נמצאה גופתה בנחל אבישי, שהוא יובל של נחל ערוגות.

גובה המצוק עליו ניסתה לטפס הוא 150 מטרים. בנפילתה נשברה מפרקתה וכך נהרגה. על הגופה לא נראו סימני פגיעה של חיות טרף ואנשי יחידת החילוץ אמרו, שלמקום כה מסוכן לא מצליחות להגיע אפילו חיות טרף. מסוק חיל האוויר, שהוזעק לחלץ את הגופה, לא הצליח אתמול לחלץ את גופת החוקרת והיום ימשכו המאמצים.

ערך את העמוד: דוני עבבר

בוטלו כתבי האישום נגד 13 שנטעו בכפר "חרבת אבו־לחם"

10 תושבי הכפר קטנה ביהודה ו־3 פעילים בתנועות השמאל מחו על שמינהל מקרקעי ישראל והסיירת הירוקה עקרו עצי זית בכפר

(ע). בית־משפט השלום בירושלים ביטל אתמול כתבי האישום שהוגשו נגד עשרה מתושבי הכפר קטנה שבאזור יהודה ונגד שלושה פעילים מתנועות השמאל, שסייעו להם לנטוע עצים באדמות הכפר "חרבת אבו־לחם", שליד קטנה.

נטיעת העצים נעשתה לטענתם, במחאה על כך שמינהל מקרקעי ישראל והסיירת הירוקה הפקיעו את האדמות ועקרו עצי זית שצמחו שם במשך שנים.

התביעה האשימה את ה־13 בהסגת גבול. נטען כי הנאשמים נכנסו לשטח אף שהוזהרו על־ידי נציג מינהל מקרקעי ישראל.

בדיון הראשון שנערך בשעתו בפני השופטת מרים נאור, טענו פרקליטיהם של הנאשמים, עורכי הדין קוטאב, נתן לם וגשע גולדמן מהאגודה לזכויות האזרח, כי על־פי מפות וראיות, העצים ניטעו בשטחי הפקר שהיו קיימים בין ישראל לקו ירדן עד 1967. לכן אין לבית־משפט בישראל סמכות לשפוט אותם על כך.

השופטת נאור הציעה לתביעה שתחזור בה מהאישום. אתמול הודיעה המשטרה לבית המשפט שהיא חוזרת מהאישום, ומתחייבת שלא יוגש נגד נוטעי העצים כתב־אישום חדש.

עו"ד דרוזי גויס למילואים והחל להגן על נאשמים בעזה

שביתת הפרקליטים הערבים ברצועה מנעה הגנה מאלפי עצורים ● צה"ל והמינהל: עדיף כך למרות הפרדוקס שבגיוס סניגור צבאי

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

צה"ל גייס לשירות מילואים עורך־דין דרוזי כדי להגן על מפירי סדר הנשפטים בבית הדין הצבאי בעזה. עורך־הדין קיבל על עצמו את התפקיד מרצון ואף נחל אתמול מספר הצלחות משפטיות בבית הדין הצבאי.

הסיבה לגיוסו של עורך הדין הדרוזי היא שביתתם המתמשכת של עורכי הדין הערבים בשטחים, המונעת מאלפי עצורים ייצוג משפטי נאות. העסקתו של עורך הדין קיבלה גם את אישור הפרקליט הצבאי הראשי.

מקור צבאי ציין אתמול כי צה"ל והמינהל האזרחי מודעים לפרדוקס הקיים שבגיוס עורך־דין מטעם צה"ל כדי להגן על עצורים המשבשים את פעילותו של הצבא וצה"ל. אולם השלטונות מודעים לעובדה שאין לשפוט עצורים ללא ייצוג משפטי נאות.

נציג השוק המשותף בודק אפשרויות לסייע לשטחים

מאת אבי גנאור

נציג מיוחד מטעם השוק המשותף שהה בימים אלה בשטחים, נפגש עם מנהיגים מקומיים ובודק את הדרכים לסייע לתושבי הגדה והרצועה בכל הקשור לייצוא החקלאי מהשטחים ופיתוח התעשייה המקומית.

הנציג, ארהרד ריין, הוא מנכ"ל משרדו של קלוד שסון, הממונה מטעם השוק המשותף על הקשר עם הארצות המתפתחות. ריין אחראי לנושא הסיוע הכספי אותו מבקש השוק המשותף להעמיד כיום לרשות תושבי הגדה לצרכי פיתוח התשתית הדרושה לייצוא חקלאי עצמאי ולפיתוח התעשייה המקומית.

ריין הגיע השבוע לישראל, ואמור להיפגש בימים הקרובים עם נציגי משרד החוץ והחקלאות הישראליים. בין אנשי השטחים עימם נפגש בימים — ראשי האגודות החקלאיות בגדה, תחסין אל פארס משכם וחאלד כתוב מירחו, שניים המובילים את מאבק הקואופרטיבים החקלאיים המקומיים להשגת רשיונות לייצוא חקלאי עצמאי.

תוכנית חירום בבתי המלון:

עולים ואחרים במקום ערבים שייעדרו ביום האדמה ובפסח

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

בתי מלון בארץ נערכים לקראת אפשרות שמרבית העובדים הערבים, מתחומי הקו הירוק, ייעדרו מהעבודה היום, יום האדמה.

התאחדות המלונות השלימה אתמול תוכנית חירום מיוחדת, שבאמצעותה אפשר לאייש מהר את תפקידים בלתי מקצועיים, באמצעות עולים חדשים, אם ייווצר מחסור בעובדים בחג הפסח וחול המועד.

בשיתוף עם שרות התעסוקה והמחלקה לקליטה בסוכנות היהודית, גובשו רשימות של כ־250 עולים חדשים השוהים במרכזי קליטה ואולפנים שונים, שיגוייסו לעבודה בבתי המלון במקרה הצורך.

מדובר ברשימה שמית מדוייקת, הכוללת גם פרטים להתקשרות מהירה למרכזי קליטה, במהלך ערב ליל הסדר וחול המועד. ברשימה מופיעים 41 עולים חדשים ממרכז הקליטה מבשרת ציון, 38 עולים מבית ברודצקי ברמת אביב ו־45 עולים ממרכז הקליטה ברעננה. 40 עולים חדשים כבר נקלטו לעבודה בלתי מקצועית בבתי מלון בתל־אביב ובהרצליה.

בעיית היעדרותם של עובדים ערבים [illegible] בבתי המלון [illegible] עבודה בית המלון. סמנכ"ל התאחדות המלונות יעקב אביטען, אמר אתמול כי ההסגר למשך שלושה ימים שהוחל מאתמול על השטחים לא נתן אותותיו במיגזר המלונאות.

שריר: סגירת השטחים לא תפגע בתנועת התיירות

מזרח־ירושלים ובית־לחם נותרו פתוחים לתנועה גם בימי הסגר

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

שר התיירות, אברהם שריר, אמר אתמול במסיבת עיתונאים בתל־אביב כי סגירת השטחים לשלושה ימים לא תפגע בתנועת התיירות, שכן מוקדי תיירות כמו ירושלים המזרחית ובית לחם פתוחים לתנועה. הוא הביע חשש לירידה בתיירות בעונת הקיץ, אך לדבריו הנתונים של החודשים הראשונים של השנה מעודדים, למרות האירועים.

"צעדים הקשורים להגבלות תנועה פוגעים בהכרח גם בתנועת התיירות" אמר אתמול יו"ר התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות, יעקב קרני, בהתייחסו להשפעה של סגירת השטחים.

מנכ"ל התאחדות המלונות, משה עמיר, אמר אתמול, כי סגירת השטחים לא פגעה במגזר המלונאות בישראל.

תיירים מחו"ל נמנעים, מאז פרוץ המהומות בשטחים, לסייר בערים רבות בגדה, ומסלולי הסיור הוסטו למקומות הנחשבים שקטים יותר, כמו בית־לחם.

ליו"ר מועצת המנהלים של חברותינו

אברהם זוסמן כהן ורעייתו יוכבד

למנכ"ל מאיר זוסמן כהן

איחולים לבביים
לנישואי הנכדה־הבת

סיגל עב"ל אורי

מזל טוב

בית כצ"ם

סיגל זוסמן כהן אורי פירסט

נשואים

החופה נערכה בחוג המשפחה

י"א ניסן תשמ"ח 29.3.88

למר דוד הלפרט

חבר דירקטוריון מפעלי בורסת היהלומים ורעיתו

ברכות לבביות לנישואי בתך

ורדה עב"ל יואב

הנשיא, ההנהלה, החברים והעובדים
בורסת היהלומים הישראלית בע"מ
מפעלי בורסת היהלומים הישראלית (1965) בע"מ

יבוטל מייד צו הסגירה נגד אל — איתיחאד

אנו רואים בצו הסגירה שהוצא כנגד "אל — איתיחאד" פגיעה חמורה ביותר בחופש העתונות בישראל. מדובר בעתון ישראלי שיוצא לאור מזה 44 שנה.
מרחפת כעת סכנה על כל קול אופוזיציוני בישראל, ועל יסודותיו של המשטר הדמוקרטי במדינה

אנו קוראים לביטול מידי של צו הסגירה.

החותמים:

אלמגור גילה
אבנרי אורי
אונגר יעל
דר. אלגזי יוסף
אביב אסף
אופק עטרה
אוריין אמיר
אורזובסקי גל
אשל — גרשוני ביאנקה
אליעזה
איזנקרסור דביר
זורי לטיף
אייל אבישי
ד"ר אופיר עדי
ד"ר בלס שמעון
ביגל שולמית
בורנע מאיה
ברבש אורי
ד"ר בלס גילה
בן — ארי ענת
בסר יעקב
ביחובסקי איזנשר

גרינשפן סמי
גלילי אורית
גורזנסקי תמר
דר. גרץ נורית
גרי מירב
דר. גנז חיים
פרופ. גלק גליה
גרשוני משה
גינסור יאירה
גוטרמן יעקב
גלק דוד
פרופ. דסקל מרסלו
פרופ. דאור דן
הורוביץ דני
הפנר אברהם
הלוי — אבשלום אסנת
הלמן נחמה
דר. הירשברג יהואש
וקשטיין דוד
ולין עמוס
זך נתן
זקס אריה

ד"ר חבר חנן
חורי — מחול מכרם
חורש הדר
טישלר צביקה
טל רמי
טבת נחום
טלמור רני
ידלמן מיכל
יצחקי טל
כהן — לוי מיה
פרופ. כהן שטייג
כתן יוסי
לסקלי חזי
לברכט הנס
ליטני יהודה
לין אבי
לוסן יעל
לרנר מוטי
לאור יצחק
לוי עמי
לוי שרה
לביא רפי

להב יתי
מור אירים
מוכדי יוסף
מר — חיים יוסי
מלצר מלי
מיכאל סמי
פרופ. מאור אורי
פרופ. מנדס — פלור פול
פרופ. מרגלית אבי — שי
נוטקואביץ קלאודיו
אבדברג אסתר
נאמן מיכל
נימן גיורא
סרטה יגאל
סער יונתן
סולון גבי
סמל נאוה
עוז עמוס
עוז אבי
עין גיל אבטבה
עין גיל אהוד
צציק ורדה

צינגלר עליזה
קים חנה
קוזה אבשלום
קמינר נועם
קניוק יורם
קינן עמוס
קיני מרים
דר. קלדרון ניסים
קורן אילנה
קריים יוסי
קניספל גרשון
ד"ר קפלוק אמנון
קרפל דליה
קדוש אורנה
קופרמינץ יורם
רסמן אורי
רזאנסל מיקי
רוטבליט יענקלה
רביקוביץ דליה
ריב דוד
רנצר פיליפ

חג שמח! לכל לקוחות היפרכל

אשראי ענקי עד 2.6.88

שיטת המחיר הקצוץ

פירות וירקות מובחרים בהוזלה מיוחדת. לדוגמא:

תפוחי אדמה 1 ק"ג עד 1.10 ש"ח
חזרת 100 גרם עד 0.75 ש"ח
סלק 1 ק"ג עד 0.75 ש"ח
תפוחי עץ זהוב גודל 6.5 1 ק"ג עד 2.89 ש"ח

פירות יבשים במשקל:
קוקוס טחון 100 גרם עד 0.39 ש"ח
אגוזי מלך קלופים 100 גרם עד 1.39 ש"ח

מחירים בתוקף עד 1.4.88

היפרכל
לקנות וליהנות מכל היתרונות

ישראכרט VISA כלעשק

هكذا عن الاصل

صكرا عن الاحتلال

חדשות הכלכלה

מחלקת המחקר של בנק ישראל:

האטה בפעילות העסקית באחרונה — לא מיתון

האטה — על רקע הגידול המואץ ב־87' • השפעת המהומות בשטחים על הפעילות — מצומצמת • גם השפעת המשבר בוול־סטריט — קטנה

מאת דן מגיד

בחודשים האחרונים של 1987 ובתחילת השנה הנוכחית חלה האטה בקצב הגידול של הפעילות העסקית במשק, גידול שאיפיין את תשעת החודשים הראשונים של 1987. האטה זו והתייצבות קצב הגידול בפעילות באה לידי ביטוי בירידה ביצוא הסחורות, והושה ביבוא וגידול של הגרעון המסחרי. כך עולה מסקירת ההתפתחויות הכלכליות ב־חודשים האחרונים שפירסמה אתמול מחלקת המחקר של בנק ישראל.

בבנק ישראל מציינים שאין לראות בהאטה זו משום מיתון בפעילות הכלכלית, משום שזו באה על רקע קצב הגידול המואץ שהיה ברוב שנת 1987. כמו כן, בחודשים הראשונים של 88' הוחייש גידולו של יצוא הסחורות, כך כבר עם התמתנות ההתרחבות של יבוא הסחורות והצטמצמות הגרעון המסחרי.

בתקופה הנסקרת לא חל מפנה של ממש בהתפתחות האינפלציה: שיעורי עליית המחירים לצרכן ושיעורי עליית המחירים הסיטונאיים היו עדיין גבוהים מאשר בארצות שישראל סוחרת איתן.

ומצב זה על רקע ייצוב שער הדולפין, התבטא במשך השחיקה של שער הדולפין הריאלי ושל מדד המחירים היחסיים בסחר הבינלאומי. ברביע האחרון של 87' בוצע פיחות מסוים, כ־2%, בשער הדולפין של השקל יחסית לסל המטבעות.

בסקירת בנק ישראל צויין שהמשבר שהיה בבורסה האמריקאית בסוף 87' השפיע על המשק הישראלי פחות מכפי שחששו.

בנושא השפעת המהומות בשטחים על הפעילות העסקית מציינים אנשי מחלקת המחקר של בנק ישראל שזו היתה עד עתה מצומצמת. התוצר הישראלי הנובע מהיצוא לשטחים הוא נמוך יחסית, כ־1.5% מהתוצר המקומי הגולמי של הסקטור העסקי, ולכן מהיבט זה לא צפויה גם בעתיד השפעה משמעותית של המהומות על הפעילות העסקית. יחד עם זאת אנשי הבנק המרכזי מציינים כי אם יימשכו האירועים בשטחים, הם עלולים להשפיע על עליית הוצאות הביטחון השוטף ומספר ימי המילואים, פגיעה בתיירות, הצטמצמות ההיצע של ענף הבנייה, שבו משקל העובדים המקבעיים מהשטחים גדול יחסית.

דן פרופר יו"ר ועדת העבודה של האירגונים הכלכליים:

לקשור הסכמי השכר בתוספת פריון — שהוא נמוך בישראל

דורון תמיר, דן פרופר וצבי שור, במסיבת העיתונאים של המעסיקים בתל־אביב. (תצלום: עוזי קרן)

(ע). "על רקע עליית שכר ריאלית גבוהות בשנתיים האחרונות, אין מקום לתוספת ארצית, אלא רק לתוספות מפעליות על־פי מצב המפעל. אני קורא להסתדרות להיכנס מיד למו"מ על הסכמי השכר החדשים" — אמר אתמול דן פרופר, יו"ר ועדת העבודה של לשכת התיאום של האירגונים הכלכליים, ויו"ר ועדת העבודה של התאחדות התעשיינים.

פרופר, שדיבר במסיבת עיתונאים, הטעים כי אין לחדש הסכם תוספת־יוקר אוטומטי, אלא להתאים את ההסכם לאינפלציה הנמוכה. הוא הציע לבדוק אותו לתקופ שנה עד שנה את רמת האינפלציה ולקבוע תוספת "אד הוק", בהתאם.

פרופר הוסיף, כי יש לקשור את הסכמי השכר עם תוספת פריון ותפוקה — כדי לגשר על הפריון הנמוך יחסית בישראל, לעומת ארצות הברית, יפן וארצות אירופה. ישראל נמצאת בתחתית הסולם לעומת כל שאר הארצות, אמר.

דורון תמיר, יו"ר אגף המנהל והמשאבים בהתאחדות התעשיינים בישראל, מסר כי לפי בקשת התאחדות התעשיינים, הכינה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לראשונה, ניתוח סטטיסטי של עליות השכר השנתיות. מניתוח זה הסתבר שעליית השכר ברמה הנמוכה הגיעה ל־70% ריאלית בתקופה של 20 חודש, החל מינואר 1976".

דו"ח מעקב של משרד הכלכלה והתכנון:

57% מהליקויים בדו"ח מבקר המדינה האחרון טרם תוקנו

משרד הביטחון — ראשון במשרדי הממשלה באחוז תיקון הליקויים

מאת דן מגיד

מסיכום נתוני דו"ח המעקב מספר 3־2 שהוכן על־ידי אגף הפיקוח הכללי במשרד הכלכלה והתכנון, לגבי תיקון הליקויים שהופיעו בדו"ח 37 של מבקר המדינה — עולה כי עד עתה לא תוקנו 57% מהליקויים. בהשוואת נתוני דו"ח זה, של מבקר המדינה לעומת נתוני המעקב המקבילים בדו"ח 36, ישנו שיפור של 6% בסך כל תיקוני הליקויים.

דו"ח המעקב שפורסם אתמול מצביע בין היתר על התקרשות בפיקוח על הומרים והרדיואקטיביים ושיפור הטיפול המשטרתי בעבירות מליליות של שוטרים.

משרד הביטחון צועד במקום הראשון בין משרדי הממשלה באחוז תיקון הליקויים, שם נותרו רק 36% מסך כל הליקויים.

דו"חות המעקב של אגף הפיקוח הכללי מתפרסמים בעקבות החלטת הממשלה לקיים מעקב צמוד אחר ההתקדמות בתיקון ליקויים שהופיעו בדו"ח מבקר המדינה. דו"ח מעקב נוסף (מספר 4) לדו"ח 37 יראה אור בעוד כ־4 חודשים.

עליה בקצב פרישת מבוטחים מ"קרן הגימלאות המרכזית"

מנכ"ל הקרן: הפרישה על רקע מצבם הפיננסי הקשה של הפורשים • הקרן מבטחת עובדי מוסדות הסתדרות כקופ"ח בנק הפועלים ותנובה

מאת יהודה שרוני

מאזני קרן הפנסיה קג"מ (קרן הגימלאות המרכזית) שפורסמו במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול, מראים על עליה תלולה בקצב הפרישה של מבוטחים בקרן. מספר העוזבים את הקרן ב־1987 הסתכם ב־8,335 לעומת 6,837 שפרשו ב־86'. לעוזבים אלה הוחזרו ב־87' דמי גמולים בסך 20.4 מיליון שקל, בהשוואה ל־12.2 מיליון שקל ב־86'.

קרן הגימלאות המרכזית מבטחת בעיקר את עובדי מוסדות ההסתדרות, כמו קופת־חולים, בנק הפועלים, תנובה ועוד. מנכ"ל הקרן שלום תבעמי מכחיש שהפרישה המוגברת נובעת משמועות על מצבה הקשה של קרן הגימלאות המרכזית. לדבריו, הפרישה נעשית על רקע מצבם הפיננסי האישי של חלק מהמבוטחים, שחלקם נכנסו ליתרות חובה גדולות בגלל מבצעי האשראי האחרים והכספים כי היו צריכים אותם לדירה ועוד.

מנכ"ל קרן הגימלאות המרכזית הסביר כי ב־1987 נסתמנה מגמה של בלימת הפער בין הכנסות מדמי הגמולים לבין ההוצאות אם כי השנה כמו בשנה שעברה העוד עדיין קיים, וקג"מ נאלצה לאכול חלק מתשלומי הריבית, על מנת לשלם את הפנסיות.

מנכ"ל קג"מ מסר כי ההון העצמי של הקרן גדל ריאלית השנה ב־5.1%. והסתכם ב־2 מיליארד שקל. הכנסות הקרן מדמי גמולים הסתכמו ב־155 מיליון שקל בהשוואה ל־118 מיליון שקל בשנה הקודמת.

ערך את העמוד: רוני עגבר

סקר של 500 חברות אמריקאיות בכתב־העת "פורבס":

שיא ברווחיות אשתקד ליבמ — שיא במכירות לג'נרל מוטורס

רווחי של "פורד" עלו ב־87' ב־40.8% — ל־4.6 מיליארד דולר

ניו־יורק (ע"ה). מכירותיה של חברת "ג'נרל מוטורס" היו גדולות יותר משל כל חברה אמריקאית אחרת ב־1987, אך את רווחי השיא של המשק האמריקאי הרוויחה יבמ.

גילויים אלה נכללו בסקר של 500 חברות אמריקאיות שהוכן על ידי כתב־העת "פורבס". הסקר מגלה גם כי חברת "סיטי קורפוריישן" סיימה את 1987, כשברשותה נכסים רבים יותר מאשר אלה של חברה אמריקאית אחרת כלשהי. יבמ הגיעה בשנה שעברה לשיא באשר לערך הכולל של מניותיה בבורסה.

המכירות של "ג'נרל מוטורס" ב־1987 הגיעו ל־101.8 מיליארד דולר. את המקום השני תופסת חברת "אקסון" שמכרה בשנה שעברה ב־76.4 מיליארד דולר והמקום השלישי צועדת חברת "פורד" עם מכירות בסדר גודל של 73.1 מיליארד דולר. יבמ תופסת את המקום הרביעי במכירות עם 54.2 מיליארד דולר וחברת "מוביל" במקום החמישי עם מכירות של 51.2 מיליארד דולר.

חברת יבמ הגדילה בשנה שעברה את רווחיה שהסתכמו ב־5.26 מיליארד דולר. באותה שנה ירדו הרווחים של חברת הנפט "אקסון" ב־9.7 אחוז והסתכמו ב־4.8 מיליארד דולר.

הרווחים של "פורד" עלו ב־40.8% ב־1987, הם גיעו ל־4.6 מיליארד דולר. גם רווחי חברת "ג'נרל מוטורס" עלו בשנה שעברה ב־20.6 אחוז והסתכמו ב־3.5 מיליארד דולר.

מנהל בכיר מ"סיטי קורפ" מונה נשיא בל"ל ניו־יורק

הבנק מעדיף זרים לראשות שלוחותיו בחו"ל • דוד נוביק — סגנו

מאת אריה לביא

הנהלת בנק לאומי החליטה אתמול למנות את ריצ'רד קיין, סגן בכיר למנהל הכללי ב"סיטי־קורפ" ונשיא "דיינרס" העולמית, לתפקיד נשיא ומנהל עסקים ראשי בבנק לאומי ניו־יורק.

דוד נוביק, ששימש עד כה כנשיא ומנהל כללי ראשי, יתמנה ליו"ר מועצת המנהלים ומנהל כללי ראשי של בנק לאומי ניו־יורק.

מינויו של קיין הוא חלק ממדיניות חדשה שנוקט בנק לאומי, למנות מנהלים זרים בשלוחות הבנק בחו"ל, במקום בנקאים ישראלים כפי שהיה מקובל עד כה.

מינויים דומים צפויים בקרוב גם בשלוחות בל"ל באירופה. בכך מבקש הבנק להבטיח רציפות ניהולית מקומית, ולחזק את כושר התחרות של השלוחה בשוק המקומי.

נציבות מס הכנסה: הירידה בגביה בגדה במארס — 32%

מאת אבי גנאור

נציבות מס הכנסה פירסמה הודעה, לפיה עלתה הגביה הריאלית של המיסים בגדה המערבית ב־14% לעומת ינואר 87'. בפברואר נרשמה ירידה של 17% לעומת פברואר אשתקד, ואילו החודש נרשמה כבר ירידה ריאלית של 32% לעומת מארס שנה שעברה.

בהודעה מאתמול מסרה הנציבות על פגישות שהתקיימו בנושא זה בין נציב מס הכנסה יאיר רבינוביץ' והמשנה אברהם צרפתי, לבין ראש המינהל האזרחי תא"ל שייקה ארז ועוזריו. יחד עם זאת מתעלמת הנציבות מהעובדה שעל־פי הגידול בפעילות הכלכלית בשטחים צפו גידול של 50% בהיקף גביית המיסים כבר בינואר השנה, וגידול בשיעור גבוה יותר בהמשך השנה.

על־פי הדיווחים באחרונה נוצרה בעיה חריפה ביותר של המשך הגביה בשטחים כתוצאה מהתפטרות עובדי מס ההכנסה המקומיים ומהעדרותם הכמעט מלאה של מי שאמורים לגבות את המס.

המשנה לנציב מס־הכנסה, אברהם צרפתי, אמר בתגובה שהנציבות לא עסוקה במיוחד בגביית המיסים בשטחים, ושלמעשה זה אין זה צריך לעניין אותנו בין כה וכה מדובר במשק סגור ו"הכסף הרי לא בא אלינו".

המזרחי רכש מבעלי המיעוט את מניותיהם בחברת "מחיש"

מאת יהודה שרוני

בנק המזרחי השלים בימים האחרונים עיסקה גדולה, שבמסגרתה רכש מבעלי מניות המיעוט בחברת שירותי המחשב "מחיש" את מניותיהם תמורת כ־6 מיליון דולר. בעלי מניות המיעוט, שהחזיקו 40 אחוז ממניות מחיש, הם מאיר פז ולוי אפרים. הם יקבלו חלק מהתשלום במזומנים, וחלק בנכסים שהוחזקו על ידי "מחיש". עיסקת הרכישה פגעה ברווחיות הבנק לשנת 1987, האלמלא בוצעה, הרווח של הבנק היה גבוה ב־10 מיליון דולר.

המשא ומתן עם פז ואפרים התנהל בחודשים האחרונים בהשאיות רבה. השניים דרשו שמונה מיליון דולר (800 אלף דולר לשנה במשך 10 שנים), אך נאלצו להתפשר.

לעיסקת הרכישה ניתן אמנם ביטוי באחד מהביאורים בדו"חות הכספיים של הבנק שפורסמו השבוע, אך לא ניתן בו ביטוי למלוא ההיקף של העיסקה. צויין כי המניות נרכשו תמורת 219 אלף שקל בלבד. הבנק שילם את התשלום הנוסף עבור המוניטין של "מחיש", וכן עבור סכומים שלא שולמו בעבר, ופיצוי בגין אבדן הכנסות בעתיד.

"מחיש" עוסקת במתן שירותי מחשב בתחומים שונים, בעיקר לבנק המזרחי, אך גם ללקוחות חיצוניים. בעלי מניות המיעוט היו זכאים מתוקף הסכם ייסוד החברה, לקבל דמי ניהול שנתיים בגובה של מאות אלפי דולרים.

מיכאל צבירי, מנכ"ל בנק המזרחי מסר כי לדעתו היו השניים ממשיכים להחזיק במניות "מחיש", הדבר היה עולה הרבה יותר לבנק, כי בעלי המניות היו נהנים מהכנסה קבועה למשך כל החיים. צבירי, שסירב לאשר כי בעלי המיעוט קיבלו עבור אחזקתם ב"מחיש" 6 מיליון דולר, אמר כי עיסקת הרכישה נבדקה לעומק, והיא בוצעה במחיר הוגן.

גם דיסקונט מפחית עמלת הקצאת אשראי

מאת אריה לביא

בנק דיסקונט הצטרף אתמול לבנק לאומי, והודיע כי הוא מוריד את הריבית הביטוחית ללקוחותיו על ידי הפחתת עמלת הקצאת האשראי. העמלה תופחת ב־1.6% לשנה ותעמוד על 4.8% לעומת עמלה של 6.4% לשנה עד כה.

הורדה זו תכנס לתוקף מחר, 1 באפריל.

שרות חקירות כללי ש.ח.כ.
מקבוצת השמירה
31 שנות נסיון והצלחה בארץ ובעולם לשרותך!
מידע כלכלי ומסחרי
חקירת הונאות
חקירת מעילות
שרות פוליגרף
G.I.A.
בית־הדר
דרך פתח־תקוה 19 תל אביב 66183
ת.ד. 37624 תל־אביב 61-375
טל: 614636, 621975, 623084
FAX: 623995 TLX: 361264 GIA

מה אתה יודע על כולסטרול?
הציבור מוזמן לצפות בתכנית: "תצפית" (בטלויזיה הכללית), הערב בשעה 20:30.
פרטים נוספים באגודת "לב אל לב" ישראל, האגודה הישראלית למלחמה במחלות הלב.
טלפונים: 052-24758, 052-31580
כולסטרול - עניין של חיים

מוצרים חדשים מבצעים ואשראי לפסח בשופר-סל

בשר קפוא מובחר
נתחי כבש לתנור 1 ק"ג רק 34.-
צלעות כבש 1 ק"ג רק 39.-
אומצת טלה 1 ק"ג רק 36.-
צלעות בקר 1 ק"ג רק 7.30
כבד בקר קפוא מובחר 1 ק"ג 3.65 2.99
גדרון
לשון בקר כבושה 1 ק"ג 27.- 25.-
המבורגר 500 גרם 5.90 4.50
קבב מזרחי/רומני 500 גרם 5.90 4.50
דג פרוסט
ברבוניה 1 ק"ג 9.90 6.-
נסיכת הנילוס 1 ק"ג 9.50 6.-
בקלה ארגנטיני (מורלחה) 1 ק"ג 5.90 4.-
פילה הוליבוט פרוס 1 ק"ג (כל פרוסה 100 גרם) 14.80 13.-

מיץ ענבים "תירוש" כרמל מזרחי 65 ס"ל רק 3.50
ברנדי 777 75 ס"ל רק 9.90
שמן תירס קורנליה שמן בקבוק 1 ליטר רק 2.49
הצרפתיה הקטנה גבינה בטעם טבעי/שום/סלמון מחלבת רן 125 גרם רק 2.45
מרק זך תלמה 400 גרם רק 3.36
סירופ ממותק פטל/אננס/הדרים גת 1 ליטר רק 3.06
בטנים מטוגנים גת 500 גרם בשקית רק 4.85
קוקוס טחון במשקל 100 גרם רק 0.39.-
אגוזי מלך קלופים במשקל 100 גרם רק 1.39
צימוקים במשקל 100 גרם רק 0.87
"טמפו" קנקל בק' משפחתי 2 ליטר רק 1.67
אבקה למדיח כלים "סומט" 3 ק"ג רק 16.90
אבקת כביסה "אומו" 3 ק"ג רק 12.51
קצף גילוח "ויליאמס" 190 גרם רק 8.15
משחת שיניים "אלמקס" 94 גרם רק 3.61
טיטולים אריזה חסכונית רק 17.90

מוצרים עם הכשר מיוחד לפסח!
תערובת עוגות "מנישביץ" עוגת שיש, עוגה בטעם קפה, עוגה צהובה עם ציפוי, 340 גרם
טונה Star-Kist במים/ שמן 190 גרם
גפילטע פיש "מנישביץ" עם/בלי סוכר בצנצנות בנות 680 גרם ו-340 גרם
שזיפים מיובשים זן סנטה קלרה 500 גרם
צימוקים ללא גרעינים 500 גרם
שמן זית "פניסלר" יבוא מספרד, 1 ליטר

חג שמח לכל לקוחות שופר-סל
קנו היום שלמו ב-2.6.88
על כל קניה מ-100 ש"ח בכרטיסי ויזה, ישראכרט, כל-שק ומועדון שקם
ישראכרט VISA
שופר-סל
כל המזונים של המוצרים בפיקוח ומוצרים מסובסדים כפופים לשינויים
בתוקף עד 31.3.88

הארץ

יום ד׳, י״ב בניסן תשמ״ח
30 במרס 1988

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל׳ 5121212 ת״ד 233 מיקוד 61001 פקס׳ 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב החבצלת 2 טל׳ 224245־6, ת״ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב גורדון 20 טל׳ 661166־8, ת״ד 5259 מיקוד 31052
המו״ל: הוצאת עתון הארץ בע״מ, רח׳ זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מזדהה בהכרח
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

הוראת־שעה אינה פותרת את הבעיה

האם הכרח היה להכריז על הגדה המערבית ורצועת עזה כשטח צבאי סגור למשך שלושה ימים, ובנוסף על כך, להטיל עוצר על תושבי רצועת עזה? אלה צעדים יוצאי דופן כל־כך שיעוררו הרהורים על נחיצותם ופקפוקים ביעילותם.

אפשר להעריך כי מוטב לסגור את השטחים המוחזקים למשך שלושה ימים, כדי למנוע זרימת מפגינים מהם לתוך ישראל — אם חוששים בהם שהם באים להכניס יסוד של אלימות לעצרות־העם שאזרחי ישראל הערבים מתכוננים לציין בהן את "יום האדמה". הרי השנה מביעים ערביי ישראל סולידאריות עם הפגנותיהם של ערביי הגדה והרצועה, נגד המשך הכיבוש הישראלי.

החלטת הסגירה וביצועה יעוררו בארץ־ישראל התעניינות מוגברת במתרחש אצלנו. היעדרם של רבבות פועלים ערבים יורגש במקומות־עבודה רבים בישראל. הקו הירוק, שהמחצית הליכודית של הממשלה כה להוטה לטשטש, יובלט, למרבה האירוניה, ביתר שאת, דווקא על־ידי מהלך שנועד לבודד את ערביי ישראל מאחיהם שבשטחים המוחזקים.

אם מהלך סגירת השטחים נעשה כהוראת־שעה בלבד ולא כחוליה בשרשרת האמצעים המיועדים לשים קץ למהומות בשטחים המוחזקים, אפשר אולי לדון אותו לכף זכות. אולם אם אלה שהחליטו עליו מאמינים כי סגירת השטחים לכל יוצא ובא תתגלה כאמצעי להרגעתם — הם עלולים להתבדות.

ודאי שצה״ל יוכל להטיל סגירה גם לתקופות ממושכות יותר אך הדבר רק יבליט שישראל אינה מסוגלת להבטיח את הסדר הציבורי בשטחים המוחזקים, אלא על־ידי יצירת תנאי מצור. מדוע איפוא מנפנף הרמטכ״ל באיום שברור כי אינו אלא איום־סרק? ולמה מתגרה שר הביטחון בערביי ישראל? מה הטעם בקריאת התיגר: "בואו נתמודד, נראה מי יגבר"? האם הסכסוך שאנו והערבים נתונים בו דומה לקטטה בין שני תלמידים בחצר בית־הספר?

גם אם הסגירה לשלושה ימים, בקשר ליום האדמה, תוכיח את יעילותה כאמצעי־מנע חולף — גם אז היא עלולה להעמיק את תחושת האיבה בקרב ערביי השטחים כלפי הכיבוש ולהחריף את מגמות ההתנכרות בקרב אזרחי ישראל הערבים כלפי המדינה. שכר ההצלחה החד־פעמית עלול לצאת בהפסד לאורך ימים. תמוה כיצד אנשים מבוגרים, האמורים לזכור את אזלת ידו של המשטר הבריטי לבלום את מאבק היישוב העברי נגד מדיניות הספר הלבן, נתפסים עתה לנקיטת אמצעים שאי־יעילותם הוכחה כבר בהתנגשות עם תנועה לאומית.

את הבעיה הפלשתינית אי־אפשר לפתור בעזרת צה״ל. כל הצעדים שאפשר לעשות על־ידי הצבא, לא ישימו קץ לתסיסה שהחלה ב־9 בדצמבר. שר הביטחון יודע זאת ואינו מסתיר את דעתו. כל מה שהוא עושה ועתיד לעשות כדי "להרגיע", לא יוכל לצמצם את הצורך בפתרון מדיני, אלא יחזק את התחושה כי פתרון כזה הוא הכרח עילאי — ליהודי ישראל לא פחות מאשר לערביי השטחים המוחזקים.

תקלות באפגניסטן

מוסקווה הודיעה כי תחילת יציאתם של הכוחות הסובייטיים מאפגניסטן, שנועדה ל־15 במאי, נדחתה, משום שלא הושג הסכם על הסדרי הנסיגה עד 15 במרס. הסובייטים האשימו את הפקיסטנים (המנהלים את המו״מ בז׳נווה בשם המורדים האפגנים), ואת ארה״ב בהתעקשות על הפרטים הנותרים. אך "פרטים" אלה נוגעים לדברים מהותיים כמו [illegible] אפגניסטן שלאחר הנסיגה הסובייטית.

התקלה העיקרית היא דרישת פקיסטן לקביעה מראש של ממשלה קואליציונית (ובה גם נציגי המורדים) שתשלוט אחרי יציאת הסובייטים — כי רק היא תעניק תחושת אמון וביטחון שתאפשר למיליוני הפליטים האפגנים (רובם בפקיסטן) לשוב לארצם. הסובייטים טוענים שהרכב הממשלה צריך להיקבע אחרי הנסיגה "על־ידי העם כולו", כלומר שבינתיים תמשיך לשלוט הממשלה הפרו־סובייטית. בהנחה שאם הממשלה הנוכחית תמשיך לשלוט בתשעת חודשי המעבר — טובים סיכוייה להבטיח לעצמה עמדות מפתח לעתיד, בעוד הפקיסטנים טוענים שבהיעדר ממשלה קואליציונית מוסכמת, תימשך מלחמת האזרחים גם אחרי נסיגת הסובייטים.

נקודת המחלוקת השנייה היא המשך אספקת הסיוע הצבאי בתקופת הנסיגה הסובייטית. ארה״ב דורשת שאם היא תחדל מלספק נשק למורדים, חייבת גם בריה״מ להפסיק את הסיוע הצבאי לממשלת קאבול. המחלוקת קשורה בשאלת האופי של ממשלת המעבר: קאבול טוענת כי היא תמשיך בינתיים לשמש ממשלה חוקית, ולכן היא זכאית לקבל עזרה; המורדים (וארה״ב) טוענים שהכוונה היא להבטיח עדיפות צבאית לממשלה הפרו־סובייטית, בייחוד כשהיא מתנגדת להקמת ממשלת מעבר קואליציונית.

אך העובדה המכרעת היא שמוסקווה החליטה לחסל את ההרפתקה האפגנית, ושבמסיבות הנוכחיות היא משתדלת לשמור לעצמה ולבני־חסותה את מרב העמדות אחרי הנסיגה.

בוכים ובוכים

לאחר שגילה לפתע את האיבה הערבית, חלק מהשמאל הישראלי מקונן עכשיו על תמימותו ומתחפש לאסכולה חדשה

מאת גדעון סאמט

אמנם אין משא ומתן להסדר ואין עם מי לדבר המצב גרוע, אבל בכל זאת יש לנו כתוצאה ממנו משהו חדש: זרם במחשבה הפוליטית, ההולך ומפכה לנגד עינינו, גרסה ישראלית טרייה של הניאו־קונסרבטיזם. לא ימין חדש, אלא שמאל־לשעבר שהתעורר לגלות עכשיו, במלוא כישרונו הידוע להתייסר עם עצמו, כי ערבים רבים אינם אוהבים אותנו.

המיוחד בתגלית הזאת מבחינתו של השמאל הוא עיתויה המאוחר, כלומר ממש בחודשים, אולי בשבועות, האחרונים. השמאל לא שעה אף פעם לאיומיו של הימין אשר ניסה לפקוח את עיניו. לא עזרו האמירות הנחרצות מן הכיוון ההוא על כך שהערבים רוצים, לאמיתו של דבר, לזרוק אותנו לים; שכאשר אנחנו (כלומר הם, השמאל) אומרים ויתור על הכרה, הערבים מתכוונים ליפו; שהמנהיגות הפלשתינית תמיד שנתה ואמללה את עמה וכי היא ממשיכה לעשות כן בעצם הימים האלה.

עכשיו השמאל התעורר. הגל החדש מדבר על אמונתו התמימה־מדי של השמאל ושל היונים שנסיגה תביא שלום־אמת. בלהט אופייני אומרים דוברים מתרכים ההולכים מתמונה הזאת, שבגלל שנאה ערבית יוקדת אין בעתיד הנראה לעין סיכוי להסדר בין שני העמים. בישרו את הגל הזה א״ב יהושע, עמוס עוז, אהרן מגד, חיים גורי. לא היה זה מקרה — בשביל השמאל — שחלוצי ההטביה הזאת של משוררי־הרגישות אל האיבה היו סופרים.

★ ★ ★

מהאמפתיה של "מול היערות" הגיע יהושע לקריאתו אל סופר אחר, אנטון שמאס, "לאסוף את מיטלטליו" ולזוז מירושלים המערבית מאות מטרים אחדים מזרחה, אם אמנם כך רואה הוא, שמאס הערבי־נוצרי, את סיכה המזרח־תיכוני, המכוון, של מדינת יהודים המעוקרת מזהותה היהודית. במאמר נרגש, כך אני שומע, עומד יורם קניוק להביע ביום ששי הקרוב את הרהורעותו, ולהפיק את מסקנותיו ממה שנראה כסכנה בלתי הדירה בצד השני. עמוס קינן ביטא את אכזבתו הצורבת, יחד עם רבים, מהשיר המתורגם ביותר כעת זה הרשה, זה של מחמוד דרוויש. קניוק, המבקר נסים קלדרון, נתן זך ודליה רביקוביץ חזרו נפליטיים ממפגש עם עמיתים ערבים, ועוד היו כתבה וכתבה נהמות בטן ולב של השמאל נוכח מפח־הנפש הגדול.

אחד האידיאולוגים הרשים של הניאו־קונסרבטיזם הישראלי הוא העיתונאי אורי שביט, ואם לא עשה לעצמו עדיין שם מחוץ לכותלי האכסניה שלו, "כותרת ראשית", אין זאת אלא מכיוון שהאסכולה רק בראשיתה. הוא כתב מאמר מעניין לפני שבועות אחדים על הזכתם של השמאל והיונים להעריך מחדש את עמדותיהם. בשבוע שעבר כינס כשבועון תשעה ראיונות, רובם עם ערבים, שמתוכם עולה חוסר הסיכוי להסדר. הטיטוריאלי כלשהו. יותר מזה, מבציע משם היאוש הגדול נכח מה שנראה בעיניו, על־פי הראיונות, כתביעה נחרצת של הצד השני מישראל "לוותר על ההגדרה העצמית הלאומית והתרבותית היהודית, ולהפקיר את (גורלה) בידי המזרח הערבי".

כמו השמרנות החדשה בגירסתה האמריקאית, שורשיה של זו המקר מית דווקא ברדיקליות של השמאל. אירווינג קריסטול, נורמן פודהורץ, צ׳ארלס קראוטהאמר, מרטין פרץ ואחרים שם בגירה האינטלקטואלית היהודית שבין הירחון "קו־מנטרי" והשבועון "ניו רפאבליק" שורשיהם במאה של שנות ה־ששים. היא התגלגלה בשנות השבעים והשמונים לעמדה נצית חריפה כלפי בריה״מ, תחת הסיסמה (ניסוחו של פודהורץ) בדבר קיומה של "סכנה עכשווית" מצד מוסקווה.

רוב הוגי המחנה הזה, שלו שותפים, כמובן, אינטלקטואלים לא־יהודים כג׳ין קירקפאטריק, התפקחו בשעתם נגד הביקורת על ישראל במלחמת לבנון. הם מוחים על פגמים כלשהם בטיפולה של ישראל בשטחים, אבל סקר של 49 נשאלים ממרום עם הארץ היהודי־אמריקאי בגיליון "קומנטרי" האחרון ביטא, קודם כל, חרדה קיומית והפקעות כלפי הצרה. מסוג דומה מאוד לזה של מבטאי הזרם הישראלי החדש. אכן, בפיגור המקובל בזמן אורי־אמריקה, יש לנו עכשיו אסכולה דומה משלנו.

★ ★ ★

השאלות שמעוררת ההתעוררות של השמאל הן כבדות־משקל, אבל הן מעלות מבדן שאלות לא פחות חשובות.

ראשית, הדמוניות של הערבים לא נטבעה בחודשים האחרונים ועל כן מפליאה ההודעקות המקובצת של יונים רבים כל־כך במגריד של החורף האחרון. ולפני חצי שנה — בסוד, לפני שנה — היינו נזקקים להידבר אתנו מה התבדר לכם באחרונה הרי יכולתם לשלוף את השיר של פדואה טוקאן מלפני שנים אחדות, ואף, לצורך השוואה, קטעים משירתו של אורי צבי גרינברג, יונתן רטוש ואחרים אצלנו. ואם המכה ניחתה בגלל המהומות, שמא נבון היה יותר להתייחס אליהן כאל ביטוי מהמם אמנם של הלך רוח לאומי, אך לא כביטוי למציאות חדשה לגמרי שלא היתה קיימת, לנגד עיניכם, קודם לכן.

שנית, לא זכור מתי סברו דוברים רציניים של השמאל שניסיון להידברות עם נציגים אותנטיים של הפלשתינאים יזמן לנו הסדר פשוט. מאז ומתמיד כוונה לתהליך כזה פירושה היה הליכה אל בלתי־נודע. זה סיכום של מאמצים להתרת סבך קשה, בעיקר בעימות היסטורי בין עמים, שעשויה להיווצר בהם ריב־אמיקה בלתי צפויה, למרות כל הריבודים האימתניים.

הכבוד שהיא רוחשת למלה, כתובה ומדוברת, היחס המאגי־כמעט ללשון הוא כנראה אחד הגורמים לבהלתה הנוראה של אינטליגנציית השמאל מאשר המלים המפחידות שכוונו עלינו. אבל מאמץ להידברות אינו ביקורת טקסטים ספרותיים ובלשנות של נוסחי ראיונות בעת משבר. עיקרו הוא בכוונות לצעוד אל תוך שדה־המוקשים הזה, ולהיות מוכנים לצאת ממנו אם הניסיון לא יעלה יפה.

במקום זה אנשי השמאל השמרני החדש מרימים לפתע ידיים, בוכים ובוכים, מקוננים בעצם על תמימותם־כביכול בימים עברו. לאיזה סוג של התנבאויות הם ציפו בימים אלה של שפיכות דמים משני הצדדים, בתקופה הקשה ביותר ביחסי יהודים־ערבים כאן זה ארבעים שנה? ומה הם מציעים, לעומת, אם חלף לו החשק הקודם שלהם לישול סיכונים ובניגוד לעמדת הימין להיות מוכנים לתהליך אמיץ של משא ומתן גם לאחר שנשמעו כל הצהרות־הכוונה המאיימות הללו?

אם תרומתם העיקרית תמשיך להיות קורסים מזורזים בשירת דרוויש ואליקוש־יבמי־בלש: אולי מוטב שימשיכו בהתפשטות תנאים־שמרנית שלהם.

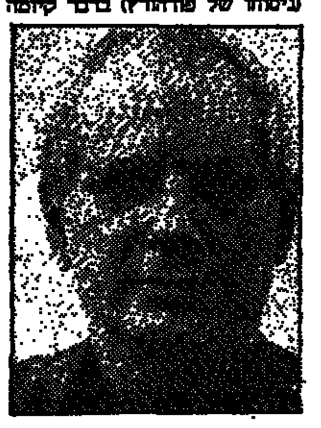
קניוק: הודעות

שמאס: לוח מזרחי

האטה כלכלית בגוש הסובייטי

מאת אליהו סלפטר

הצמיחה הכלכלית בגוש הסובייטי נבלמה במידה משמעותית בשנת 1987, נאמר בדו״ח השנתי של הוועדה הכלכלית האירופית של האו״ם בז׳נווה שהתפרסם בימים אלה. הוועדה, המורכבת מנציגי כל מדינות אירופה המערבית והמזרחית, לרבות בריה״מ, ומנציגי קנדה וארה״ב, נחשבת למקור הניטרלי המוסמך ביותר לנעשה בכלכלת מדינות הגוש הסובייטי. הדו״ח מרמז כי אווירת חוסר הוודאות ביחס לרפורמות בכלכלות בגוש המזרחי היא אחד הגורמים העיקריים להאטה הכלכלית.

הדו״ח — ועוד יותר המצב שהוא מתאר — עשויים לספק תחמושת נוספת למתנגדי השינויים של גורבצ׳וב, הנתון ממילא ללחצים גם בגלל ההתעוררות הלאומית בארמניה ובאזרבייג׳אן ובבלטיות, והרפובליקות המוסלמיות של בריה״מ. לכל אלה עלולות להיתוסף הידיעות על הקשיים והתקלות בשלושת החודשים הראשונים להחלת הרפורמה הכלכלית בבריה״מ, שבמסגרתה חלק ניכר מהמפעלים הועבר מתכנון מרכזי לתכנון ברמה המפעלית.

לפי הדו״ח, נע אשתקד הגידול הכולל של שש מדינות מזרח אירופה — בולגריה, רומניה, הונגריה, צ׳כוסלובקיה, פולין ומזרח גרמניה — בין 2% ל־5%, כשהגידול הממוצע האט מ־4.6% ל־3.2%. בבריה״מ היתה ההאטה בולטת יותר: מ־4.1% בשנת 1986 ל־2.3% אשתקד. עם זאת יש לציין ששיעורים אלה עדיין גבוהים יותר מאשר במערב אירופה.

"הסיבות העיקריות לגידול המאוכזב (בגוש הסובייטי) ב־1987 היו שלוש: צמצום בשוקי חוץ, עצירה ואף נסיגה בייצור החקלאי, והשגי ייעול קטנים מהמצופה", נאמר בדו״ח. מדינות הגוש נכשלו במאמציהן לצמצם את השימוש באנרגיה ובחומרי גלם ליחידת ייצור. "דעכה הורכסת מכונות היה הגורם העיקרי לפיגורים באספקת ציוד שיכול היה לשפר את היעילות בענפים אחרים".

★ ★ ★

הוועדה קבעה כי הרפורמות של הפרסטרויקה הן מרחיקות לכת ונחוצות מאוד, אך לא ישלמו עד סוף שנות ה־90. בינתיים מפעלים רבים סובלים מן הטלטלות המעבר משיטות ארגון־הייצור הישנות לשיטות החדשות. הצטמקות ההשקעות במדינות רבות של הגוש המזרחי בשלהי שנות ה־70 וראשית שנות ה־80 מעכבת אף היא את השינויים הטכנולוגיים והמבניים, נאמר בדו״ח.

אשר לשנת 1988, מעריכה ועדת האו״ם כי התוצר החומרי הכולל (כלומר, בלי שירותים ובלי מוצרי השקעה), יהיה קצת מעל ל־3% בממוצע בגוש המזרחי כולו. "יהיה צורך במאמץ ניכר בשנים 1988־90 כדי לחדש את התנופה שאבדה בשנה השנייה של תוכנית החומש הנוכחית", ויתכן שבאחדות ממדינות הגוש, לפי המצב בראשית 1988, יעדי החומש אינם ניתנים עוד להשגה.

מדינות מזרח אירופה ניצבות גם מול בעיית מאזן תשלומים, בעיקר בשל ירידה בביקוש למוצריהן בשווקים המערביים. הוועדה מציינת כי צמצום היבוא מן המערב, בייחוד מוצרים טכנולוגיים, יאט את קצב המודרניזציה בגוש המזרחי; אך הגדלת היבוא מחייבת הגדלה של חובות החוץ, ומדינות מזרח אירופה מהססות לשקוע בחובות גדולים יותר. מאידך, מודרניזציה היא "המפתח לשיפור כושר הייצוא וכשיר התחרות הבינ״ל ולהתקדמות לקראת היעד של שערי מטבע חופשיים". חובות החוץ של מזרח אירופה גדלו אשתקד מ־65 מיליארד דולר ל־75 מיליארד, חובות בריה״מ — מ־23 מיליארד דולר ל־25 מיליארד.

"הסיכויים (הכלכליים) להרחבת הסחר בין המערב והמזרח אינם תרומיים... את השיפור באקלים הפוליטי ואת השינויים במערכות הכלכליות שמנהיגות שתה כמה מדינות במזרח". הירידה במחירי הנפט והירידה בערך הדולר היו גורמי "הקשיים המיידיים העיקריים" בבריה״מ. עם ירידת ערך הייצוא, הגדילה בריה״מ את היקף הכמותי ב־21% בשנת 1986 וב־6% בשלושת הרבעים הראשונים של שנת 1987. באותן התקופות קיצצה בריה״מ ביבוא (בכתנתי נפח) ב־19% וב־10%, ועקב כך הצליחה להביא בסוף 1987 לאיזון בסחר שלה עם המערב".

אשר לשנה השוטפת, התוכניות הסובייטיות מדברות על גידול כללי של 5.9% ובתוך זה גידול חקלאי של 5.5%. בגוש המזרחי היעד הכולל של הגידול הוא 4.8% והגידול החקלאי 3.5%. "יהיה קשה להשיג יעדים אלה, משום ששיעורי גידול כאלה לא הושגו בעשר השנים האחרונות", מסכם הדו״ח.

★ ★ ★

עיתונאים מערביים במוסקווה מציינים שורה של סיבות לכך שהרפורמות הכלכליות של גורבצ׳וב, אשר רשמית נכנסו לתוקף בראשית ינואר לגבי 60% מהייצור התעשייתי, לא הביאו לשינוי מעשי במשק הסובייטי. מדיווחים ממוסקווה מתברר, שבעוד שהמפעלים "העצמאיים" נדרשים להכין את תוכניות הייצור שלהם באופן עצמאי, הם נדרשים גם למלא את "ההזמנות הממשלתיות" שהוצאו על־ידי ועדת התכנון או המיניסטריונים הכלכליים. ההזמנות הממשלתיות נועדו לשמש מעין הסכם מחייב בין היצרן והלקוח והן אמורות להיות בגבול של 50%־60% מתפוקת המפעל. למעשה, הן מגיעות ל־90% עד 100% מכושר הייצור של המפעלים וההזמנה אין מציין כלל הלקוח. כך מוצאות הזמנות למוצרים שאין להם קונה.

גם שיטת התמחירים תשתנה בתעשייה רק ב־1990, ובחקלאות — ב־1991. עד אז יישארו המחירים של חומרי־הגלם נמוכים מדי ומחירי המוצרים התעשייתיים גבוהים מדי. התקנות החדשות לקביעת השכר שונות אך במעט מהתקנות הישנות: המפעלים רשאים לקבוע שכר ביחס לתוצרת גולמית או לתוצרת נטו, לחושבו במושגי נפח או במושגי ערך. לכן הרווח אינו מודד של יעילות או רווחיות אמיתית. כ־13% מכלל המפעלים הסובייטים רושמים, דרך קבע, הפסדים.

המאמצים להגביר את הייצור, ומנגד הגלאסנוסט, גורמים באחרונה לעימותים גלויים בין הפועלים והשלטונות. הפועלים, מעודדים מהאווירה הליברלית יותר תחת שלטון גורבצ׳וב, נוקטים "הפסקות עבודה" ושיטות מחאה קולקטיווית אחרות, כדי להתנגד לקיצוץ בשכר הריאלי ולניסיונות להעלות את מוסר העבודה. מאידך, ההנהלות והמפעלים דורשות להעלות את היעילות והתפוקה, למשל באמצעות עבודה בשבת או במשמרת שלישית ובניסיונות לשלם פחות שכר תמורת אותה כמות ייצור. זו הסיבה למתחים ולעתים אף להתנגשויות בין הפועלים ובין ההנהלה. ההנהלות מנסות להפיג את המתחים בהבטחות להיענות לדרישות הפועלים, אבל אחר־כך הן מוצאות דרכים להעניש את מי שהתייצבו כנציגי הפועלים. הופעת מנהיגות פועלים מקומית לא־רשמית היא אחת התוצאות החשובות של ההתפתחות האחרונה. השלטונות הסובייטיים חוששים מצמיחת מנהיגות אותנטית, לא "מטעם", אך עדיין מהססים לנקוט נגדה צעדים קיצוניים כגון פיטורים או מעשי ענישה מפורשים.

טעות במינון של שרון

התרופה שמציע שר המסחר והתעשייה — הגדלת הייצוא — אינה מספיקה כאלטרנטיווה לסיוע

מאת שמשון ארליך

בשלושה דברים טעה אריק שרון כאשר דיבר בכנסת בחודש שעבר על משקלו של הסיוע האמריקאי למשק הישראלי: 1. הוא השמיט את הסיוע הצבאי. 2. הוא העריך לא נכון את הערך המוסף. 3. הוא השווה ערך דולר סיוע לזה של דולר ערך מוסף מייצוא. הסיוע האמריקאי מסתכם היום ב־3 מיליארד דולר של מענקים — מזה 1.2 סיוע אזרחי ו־1.8 צבאי. משום מה לוקח שרון בחשבון רק את האזרחי. מכל בחינה זהו סיוע דומה. אם השמיט שרון את הסיוע הצבאי כיוון שהממשל נותן לנו אותו, לכאורה, כתמורה עבור השירותים הצבאיים לארצות הברית, הרי שהדברים מתייחסים גם לגבי הסיוע האזרחי. הסיבה העיקרית לסיוע כולו היא שאין מדינת ישראל יכולה לשאת בכוחות עצמה את עול הביטחון הכבד. לכן גם אינה יכולה למלא אחר צרכיה האזרחיים ומכאן הסיוע האזרחי.

לא מובן על כן, מדוע עושה שרון הבחנה בין שני סוגי הסיוע. אם האמריקאים יחליטו כי יש להם דברים חשובים יותר מאשר בעיותיה של ישראל, אל ירצו לזרוק עליה, לא יבחינו בין שני סוגי הסיוע. להפך ניתן אפילו לחשוב כי הסיוע הצבאי יופסק לפני האזרחי. מדובר לא ב־1.2 מיליארד דולר אלא ב־3 מיליארד דולר. השגיאה השנייה הגסה ביותר, היא להשוות את הדולרים מהסיוע לדולרים מהערך המוסף בייצוא. הכלכלנים מסכימים כי הסיוע אינו כרוך בהוצאות מטבע זר, שהרי בייצוא דרושים חומרי גלם, דמי הובלה, דמי שיווק שגם כולם במטבע זר, ואילו את הסיוע כולו אנו מקבלים נטו. לכך מסכימים כולם.

★ ★ ★

אליבא דשרון, הערך המוסף בייצוא התעשייתי הוא בשיעור של 50%. כיוון שייצוא זה מסתכם בכ־6 מיליארד דולר הרי הערך המוסף הוא כ־3 מיליארד דולר. אם הוא גדל ב־10% כל שנה הרי שכעבור 4 שנים הוא גדל ב־300 מיליון דולר וב־4 שנים ב־1.2 מיליארד דולר — בדיוק כמו הסיוע האזרחי. עוד שני מרכיבים מוטעים ישנם בדבריו של שרון: האחד, מידת הערך המוסף והשני משמעות ההשוואה בין דולר ערך מוסף מייצוא לדולר סיוע. איש אינו יודע כמה ערך מוסף יש בייצוא, איש אינו יכול לחשב כמה חומרי גלם חולפים נכנסים לייצורו של מוצר מסוים ומה מחירם בשעתו. כאשר במשרד התעשייה ערכו חשבונות של ערך מוסף לכל יצרן כדי לשלם את הפרמיות לייצוא, התרברב הכלכלן הראשי של המשרד באותו זמן, שהוא יכול להגיע בחישוביו לכל ערך מוסף שהוא רוצה.

ברור מכל מקום שזהו מרכיב "גמיש" מאוד שאפשר להרחיבו כמעט כמו גומי. לאחר המהפך ב־1977 כאשר הממשלה עשתה פיחות של 50% והדבר היה אמור להטיב את מצב התעשיינים, באו הללו בבכי שההוצאות על קניית מרכיבים במטבע זר גדלו יותר מאשר התוספת שקיבלו בגלל עליית מחירו של הדולר. כאשר שאלו אותם כיצד אם כן הצהירו קודם לכן על ערך מוסף גבוה, שמשמעו שקניותיהם במטבע זר אינן מרובות, ולכן לא יגדלו הוצאותיהם בשקלים כתוצאה מייקור הדולר בגלל הפיחות, ענו, כי הערך המוסף נופח בהצהרותיהם בשכנועם של פקידי משרד התעשייה שהיו מעוניינים להצביע על יצוא גדול. מכל מקום, התעשיינים טענו אז, כי הערך המוסף קטן בהרבה יותר מהמוצהר.

★ ★ ★

רק לפני זמן מה טענו גורמים במשרד האוצר, כי בחלק מהייצוא הבטחוני אין כלל ערך מוסף. הוא־הדין בייצוא אחרים. הגרסה שהערך המוסף בייצוא הוא 50% נראית לרבים כהגזמה גסה. אולם ההטעיה הגדולה ביותר היא בהשוואת הדולר מהסיוע לדולר ערך מוסף. דולר סיוע נכנס לתקציב הממשלה כולו נטו. דולר ערך מוסף הוא הישגו הגמור. אם הממשלה תאבד דולר של סיוע, לא יספיק לה במקומו דולר־יצוא ברוטו וגם לא דולר ערך מוסף. הפער הוא גדול ביותר.

דולר של סיוע הוא הכנסה נטו של דולר. דולר של ערך מוסף אינו מתנת חינם. היצואן ממיר אמנם את הדולרים בשקלים בבנק ישראל בדיוק כמו שעושה האוצר הכללי בדולר סיוע. אולם היצואן משלם בשקלים לעובדיו ולנותני שירותיו בארץ. את היתר הוא מכניס לחשבונו כרווח. מה עושים העובדים בשכרם, נותני השירותים בדמי השירות, היצרנים והיצואנים ברווחיהם?

שרון: שלוש טעויות

נכון הוא, שבעלי ההכנסות הנוספות מפעילות הייצוא ישלמו עליהן מס הכנסה. אולם אם נניח כי המיסים יהיו בשיעור של 40%, פחות או יותר כשיעור מס ההכנסה בארץ, הרי שרק 40% מסכום הערך המוסף של הייצוא ייכנס לקופתה של הממשלה כמס. היא עדיין תזדקק לסכום הגדול פי שניים וחצי של גבייה מהציבור כדי שיהיה לה סכומים שיהיו שווי ערך לאלו של הסיוע.

הווה אומר, אריק שרון, כאשר ניסה לצייר את התרופה של הגדלת הייצוא, הגזים בכמות הדולרים נטו שמשתנות במדינה, ולא השכיל להבין כי אפילו מה שכן נשאר כערך מוסף גם הוא אינו שווה ערך לדולר של הסיוע. הבעייה של מציאת אלטרנטיבות לסיוע היא גדולה כמה מונים מזו שניסה לצייר אריק שרון; חייבים לתת את הדעת על הבעיות שעלולות להיווצר ברגע שהסיוע ייפסק או ייעצר. אין להסכים עם הדרך של המעטת הקשיים והקלת הפתרונות.

על תורה ועבודה

פרס ישתדל למתן את המצע הדתי של מפלגת העבודה על־מנת להשאיר פתח רחב יותר לקואליציה בראשותו בסיוע הדתיים

מאת עקיבא אלדר

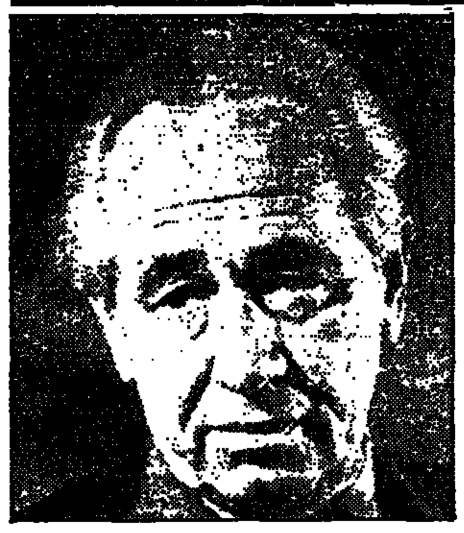
שמעון פרס: פיוס בין דת ועבודה

בהפגנות האחרונות של "שלום עכשיו" בעד יוזמת השלום צד את עיני מסתרן הגדול של הכיפות הסרוגות. אנשי "עוז ושלום" וסתם שומרי תורה ומצוות המאמינים בפשרה עם הערבים, אינם מתביישים לצאת אל הרחוב ולהכריז בקול גדול כי לא כל חובש כיפה סרוגה הוא בהכרח חבר ב"גוש אמונים" חולל ערבים לתיאבון. יודעי דבר מעריכים את גודלו של ציבור זה במנדט שלם. מנדט זה מוצא עצמו תוהה ובוהה לקראת הבחירות הקרובות לכנסת.

המפלגה הדתית היחידה שבאה פעם בחשבון לדידם של דתיים מתונים היתה המפד״ל, בהנהגתו של ד״ר יוסף בורג וחבריו לברית ההיסטורית עם מפלגת העבודה. כיום מוצא עצמו בורג במצב אבסורדי כמעט, שבו הוא נאלץ לעמוד מאחורי זבולון המר, האיש שמשך ממנו את המפלגה ימינה על־מנת שלא תיפול לידיו של יוסף שפירא, איש הטרנספר. המר נזקק לראיות בדבר כשרותו האידיאולוגית־מדינית כדי לעבור בשלום את המוסום שיאפשר לו להתמודד על מקום בכנסת הבאה. ידידיו מהפלג המשיחי טרם אמרו את מלתם האחרונה במאבק הירושה במפד״ל.

מצב דברים זה במפד״ל מכשיר את הקרקע בעבור מפלגת העבודה להוריש עמוק בקרב הציבור הדתי המתון. והנה, דווקא עתה מעיד ח״כ הרב מנחם הכהן כי "אין לאיש דתי מקום במפלגת העבודה". מבקריו מתקנים "אין מקום שמור". הוא נשען במשך שנים על הסכמים היסטוריים עם "העובד הדתי", גוף מנוון חסר ערך אלקטורלי לכנסת הבאה. הכהן יזם איפוא מהלך של הקמת מפלגה דתית מתונה והעלה את חמתם של רבים. במפד״ל האשימו אותו בניסיון לגנוב מהם את המנדט המתון, שאנשים כהמר מאמינים כי יש בידם "להצילו".

נציג אותנטי

במפלגת העבודה טוענים כי דבריו של הרב־ח״כ הסירו את הכשר הרבני מחברי המפלגה הדתיים ומתומכים־בכוח מקרב המחנה הדתי שאליו היא פונה. למפלגת העבודה יהיה קשה להסביר למצביע הדתי מדוע לא ניתן להבחין ולו בכיפה אחת על ספסליה, זאת כאשר את ספסלי הליכוד מקשטות שלוש כיפות, אחת מהן בממשלה (משה נסים) ולצדה עובדיה עלי ומאיר כהן אבידב.

המצביעים הדתיים האנטי־משיחיים הם בדרך כלל אינטליגנטים דיים להבחין בין קישוט לבין נציג דתי אותנטי. על כן נודעת חשיבות רבה למגמתו של הראש המתנה מתונות לכיפה. מפלגת העבודה למדה בדרך הקשה ששושנה ארבלי־אלמוזלינו במקום השני אינה עזרה לתמיכתם של יוצאי עדות המזרח בעיירות הפיתוח. המפלגה זקוקה לחבר כנסת דתי בעל יכולת להנהיג הידברות של ממש בין דתיים לחילוניים. קשה להעלות על הדעת שמפלגה הטוענת לייצוג מרכזי של מרכיבי החברה הישראלית תפקיר מראש את הבכורה באחד הנושאים הפוליטיים־חברתיים הרגישים ביותר שהמדינה מתמודדת עמם, ועוד תיאלץ להתמודד בשנים הקרובות.

מפלגת העבודה צריכה להציג לחובבים הדתיים אוזן נמתרת, מעין מתורגמן בין השפה היהודית־דתית לבין הישראלית־חילונית. מצד שני, הוא יכול לשמש פה לחבריו בהידברות עם המפלגות הדתיות, מסננת אמינה לדרישותיהן. אלה הוכיחו פעמים אין ספור כי אין גבול לציניות שלהן כאשר מדובר בניצול כוחם של הח״כים החילוניים והפריטה על רגשות האשם שלהם. כך הצליחו מפלגות לא־ציוניות לצבור הישגים שאין בינם לבין דת ולא כלום.

גורל הקואליציה הבאה, כמו של זו היוצאת ורוב קודמותיה, עתיד קרוב לוודאי להיות מוכרע בקולר תיתן של הסיעות הדתיות. שמעון פרס וחבריו זוכרים היטב כיצד שלף משה נסים ברגע הנכון את הפרק הדתי במצע המערך: "עם דבר אנטי־דתי כזה אתם הולכים לממשלה?" קינטר הליכוד את העסקנים הדתיים. לא הועילו לאנשי המערך ההסברים והתירוצים. אפילו בורג המתון התלונן באוזני פרס כי המצע הזה אינו משאיר לו סיכוי לשכנע את חבריו להעדיף ממשלה צרה ויציבה עם המערך על פני ממשלת אחדות משותקת עם המערך והליכוד.

פרס ישתדל למתן את המצע הדתי של מפלגת העבודה על־מנת להשאיר פתח רחב יותר לקואליציה בראשותו בסיוע הדתיים. פיתוי רשימת המערך מכל שמץ של נציגות דתית לא יתיישב עם ניסיון פיוס בין תורה לעבודה.

תשובה לנתניהו

בשנים האחרונות עושה מפלגת העבודה מאמצים רבים להדק את קשריה עם הדמויות הדתיות בארה״ב ולעצור את הסחף ימינה. אולם קבלת הפנים החמה שהכינה יהדות ארה״ב לראש הממשלה יצחק שמיר ולמדיניות הסרבנות שלו מלמדת, כי השמאל טרם מצא תשובה הולמת לשגריר באו״ם בנימין נתניהו ולאורחים הקבועים אהוד אולמרט, דן מרידור ורוני מילוא. אף כי מפלגת העבודה היא זו העומדת במשך שנים בפרץ מול ניסיונות החרדים של חזית משותפת של הליכוד והדתיים להעביר את תיקון "מיהו יהודי", לא השכילה המפלגה לגבות את התמורה הנאותה מהציבור, החייב לה את העובדה שכנסת ישראל לא הוציאה רבים מבניו אל מחוץ לקהל ישראל.

משהו לקוי מאוד בקשר בין יהודי התפוצה הגדולה והחשובה ביותר. אפשר בהחלט שחלק מההסבר מצוי בתחום התקשורת בין רחוב הירקון למשרדו של הרב אלכסנדר שינדלר בשדרה החמישית.

אין זה מעשי וגם לא נבון לאסוף מהרחוב יהודי שומר תורה ומצוות המזוהה עם התורה המדינית של מפלגת העבודה ולהכתירו לחבר כנסת. בקרב המתמודדים החדשים על מקומות ריאליים ברשימה לכנסת מצויים מעט מאוד חובשי כיפות, ומעטים מהם "שוחים" את המגרש שהם טוענים לו. שני חובשי הכיפות האטרקטיוויים ביותר הם ראש עיריית אשקלון אלי דיין ואברהם בורג, יועצו של פרס לתפוצות. הראשון, איש עדות המזרח (יוצא מרוקו), מנהיג בעירה, ייאלץ להתמודד מול חזית רחבה של אנשי עיירות הפיתוח הרואים בו פליט של מפלגת הכשל המפ״י.

בורג קנה לעצמו עמדה יוקרתית הנובעת מתרכובת של מוצאו המשפחתי, גילו הצעיר (33) וחשיפתו התקשורתית הממושכת וקשריו ההדוקים עם יהדות ארה״ב. ספק אם כל זה יעמוד לו במרכז המפלגה. שם עליו להתייצב כנגד מול מקורביכות מסורתיים והסכמים בין־קבוצתיים. כבן של מנהיג המפד״ל שהעדיף להיות ציפור שונה בין חילוניים וכי לבך שלא יסיים כיונה מרוטה בין דתיים, זכה לאהדה ולהכרה של אנשי השורה במפלגה, שבחרו בו למקום השני ברשימה לקונגרס הציוני. האם יודע גם גם הערכו להגיע במשבצת הקטנה החשובה הזו נציג [illegible]

הבקבוק שתמיד מלא!

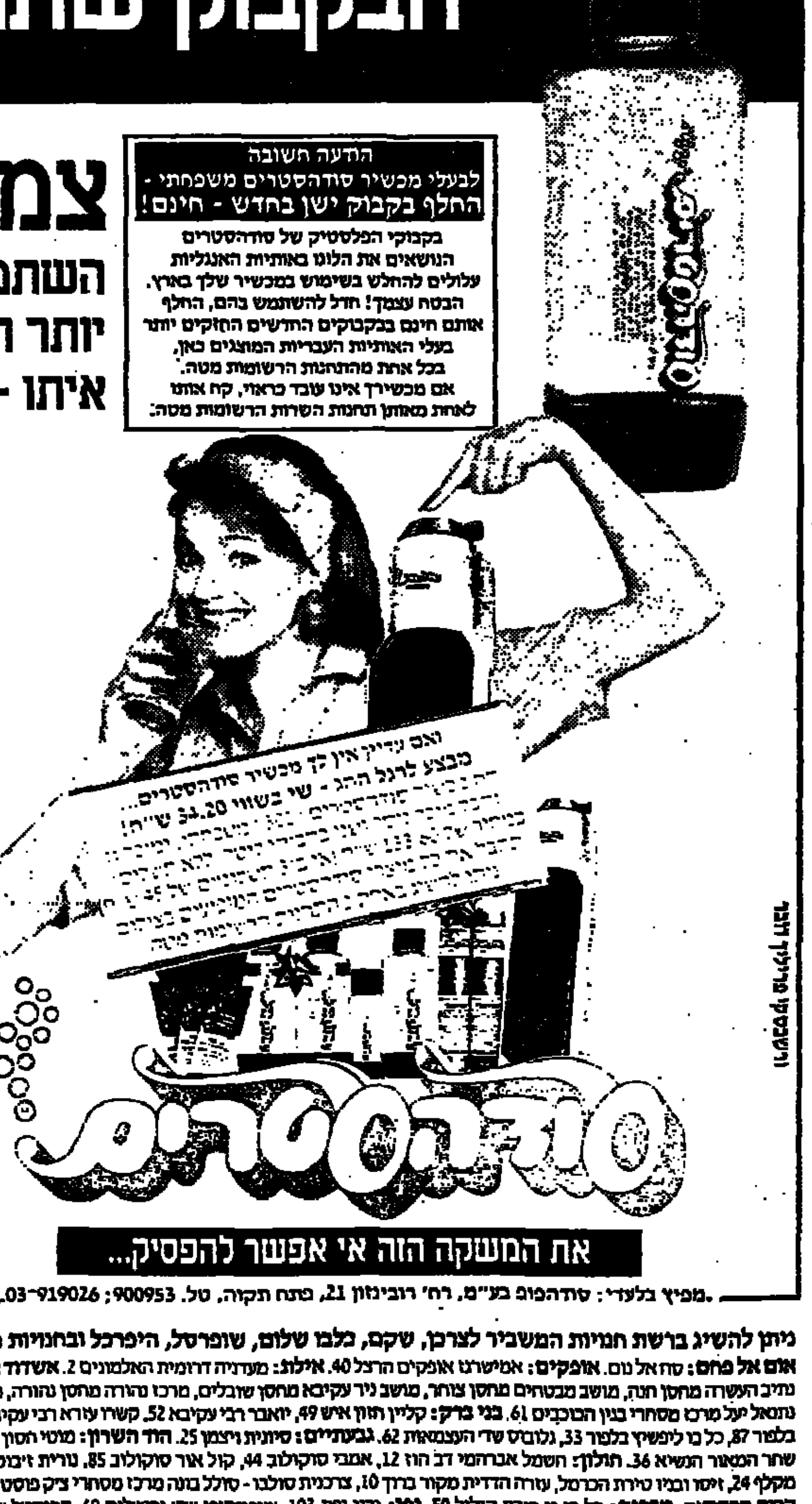

צמא?
השתמש בו מאות פעמים
יותר חזק - יותר הרמטי,
איתו - אתה בטוח...!

הודעה חשובה
לבעלי מכשיר סודהסטרים משפחתי -
החלף בקבוק ישן בחדש - חינם!

בקבוקי הפלסטיק של סודהסטרים הנושאים את הלוגו באותיות האנגליות עלולים להחלש בשימוש במכשיר שלך בארץ. הבטח עצמך! חדל להשתמש בהם, החלף אותם חינם בבקבוקים החדשים החזקים יותר בעלי האותיות העבריות המוצגים כאן, בכל אחת מהחנויות הרשומות מטה. אם מכשירך אינו עובד כראוי, קח אותו לאחת מאותן החנויות הרשומות מטה.

כל־כך פשוט ונוח להכין בו סודה עם מכשיר הסודהסטרים שלך.

סחיבה ואחסנה - אינם בעיה!

הכן מספר ליטרים של סודה חזקה או חלשה לפי טעמך, סגור את הבקבוקים עם הפקקים ההרמטיים של סודהסטרים והכנס למקרר לשעת צמא - מוכן לשתיה.

ולהכנת משקאות קלים של סודהסטרים, הוסף אחד מ־13 הסוגים השונים של דלקל להכנת משקה קל תוסס בטעם האהוב עליך:
קולה, שרי קולה, תפוזים, לימון, אננס, תפוח־עץ, פטל, ביטר־לימון, פסיפלורה, דובדבן, תותי בר, קיווי, מישמש־אפרסק.

מכל קופסת דלקל במחיר 3.40 ש״ח בלבד מכינים שישה ליטרים של משקה קל.

להבדיל ממשקאות קלים או גזוז מוכן, סודהסטרים דלקל מכיל מיץ פירות טבעי! הוא חסכוני במיוחד: מרוכז פי שלושה מכל סירופ אחר. על כן, דלקל טבעי יותר, עולה פחות, תופס פחות מקום במטבח והכי חשוב - דלקל טעים יותר!

את המשקה הזה אי אפשר להפסיק...

מפיץ בלעדי: סודהפופ בע״מ, רח׳ רובינזון 21, פתח תקוה, טל. 900953; 03-919026

ניתן להשיג ברשת חנויות המשביר לצרכן, שקם, כלבו שלום, שופרסל, היפרכל ובחנויות המורשות הבאות:

אום אל פחם: סה אל נס. **אופקים:** אמישרגו אופקים הרצל 40. **אילת:** מעדניה דרומית האלמוגים 2. **אשדוד:** כל בו חביב מרכז ב׳ 58. **באר שבע:** אודיל הרצל 71, מושב נתיב העשרה מחסן חנה, מושב מבטחים מחסן צוחר, מושב ניר עקיבא מחסן שובלים, מרכז נהורה מחסן נהורה, מושב גבת מחסן גבת. **בית יצחק:** כל בו יצחק. **בית שמש:** נתנאל יעל מרכז מסחרי בנין הכוכבים 61. **בני ברק:** קליין חזון איש 49, יואבר רבי עקיבא 52, קשרו עזרא רבי עקיבא 152, יריד לופצ׳ג בעיים ברטנורא 5. **בת ים:** שי אלקטוריק בלפור 87, כל בו ליפשיץ בלפור 33, גלובוס שדי העצמאות 62. **גבעתיים:** סיונית ויצמן 25. **הוד השרון:** מוטי חסון דרך מגדיאל 60. **הרצליה:** כל בו שוחט סוקולוב 37. **חדרה:** שחר המאור הנשיא 36. **חולון:** השמל אברהמי דב הוז 12, אמבי סוקולוב 85, קול אור סוקולוב 44, נורית זיבוטינסקי 4. **חיפה:** סגל ובניו החלוץ 61, כל בו מתנות מרדכי מקלף 24, זיסו ובניו טירת הכרמל, עזרה הדדית מקור ברוך 10, צרכנית סולבו - סולל בונה מרכז מסחרי צ׳ק פוסט, צרכנית אגד תחנה מרכזית אגד. **חצור הגלילית:** קלוטסקי קרית החסידים. **טבריה:** כל בו נו כנרת הגליל 50. **יפו:** ברזן יפת 103, ציפורקופי שדי ירושלים 69, קריסטל שדי ירושלים 50. **ירושלים:** טבדיאי יפו 97, יאקאב השמל יחזקאל 2 כפר השבת, טכנו אור מוצרי חשמל יפו 43, שלמה הלוי השזיף 3 מחנה יהודה, סלון גאולה מלכי ישראל 11, מרדכי פלפל יפו 84. **כפר יאסיף.** **כפר סבא:** מקור הזול־יצחק כהן ויצמן 134. **כרמיאל:** ציציקס. **כרמיאל:** כלבו נבי מלכה מרכז מסחרי, מרכז השי מרכז מסחרי ישן 1. **נהריה:** רב אור העצמון 9. **נצרת:** בני אברהים יוסף רח׳ נמסאוי 24/720. **נתניה:** אחים לביא שער הגיא 7, חבוש מ. מסחריק נורדאו, המרתף סמבירא רמז 29. **עכו:** גריס מרוואן דרך הארבעה. **פרדיס:** עלי מוחסיין. **פתח תקוה:** הרצביץ אבשלום איכילוב 1. **קיראון:** אלקטרו און מרכז מסחרי. **קרית ביאליק:** זה הגל (אורינטל) דרך עכו, ויטסקו בעיים אור תעמיה. **קרית גת:** כל בו שיטרית מ. מסחרי גליקסון. **קרית טבעון:** אלקטרו טבעון ככר בן גוריון 1. **קרית ים:** היפרגל שדרות ירושלים 3. **קרית מלאכי:** קו אור מרכז מסחרי 8, אילן דוד מרכז מסחרי. **ראשון לציון:** בן עמי שדה רוטשילד 46. **רמלה:** קשרו יחזקאל זיבוטינסקי 15. **רמת גן:** דני רם הרואה 17, אבידור לאה נגבה 37. **שדרות:** לישע חן גיורא יוספטל 153. **תל אביב:** שיינפלד מקוה ישראל 2, שימחי ובניו מחלת בנימין 94, כביסקור דרך ההגנה 8, זקרי סולומון 7, צרכנית סולבו - סולל בונה בנין קלקא דרך פ״ת, כלל־בו מרכז כלל דיזנגוף 5, צרכנית אגד תחנה מרכזית אגד, שרעבי ציון הפלמ״ח 34.

صورة عن الأصل

42 ארוחות בלחיצת כפתור

מאת אילן שחורי

"מתכונית" הוא ספר הבישול הממוחשב הראשון שראה אור בימים אלה בחברת "טופסופט", המתמחה בלומדות ובתוכנות ● את המתכון הנבחר המופיע על התקליטון אפשר להעביר מיד לתדפיס ולהשמיד

לאחר הופעתם בשוק של מאות ספרי הבישול למיניהם בשנים האחרונות, הגיע בעידן המחשבי העובר עלינו, גם תורו של ספר הבישול הממוחשב. עיקרו הוא מאות מתכונים ותפריטים המופיעים על גבי המחשב, מחולקים לסוגי המזון השונים ומוצגים למשתמש כהרף עין, תוך כדי חישובי כמויות המצרכים למספר הסועדים.

את הקפיצה הנחשונית לשוק ספרי המזון הממוחשבים ביצעה באחרונה חברת "טופסופט", ה מתמחה בשנים האחרונות בלומדות העשרה לילדים ובתוכנות עסקיות.

חברה זו הציפה את השוק בשנתיים האחרונות בעשרות תוכנות של לומדה לבני כל הגילים. החל במשחקים כמו הרכבה והתאמה של תמונות לגיל הרך, לימוד והכרת צורות הנדסיות, לימודי אנגלית, חשבון, פיסיקה והיסטוריה ברמות שונות. וכלה בתוכנות סטטיסטיות שונות, כמו ה"טוטוכנה" לתכנון טופסי הטוטו או ה"לוטוכנה" לתכנון טופס הלוטו. הלהיט האחרון של "טופסומט" הוא תוכנת מחשב ללימוד ותרגול למבחנים עיוניים בנהיגה. זוהי תוכנה המתאימה גם למחשבים ומסכים גראפיים והמכילה את כל החומר הנדרש למבחנים על־ידי משרד הרישוי, את לוח התמרורים המלא, מבחנים לבדיקת הידע של החומר הנלמד ותרגול באנימציה של נהיגה מעשית.

אריה רגר וארנון שפלן, מבעלי "טופסופט", החליטו לפרוץ גם לתחום המטבח ולקרב את העושים במלאכת הבישול למחשבים הביתיים, תוך כדי מתן אפשרות להיעזר במחשבים האישיים גם לשימושים יום־יומיים שיעזרו ויקלו את העבודה במטבח ובבית.

"מתכונית", ספר הבישול הממוחשב לבשלן המתקדם, שיצא לשוק לפני ימים אחדים, הוא תוכנה פשוטה ביותר לשימוש: אלה הם שני תקליטונים הניתנים להפעלה בכל מחשב אישי ביתי ובהם מאות תפריטים מקוריים שונים, ממטבחה של אמא, המחולקים ל־11 מדורים: בשרים, דגים, דברי מאפה, ממרלאים, מרקים, סלטים, עוגות, משקאות, קינוחים, קוקטיילים, רטבים ומיטבלים. במדור הבשרים ניתן למצוא תפריטים של צלעות כבש, רצועות בשר ברוטב סיני, או ברווז פקיני.

אשר לממולאים — מומלצים הקישואים הממולאים בגבינה והכרוב הממולא. בסלטים כדאי לציין את הסלט בכרוב בשמנת, ובמנות הקינוח — את הבננות ה"להוטות" והשרבט מלון וגלידה.

לאחר שפנים למדור מסוים בספר ובוחרים במתכון, ניתן לראות את אופן ההכנה המפורט של המתכון ויש אפשרות להדפיסו מיד במדפסת. התוכנה מאפשרת חישובי כמויות מהירים. הבסיס הוא לששה סועדים, ובלחיצת כפתור אחד ניתן לשנות את הכמויות עד ל־42 סועדים. בלחיצת מקש מיוחד ניתן לראות טבלת קלוריות מלאה ה[illegible] אפשר, תוך כדי עיון בתפ[illegible] לחשב במדויק את כמויות הקלוריות. הדבר מיועד בעיקר למבקשים ארוחות דיאטטיות.

קטעי עיתונות צהובים

לכל המתכונים בספר הבישול הממוחשב אחראים זאב אבירז, בעל בית דפוס, וחיים נוימן, טכנאי מחשבים. האחד מראשון לציון והשני מגבעת ציונה. נוימן היה אחראי לכתיבת התוכנה ואבירז לאיסוף המתכונים. נשותיהם של השניים, רחל נוימן ופנינה אבירז, שקדו בשנים האחרונות על איסוף המתכונים מחברות ומידידות ותיעדו כל ארוחה שהצליחה. אצל פנינה אבירז הצטברו כל אותם קטעי עיתונות צהובים, מחברות ישנות ודפים פזורים ובהם מתכונים שניסתה אותם בבית. המוצלחים שבהם, ואלה שזכו למירב המחמאות, זכו להיכנס ל"מתכונית".

נוימן, המתמחה בכתיבת תוכנות להפעלת מחשבים, מספר כי הרעיון לכתיבת תוכנה שתרכז את כל מתכוני הבישול נולד לאחר שנוכח שרעייתו "סובלת" מעודף של עשרות ספרי בישול במטבח, המתלכלכים ומתבלים לאחר כל שימוש. "אין ספר שלא נשפך עליו שמן, או שלא הושחר בקפה" — הוא אומר. מחשבה קצרה הולידה את התוכנית להכניס מתכונים למחשב ולהדפיס מדי פעם את המתכון הרצוי, שאותו מניחים במטבח וזורקים לאחר השימוש.

ספרי הבישול הישנים הושמו אחר כבוד בארון. תחילה נכתבה תוכנית מחשב פשוטה למדי, שעד מהרה לא [illegible]

אבירז ונוימן: לתעד כל ארוחה שהצליחה

עיקרה הלוגות הנחיה ועזרה בעת השימוש. לאחר שהושלם ספר הבישול הממוחשב" העדיפו נוימן ואבירז שלא להתעסק עם הפצת התוכנה ומסרו אותה לטיפולה של חברת "טופסופט".

נוימן, העוסק בימים אלה בכתיבת תוכנות מחשב נוספות להקלת חיי המשפחה בביתה, מפעיל זה כמה חודשים בביתו ספריית תוכנות וה־ אפשר לכל מי שמעוניין להתקשר במישרין למחשב האישי שלו בביתו, לעיין בעשרות מאמרים בעברית, המסבירים המרחיבים בנושאים שונים הקשורים במחשב. זו שיטת התקשרות בין בעלי מחשב אישי, שהועתקה מארצות הברית והיא פופולארית ביותר בארה"ב. באמצעות ספריית התוכנה ניתן למתקשרים לעיין במאות תוכנות שונות. ואם יש ברצונם, הם יכולים באמצעות הטלפון להעתיק ולהעביר במישרין למחשב האישי בביתם שורה ארוכה של תוכנות במיגוון גדול של שירותים.

נוימן מספר, כי הוא מקציב כעשרים דקות ליום לכל מתקשר, ובין האורחים במחשב האישי שלו יש צעירים ומבוגרים, בני שני המינים. מערכת אחרת של ספרייה ממוחשבת דרך הטלפון מפעיל גם אבירז. הספרייה שלו, המופעלת בשעות הערב, מתמחה בתוכנות למשחקים ובתוכנות עזר ל"משוגעי" מחשב.

קו צעיר ושובב

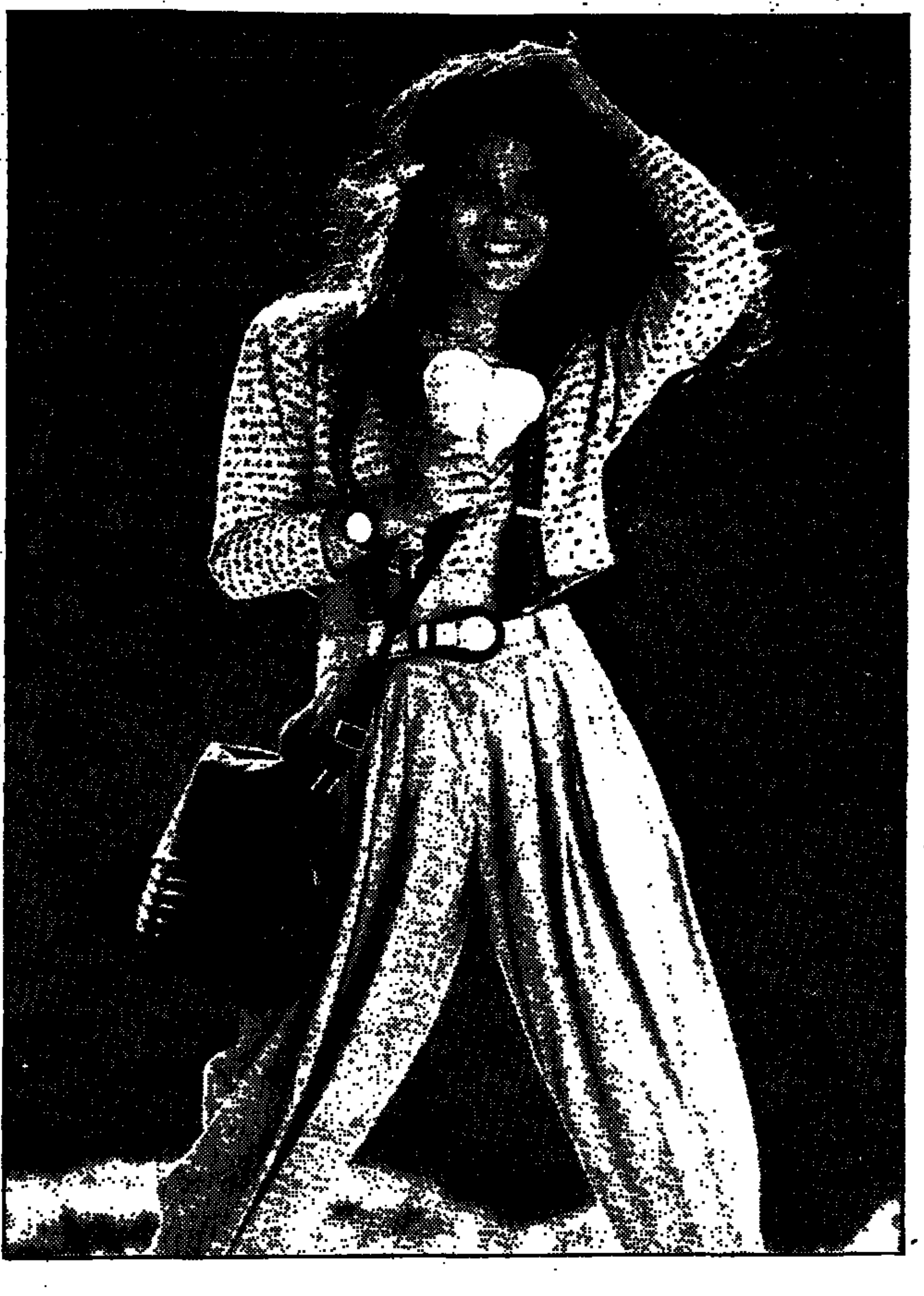

מה נחמד יותר מאשר חולצה חשופת־בטן, מכנסיים רפויות ושני גביעי גלידה ביד? זוהי אופנת "סירסט", המציגה את הקו הצעיר והשובב החדש שלה הקרוי "איים קריבי" בהשראת צבעי הגלידה המסטליים של בגדיו. העיצוב נעשה על ידי ענת בצנלסון ויגאל אפוה, שמאפיינת במראה הנקי, המתובל בגימורים קטנים כמו כתפיות ומפתורים. בקולקציית 88 יש פריטים רבים שנצבעו ביהוד ומאפשרים משחק של הרכבת מערכות לבוש בשילובים שונים. האריגים עשויים כותנה. המחירים: חולצות טריקו — 40–65 שקל, מכנסי כותנה — 75 שקל, חליפות מכנסיים וזקט — 250 שקל.

שעה בחיי נהג ישראלי

חור בכיס

מאת אברהם טל

הנהג נסע לאטו באחד מהרחובות הראשיים של גבעתיים העמוסה. מבטים מודאגים ימינה ושמאלה, בחיפוש אחרי מקום חניה. לפתע אורו עיניו: ישנו! לא הרחק מן המשרד שאליו מועדות פניו, בתככי מפרץ חניה, היה מקום חניה פנוי. במפרץ חנו מכוניות בניצב לכביש, חזיתן למדרכה. הוא מיהר להשחיל את רכבו בין שתי מכוניות חונות — ויצא לענייניו בלב שמח.

כעבור שעה קלה שב למקום — והנה צרה צרורה: "סגרו אותו". מכונית חונה מאחורי רכבו באופן שאינו מאפשר להיחלץ משם. לא קדימה ולא אחורה, לא ימינה ולא שמאלה. סגור הרמטית, כמו שאומרים.

הנהג נשא מבט מיואש לכל עבר — אין סימן וזכר לנהג הרכב החוסם. לך חפש את הפושע ברחובי גבעתיים. מכירים את המצב הזה, לא כן? הנהג ניגש לרכב החוסם, ניסה לפתוח דלת ימין — נעול. דלת שמאל — נעול. הוא נעמד אין־אונים ובחן את הסביבה.

מה עכשיו? אולי ללכת לשתות קפה באיזשהו מקום קרוב, עם נקודת תצפית למכוניות החונות, בתקווה שבעל הרכב יחזור במהרה. ייאוש.

אחרי כמה דקות החליט שאין מקום לגישה כה פאסיבית. יש לפעול. איך לפעול? לעבור מחנות לחנות מול מפרץ החניה ולנסות לברר מי בעל הרכב. מפה לשם הגיע למספרה. שני ספרים צעירים עמדו על שתי לקוחות. "שלום, האם נמצא פה במקרה בעל הלנצ'ה שסגרה אותי?"

אחד הספרים הפנה את ראשו. בחור יפה מאוד. תספורת להתלפות, מכנסי הרמון. "כך", אמר. "מה כך?" שאל הנהג וחש שלחץ הדם שלו עולה. "בעל הלנצ'ה ששאלת, נמצא פה".

"איפה — פה?" הרים הנהג את קולו. היפה הנהן בראשו לעבר חברו, שהמשיך להתרכז בשיער של הלקוחה, כאילו היה זה מרכז העולם. "פה".

"אתה בעל הלנצ'ה?" שאל הנהג את השני. הלה הזדקף וסובב רבע גוף. גם כן מטופח מאוד. ממש רואים את הספריי, האפטרשייב והאו־דה־קולון. "כך", אמר, ולאחר שסקר מלמעלה עד למטה את הנהג העומד להתפרצן, חזר ללטף את שער הלקוחה. "אז אולי תזיז ת'עצמך?" שאג הנהג. "בטח. תיכף" אמר יפה ב' והמשיך ללטף.

"לא חושבים שזו נבזות — לחסום מכונית של מישהו ולצפצף?" אמר הנהג, אולי כדי להוסיף על חוסר המעט שלו נוכח האדישות הכללית. "ארוני", אמר יפה א', "לא מצפצפים". "אז איך אתם קוראים לנבזות הזאת?" פלט הנהג הרותח. מה גם שיפה ב' עדיין המשיך לספר את הלקוחה. "ואתה, אולי תזוז כבר?"

"זו המדיניות פה", הסביר יפה א'. "קשה למצוא חניה, אז זהו זה. לא כדאי לך להתרגז. זה לא טוב לבריאות. תיכנס לאוטו תירגע, תיכף ייצא בעל הרכב".

עד שגמר יפה א' לדבר, סיים יפה ב' למרוח משהו לתוך שער הלקוחה, ניגב את ידיו, ויצא בהליכה מטופפת לרכבו כדי לשחרר את נהגנו. רק היה חסר שישרוק איזה להיט של זמר קסטות.

אחרי כמה דקות היה הנהג בדרך, עודנו מרוגז כהוגן. אבל לא עבר זמן רב והוא שכח מהעניין, כי דברים אחרים העסיקוהו. מישהו חתך אותו לפתע במהירות מטורפת משמאל וחרק בלימה עזה מנעה את התאונה. בצומת הבא כמעט נתקע בפרייווט שגנב את האדום. בהמשך בלם מישהו לפניו בלימה עזה, כי זיהה את אורלי הפקידה על המדרכה ורצה לקבוע אתה לאותו ערב. "אין מה לעשות", אמר הנהג לעצמו, "היום זה פשוט לא היום שלי".

תיקון

ברשימה "צביעות מוגנת" במדור זה (16.3) נאמר כי הצעת החוק בעניין העלאת שכר הדירה בבתי עסק מוגנים אמורה לחול על מבנים שדייריהם לא שילמו דמי מפתח. על־פי הצעת החוק, היא תחול גם על מבנים כאלה, אולם השוכרים יהיו זכאים להפחתות שנקבעו בפרק הרביעי של החוק להגנת הדייר.

טיול בארץ — מבט נוסף

ממדף הספרים

מאת עדנה לוינשטיין

מבין מטיילי הפסח יש רבים המסתפקים בשמות האתרים המצויים על גבי מפות הדרכים. הגיעו ליעדם — הם ממשיכים הלאה בלא תהיות יתרות. אבל יש מטיילים — הם ודאי מעטים יותר — שנותנים את דעתם גם לשמות הספציפיים או לצד הטופוגראפי של האזור שבו הם מטיילים. מה משמעות שמו של אתר מסוים? למה עברה הדרך בתוואי זה דווקא? למה עוצב הנוף כפי שעוצב? לאלה מתאים ספר הדרך "תרמיל צר — אתרים ומסלולים במבט שונה" (הוצאת "כתר", 366 עמוד). זה ספרו השני של זיו, ששימש בעבר ראש מדור ידיעת הארץ בצה"ל והיה עוזר קצין חינוך ראשי בנושאי מורשת ידיעת הארץ ואף העמיד דור של מדריכים ותלמידים ההולכים בדרכו. בספר, המחולק לנושאים לפי אזורי הארץ השונים, יש סקירה נרחבת על מקומות ואתרים בעלי שמות יוצאי דופן, נופים מיוחדים, העובדות ההיסטוריות מעניינות, ומשובצות בו אנקדוטות ותגובות העוברות מפה לאוזן ומדור לדור, כמסורת. נועד לסקרנים יותר שבין המטיילים, הרוצים בקצת יותר מטיול רגיל.

עולי הרגל של ארץ אהבתי

ספר חדש נוסף בהוצאת "כתר" הוא "ספר הנוסעים לארץ במאה הי"ט", מאת נתן שור (371 עמודים). ארץ ישראל היתה מאז ומעולם מוקד עלייה המונית לרגל לכל בני הגועים והדתות. מן הנסיעות הללו נשתיירו מסמכים דוקומנטריים רבים, שכתבו עולי הרגל עצמם, אך בעיקר רב החומר שנשמר מן המאה הי"ט: כ־1000 תיאורים של מסעות מעניינים. חיבורים אלה נאספו בדרכים שונות על־ידי המחבר, מוינו לפי קריטריונים אחידים (זהות לאומית, חוקרים, סופרים, הרפתקנים, מלכים, נשים) וכל פרק דן בנוסעים טיפוסיים או השונים במיוחד, תולדות חייהם, רקע התקופה והדגשות מכתביהם. כך, למשל, מתוארים בספר הרופא ג.ר. ויילד (אביו של הסופר אוסקר ויילד), העיתונאי הגרמני פ.ג. הקלנדר, הארכיאולוגית ליידי הסטר סטנהופ ואשת הקונסול אליזבת אן פין. נלווים לספר תצלומים וציורים רבים פרי מכחולם של ציירי התקופה.

כחומר ביד היוצר

טובה ארן ידועה כמי שמנהלת את מחלקת ההדרכה של ויצו אבל גם כבעלת חוש מיוחד לאסתטיקה ולטעם טוב. לאחר ספרה הראשון, שראה אור ב"ספריית מעריב" — "קישוטי מזון", שבו עיצבה זרי פרחים וקישוטים מירקות חיים, היא מתמקדת הפעם ב"קישוטי מרציפן" (הוצאת "מודן"). זה ספר שכולו חגיגה לעיניים אך מטרתו הסופית היא להיות תאווה לחיך, והוא מעשה מרכבה של פלפלים, משמשים, אגסים ובעלי חיים הנראים כבשר ודם — אך הם בסך הכל דמויות מרציפן. לעיסה הלבנה, דמוית הפלסטלינה, הוסיפה טובה צבעי מאכל וצרה צורות שונות. היא מדגימה בספר, צעד בצד אגודל, מה הם השלבים ההופכים את החומר הגולמי לתפוח עץ, למשל, בעל לחי ירוקה ולחי אדומה מפוספסת. עם עוקץ ועלה קטן. ממש תפוח מהחיים. התצלומים נעשו בידי איתמר צוקרמן והעיצוב והכנת הדגמים לצילום: טלי גונן.

לבעלי ידע בסיסי

הספר "יסודות הטיפול התרופתי", מאת ד"ר עדנה אפשטיין, מרצה לפרמקולוגיה ופרופ' עמוס קורצין, מנהל מחלקת עצבים בבית החולים איכילוב ומרצה לפרמקולוגיה (הוצאת עם עובד) נועד מעצם טבעו לכל העוסקים במקצועות רפואיים ולמתעניינים בתרופות, שהם בעלי ידע בסיסי במדעי הטבע. הספר מסביר באופן מקצועי מדעי כיצד פועלות התרופות השונות ומהו השימוש הנכון שיביא לתועלת מרבית, ותוך מינימום נזק. הספר מורכב מפרקים כמו "מנגנוני הפעולה של תרופות", "טיפול ביתר לחץ דם", "תרופות המשפיעות על הלב וכלי הדם", "שיכוך כאב", "חומרים אנטי־בקטריאליים" ועוד רבים אחרים.

למה לובשת הזברה פיג'מה?

לא, אין הכוונה לספר הנחמד הזה במהדורה חדשה. הוצאת "עם עובד" הוציאה לאור את "ספר הלמה", בעריכת מירי ברוך והאיורים של דני קרמן. זוהי אסופת סיפורים ידועים, ששמו של כל אחד מהם מתחיל בשאלה "למה", ואם איננו מתחיל בשאלה זו, כמו בסיפור "תמר והסביונים" של אהרן זאב, הוסיפה המחברת כותרת משנה לסיפור: "למה נקרא הסביון בשמו" והכל בא על מקומו בשלום. 18 סיפורים בסך הכל, בהם "למה יש לברקיס כתר זהב" (לוין קיפניס), "למה הזיקית מחליפה צבעים" (שמואל טגל) ועוד ועוד. ולמי שחסרים עוד סיפורים הפותחים בשאלה הגורלית "למה" — מזומנת לו בסוף הספר רשימה נוספת של שמות סיפורים המתחילים במלה זו. לגילאי 10־8.

אמא מכחישה

מעשיה אנגלית חמודה בשם "דרקון? אין דבר כזה" נכתבה ואוירה בידי ג'ק קנט ותורגמה בידי אברהם יבין (הוצאת עם עובד). הסיפור נסב סביב דרקון קטן, שבילי גילה בחדרו, ואמו מתכחשת לקיומו (דרקון? אין דבר כזה). הדרקון גדל וגדל עד שהוא נושא את כל הבית על גבו וגם אז עוקפת אותו האם ומתעלמת ממנו. אך כיצד שהוא גדל והולך — הוא מצטמק במשריו במשך הסיפור עד להיותו בגודל חתול ואז — אמו של בילי מוכנה להכיר בו ולחבבו. לילדי הגן.

עושר לשוני רב

בהוצאת "ספריית פועלים" יצא ספרה ה־11 של שלומית כהן, סופרת ומשוררת רבת־דימיון: "הצביעה מן הקשת" (איורים אמי רובינגר). הספר מכיל כ־20 אגדות קצרות, שבהן אפשר לפגוש את הנסיכה קרימון שלא ניתן לכשף אותה, את ידיו הארגנות, את שמלן המכשף הגדול, את הענק הכחול שאסור לו להתרגז ואת עץ הפעמונים. הסיפורים כתובים בעושר לשוני רב ובדימיון ראוי להערכה. אין פלא שכבר קיבלה כבר שבעה (!) פרסים ספרותיים.

ערכה את המדור: עדנה לוינשטיין

לא בא בכושם הזה

בחנות ובשוק

מאת יהודית קנולר

סידרת הבשמים של מעצב האופנה האיטלקי ניקולא טרוסרדי, לגברים ולנשים, משווקת החל מהחודש בישראל באמצעות חברת דנשר ליבוא, שיווק ויצור מוצרי קוסמטיקה ותאולט. הבושם לנשים מורכב מפירות תפוז והמנדרינה של סיציליה, מפרחי היסמין והשושנה הבולגרית, תמציות עצים ותבלינים מיוחדים מהמזרח. ריח הבושם ומי הגילוח לגברים מבוססים על מרכיבי תמציות עצים. את סידרת הבשמים של טרוסרדי ניתן להשיג בחנויות תמרוקים מובחרות, ברשת המשביר לצרכן והכל בו שלום. המחירים: בושם לאישה באריזה של 50 מ"ל — 106 שקל ואפטרשייב לאותה כמות — 59 שקל.

קוסמטיקה מדרום אפריקה

חברת "אברוי שליין" נוסדה ב־1973 על ידי יהודי דרום אפריקאי ושיווקה בתחילת דרכה 15 מוצרי קוסמטיקה באמצעות 30 יועצות יופי. כיום משווקת החברה כ־200 מוצרים באמצעות כ־5000 איש. לחברה סניפים בארצות רבות ולאחרונה המוצרים משווקים גם בישראל. מבין שלושים המוצרים המשווקים עתה בארץ — שני בשמים: או דה פרפיום קפוליה, בריח יסמין, ששונה אמבר האלמנטים אוריאנטליים במחיר 42 שקל, ו"ווייט סטיק", העשוי מפרחי יקינטון, יסמין, ורד ועוד. מחירו 40 שקל.

פרחי בר לשיער

חברת "בלסוף" מייבאת מגרמניה שמפו וקונדישנר בשם "טימוטי", העשויים מתמציות פרחי בר. השמפו מתאים, לדברי משווקיו, לחפיפה יומיומית לשיער ולעור רגישים. הוא

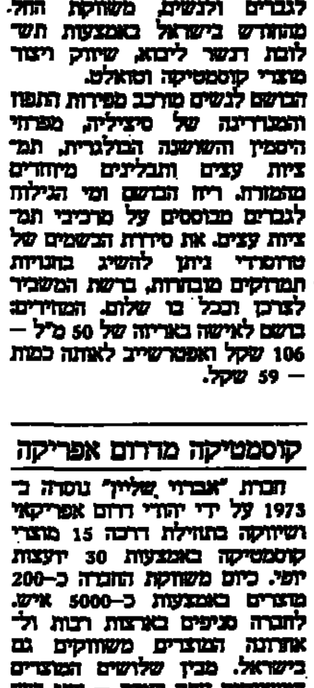

שמפו "טימוטי" לשיער רגיש

מכיל, בנוסף לתמציות פרחי בר, גם צמחי מרפא כמו קמומיל ורוזמרין. המוצרים נמכרים בפרפומריות וברשתות השיווק באריזות של 200 מ"ל במחיר 7.76 שקל לשמפו ו־8.64 לקונדישנר.

מבצע...הנחות...מבצע...

מוצרי "מקס פקטור" נמכרים בימים אלה במבצע לקראת החג. החברה הכינה אריזות שי מהודרות בנות שני מוצרים לאריזה, כל אחת בהנחה של 25%. מחירים לדוגמה: קרם לחות וקרם עיניים — 15.90 שקל, בושם ספריי ודיאודורנט — 35.25 שקל, קרם לילה ובושם ספריי ג'מינס — 65 שקל.

חברת "רבלון" עיצבה 12 אריזות שי שונות, הכוללות מיגוון גדול של מוצרי החברה. המוצרים ארוזים באריזות מתנה מהודרות והם נמכרים בעשרות אחוזי הנחה.

חברת "פופה" האיטלקית, המיוצגת בארץ על ידי "לילית", מעניקה, במהלך מבצע שיימשך עד 8 באפריל, מתנות. למשל, על כל קנייה של סט "פופה לוק" ב־60.80 שקל מצורפת מתנה של סט "פופה" המכיל 8 צלליות בשווי של 28 שקל. על כל קנייה של שניים ממוצרי החברה, וזה לא מתנה במחיר, מקבלים תיק איפור של "פופה" חינם.

איפור וטיפוח כאחד

חברת רבלון הוציאה לשוק מייק אפ חדש המכיל פרוקולגן. ייחודו של תכשיר זה בעובדה היותו מוצר איפור וטיפוח בעת ובעונה אחת. תכשיר האיפור פרוקולגן מייק אפ מצטרף לסידרת מוצרי הטיפוח החדשה של אולטימה 2. המוצרים שקדמו לו בסידרה הם נוזל הפרוקולגן לעור הפנים והצוואר ופרוקולגן ג'ל לטיפוח העור סביב העיניים. הפרוקולגן הוא חומר המזרז את ייצור הקולגן המסים בעור. מחירו של המוצר — 33 שקל.

המובחרים

חברת "כרמל מזרחי" הוציאה בימים אלה לשוק סידרת יין חדשה בשם "סלקטד". החברה מעידה כי המאפיין את הסידרה החדשה, הכוללת שמונה סוגי יינות, הם יינים איכותיים יותר, תהליך ייצור מיוחד ועיצוב חדש ומהודר יותר. המחירים נשארו כפי שהיו — סוביניון בלאנק וקברנה סוביניון — 8.98 שקל והשאר — 7.98 שקל. כדי לענות על הביקוש הגובר הוכנו אריזות שי חדשות המציעות שלושה סוגי יינות במחירים בין 20 ל־60 שקל.

יין מהגולן

יקבי רמת הגולן מציעים לקראת החג מיגוון של אריזות שי עם יינות הגולן. החברה עיצבה לבקבוקים אריזות עץ מהודרות במחירים הנעים בין 15 שקל לשני בקבוקים עד 45 שקל ל־12 בקבוקים. מחירי היינות נעים בין 13.05 שקל ל"ירדן" רוזה ואף קברנה ועד 47.48 שקל ל"ירדן" קברנה סוביניון 85. המחירים לא כוללים מע"מ.

הללויה

ברנדי "גרנד 41" וברנדי ליקר "הללויה" משווקים לקראת החג באריזות הייצוא שלהם. את המוצרים אפשר להשיג בחנויות השופרסל, רשת הקראוס, כלבו שלום, חנויות היין ומעדניות ל־ מיניהן, במחיר 17.84 שקל לבקבוק, כולל מע"מ.

טכסטיל לפסח

בפיתן מודעים לעובדה שבמהלך ההכנות ל"סדר" וגם במהלכו, עובדות מגבות המטבח שעות נוספות. אולי מסיבה זו הם מציעים אותן בהנחה של 40% ומוכרים מגבת אחת ב־4.80 שקל. הנחות דומות יש גם על מוצרים אחרים של החברה, למעט חלוקי רחצה, הנמכרים בהנחה של עד 40%, במחיר 64.68 שקל.

ב"הדידינך", החוגג בימים אלה 60 שנה לקיומו, נפתח מבצע הנחות גם כן. כאן ההנחות נעות בין 25% ל־30%. בחנות המפעל באיזור התעשייה בפתח־תקוה נמכרים עודפי ייצוא וסוג ב' בהנחות של עד 50%.

רהיטים לחג

לאלה הסבורים כי אי אפשר לעבור את החג בלי לקנות איזה סלון חדש, או מעדיפים להחליף את המטבח במקום לנקות אותו, מציעה חברת "ריש" מכירות בתשלומים עד ל־60 תשלומים חודשיים.

אוכל, קדימה אוכל

"אלימלך" הוא מפעל למזון כשר מוכן, המציע אוכל יהודי של ממש אם במשלוחים לבתים ואם כשירות קייטרינג. השנה החליט המפעל לשווק מזון כשר לפסח, בהשגחת הרבנות. הסל כולל תפריט מלא. התפריט כולל סלטים שונים (כמו חצילים בטעם כבד, סלט טונה או סלט חצילים במיונז, מרק עוף עם קניידלאך ואטריות ביצים, עוף בפירות יבשים או ברוטב שום, דג ממולא, רגל קרושה וקורקבני עוף בעגבניות ועלי דפנה, מחמצים מתוצרת עצמית ולפתן פירות יבשים — וזו רק רשימה חלקית. מחירים לדוגמה: כבד קצוץ (100 גרם) — 1.30 שקל, געפילטע פיש (110 גרם) — 3.70 שקל, סלט פלפלי מרג מלוח ותפוחי עץ — 1.40 שקל.

בין חומר לרוח

זמורה־ביתן, הפיר מוציאים לאור, יוצאים במבצע הרשמי המיוחד במינו לקראת חג הפסח. כל הקונה ספרי זמורה־ביתן־דביר בחודש אפריל בסכום העולה על 40 שקל יקבל פינקס הנחות מיוחד — "הבחוק", המכיל תלושי הנחה שכוחם יפה לשנה ויותר שניתן לקנות בהם בהנחות של מ־12% עד 25% בחנויות אופנה כ"ראש אינדיאני", כלי בית "הודיה", מסעדות, הלהקה גל ופארק המים בשפיים. שווי הפינקס בהנחות כ־200 שקל.

כותבים לנו

חוזרים לימי המלכה ויקטוריה

אני רואה עצמי כאחד הגישה הפמיניסטית ומתנגד לכל אפליה בעבודה ובמקומות אחרים, כולל המשפחה, ואני חופשי מכל הנושגים הסטריאוטיפיים הקשורים לאשה לעומת הגבר. אבל לפעמים קשה לי להתמך בלב שלם בטענות הפמיניסטיות כשהן מגוחכות או לא רלוואנטיות.

אינני סובל את הגברים הדורשים לעצמם להטריד מינית נשים, לא רק בעבודה — אלא גם על הרחוב, בבארים או ברחוב. השאלה היא מהי הטרדה מינית. אין ספק שכלולים בה מעשים כמו צביטות, ליטופים ונשיקות, כשהם נעשים נגד רצון האשה. אבל אילו "פניות, רמיזות, אמירות בעלות אופי מיני" הן נחשבות להטרדה מינית — כפי שנראה למרים גורן ("חוג בית", 16.3) — היה הדבר מחזיר אותנו לימי המלכה ויקטוריה.

איך, לדעתה, מתחילים יחסי מין בין בני זוג לא בשאיפה? לקרוא להם "אונס קטן" הוא מטגג השטויות הגורמות לרבים לא לקחת את הפמיניסטיות ברצינות. גורן מסבירה שבעבודה יכול הדבר ליצור לחץ לא נאות על עובדת כשהבוס הוא הפונה אליה בדיבורים כאלה. אם אינה מעוניינת בכך, עליה לומר זאת בגלוי ובצורה מכובדת. אם הלחץ נמשך בכל זאת, הוא מלווה באיומים או בנקמנות — יש דרכים משפטיות ומשמעתיות לטפל בזה. בכל אופן, לא יתכן שבעבודה יהיה מותר לפלרטט רק בין עובדים בדרגות שוות, או שיהיה אסור בכלל.

יוסף יעקבסון
תל־אביב

למה להתקיף?

כתבתה של יהודית קנולר מיום 14.3 על הוצאת הספרים "זהות", שימחה אותנו. אכן הגיע הזמן להוצאת ספרים נוספת (הוצאה קיימת של ברכה סבירסקי בשם "ברירות" הוציאה כמה וכמה ספרים על נושאי נשים). עם זאת, נצטער מאוד להבין לשם מה נחוצה התקפה על הפמיניזם בהקשר המשמח של הקמת הוצאה חדשה.

חנה ספרן
רבקה אשה לאשה
מרכז נשים בחיפה

תגובת יהודית קנולר: לא היתה כל התקפה, אלא הבאת דברים שנאמרו באיזור שנערך לקראת הקמת ההוצאה החדשה ועם צאת הספר הראשון במסגרתה, ודברים שהתייחסו לקונוטציות שיש למושג "פמיניזם" בארץ.

בנק אמריקאי ישראלי

הודעה ללקוחותינו

עידכון שערי הריבית בפר"י

1. החל מיום ה' 31.3.88 ישתנו שערי הריבית בפר"י לעסקות קיימות עפ"י המפורט להלן:

יתרה שקלים חדשים	% ריבית שנתית ממוצעת	ריבית שנתית מתואמת
מ־50 עד 9,999	9.00	9.41
מ־10,000 עד 49,999	10.00	10.51
מ־50,000 עד 99,999	11.00	11.61
מ־100,000 ומעלה	11.50	12.17

2. שינוי ביתרת הפר"י (מעבר ממדרגה למדרגה) יגרום לשינוי הריבית בהתאם.
3. הודעה זו מתפרסמת במקום הודעות אישיות ללקוחות.
4. פרטים נוספים ניתן לקבל בסניפי הבנק.

משרד העבודה והרווחה
מודיע
בתוקף צו שנחתם על ידי שר העבודה והרווחה, משה קצב,
יהיה שכר המינימום
החל מיום 1 במרץ 1988,
609.79 ש"ח לחודש, ו־24.39 ש"ח ליום.

במודעת "מרכז תנובה" — אגף המשק מתאריך 28.3.88. נפלו טעויות במספרי הרישוי של הרכבים המפורטים להלן:

מס' סידורי	מספר רישוי	שנת ייצור
4	23־583־52	1982
5	35־241־82	1982
13	12־783־82	1982
15	36־127־88	1988

רק באסותא!
★ אולטראסאונד ורפואה גרעינית
★ ניתוחי לב וחזה
★ מרסק אבני כליה
★ סורק בתהודה מגנטית (MRI)
★ סורק ממוחשב CT
★ יחידה להפריה חוץ־גופית
שרותים אלה ואחרים רק באסותא.
אסותא בית החולים הפרטי הגדול בישראל
ז'בוטינסקי 62 ת"א, טל: 03-240185 נמנה על קבוצת כלל

בית הכנסת על שם נחום גולדמן
הפדרציה ליצירה אמנותית בהקשר השואה והמרי
ערב עיון מלווה בהקרנת סרט על הנושא
משתתפים: פרופ' שלמה גיורא שוהם, הצייר אלכסנדר בוגן, עדין שלמון
מנחה: ד"ר חיים בשוק
הערב, יום רביעי, 30 במרץ 1988 בשעה 19.00 באודיטוריום "בריצ'נר", בבית התפוצות

קבלת מודעות מכל הסוגים כולל מודעות משפחתיות
★ 298160 ★ 298161 ★
ישראכרט — ויזה — דיינרס

הטור שלי / נתן דונביץ

חג הקרבן

אני מתקומם כולי נגד גזר הדין במשפטו הצבאי של השד־גימל רון אלמוג. כבר אינני מדבר על כך שבדוב טמטום הפכו אותו לקרבן. קודם, "ייקרט "הגינות" סביב הפיכתו לקרבן. גם בשל הסקסיות המופרזת בהעמדתו לדין (באזיקים מול מצלמות הטלוויזיה) וגם בשל העונש שהוטל עליו. העונש על שני חלקיו. 18 חודשי מאסר בפועל הם עונש כבד, ו־18 חודשי מאסר על־תנאי הם עונש היכול להיות כבד יותר. כי כאשר ייצא אלמוג מן הכלא, יהיה עליו לשרת את יתרת שירותו הסדיר. או, אם יחליט צה"ל לשחררו שחרור מוקדם, כדי שלא יחזור אל החורשות, יהא עליו לשרת שירות מילואים. בשירות הצבאי עשויות, או עלולות, להיווצר אלף ואחת סיטואציות, שבהן מפקד זוטר או שוטר־צבאי יוכלו להתלונן עליו. מעשים החיילים שלא עברו עבירה כלשהי בשירותם הצבאי. אז, יתכן שתתקבל החלטה להעמיד את אלמוג לדין על העבירה החדשה ויופעל נגדו, אם יורשע, גם עונש המאסר על־תנאי.

חייל המשרת בצבא כשחרב כזאת מונחת על צווארו אינו יכול להיות חייל טוב. תמיד יהיה חייל מבוהל, או לפחות יעשה מעשים שחייל אחר, בתנאים רגילים, אינו עושה. הכמיהה הראשונית שלו תהיה לרדת מהארץ, להיות רחוק מכאן, שלא יעמוד במבחן נוסף, מהסוג שהועמד בו זה עתה.

שופט, ואפילו הוא שופט צבאי, חייב להבין את משמעות העונש שהוא מטיל. עונש אינו מוטל בחלל ריק, אלא במציאות מסוימת. לא תרגיל אריתמטי, או חשבון במכולת — 18 תשלם עכשיו, 18 אולי תשלם אחר־כך. אתה נשאר חייב לי.

שלטונות צה"ל אטומים, כך אני מתרשם, להלכי רוח ולדעות ב־ציבור. הציבור אינו מטומטם: הוא ראה כיצד פטרו מפקדים בכירים בלא עונש, למרות שהמערכת לא פעלה כרגע באותו לילה. הציבור גם קרא ושמע על העסקה שעשתה התביעה הצבאית, באישור הממונים למעלה, עם קמב"ץ היחידה של השד־גימל. רק עם זה הקטן הוליטו למצות את הדין, למצות־עלפום. הב־חור טען בבית המשפט שהוא רק בורג קטן. לא ידע, כמו צעירים רבים אחרים, כי את הטענה הזאת השמיע — להבדיל אלף הבדלות — אדולף אייכמן, במשפטו בירושלים. באותו משפט נוצר מטבע־הלשון הזה. אילו ידע, לא היה רון אלמוג טוען זאת. אבל, הוא הביע בכך את תחושת הפיכתו לקרבן, לעומת גדו־לים ממנו, שיצאו ללא עונש כבד. אינני יודע פחדנותו של מי גדולה יותר, ומזיקה יותר — של הש"ג או של המערכת, שכך הגיבה על מעשיהם של קטנים וגדולים?

דיין נהג אחרת

אלמוג טען שאינו גיבור ואינו פחדן. וכך רוב בני־האדם. השאלה, כיצד מתנהגים אנשים בשטח הזה, שבין שני הקטבים. השאלה גם כיצד מתייחסת החברה כאשר חל "קלקול" בהתנהגותם.

במבצע קדש ב־1956 ניתנה פקודה לחטיבה, ליד אבו־עגילה, לתקוף. החטיבה לא קמה. היא, או חלק ממנה, נצמדה לקרקע. המבצע כולו כמעט שותק. הרמטכ"ל דאז, משה דיין, בא למפקדה, שמע, ראה, והדיח ברמקום את המח"ט. מינה אחר במקומו. אותו מח"ט היה בעל זכויות רבות במלחמת העולם ה־שנייה וכאן לא השתלט על הכוח שפיקד עליו. הכוח פחד. אותו מח"ט — אשר כמו צמוק הגדול, ראשי־תיבות של שמו הם ש.ג. — לא הועמד לדין. לא הוטל עליו עונש בבית־דין צבאי. הוא עלה בסולם הפיקוד של צה"ל והיה לתת־אלוף. אף כי לא כמפקד על כוח קרבי.

ערב מלחמת ששת הימים, בת־קופת ההמתנה, אירע דבר־מה לרמטכ"ל. הוא — בשל מצב־נפשי כזה או אחר — התקשה לתפקד. הפסיק לתפקד. השופטים במשפטו של רון אלמוג קבעו כי אינם מקב־לים את הטענה שהנאשם לקה בהלם או באובדן־חושים. אבל סביר להניח שנתפס לפאניקה. הרמטכ"ל של מלחמת ששת הימים גם הוא לא לקה בהלם או באובדן־חושים. הוא רק נקלע למצב נפשי שבו כל הצבא, כל הצבא כולו, נותר ללא מפקד. במצב שבו כל שעה, וכל רגע, יכלה לפרוץ מלחמה קשה, גורלית. כאשר נודע מצבו, מיד הוטס בבהילות רבה, מצרפת, האלוף חיים בר־לב וקיבל ברמקום מינוי של סגן־רמטכ"ל, לפקד על הצבא.

כאשר יצא מן המצוקה הנפשית שנקלע אליה, חזר הרמטכ"ל לעמוד בראש הצבא. איש לא העלה על דעתו שאולי מוטב לתת לו חופשה, פן ייקלע שוב חלילה, למצוקה נפשית, אם יוזלו הקרבות. מרחו השתיקו את הסיטואציה, שלא יידע העם. אבל החששות לא פגו אז. אחר כך היה הרמטכ"ל ההוא לאישיות פוליטית, ראש־ממשלה וגם שר־ביטחון. מר יצחק רבין.

באיזור־הדמדומים שבין פחד ל־הלם עלולים לקרות דברים רבים. תגובת הצבא, או השלטון, על התנה־גויות כאלה שונה, שונה מאד, ממקרה למקרה. תלוי הרבה בדרגתו של האיש.

השופטים במשפטו של רון אלמוג קבעו כי "לא התמיד" בעונשו, וקיבלו את טענת ההגנה כי אין לנתק את מעשיו מהמחדל הכללי של המערכת כולה. כאן נקלע בית־המשפט לסתירה ברורה: אם יש קשר ישיר בין התנהגות הנאשם ובין התנהגותה של המערכת, אזי חובה היתה על צה"ל ומערכת המשפט שלו להעמיד לדין אנשים לאורך כל סולם־הדרגות באותו מחדל ולא לנטות ולטפס רק על השלב הנמוך ביותר.

נער הייתי וגם זקנתי, ובשנות חיי האזנתי למשפטים רבים, של נאשמים בעבירות ובהאשמות קלות וחמורות. אינני זוכר שחשתי, אי פעם, תחושה כל כך עמוקה ומרירה של עיוות־דין בגזירת העונש ובהסקת המסקנות כפי שנעשה הפעם.

צריך נשיא בית־המשפט העליון השופט שמגר בתבעו זכות־ערעור לנאשם בבית־דין צבאי, בבית־המשפט העליון של המדינה.

רון אלמוג: פסק דין מקומם

בדין ובצדק / צבי הראל

פתולוג במערומיו

לפני כשנתיים באלץ הפתולוג ד"ר בצלאל בלוך לפרוש מן המכון לרפואה משפטית באבו־כביר בבושת פנים. היה זה לאחר שהסתבך בפלילים כאשר הו־חשד בקבלת שוחד השווה לסכום של כ־100 דולר בלבד, תמורת שיפוץ וחוות־דעת ר־פואית. ד"ר בלוך (היום בן 66) עמד בראש המכון במשך 11 שנה, עד לפני פרישתו המאו־לצת. רחמיה של התביעה נכמרו על הפתולוג והיא עשתה אתו עיסקת־טיעון נדיבה למדי (אוג־וסט 1986), שבמסגרתה הומרה עבירת השוחד בעבירה של הפרת־אמונים ובית המשפט הסתפק בהטלת קנס כספי. בלוך, צנום ומזוקן, סייע למשטרה ולתביעה באלפי תי־קים פליליים מן החמורים ביותר. עו"ד דרור מקרין, ה־מרבה להופיע זה למעלה מ־20 שנה במשפטים פליליים, מספר כי מעולם לא נתקל במקרה שבית המשפט הטיל דופי כ־בלוך.

במשפטה של גיטית אירו־אלוב שהורשעה בשבוע שעבר ברצח בעלה יוסף אירואלוב ונ־דונה למאסר עולם, חזה בלוך את הקווים כאשר הופיע מבצד השני של המתרס: מטעם הסני־גור עו"ד זיו. בהכרעת־הדין של השופטים — הנשיאה חנה אבי־נור, ישראל גלעדי וצבי הבקן — בולטת במיוחד ביקורת קטלנית עליו. לא פעם כתבו השופטים כי בלוך כתב דברים בחוות־דעתו בניגוד לחוות־דעת שכתב כאשר עבד בשעתו במכון לרפואה משפטית.

הביקורת הראשונה בהכרעת־הדין על ד"ר בלוך מופיעה בפרק של "סיבת המוות". השו־פטים מאמצים את חוות־דעתה של הפתולוגית ד"ר דניאלס־פר־ליפס מהמכון לרפואה משפטית באבו־כביר. ד"ר פיליפס קבעה, כי מות המנוח נגרם מטביעה במים וסביר להניח שהמנוח היה רדום, תחת השפעת אתר, במידה שמנעה ממנו פעולות להציל את עצמו. ההגנה טענה, בין השאר, כי סיבת המוות היא אולי מוות מרום לב, מאסתמה או כיו"ב.

השופטים כתבו על ד"ר בלוך כי ניסה לשלול את הממצא המוכיח טביעה, אך בשלוש חוות־דעת שהוגשו על־ידו ב־מקרים אחרים תוך עבודתו במ־כון הפתולוגי, ראה בממצא זה סימן אופייני לטביעה. "הבדיל לעשות ד"ר בלוך", כתבו השו־פטים, "שהביע את דעתו על

ד"ר בלוך: ביקורת.

הנושא הטכני של אפשרות ־דליפת שמן ממכונית, שללנו התייחסות זו במקום. תרבר רק חיזק את מסקנתנו שעדותו של ד"ר בלוך היתה מגמתית".

נושא נוסף שבו ספג בלוך ביקורת הוא הפרשי הכלורידים. הפרש זה נחשב לסימן מובהק לטביעה ולא היו עליו עוררין בישראל עד למשפט זה. בהקשר זה כתבו השופטים על בלוך: "אולם ד"ר בלוך, שהיה אף הוא במכון לרפואה משפטית, שינה באופן תמוה את טעמו לקראת משפט זה".

על התפתחות הצפידה בגופו של המנוח, הקשורה לשאלת שעת המוות, כתבו השופטים: "דבריו של ד"ר בלוך לוקים בחוסר אובייקטיביות. עד כמה שדעתו של ד"ר בלוך מסתמכת על ספרות, הרי הוא סקר אותה בחוות־דעתו בצורה בלתי מ־דויקת, אשר לניסיונו בשטח, נתגלו בדבריו דברים מפתיעים. התברר כי כאשר עבד במכון הפתולוגי והכין חוות־דעת עבור בית המשפט, ואף העיד לגבי שעת מוות, היתה חוות־דעתו ברורה מאד: כאשר נמצאה צפידה מלאה היה קובע את שעת המוות כ־12 שעות קודם לכן ואף יותר... ואולם לאחר שעזב את עבודתו במכון ל־רפואה משפטית שינה את דעתו... כן מוסיף ד"ר בלוך בכנות, כי את דעתו שינה רק ערב המשפט הנדון בפנינו".

הפרת אמונים של עיתונאי

לפני כשבועיים הורשע עי־תונאי בעבירה של הפרת א־מונים, שנבעה מקבלת טובת הנאה. העיתונאי הוא מיכאל סרג'יו (52), כתב בכיר של הטלוויזיה הישראלית המועסק במחלקה בשפה הערבית.

ייחודו של מקרה זה, שזו פעם ראשונה (אולי הראשונה) שעיתונאי הועמד לדין בגלל קבלת טובת הנאה. בכתב האישום המקורי שהוכן על־ידי התובע עו"ד אמנון רוזה, שפרש בינתיים מהפרקליטות, הואשם הנאשם בעבירת שוחד. נטען נגדו כי קיבל שלושה כרטיסי טיסה ממנכ"ל מרכז הירידים בבני התערוכה בתל־אביב, יעקב בר־גרא, ובתמורה עזר להבין כתבה על מרכז הירידים. נגד בר־גרא שהואשם במתן השוחד, הופרד הדין בגלל אי־חזרתו מארצות־הברית שם הוא עושה עסקים. (לטענת פרקליטו, שמו במסוף ארצה עלול לגרום נזק לבריאותו).

העיתונאי הורשע במסגרת עיסקת־טיעון: במקום עבירת השוחד הסכימו התובע עו"ד אבי אליקים והסניגור עו"ד גיורא אדרת כי הנאשם יודה בעבירה של הפרת אמונים. במרכז הוסכם לשנות את פרטי כתב האישום. השינוי התבטא בכך שהכתבה הטלוויזיונית שהיתה בהכנה הוגדרה עבודה פרטית של הנאשם. השופטת המחוזית ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן אימ־צה את עיסקת־הטיעון כלשונה וגזרה על הנאשם מאסר על תנאי.

לא היה קשה להעמיד לדין את סרג'יו בעבירה של שוחד — וכאמור הוא הורשע בעבירה פחותה חמורה של הפרת אמונים — בגלל היותו עובד ציבור (עובד רשות השידור). עובדה זו מסבירה מדוע לא ניתן להעמיד לדין עיתונאים המועסקים על־ידי עיתונים פרטיים בגין עבירת שוחד. זאת, מהטעם שהם אינם "עובדי ציבור" כלשון החוק אף עובדים הנכללים בקטגוריה של "תאגיד המספק שירות לציבור". (בית המשפט העליון הוא זה שקבע שורה של גופים הנכל־לים בקטגוריה זו, כמו למשל הבנקים המסחריים, חברת ה־חשמל והקואופרטיבים ל־תחבורה "אגד" ו"דן").

"התרגיל" בחדר החקירות

ישראל טל־אור (38) מפתח־תקווה הוא חוקר ראשי במחלקת החקירות של מס הכנסה במפקיד שומה בתל־אביב. לפני שש שנים הוגש נגדו אישום על סידרה של עבירות. בין השאר טענה נגדו התביעה ע"י פינה־גיא, כי הפקיד בחשבונו האישי שיק שנתפס על־ידי אנשי מס הכנסה בעת חיפוש שערכו החוקרים בחנות למכירת חלקי חילוף "גלאור" ברחוב יצחק שדה 21 בתל־אביב. השיק בסך של כ־8000 שקל ישן היה שווה אז כ־500 דולר. עוד נטען בכתב האישום נגדו, כי כאשר התעורר החשד באשר לגניבת השיק, ניגש הנאשם להתלונן במשטרה וטען כי פורקו נגדו את המעשה.

בחודש שעבר זוכה הנאשם מכל העבירות מחמת הספק. שופטת בית המשפט המחוזי בתל־אביב שושנה ברמן איתנה את טענותיו של הסניגור, עו"ד דניאל רוזוב, שאין לתת אמון בעדי התביעה שביניהם היו בעלי חברת "גלאור" האחים עובדיה זיו ושלמה זכרה. על עדי התביעה כתבה השופטת בזו הלשון: "נוף מרגיזים, לדבות התיעוד שהגישו, ריח של 'סבי רוק' ואולי אפילו מכשלה מתו־כננת, אם כי בתוכבנות, אף כי מתואמת כמעט 'על השטח'... להיטותם המופרזות ו'פעלתנותם' המוגזמת עוררו בלבי ספקות רבים בקשר לאמינות גירסו־תיהם" — לשון השופטת.

בעת החקירה המשטרתית הוצגו לנאשם חוות־דעת של מז"פ שהיו מפוברקות. ב־אמצעות חוות־דעת, "תרגיל" של החוקרים, נעשה ניסיון להוציא מהנאשם הודאה שבה יודה כי אכן זייף את חתימת ההסבה שהופיעה על השיק. (כאשר הוצגו לנאשם חוות־הדעת המפוברקות הוא סירב למסור לחוקרים דוגמאות של כתב ידו).

על פרשת חוות־הדעת המ־פוברקות כתבה השופטת: "נכונה היא העובדה שהנאשם סירב ליתן בידי החוקרים דוג־מאות של כתב ידו, אולם גם לכך המציא הסבר מתקבל על הדעת. הרי הוברר כי במהלך חקירותו הושם בפניו מכשול כאשר חוקריו טענו בפניו, כי יש להם חוות־דעת של מומחה על מציאת טביעת אצבעותיו של הנאשם על השיק הנדון. אלה היו חוות־דעת מפוברקות מן היסוד שנשאו שמות מומחים שלא היו ולא נבראו. מה פסול אפשר למצוא בהתנהגותו של הנאשם כאשר לנוכח 'תרגיל' כה סירב לשתף פעולה עם חוקריו האם על יסוד זה מוצדק יהיה להסיק כי ביקש להסתיר דבר מה?"

איפה הם היום / שמעון סאמט

איש ההדרים

ד"ר א.ש.ארנון (זיגפריד ארונסדורף), בן 93, שהחדיר את הדרינו לארצות תבל, זכה באות כבוד ממדינת ישראל ומבריטניה

בתולדות הארגון והיצוא של פרי ההדר הישראלי למרחבי העולם יירשם שמו של ד"ר אבא שמואל ארנון (זיגפריד ארונסדורף לשעבר) בשורה אחת עם אנשי המעש. על כך העניקה לו מדינת ישראל את כבוד הזוקה ממלכתי ואילו מלכת אנגליה זיכתה אותו באות כבוד גבוה ("קומנדור אוף בריטיש אמ־פייר") על פיתוח יחסי מסחר־גומלין רב היקף בין שתי המדינות. ד"ר ארנון היה במשך עשרות שנים מעמודי התווך של מוסר הנג הנרן, פיתוח יצוא "פרי־הדר" הישראלי למרחבי העולם, הוא נטע לשם כך בארצות־תבל ... את הדרינו — ובהצלחה.

ד"ר ארנון נמנה עם שרידיה האחרונים של העליה מגרמניה, שנים לפני עלות היטלר לשלטון. בנו יעקב נפל בקרבות מלחמת העצמאות. בצומת גבוהה ולציון גבורתו נקראה הגבעה המוברית שעליה נפל על שמו. מאז מות אשתו מתגורר ד"ר ארנון בן ה־93 בבית בנו שבתל אביב, בסמוך — כדבריו — את זיקנתו בתבונת ישישות.

במשך עשרות שנים היה ד"ר ארנון פעיל בדרגים גבוהים של ארגון מעשי וניהול בתחומי כלכלה ובמרכזם סייע בעיצוב מגוון של משק הדרינו, כשהדגש הוא על יצוא וכיבוש שוקי קליטה של הדרים. מכיריו ומקורביו, מהם שעבדו אתו מנושכות, מגדירים אותו כעובד לא רק בידע מקצועי, אלא גם בלב ובנפש, דייקן וקפדן, המתמיד עם עצמו ועם הזולת היודע לעמוד במאבקים על מימוש רדוב. במערכה על אריזה משוכנת לפרי במשלוחים לחוץ לארץ, ברומה לשמירת טיב ופרו. (כשפתו חברת "קרגל", היתה משולבת במערכה זו, היה גם חלקו של ד"ר ארנון בולט. בכלל, האיש ... לעצמו תכונות מתכנן ומבצע גם יחד.

יליד גרמניה (בן למשפחה יהודית דתית משרשת בזוי המסורת היהו־דית, עוד מימי היותה בארץ מוצאה, רוסיה הצארית, על דורותיה, נתפס זיגפריד ארונסדורף לרעיון הציוני עוד בצעירותו בעת בלימודיו, כשהוא משתייך לארגון הסטודנטים היהודים הציונים ק.י. פ. אשר קם לאחר הכרזת הרצל, בהצמיחה שורה של אישים ציוניים נודעים. חלקם עלו לארץ ישראל כלארץ יעודם.

ומן ניכר לפני שנוצרה תנועת ההתישבות היהודית מתוכו של היטלר, משקיבל זיגפריד ארונס־דורף מאוניברסיטת קניגסברג ה־גרמנית את התואר דוקטור לכלכלה ולמשפט מסחרי, החל לעבוד בבנק גורדע, אך עם זאת היה פעיל במוסד העוד היהודי הציוני "הידס", שתפ־קידו היה לארגן ולהפעיל בגרמניה מקורות אספקה ושיווק של חומרי גלם לבנייה ולתיעוש בעיר אנפין בארץ ישראל הישנית.

באמן לשאיפתו לקיים "ציונות מגשימה, באכין הציונות" עלה ארונסדורף בשנת 1925 לארץ ישראל, הוחלט לבוא, כדי להמש... ולאחר מכן העלה בשנת 1926 גם את משפחתו לארץ. מאז ובמשך תקופה ארוכה, עד שנת 1962, שבה פרש לגימלאות, שירת את המערכה התעשייתית ואת ממלכת פרי ההדר כולל יצוא. בשנים 1928–1926 עשתה משפחת ארונסדורף בירושלים כשזיגפריד משתף פעולה עם יעקובוס קאהאן (קונסול כבוד דאז של פינלאנד) וקבוצת בעלי הון בהקמת תעשייה ביתית זעירה כשהוא מנהל את מסגרתה הכללית במישור הפיננסי, כולל מציאת מקורות שיווק.

באותה תקופה הולה לצמוח מערכת הנטיעות, תוך מאמץ רב להרבות בכל האפשר במשלוחי פרי הדר שלבו לארצות שונות בעולם, כולל אף אילו מדינות ערב. כשב־מערכה זו תופסת אנגליה מקום ראשון. ל"גאפה אורנג'" יצא מוניטין בארצות רבות וסופר או בארץ בכאוה, שכשבשאל הצייר המפורסם פאבלו פיקאסו מה רצונו לקבל כתמורה על תרומת אחד מציוריו לתנועת ויצ"ו הארץ ישר־אלית, השיב בלי היסוס: כמובן "גאפה אורנג'". באותה תקופה — הולה־התארגנות הפרדסנות כקואו־פרטיבים "מקומיים איזוריים" במ־סגרת ארצית כוללת, מהם הבולטים ביותר: פרדס סינדיקאט עם יצחק רוקח בראש, "כיכר־תל עם יהודה ופרין בראשו וכן תנובה־אקספורט.

משפרצה מלחמת העולם השנייה עם ה"בלוקאדה הימית" המשותפת לגרמנים ולאיטלקים, שעשו את שיט היצוא הישראלי למסורת השר־מרה מסוכנות, שותקו, במידה ניכרת ביותר, מקורות היצוא של הפרי וגם פרדס סינדיקאט הגיע לכדי משבר שכשיתוק לא רק ביצוא, אלא אף בניהול ופיתוח משטחי ההדרים הקיימים. כתוצאה מכך צומצמו מאד הפעילויות ואף נסגרו רוב משרדי הסוסר.

ד"ר ארונסדורף היה אז בין אלה שנשארו זמנית בלי תעסוקה. מאידך גיסא נפתחו הולכו ענפי תעשייה ישראלים מקוריים שונים אחרים. באשר עם שיתוק היצוא שותק גם היבוא של מצרכים שונים, כולל חומרי גלם לארץ מארצות חוץ.

הדבר הניע את התעשייה הישר־אלית למלא את החסר בתוצרת ישראלית לשווקים המקומיים. לאחר זאת היתה מעין "קוניונקטורה שבאין ברירה אחרת". הייצור הישר־ראלי לשוק התחזק גם הודות לזרמי עלייה ליגאלית ובלתי ליגאלית (עליה ב) לארץ.

עם סיום מלחמת העולם השנייה והסרת המצור הגרמני־איטלקי, הוקם "המכון לסחר חוץ" עם אהרן רוס וד"ר ארונסדורף כמנהלים תואמים ("ג'וינט מנג'רס"), שתפקידו היה "רכישת "שוקי חוץ" ליצוא והשגת מקורות יבוא של חומרי גלם ומצר־כים חיוניים מהחוץ. הוקמו מפעלי יצור וענפי יצור חדשים אר־גונדרשים לשיווק פנימי וליצוא. עם גמר המלחמה החל גם, לא מעט ביזמתו ובארגונו של ארונסדורף, בארגון ירידים של ענפי תוצרת חוץ להתאמה עיסקית מסחרית הדדית.

בגיל 82 הפסיק את עיסוקו המסחרי והאיש החל נושא הרצאות בנושאים שהוא בקי בהם מטעם כמה מוסדות. ביום הוא מקיים מפ־גשי רעות עם המקורבים אליו ביותר. מחשבותיו מופנות בעיקר לענייני רוח ותרבות, אלא שבגלל חולשת עיניו אין באפשרותו להוסיף לכך גם קריאה מעמיקה. הוא אינו רואה את עצמו פוליטיקאי, לא איש מפלגה ולא עסקן. הוא משה כיום חבר למרכז הליבראלי החדש שהו־קם לאחרונה עם פרופ' אמנון רובינשטיין בראש. "אני השת־עשעתי באשליה לזכות, אולי על אף זיקנתי המופלגת, בשלום — האמנם אזכה" — הוא שואל.

מסע אל השואה

הדור הצעיר בצרפת מקבל לידיו את לפיד הזיכרון. ביקור באושוויץ שלא החטיא את מטרתו

מאת ברטרן פואירדלפש
Le Monde
מיוחד ל"הארץ"

140 תלמידי תיכון צרפתיים ביקרו באושוויץ ב־23 במרס עליסי הזמנת "ועד הזכירה של תלמידים לנושא השואה". למורי ולתלמידים שני מיצלים של המחנה, שער בה לא חזר למקום. הכותב המאמר.

"אני לא מוזה" אידה גרינשפן צעקה לברה על המדריכה של ביר־קנאו, קטנטונת, עקשנית. מבטה משתהה במאמץ על מבנה של גדר התיל. איפה היה "מספר 13", הצריף "שלה"? היא השפילה פעמיים בני־סיון להתרכז ופקחה שוב לאמה לאחר עיניה. לשוא. היא הוליכה לאחר רק את הראמפה, שם ערכו אנשי האס־אס את הסלקציות שלהם. את המקום הזה היא מכירה בלי כל קושי. אין ספק בידוה.

אידה היתה בת 14 כאשר קרון רכבת משא הביא אותה בדייק לאותו מקום ב־13 בפברואר 1944. סיפור שגרתי: שלושה ימים קודם לכן מוצאת לבד אותה, ובדראנס צרפתי, סרק טיזאבה, אצל האיכרה ברח מאחר שהסתתרה אותה מאז מעצר אמה ב־1942 כיהודייה פר־לייה. הפרך הבאה שאותו איתרה והאיכרה לאנשי המלחמה, וזכה מגיד הילדים הורות ל... מעלליו ברזור־סבם. בסביבות 1960 השתעה אידה לגלות את הקצין בטלוויזיה, "מוטר" ספר שכתב על הדות הרפאים של התקופה. "אני רוח כה, שוחרה, תעבירו אותו אלי", היא ציצלה מיד לתחנה. "הקוים עמוסים", אמרו לה.

היא הגיעה לבירקנאו לפני 44 שנים, בודדת, ונבחרה לעבוד בבית הורשות. כך ניצלה מתאי הגזים שציפו לזקנים ולילדים. היא אומרת שהצליחה להחזיק מעמד במשך שני חורפים הודות לקלות ראשה, הודות לשהמצגותה. היא אינה נוקמת זאת לזכותה. היא מרבות בעיקר על היותה בת מזל. מאז הערישה לשתוק ולא לחזור למקום. כעבור זמן תסביר מדוע בכל זאת חזרה, אבל ראשית היא רוצה להבהיר לעצמה את הדברים: "חזר כאן משהו", היא חוזרת ואומרת.

הזמן נעצר

המציאות של ימינו אמורה עם זאת לעזור לה לא לחוש עצמה זרה כליכך. בפולין כיום, על תלולי הבשר הנדליק שלה, חסר כמעט הכל. שוהו התקופה של קיקוב נראה כאילו לא מכבר השמעו בו צופרי אזעקה מפני בואם של מטוסי השטוקה הגרמניים. הכפר אשר חיינבלים. על קרוניותיו הרתומות לסוסים והשחורות מפחם, על הדרכים הרעועות והריקות שלה, על האיכרים לבושי השחורות, על ב־רית הוחות הצערכות בו, מזכיר את התקופה של אז. גם מוג האוויר מחוק את הרושם שהזמן נעצר כאן לפני 40 שנה.

פתם האבן כאילו נב משמי של־יה. גושי שלג מכסים את מגדלי התצפית. הערבים מ"שיר הפרטי־זנים" ניצבים כעופות הדורסים על צפצפות השממה: רק שורות הגזירות העירומות חמרות, אידה מבביעה על אנקורים הבראים מבעד לערפל. היא אומרת: "אני יודעת מה השתנה. או לא היו ציפורים, אפילו לא עורבים. בגלל הריח..." תלמיד משותק כונב "מה זה עושה לך גבירתי, להיות כאן?"

אידה לא רצתה לבוא. היו אלה מארגני המסע ששיכנעו אותה. היא נוכחה בפתוח העיקרי של עצירי המחנה, שלא יאמינו להם אם באסקראי יחזרו יום אחד. "לא יאמינו לכם", אמרו הנוטסים. "אחריע, אתם תראו שיהיו כמה שינסו להכחיש" חזות הסופרת אנה לאנגפוס, תם העט. אידה עדיין איננה בת 60 אך היא אחת האחרונות הפותחות את פיה ומדברת. במאה הבאה, העדות הישירה תיעשה להיסטוריה, הזיכרון יהיה לשמועה. הזיכרון לא יהיה תלוי אלא ברצונם הטוב ובתום לבם של הילדים של היום.

יום שלם בבוץ

יהיה זה כמו במירוץ שליחים, כאשר הרץ בקבה מסלולו מגיש את המקל להבר הבא של הבמגורת. ארגונים יהודיים שונים הגיעו למסקנה שהעברת הלפיד לדור הבא חייבת להתבצע כעת, לידי בני נוער שגילם הוא כגילה של אידה כאשר גלקחה למחנה, וכי מן הראוי שה־דבר ייעשה באמצעות ביקור במקום עצמו. מטעמי חיסכון נבחרו 140 המשתתפים מאזור פאריס בלבד. כמה באו מבתי־ספר יהודיים, כמה מבתי־ספר קתוליים או פרוטסטנ־טיים אך הרוב באו מבתי־ספר גרד־לים שאינם מזוהים דתית: מונטיין, קארנו וכו'. בתי־ספר גדולים ויוקר־תיים כמו לאפונטן וזה מאיי או לואי לה גראנד לא נענו להזמנה.

כדי לבחור את עשרת היוצאים מכל כיתה העריפו התלמידים הגולה על פני בדיקת סיבותיהם האישיות להצטרף למסע. הגולה גראותה להם תואמת את השירו־תית של הנידחשים. כמובן, המסע רחוק מאוד מתנאי המשלוחים של 1944, ואם לא מסיבה אחרת, הרי בגלל משך הזמן: שעתיים טיסה לעומת שלושה ימי נסיעה ברכבת, ושיבה באותו ערב עצמו לחמימות של חיים מוגנים. אבל המסע שעליה הוחלט במהירות בתוך כמה ימים, היעדים של נחוות וארוחה, היום השלם שבו בוססו בבוץ, הרוחבות הכביים, החוויות הנפשות, האחריות הקשוה של תקופת מחסור — כל אלה קירבו אותם מקצת מן הקצת לתנאים של אז.

עדיין בשאלה השאלה איך הביקור של היום ישפיע על התנהגות והסקרנות. המסע עורר אי־אלו פחדים. לכמה תלמידים היתה זו הטיסה הראשונה, נבו בזמן מסע ראשון במדינה בגוש המזרחי. אחר וים. ניצלו את זמן הטיסה כדי ללמוד מתמטיקה. היו מביניהם שוד־סבירו את הידע המקוטע המועט שלהם על ההשמדה בעזרת, שתר בבית הלימודים בכיתה ט' מסתיימת ב־1939. ואכן, מאז "קץ עידן האי־דאולוגיות" — וקץ התעסוקה ה־מלאה — הקדימות הראשונה ניתנת למסלול הקריירה: "קודם־כל תעבור את בחינות הבגרות שלך". בשקפה סכנה שהביקור "יוהפך למעין טיול מאורגן, על כל הכרוך בכך. איך ייצא הזיכרון בשבר אם המערב יראה באושוויץ מקום־עלייה־לרגל מחוץ כפי שהוא תמיד עושה, עם מכוניות צופרות, מזכרות ושמות באוטבים המצמצמות את הכתובות שכ־תבו המעונים?

אולם דבר מכל אלה לא אירע. מרגע שהגיעו למקום הסלקציה השתררה שתיקה גמורה. השאלות המועטות שנשאלו היו עניינית. לא היה מקום לאי הבנה. נותר עוד לברר מה החותם שטבע הביקור. מצאתי לנכון, לבקש מהתלמידים לכתוב כמה שורות על התרשמותם ועל הלקחים שהפיקו במסע. שי־הבדיל אותם בחזרה. שורות אלה שנכתבו בעייפות ועל דפים אקר־איים, הראו כי הניסיון היה מעודד ומעודד כאמור. אף אחד לא כתב כמי שמכין שיעור־בית ולא התבטא בק־לישאות נאצלות. כולם היו שותפים לרגש הפחד לנוכח האופי התעשייתי־סבני של ההשמדה והיער רגשות־האשם של הילדים.

אתה מקבל הסברים במקום לקוחות?

יגאל אילן-חברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ - שרותים בישראל ארה"ב ואירופה.
דרך חיפה 13 תל־אביב - טלפון: 252967 / פקס: 268020

למי שמחפש תשובות מעשיות בתחום השיווק

תיירות: עיסוק מכניס ומסוכן לשבטי ההרים

חברות טְרֶקים (מסעות ברגל) בצפון תאילנד מציעות יותר ויותר יעדים "אקזוטיים" ומרוחקים" לתיירים

מאת דן טברסקי

בנגקוק

במאורת האופיום המאולתרת, שהוא צריף־עץ קטן, עומדות שתי ילדות תאילנדיות קטנות ומביטות בתייר השוכב על מיטת הבמבוק וראשו על הכרית הרקומה. הוא מתבונן משעה שאיש שבט מבוגר, אדם המכור לעישון אופיום, מעד־כרור אופיום מעל אש פתוחה ומשבח את תכונות האופיום כאפרודיסיאק (מעורר תאוה מינית).

בשנה שעברה גילה הזקן שיטת מכירות חדשה. "אתה מעשן אופיום ואתה לא מפחד מאיידס", אמר באנגלית רצוצה וסובב בידו את הכדור כאשר נמס באש. אחרי שתי נשיפות עמוקות תוקפת את התייר אופוריה קלה, לפני שהוא יוצא מן הצריף מתגרד מצד אל צד הילדים הקטנים מתגעלים עליו ומתנגבים לערבה. מסביבו נוחרים ומריחים את ריחם חזירים אפורים, ותרנגולות מקרקרות נמלטות מתחת לרגליו.

במצבו ההזוי־למחצה רואה התייר רק את פניהם המלאכיים של היל־דים, שלא נפגמו בסמים, בתאוות בצע או מן הגיל המתקדם. הוא מוציא את מצלמתו ומתחיל לצלם מעט "תרבות". בצ'יינג מאי, בירת צפונה של תאילנד, התחילו חוקרי השבטים להביע דאגה מן ההשפעות. "תיירים מבלים יומיים או שלושה רק בעישון אופיום", אמר דיק מאן, המנהל של סוכנות פיתוח נורווגית ששמה לה למטרה לעקור מן השורש את גידול האופיום ואת השימוש בו לרעה.

במשך היום הולכים הטרקים, אותם תיירים, ברוך כלל צעירים, המעדיפים ללכת ברגל ולהגיע למקומות שבאופן אחר לא יוכלו להגיע אליהם, בסבך עבותה של הג'ונגל, בשבילים צרים ומלאי מהמורות. המטפסים בתלילות אל ראשי ההרים. לפעמים הם רוכבים על גב פילים ובסופו של היום מגיעים לכפרים של שבטי ההר, שם הם משתכנים ליום או לימים אחדים. "הם נכנסים לכפר ובצורה כלשהי משתלטים עליו", אמר מאן, "ה משווה את המצב ל"כרזיות אנושי".

"הם מעשנים אופיום, שותים משקאות חריפים ומתעלסים על המרפסת", הוא מוסיף. "בכך הם מוחצים את תרבותם העתיקה של בני השבטים ולעשי מהגילים אלה לעסוק בעצמם במיקח וממכר".

משווקים דימויים

אבל התיירים עצמם ומספר קטן של חוקרי השבטים ממעיטים בנושא של עישון האופיום וטוענים שהוא רק חלק מבוטל מן החוויה הכללית של הליכה ברגל בשטח הררי קשה ומשגב זה. "זה רק צד אחד מכל מה שאתה עושה", אמר הלך אוסטרלי שחזר זה עתה מסיור רגלי בהרים שנמשך ארבעה ימים. "נכון שאיזה בחור הסתובב אתנו כל הזמן עם אופיום. אני חושב שהוא מתמכר, אבל הוא לא היה המדריך שלנו". האוסטרלי הגבה המזוקן אמר שבא לתאילנד מתוך כוונה לטפס על הרים ולא לעשן אופיום. "זה רק אחד מאותם דברים שניקוים לך כאשר אתה בחופשה — כמו הפטריות בבאלי".

"מעולם לא היתה לנו בעיה בקנה־מידה כזה קודם לכך", מת־עקש מאן ומוסיף שבשנים האחרונות העניינים באמת יצאו מכלל שליטה. בסמטאות צ'יינג מאי גדל מספרן של חברות הטרקים. החברות מבטיחות יעדים "אקזוטיים ומרוחקים" שבהם יכולים התיירים לפגוש "שבטים פרימיטיביים".

רבות מן הצרות הקשורות בת־עשיית התיירות בצפון תאילנד נובעות מן המיתוסים הדימויים הלא נכונים המוצגים על־ידי אנשי שיווק של טיולים בבירת האזור. אומרים מומחים במכון למחקר השבטים באוניברסיטה של צ'יינג מאי. "מספרים הרבה שטויות על השבטים", אומר מומחה אחד, "קל לשווק את הדימוי של 'הפרא האציל', שאוהב את מגת האופיום שלו ואת חירותו המינית". לדברי החוקרים, אותם "מטיילי טיולים" שאינם עוברים שנים במקצועם אלא פועלים בשיטות "פגע וברח", אינם מודעים בדרך כלל — או משמעות הטקסים, והתיירים שעורכים אנשי השבטים בכפריהם ההרריים.

דימוי החופש המיני בכפרים הביא לתקריות מביכות ומאיימות רבות בטיולי הטרקים, לדברי מקורות בצ'יינג מאי. "שעה שאתם ממש כמעט שלא התרחש, גברים מע־רביים ויפניים רבים באו כשהם מצ־פים ליותר מאשר עיסוי בגבם כאשר מורה־הדרך שלהם הבטיחו להם "מסג'".

חוקר אחד תיאר את המקרה הגרוע ביותר שהיה עד לו. הוא היה כרוך במכור לסמים שנעשה מרסור הצליחו לשחד את הרשויות המקו־מיות (דבר שאינו קשה במיוחד בתאילנד). האירופים, מצידם, הפיצו את שמו של האיש בארצותיהם והבעיות שהדבר גורם קשות משנה לשנה.

"לכמה מן השבטים הללו יש תרבות עתיקה כמו תרבותה של תאילנד", אומר ד"ר ליאו פון גייזאו, העומד בראש הקרן הבין־לאומית למען אנשי המיעוט ההררי של דרום מזרח אסיה. לשבטים כמו האקה ומנג היו פעם ממלכות אדירות לפני שקבוצות אתניות חזקות יותר הכריחו אותם לנדוד ממקומותיהם. כיום יש בתאילנד כחצי מיליון אנשי שבטים הרריים כאלה.

בפרוספקט מודפס של אחד הסיורים האלה נאמר שהשבטים הם פרימיטיביים מאחר ש"אינם יכולים למסור את גילם, כי אינם יודעים לספור יותר מעשר". טובה של אותו סיור גם אמר שאנשי השבט אוכלים לפעמים בני אדם. "זו המצאה של שיווק מודרני", אומר על כך ד"ר גרון מקקינון מן המכון למחקר שבטי. זו גם נבואה המגשימה את עצמה, כי אנשי השבטים, המודעים היטב לתועלת שתצמח להם אם ישווקו את עצמם כראוי, יוצרים את המציאות כדי שתתאים לציפיותיו של המטייל.

השלטונות מקבלים את חלקם

"שבט הררי עשוי להקים מאורה לעישון אופיום במקום שבו מעולם לא היתה מאורה כזו לאחר, זמן מה־ רגלים האנשים לסם והרגל נעשה להתמכרות. העבורות הללאה לדורות הצעירים יותר. השלטונות המקומיים עיים לאראות למצב. אבל הם אינם מתערבים, כי לדברי אחד מעובדי המחקר "הם מקבלים את חלקם".

משיחות עם מנהלי חברות של טיולים רגליים בצ'יינג מאי עולה, שמעדיפים את המסיירים להפש את השבטים שעליהם קטעו. "אני חייב לספר להם את מה שהם רוצים לשמוע", אמר אחד המנהלים. בסר־בויות אחרות טוענים שהמטיילים לא ייתקלו בכל קושי אם יעשנו. מאורות אופיום פרטיות מספקת סיכוי לעשות רווחים מהירים לבני שבטים המצויים כבר בקשיים כלכליים, לאחר השמדת יבול האופיום השנתי בידי הצבא. "אתה לא יכול להאשים את אנשי השבטים בזה", אומר אחד מן החוקרים. חוקרת אחרת שעבדה בכפר של מונג, שבו ביקרו אלפי תיירים, אומרת שראתה קבוצות גדולות של יפנים ששילמו כדי להתבונן באנשי שבטים מעשנים אופיום.

כמה מומחים מציעים שיותר לאנשי שבטים רבים יותר לנהל את התיירות אל כפריהם, אף שהם כר־דים שדבר זה עלול לגרום לבעיות קשות יותר. משום שלרוב אנשי השבטים אין אזרחות תאילנדית. מאן מציע שרשות התיירות של תאילנד תקיים סמינר על בעיית התיירות בשבטים ההרריים. יש צורך בחוקים שיקבעו במדויק את האזורים הפתוחים לטיולים, הוסיף. "זה יוכל לבנות בתי הארחה ול־מנוע מן התיירים לשוטט בכל מקום".

עברית ברדיו מוסקווה

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן

מדי יום, במשך 30 דקות, משדר רדיו מוסקווה תוכנית בשפה ה־עברית. התוכנית אינה משודרת בשמו של רדיו מוסקווה, כי אם הוות שם־כיסוי: " תחנת שלום וקידמה, מטעם ארגוני הציבור הסובייטיים". מהדורת החדשות ה־משודרת ב"שלום וקידמה" דומה מאוד מהמהדורות החדשות הרגילות של רדיו מוסקווה העורך מתיר לעצמו לכלול בה ידיעות שאינן מוכרות למאזין הסובייטי הממוצע.

די להזכיר את המקום הנרחב שהוקדש התוכנה לטיל הישראלי "יריחו" המאיים על גבולותיה הדרו־מיים של בריה"מ — ידיעה שהובאה לציטוט גם בעיתוני ישראל אך לא שודרה בחדשות הרגילות של רדיו מוסקווה. יש לפיכך להתייחס בבירה מופלגת של הידיעות ל"חדשות" המשודרות בתוכנית ה־עברית והראוי תמיד להשוותן לאמת מהמהדורות החדשות בשפה הרוסית של "בעורץ האנגלי, "יוולד מרויס". המשודר חדשות מדי שעה) כדי לגלות איזו ידיעה מכוונת במיוחד לאוזני המאזין הישראלי.

האשר לשפה העברית: קיימת הקפדה מרובה על ניסוח הידיעות בשידורים המיוקדים לחו"ל. בהתאם לפרסומים סובייטיים, משדר רדיו מוסקווה בשבעים ושש שפות זרות. על הרצון לדבר אל כל עם ומיעוט בשפתו יעיד, למשל, השידור אל המיעוט השוודי החי בפינלנד. במ־קריין המדבר שוודית בהגייה של יליד פינלנד. האל המאזינים ב־אוסטריה משודרים קריינים הדוברים גרמנית בניב האוסטרי.

"שלום וקידמה" משודרת בלשון עברית מביכה ומבוהבת. להלן לקט מקרי משלושת הימים 24־25־26 במרס 1988:

בקשר להתקוממות הנוער הפלש־תיני נאמר בשידור: "הבחורים ובח־ורות שנולדו בשנות ה־70". הקריין מבטיח כי "המרד הפלש־תינאי לא מנ"; ועל מדיניות ממשלת ישראל נאמר: "שמיר וחבריו עושים את מלוא הזימודים". אחת המלים החוזרות ונשנות היא "פרק". כאשר מדובר על מותנו של מדינות נאט"ו להאריך את מירוץ החימוש, כותב מגסה החדשות "רוש של הרצתת החימוש"... על ביצוע הפרסטרויקה במפעלי התעשייה נאמר: "מפעלים שנהפכים רווח" (במקום מפעלים רווחיים) ועל ההחלטה לבטל את הצנזורה על ספרים שנגנזו במשך עשרות שנים — "הוחלטה התלישה להעביר ספרים מקרנות סגורות לספריות פתוחות". מהתפקי אם מאזין שאינו יודע במה המדובר יבין משפט זה.

שיבוש לשון זכר ונקבה הוא כידוע מכה שגם צברים לוקים בה.

הקריין עושה מאמץ ניכר שלא לש־גות, אך נופל בפח כשהוא אומר "ששים ושני נינים". איש אש"ף שנלכד על־ידי המשטרה הובא למשפט "נידון למאסר עולמי". ושלטונות הכיבוש "החלו לעשות מונים למעצר". על המצב בשטחים נאמר: "יש מצב כללי בשטחים".

לבעלי שלילת רשיון נהיגה, לאנשי עסקים ולכל מטרה

נהג/ת יעמדו לרשותכם בכל מקום בהתאם לצורך

03-478318

יזום וקידום פרויקטים לשרותי יעול

هكذا من الاصل

صورة عن الأصل

על הכוונת

מדינת ישראל נגד הנהג

פרשת היחסים המעורה חילחלה אט אט אל תודעתי מאז שאחד מעורכי-הדין המתמחים במשפטי תעבורה מסר לי תצלום של תמרור חדש ושאל אותי "מה זה? את מבינה?" מאותו רגע עשיתי מאמצים ניכרים כדי לרדת לעומקן של כוונות משרד התחבורה לגבי אותו תמרור. אלא שאחר-כך הגיעה אלי תמונתו של עוד תמרור, ובאחרונה סופר לי כי לאוויר העולם בא במזל טוב חידוש בתמרור שלישי. תצלומי כל אחד מן התמרורים הללו וכללי ההתנהגות המתחייבים ממנו בכביש, הגיעו לידיעת כל שלושת הגורמים המכובדים: עורכי-הדין, המשטרה, בתי המשפט. מי שלא ראה שמץ מכל החומר המאלף והמחייב הזה הוא, כמובן, הנהג הישראלי.

מה קורה פה? כל המערכת האמורה להאשים את הנהג באי ציות לאותם תמרורים, מקבלת את המידע הרלוואנטי. אך הנהג, שאילו ידע את החוק — ותמרור הוא חוק לכל דבר — היה נמנע מלבוא לידי עימות עם המשטרה ובתי המשפט, וכנראה נמנע גם מתאונה פה ושם, אינו זכאי לדעת. מדוע? חוק או תקנה אינם נכנסים לתוקף אלא אם כן "פורסמו ברשומות". אלא ש"רשומות" אלה הם בדרך כלל ניירות שנכרכות לחוברות, המגיעות היישר למגירות. ואילו האזרח, לו אומרים כי "אי ידיעת החוק אינה פוטרת" — הוא חייב לדעת. אבל איך? דרך המשטרה, עורכי-הדין ובתי המשפט? האם על הנהג להיות קודם-כל נאשם כדי לדעת את החוק?

פניתי ללשכת דובר משרד התחבורה וביקשתי לקבל את החומר הנוגע ל"רחוב המשולב", שהוא אחד משלושת התמרורים החדשים. רק לאחר מאמצים שנמשכו כמה שבועות (כן, כמה שבועות) וזאת כאשר התמרור כבר הגיע לידיעתם של כל הגורמים האמורים) הצלחתי לקבל תצלום של התמרור, ללא ההסבר הכתוב המתלווה אליו.

תמרור זה הוא דוגמה טובה גם להיבט הבטיחותי. התמרור מגביל את הנהג למהירות של 25 קמ"ש, משום שמדובר ברחוב שהוא כמעט מדרחוב. אבל אם הנהג לא יקבל הדרכה מתאימה, כיצד יידע לשמור על החוק, אפילו הוא שומר-חוק מובהק?

דוגמה טובה לא פחות היא השימוש ברמזור ירוק מהבהב. בגלל ה"חוק" של התמרור הזה (כן, גם רמזור הוא תמרור) הוא הספיק להוליד גם אבסורד עסיסי. הסיפור של הירוק המהבהב החל אי-אז, כאשר אחד ממהנדסי התנועה הוליט כי פעולה זו של הרמזור יכולה להודיע לנהג, מבעוד מועד, כי הירוק מתחלף בצהוב-אדום. כוונה טובה מאוד, וחשוב לציין כי מגמתה דווקא תידוע הנהג במידע רלוונטי. אלא מה, איש לא חשב שיש להסביר לנהגים כיצד להתנהג. שהרי רק מעטים יודעים בדיוק בכמה הבהובים מדובר עד להתחלפות הרמזור. יתר על כן, חשוב לדעת, לצורך ההתנהגות הנאותה, באיזה מרחק אתה נמצא מן הרמזור ובאיזו מהירות אתה נוסע; זאת כדי שתוכל לחשב נכונה אם תספיק לעבור, ועל כן עליך להאיץ, או שלא תספיק, ואז עליך לבלום.

כאמור, במשך כל השנים הללו לא דאג איש לתדרע את הנהגים, לפחות לא את אלה שכבר היה בידם רשיון נהיגה, ואלה הרוב המכריע. לעומת זאת, נערכו סימפוזיונים רבים על הנושא בקרב מהנדסי התנועה. הם — היודעים — ליבנו את העניין לבן היטב, אבל רק בינם לבין עצמם. לנהג — לא כלום; לעומת זאת, היה מי שערך מחקר כדי לדעת אם הנהג הישראלי עושה שימוש נכון במידע הנמסר לו באמצעות ההבהוב. התברר, כי נהגים שונים הבינו בצורה שונה את המסר של הרמזור, וזו גם היתה אחת הסיבות לתאונות פנים-אחור — שכן הנהג הראשון הבין שעליו לבלום ואילו זה שאחריו הבין שעליו להאיץ ולעבור בצומת.

איש מהחוקרים לא העלה את הרעיון, שמא כל המחקר מתבסס על טעות מנוסחת, שהרי לא ניתן לקבל תוצאות אמינות ממחקר על נהגים שכלל לא הסבירו להם למה מכוון אותו הבהוב ברמזור?

בזמנו הדה בבני המסקה על התעבורה, כי חוקי התעבורה מנוסחים כך שיוכלו להאשים את הנהג. בכל שוה מקומם, עדיין לא העליתי או ברמיזתי הפרועה ביותר כי כל מערכת התידוע של הנהג בנויה כך, שחומר בסיסי הנוגע להתנהגות בכביש ואשר אי ידיעתו עלולה לגרום לתאונות, נותר נעלם מפני הנהג, בהליך שיטתי ועקיב במשך שנים. בתמימותי קיוויתי, כי המחדל יסודו בטעות, בבטלנות סתם. לכן ביקשתי לקבל מלשכת דובר משרד התחבורה, באופן שוטף, כל מידע המתייחס לתמרורים או לתקנות תעבורה שעל-פיהן צריך נהג לעשות מעשה או להימנע ממעשה. זאת, כדי להביא לידיעת הקוראים את אשר עליהם לדעת.

מאז הפניתי בקשה זו ללשכת הדובר הוכנס לפחות חידוש אחד בתחום התמרורים. נכון, נודע לי עליו מאחד מעורכי-הדין. ואילו מלשכת דובר משרד התחבורה — לא כלום. ועכשיו, ממש בימים אלה, ממתינה לנהג הישראלי הפתעה חדשה מכולן: נתיב צהוב לתחבורה ציבורית, שמותר יהיה גם לרכב פרטי להיכנס אליו. אבל לא כל רכב פרטי, אלא רק כזה שיסיע ארבעה נוסעים ויותר. "ניזור" של ממש. נבנה החידוש הזה יופעל בכביש חיפה, מצפון לדרום, בקטע שבין הרצליה לצומת גלילות — נתיב צהוב בכביש בין-עירוני. והקטע הזה ייפתח רשמית לתנועה המשולבת, ציבורית-פרטית, מיד לאחר פסח. זו לפחות תוכניתו של משרד התחבורה.

שאלה: כיצד יידע הנהג הישראלי כי מותר לו להיכנס לנתיב צהוב, לאחר שלימדו אותו כי נתיב כזה מיועד רק לרכב ציבורי? תשובת דובר משרד התחבורה: יהיה שילוט מתאים. מה יהיה גודל השלט? מה יהיה גודל האותיות? באיזה מקום יוצב השלט כך שהנהגים יוכלו להשתלב בתנועה בנתיב זה מבלי להידחק זה לתוך זה (מנהג רווח על כבישינו)? "כל זה לא חשוב בכלל" אומר מהנדס תנועה מן הבכירים בארץ. לדעתו, את ההסבר יש לתת לנהג בביתו, כשהוא יושב נינוח בכורסה. כשהוא מגיע לכביש ונדרש לקבל החלטות, עליו כבר לשלוט במידע הבסיסי ומעייניו צריכים להיות נתונים לנעשה בכביש, ולא לקריאת אותיות קטנות על שלטים.

האם מישהו מסביר לך, נהג ישראלי, כיצד תשתלב בנתיב הצהוב החדש? לא? חבל. משום שהמשטרה יודעת, והיא תאכוף. גם עורכי-הדין יודעים, ובתי המשפט. והכן, דע לך הנהג כי אתה גם משתתף בניסוי ועוד יעשו עליך מחקרים.

כאשר מדובר באופנוע

ללמוד לנהוג — מה זה?

אם תשאל אופנוען, מה צריכים לתת שעורי נהיגה על אופנוע לקבלת רשיון נהיגה, יאמר לך, מבלי להניד עפעף: להביא את התלמיד למיומנות נהיגה ברמה כזאת שיוכל לנהוג בבטחה בכל תנאי הכביש המצויים, לרבות מצבי סיכון מועדים ושכיחים בנהיגה היום-יומית. בתחקיר שעשה ירחון האופנוענים "מוטור", בעריכתם של שבים ורם לנדס, נמצא כי לימוד הנהיגה על אופנוע בישראל מכשיר את הלומד ל"תפעול" האופנוע בקו ישר עד מהירות 40 קמ"ש, פניות איטיות, ותרגילי שמיניות ויציבות המתאימים יותר לקרקס או לתחרויות טריאל. אין הם מוכנים להתמודדות עם הנעשה בכבישים, אין להם כלים להנהגה נבונה ואין הם מודעים לעניינים בטיחותיים ממדרגה ראשונה", כותבים המקצוענים שמקרב האופנוענים בישראל.

אנשי "מוטור" בדקו, לפי עדותם, את הנעשה בעשרות בתי-ספר לנהיגת אופנועים, שוחחו עם עשרות מורים ותלמידים, עברו את המבחן המעשי (מחדש), תהו על מסלול הכשרתם של הבוחנים, וכל זאת תוך הצגת שאלות כלליות ומקצועיות לכל קשת העוסקים בתחום. ממצאיהם הוליכו אותם למסקנה חד משמעית: ההכשרה הניתנת ללימוד נהיגת אופנוע בישראל היא "לימוד להתאבדות". ההכשרה הראשונית שמקבל התלמיד על האופנוע ניתנת בצורת תדריך האומר: האופנוע הוא כמכונית ועל כן על רוכב האופנוע לנסוע באמצע הנתיב ולתפוס את מקומה של מכונית רגילה. סיכון גבוה טוענים האופנוענים. הנחייה זו שגויה מיסודה, טוענים אנשי "מוטור", משום שבמרכז הנתיב יש שמן הנוזל ממנועי המכוניות וגורם להחלקת האופנוע, ועל כן אסור לרוכב האופנוע לנסוע במרכז הנתיב.

עוד דורשים מן התלמיד לעשות "שמיניות". התלמיד נדרש לעשות זאת בין שני קווים מצוירים על האספלט. הקרבה בין שני המקבילים המצוירים היא כזאת, שיש אופנועים שקוטר הסיבוב המינימלי שלהם מאפשר להם בדוחק לבצע את התרגיל הזה כנדרש. התרגיל נעשה במהירות אפס, כמחצית זמן הלימוד מוקדשת לתרגיל זה. רבי בותן גרמן אומר ב"מוטור", כי מטרת התרגיל היא סינון הראשוני של אלה שאין להם שליטה בכלי. אנשי "מוטור" מבטלים זאת כתירוץ לא רלוונטי. לדבריהם, לתרגילי שווי המשקל האלה אין כל קשר למה שעתיד לקרות לרוכב האופנוע בכביש. יתר על כן, אופנוען מנוסה ומיומן יכול להיכשל בסוג זה של תרגילים, שהם יפים לקרקס או לתחרויות טריאל, אבל מסוכנים על הכביש העמוס מכוניות.

מסקנת "מוטור" היא, שתלמידים עם כישורים פוטנציאליים מעולים לרכיבה על אופנוע בכביש נכשלים מחוסר "כישורי קרקס", ואלה שמצליחים ב"שמיניות", אין ביטחון כי כולת נהיגתם בכביש.

היגוי הפוך

רמת התייחסות דומה יש כלפי ההנהגה האיטית, במהירות ממוצעת של שלושה קמ"ש, הנדרשת מלומד הנהיגה, או מתרגילי הסלאלום שהוא נדרש לבצע. "כל זה טוב אולי לשלבים הראשונים של לימוד הרכיבה, וזו לא. היה אפשר להשתמש בקטע זה ללימוד היגוי ההפוך, אבל נראה שזו כבר דרישה מוגזמת", כותבים מומחי "מוטור".

מה זה "היגוי הפוך" באופנוע? עורכי התחקיר לא התעצלו והדגימו את "הדבר הזה" למורי הנהיגה. "אף אחד מתוך עשרות מורי הנהיגה שריאיינו אתם לא הבין מהו היגוי הפוך. אף אחד. מהם לא האמין לנו, וכל המורים שהדגמנו להם את ההיגוי ההפוך עמדו פעורי פה מול הפלא", כותבים האופנוענים. לדבריהם, ההיגוי ההפוך הוא אמצעי שליטה ראשון במעלה על הכביש, ומי שלא מכיר שיטה זו לא יהיה מסוגל להגיב ולשנות את כיוון תנועת האופנוע בזמן חירום.

לבד מאי-ידיעה ברובד ביצועי נהיגה בעלי היבט בטיחותי ממדרגה ראשונה, מצאו תחקירני "מוטור" אצל מורי הנהיגה תסמונת סיכון נוספת: טכניקות נהיגה בעלות היבט בטיחותי חשוב שהם אמנם יודעים, אבל אינם מלמדים. ומדוע? כי זה מיועד רק למקצוענים. זאת היתה טענתו של אחד ממורי הנהיגה שהתבקש להשיב, מדוע אינו מלמד את השימוש בבלם קדמי. מורה אחר הודה כי זה 22 שנים הוא מלמד בדיוק באותה דרך. כשנשאל אם לא השתנה מאז משהו באופנועים, המחייב גם שינויים בהדרכה המעשית, השיב אותו מורה ל"מוטור": "לאו למה לשנות? מה השתנה?"

אופנועני "מוטור" טוענים, כי באופנועים הבלם הקדמי הוא החשוב. "לא לחינם מציידים היצרנים את האופנועים שלהם בשני דיסקים עוקים מלפנים לעומת מעצור קטן וחלש מאחור. מרחקי הבלימה של האופנוע מתקצרים בחצי כשבולמים כראוי בבלם הקדמי", הם כותבים. היו מורי נהיגה שטענו, כי הבלם הקדמי קשה לשליטה, וכי השימוש בו במהירויות נמוכות יגרום נפילה. האופנוענים עורכי התחקיר טוענים, כי הבלם הקדמי הוא שיציל את רוכב האופנוע ממצבי דחק, ואילו מורה נהיגה המבוהל מאמצעי בטיחותי זה — אשר אמנם יש לדעת כיצד להפעילו ומתי — אינו מסוגל לחנך דור של רוכבי אופנועים מודרניים ואינו ראוי ללמד נהיגה.

מה נדרש ממורה

האופנוענים טוענים כי נושאים בעלי חשיבות בטיחותית ממדרגה ראשונה אינם נלמדים כלל. הוא הדין בנסיעה באורות מלאים ביום, ובזיהוי מצבי סיכון בכביש, כמו רכב הבא ממול ופונה שמאלה. אף אין לומדים כיצד לחמוק ממכשולים, ודאי שאין מתרגלים זאת. גם אין לומדים להכיר את המכללים הבטיחותיים כגון: מסבי ציר ההיגוי, בולמי הזעזועים, הצמיגים, איזון הגלגלים, ולא כל שכן, אין לומדים לבדוק אותם. על רקע מחדלים אלה, כיצד אפשר להתבונן לקשר בין לימוד הנהיגה לבין תאונות הדרכים? שואלים מומחי "מוטור".

לטענתם, היה אפשר לאלץ את מורי הנהיגה לשפר את עבודתם בכל התחומים האלה, אילו בוחני הנהיגה היו תובעים מהנבחנים מיומנות באותם תחומי נהיגה. אלא שכדי להיות בוחן נהיגה, הם מספרים בתחקיר, על המועמד להיות בעל ותק של כמה שנים כבוחן נהיגה ובוגר 12 שנות לימוד, וזו לא. מה עושה את הבוחן למוסמך יותר מכל רוכב ותיק אחר? הכשרה בשיטת ההנבחות המבוססת חודש אחרי הכשרה זאת הוא מקבל אצל בוחן אחר, כשהוא נלווה אליו לעבודתו.

"להבדיל ממורי הנהיגה, הנוגשים את האופנוע מדי יום ביומו, יודעים רוב הבוחנים אך בקושי לרכוב על אופנועים, ולרובם ניסיון אפסי ברכיבה", טוענים תחקירני "מוטור". לדבריהם, בוחני הנהיגה הם אמנם בעלי ניסיון של 20 ואף 30 שנה. "אנחנו והם מדברים בשפה שונה, חיים בעולם אחר", מסכמים אופנועני "מוטור".

משרד התחבורה התבקש להגיב על טענות קשות אלו לפני כארבעה שבועות. לבסוף, ורק לאחר הפצרות חוזרות ונשנות, נמסרה תגובה שכללה את ההגדרות לארבע דרגות הנהיגה על אופנוע. לאחר שהובהר לדובר כי התגובה אינה משיבה לגוף הטענות, אמר: "במבחן המעשי נבדקת יכולת נהג האופנוע לשלוט על כלי הרכב תוך כדי ביצוע שמיניות במבחן המעשי. נבדקת נסיעתו בדרך תוך השתלבות בתנועה, ובמבחן המידע במבחן העיוני של משרד הרישוי".

כאשר הובהר לדובר כי הביקורת הקשה מוטחת נגד אופן ביצוע "הבדיקה" באותו מבחן, ולא על עצם הבדיקה, וכן על הוראת הרכיבה, אמר הדובר, כי "זה כל מה שיש לי לומר".

פולקסווגן בהמצאה פרטית

להדגמת התחכומות של יאן מרווה, בעל מוסך לתיקוני פח מן העיר אפינגטון בדרום אפריקה, לחלק מכוניות מסוג גולף וג'טה שניזוקו בתאונות, הפליאה את נציגי פולקסווגן בדרום אפריקה. אלא שמרווה לא הותיר אותם בתמהונם זמן רב: כעבור חודשיים הוא הופיע במשרדים המרכזיים של החברה כשהוא מציג את יצירתו המקורית ארוכת-המכונית. שלה קרא "התחש", כשם הכלב הארוך והנמוך אשר בלשון עממית נקרא "נקניק".

ה"תחש" היא הפולקסווגן הפרטית הארוכה בעולם. היא בעלת שמונה דלתות. המספר הזה של נוסעים יכולים לנסוע בה ברווחה. היא מצוידת בכל אבזרי המותרות, ובכלל זה מערכת סטריאו משוכללת, מזגן אוויר ושני גגות שמש לאוורור טבעי.

החזית של "התחש" בנויה מפולקסווגן ג'טה ואילו ירכתיה לקוחות מן הגולף. כל חלקיה מקוריים, פרט לשתי דלתות צרות יותר, שאותן בנה מרווה משתי דלתות סטנדרטיות. "אוטופרס", בהבהרתו לענייני רכב של חברת פולקסווגן, המדווח על הייצור, מציין כי מנוע ה"תחש" מפיק 95 כ"ס עם צריכת דלק של 18.8 ק"מ לליטר. "הבעיה היחידה שמעוררת מכוניתו של מרווה היא תרעומות של נהגים, על שהיא תופסת שני מקומות חניה", כותב "אוטופרס".

ניסוי חדשני או קטסטרופה

לבאים לתל-אביב מצפון בשעות הבוקר נפתחה באחרונה התקווה הגדולה: מע"ץ סיימה סוף סוף לסלול את הנתיב השלישי. אמנם כל הבעיה מסתכמת בקטע שבין צומת הרצליה לצומת גלילות, אבל גם זו רווחה, ואפשר לנסוע. אלא היה הציפיות, אלא שבמשרד התחבורה חשבו אחרת. להם יש מדיניות העדפה של התחבורה ציבורית. ו' החלט כי הנתיב יופקע לתחבורה ציבורית. וכבר, ייפתח הקטע הזה רשמית לתנועה — אם לא יהיו הפתעות של הרגע האחרון — לאחר הפסח.

מספר כלי הרכב הציבוריים הנוסעים באותו קטע, קרי: אוטובוסים ומוניות, אינו מצדיק הקצאתו לתחבורה ציבורית, ולכך יש קריטריונים מקצועיים מובהקים. אך מי יכול לצאת נגד מדיניות, שכל-כולה לטובת הבטיחות? שהרי פחות רכב על הכביש — יותר בטיחות.

לא מדויק, לא כאשר לקטע הנסיעה הזה. למעשה, הרחבת כביש חיפה לשלושה נתיבים היתה צריכה להיעשות לפני עשר שנים. מהנדסי מע"ץ התריעו כבר אז כי כמות הרכב הצפויה בציר זה מצריכה נתיב שלישי. באותם ימים אמרו, אז מה? אלא שבינתיים נושאים המפקחים מסר אלקטוראלי — הם היו להוכיבי הפוליטיקאים והעניינים הלכו לזה.

הנתיב השלישי בקטע, בכל אחד מן המסלולים (בימים הקרובים יוולד בסלילת הנתיב השלישי גם מדרום לצפון), יעזור עתה, כעשר שנים מאז תכנונו, רק להעלאת מהירות הנסיעה מחמישה עד עשרה קמ"ש בממוצע בשעות העומס, לכ-15 קמ"ש, אם יוקצה הקטע לכלל עם ישראל. אבל, כאמור, משרד התחבורה החליט אחרת.

מדובר בקטע מיוחד במינו. התכנית המקורית היתה לסלול את תוספת הנתיבים בתיאום עם עיריית תל-אביב, אשר המשך כביש חיפה מצומת גלילות נכנס לתחום שיפוטה. זאת משום שהרחבת הכביש בקטע זה בלבד, בעוד מצומת גלילות עד צומת איינשטיין בתל-אביב יש שני נתיבים בלבד, לא תפתור כמעט דבר ורק תרחיק את הבעיה בכמה קילומטרים. אלא שעיריית תל-אביב לא הצטרפה לבבצע. שלמה פלדמן, מהנדס התנועה של העירייה, שאל את מהנדס מע"ץ, בכינוס בטיחות מטעם יבואני וולבו שנערך בשבוע שעבר, מדוע "לא הודיעו על כך לעירייה" מזה. במדור זה, לפני כשנה וחצי, נכתב על התוכנית בפרוטרוט!

היום נותרה ההרחבה מנותקת מהמשכה, כעובר מחוץ לרחם. ובכוח, ככל הנראה, הוחלט במשרד התחבורה להכניסו למסגרת ניסוי. מאחר שמבחינה הנדסית אין הצדקה להקצאת נתיב מיוחד לתחבורה ציבורית בהיקפה הנוכחי, ואילו קצב הנסיעה של התחבורה הפרטית גורם מדי יום לאובדן עשרות אלפי ימי עבודה, החליטו במשרד התחבורה להתפשר ולאפשר לרכב פרטי המסיע ארבעה נוסעים ומעלה, לנסוע בנת"צ (נתיב תחבורה ציבורית).

דובר מע"ץ אישר כי במע"ץ "קיימת אופוזיציה חזקה לנת"צ בקטע זה, בתנאים הקיימים שם היום". הרקע לאופוזיציה החזקה, המקצועית, הוא ההיבט הבטיחותי: כי מה קורה שם, למעשה? בשני נתיבים ייסעו מכוניות פרטיות, בשעות העומס, עקב בצד אגודל. מימין, בנת"צ, יטוסו האוטובוסים, במהירות של 80—90 קמ"ש. לכל מהנדס תנועה מתחיל ידוע כי פערים גדולים במהירויות בין כלי רכב סמוכים הם גורם מכריע לתאונות.

וזה לא הכל. שהרי לרכב פרטי יותר להשתלב בנת"צ. כיצד ומתי יבחין הנהג בשילוט והאם יפרשו נכונה ויבצע את ההשתלבות כיאות, זו בעיה בפני עצמה (ראה "על הכוונת" במדור זה). על כך יש להוסיף את האוטובוסים, אשר יבקשו להשתלב בנתיבים הכלליים. הם עלולים לעשות כן בעיקר במקומות שבהם יש תחנות אוטובוס, וכאלה יש כמה, לאורך הקטע. אמנם, יש מפרצי חניה. אבל רבים מנהגי האוטובוסים אינם אוהבים להתאמץ ולהיכנס לאותם מפרצים. וגם אלה הנוטים להשתלב במפרצי החניה לא תמיד מסוגלים לעשות זאת, משום שהללו תפוסים על-ידי אוטובוסים אחרים. אזי יבקשו האוטובוסים החולפים לחזור אל נתיבי הנסיעה הכלליים, כדי שלא להיעצר בנת"צ. וכאן שוב הגענו לבעיית ההתחככות בין רכב אטי למהיר, התורמת לתאונות.

ולבסוף, בעיית ההיפלטות בצומת גלילות. מה יקרה לכל הרכב הציבורי שזכה להגיע מהר לצומת? אנשי האופוזיציה במע"ץ טוענים כי בצומת יצטרכו כלי הרכב משלושת הנתיבים למצוא דרכם לתוך שני נתיבים. ייתכן שלמען כלי הרכב הנוסעים בנת"צ יפרצו נתיב אחד. מה יקרה לכלי הרכב הפרטיים בשני הנתיבים הכלליים? האם יתחככו זה בזה תוך ניסיון נואש לעבור בנתיב האחר שנותר? במה כל זה ייטיב עם עם ישראל בדרכיו? כך שואלים אלה הטוענים כי מוטב להיות העשייה למען התחבורה הציבורית (שאותה לא ישפרו, בינתיים), יותר תאונות.

ממשרד התחבורה, שהתבקש להגיב על הביקורת, נמסר כי "קטע זה מהרצליה עד גלילות הוא קטע נוסף, והוא חלק מתכנון כולל לסלול נתיב בלעדי לתחבורה ציבורית מהרצליה ועד לתחנה המרכזית בתל-אביב". לשאלתי מה על כל התופעות הצפויות שתוארו לעיל, עד שיסתיים אותו "תכנון כולל עד לתחנה המרכזית בתל-אביב", נמסר מלשכת הדובר, כי "בפרק הזמן שעד להשלמת הסלילה תהיה השתלבות של הרכב הציבורי בנתיבים הכלליים על-פי שילוט מתאים". האם יש בכוחו של "שילוט מתאים" למנוע תאונות? "בנתיב זה, בין הרצליה לצומת גלילות, ייערך ניסוי חדשני בארץ, לפיו יותר לכל רכב שבו ארבעה נוסעים ומעלה לנסוע בנתיב המיועד לתחבורה ציבורית והמשטרה תאכוף את הסדר", נמסר מלשכת הדובר.

וזה, תהיה משטרה. יהיה ניסוי. מרשמים בדוקים נגד תאונות.

באחרונה מעדיפים גיר ידני

הרוב המוחלט של רוכשי מכוניות פרטיות מעדיף אותן כשהן בעלות תיבת הילוכים ידנית, בעוד שמיעוט מבוטל מבקש את מכוניתו עם תיבת הילוכים אוטומטית. כך עולה מנתוני הייצור לשנת 1987 של שני יצרני הרכב פולקסוואגן ואודי.

מכלל הייצור של אודי בשנת 1987 — 387,046 מכוניות — 13.8% בלבד מהן היו מצוידות בתיבת הילוכים אוטומטית. לפי הדגמים מתקבלת החלוקה באחוזים בין ידני לאוטומטי כך:

אודי 80:	ידני — 91.8%	אוטומטי — 9.2%
אודי 90:	ידני — 8674%	אוטומטי — 13.6%
אודי קופה:	ידני — 85.0%	אוטומטי — 15.0%
אודי 100:	ידני — 76.2%	אוטומטי — 23.8%
אודי 100 אוואנט:	ידני — 81.3%	אוטומטי — 18.7%
אודי 200	ידני — 22.8%	אוטומטי — 77.2%

מכלל דגמי גולף, ג'טה ופאסאט של פולקסווגן, אשר נמכרו בשוק הגרמני בשנת 1987, היה אחוז המכוניות בעלות תיבת הילוכים הידנית 95 והדגם "האוטומטי" ביותר היה ג'טה, אשר 9.8% מלקוחותיו העדיפו אותו עם תיבת הילוכים אוטומטית. 94.6% מלקוחות הגולף רכשו אותו עם תיבת הילוכים ידנית ו-94.5% מרוכשי הפאסאט העדיפו ביד.

הסיבות להעדפה הברורה של תיבת הילוכים ידנית על-ידי הנהג האירופי ידועות זה מכבר: שליטה מלאה יותר במכונית, אפשרות להפקת ביצועים ספורטיביים יותר מן הרכב ובעיקר בתאוצות וכן חיסכון מסוים בדלק, שניתן להשיגו על-ידי השליטה במעבר שקול יותר מהילוך להילוך.

העדפה ברורה זו של הנהג האירופי גורמת לכך שיצרני הרכב האירופי — ובעיקר הגרמנים — משקיעים מאמץ גדול יותר בפיתוח ושכלול תיבות הילוכים ידניות.

תובלה בתערוכה

תערוכה בין-לאומית לתובלה ו-שינוע, מן הגדולות ביותר, נפתחה השבוע בבנייני התערוכה ותשתרע על שטח של כ-10,000 מ"ר.

בתערוכה ישתתפו כ-85 חברות שיציגו חידושים בתחומי התובלה הימית, האווירית, היבשתית, שילוח בין-לאומי, משאיות, מלגזות, עזרים לתכנון תנועה ועוד. במקביל יתקיים הכנס השנתי להנדסת רכב כבד, במרכזו יום עיון בנושא חידושים טכנולוגיים בשינוע, מטעם לשכת המהנדסים.

חברת "פולוקובסקי בע"מ", יבואנית של מוצרי חברת סיינטורניק" הבינית, תציג חידוש בתחום שילוט מושב הטוען אותיות לשלטים ב-20 מגמות כתב שונים בשפות עברית, אנגלית וערבית.

המוטבע החדש (בשילוב טורק) מחליף את דגם המשי הקיים, שבו נעשה חיתוך ידני של אותיות. הוא מאפשר חיתוך מדויק, נקי, אחיד ובעל גון צבע זהה וחוסך זמן עבודה רב. הלקוח יכול לראות על הצג את הסקיצה של המוצר המוגמר בצבעים ולשנותה מייד לפי רצונו.

בתערוכה יוצג גם קטנוע ישראלי חדש: "סופר סטארט" (SUPER START) — מכשיר להתנעת רכב שהותר בעיות במערכת ההצתה.

את ה"סופר סטארט" תציג חברת "אלפא רעיונות", המפתחת והיצרנית של המכשיר. החדש הפועל בכוח חשמלי ומשמש כמערכת הנעה חליפית הפותרת בעיות כגון מנוע מוצף-בדלק, מערכת הצתה רטובה, פלגים או פלטינות שבורים, מצבר חלש ועוד. יתרונו של המכשיר הוא בפשטותו. הוא קומפקטי, קל (עשוי פלסטיק), נוח להפעלה (כל אחד יוכל להפעילו בקלות ע"י חיבור פשוט של שני חוטים למצבר ללא צורך בידע טכני. הוא מאפשר נסיעה רצופה של 250 קמ"ש מבלי להיתקע.

המחיר: 100 ש"ח + מע"מ.

חברת ה"תבוף", המתמחה בייצור מכולות להובלת אבקות, גזים ונוזלים, מציגה בתערוכה חידוש בתחום ההובלה בארץ, ייצור ישראלי בלעדי של מכולות המשמשות להובלת נוזלים שונים כגון: דלקים, ביטומנים, שמנים, מים, יינות, חלב וכדומה. (עד היום כל המכולות להובלת נוזלים המשמשות בשימוש בארץ היו מיובאות מחו"ל).

רכבים מתוצרת רודג', שהיו פופולריים בשנות ה-50'60', חוזרים לארץ לאחר 30 שנה בעיצוב חדשני, ויוצגו בתערוכת "תובלה ושינוע 88". חברת "כ.ב. משאיות ומרכבים בע"מ", יבואנית של חברת רודג' אנגליה, המתמחה ברכבים מסחריים ומשאיות מ-3.5 עד 7.5 טון משווקת רכבים אלה, המצויידים במנועי דיזל פרקינס מהטובים בעולם ומצטיינים בעיצוב מרשים ונוח לנהיגה.

חלק גדול מהמודלים (עד 4.5 טון) אינו מצריך רישיון ג' כמקובל במשאיות, אלא רישיון ב' בלבד, דבר המאפשר למגוון רחב יותר של אנשים להשתמש ברכב. המנוף הגדול ביותר בארץ להרכבה על גבי משאיות יוצג אף הוא בתערוכה.

המנוף שמשקלו 62 טון הינו בעל כושר הרמה גבוה ומשקל עצמי נמוך והוא יוצג בתערוכה על ידי חברת "הירקו תעשיות בע"מ", היבואנית הבלעדית של חברת "אטר", המתמחה במנופים להרכבה על גבי משאיות ואוניות. חברת "טורקנוע", יבואנית של חברת "קושמן" ארה"ב, המתמחה ברכבים חשמליים, תציג בתערוכה את הרכבים המונעים על ידי מצברי רכב. הרכבים הקטנים שקטים להפליא, אינם פולטים עשן, נוחים וזולים לטיפול ואחזקה ובעלי יכולת תמרון במקומות צרים ודחוקים.

הרכבים אלה שקיבלו רישיון לנוע במקומות גדורים ומתוחמים (כמו מושבים, קיבוצים, מפעלי תעשיה שאסורה אליהם הכניסה עם רכב פולט עשן וכדומה), יעילים במיוחד ככלי תחבורה ושרות לקשישים, נכים, לאנשי שירות ותחזוקה וניתן למצאם אף בבתי החולים (בשל גודלם הקטן ניתן להיכנס אתם למעליות), במגרשי הטניס, הגולף ובשורה התעשה.

התערוכה תינעל ב-28 במארס.

רכב חשמלי מתוצרת קושמן

צ'מפיון מוטורספורט — מחוץ למירוץ

צ'מפיון מוטורס, יבואנית פולקסווגן-אאודי בישראל, החליטה להשעות את השתתפות קבוצת המירוצים שלה, צ'מפיון מוטורספורט, באליפות הראלי קרוס 1988. כך מסר מנכ"ל החברה ישראל (איציק) צ'ציק.

"חוסר הוראות ברבר קיומה של אליפות מסודרת ב-1988 מנע מאתנו להכין את מכוניות והנהגים לקראת העונה החדשה", הסביר צ'ציק את ההחלטה. "אין באפשרותנו להכין מכוניות למירוץ תוך התראה בת שבועיים-שלושה ולהשתתף באירוע, שהחלטה על קיומו נפלה כה סמוך למועד ההתרחשות".

קבוצת צ'מפיון מוטורספורט הוקמה ב-4 שנות מירוצים באשקלון והייתה במשך חלק ניכר מתקופה זו הקבוצה היחידה שמומנה במלואה על-ידי יבואן רכב. מלבד השקעת הקבוצה, שכללה בשיאה שש מכוניות, שהשתתפו בכל קטגוריות הנפח, סייעה צ'מפיון מוטורספורט לנהגים פרטיים, שהתחרו על דגמי פולקסווגן ואאודי.

בשלוש שנות השיא זכו הקבוצה 4 תארי אליפות: רם לבנת (1985), אלון קידר וחיים רוזה (1986), אלון קידר (1987). מלבד הישגים אלה הביאה השתתפות הקבוצה לעלייה ניכרת במספר דגמי פולקסווגן שהתחרו במירוצים ושומנו על-ידי נהגים פרטיים, ואשר אף הם זכו להישגים נכבדים.

יחד עם ההשעיה, שאינה מהווה פרישה סופית מהשתתפות במירוצים אלא המתנה עד להבהרות עתידות, הודיע צ'ציק כי צ'מפיון מוטורס ימשיך לתמוך בנהגי הקבוצה בהשתתפות במירוצים כנהגים פרטיים. כך, למשל, יוכל אלון קידר להתחרות בפולו של צ'מפיון מוטורספורט כנהג פרטי ובמשך הו ליבון בגולף.

במרוצים

אלופת הראלי באירופה

"סוזי קוואטרו", הלא היא סוזן (סוזי) קוטולינסקי, הוכרזה כאלופת אירופה למרוצי ראלי למכוניות. השבירית בת ה-27, התחרתה במסגרת אליפות מרוצי הראלי של גרמניה, כשהיא נוהגת במכונית מדגם אאודי 200 קוואטרו, וזכתה בסגנות האליפות. כאשר סוכמו ניצחונותיה התברר, כי ניצחה באותם מרוצים, שהעניקו ניקוד לנהגים במסגרת אליפות אירופה למרוצי ראלי. לפיכך, זכתה בתואר. מן הראוי לציין כי מרוצי המכוניות הם המקצוע הספורטיבי היחיד, שבו מתחרים נשים וגברים זה בזה, ללא חלוקה לקבוצות על-פי המין.

סוזי היא בתו של נהג המרוצים הידוע, פרדי קוטולינסקי. היא החלה ללכת בעקבות אביה, לאחר שסיימה את בית-הספר התיכון, אולם כאשר עמדה לרכוש מכונית לקראת מירוץ-הראלי הראשון בחייה, סירב האב להלוות לה את סכום הכסף שביקשה. רק לאחר שראה את המכונית שבה רצתה — נעתר לה. "לעולם אל תהיי נהגת מירוצים", אמר, ופתח את הארנק.

ניצחונותיה ודמותה המיוחדת על מסלול המרוצים המפרך של הראלי הביאו לה הצעות להשתתף כנהגת מקצועית במירוצי ראלי ביבשת אירופה. בעונת 1987 הוצע לה לנהוג על אאודי 200 קוואטרו. סוזי נענתה בשמחה. אביה השיג, בזכות קשריו, מממנים (ספונסרים) רבים וסוזי היתה ל"סוזי קוואטרו" — המנצחת.

בצד השתתפות מוצלחת במרוצי מכוניות, עובדת סוזי במועצה הלאומית למניעת תאונות של שוודיה. היא סובבת בין בתי-הספר בכל המדינה ומרצה על הסכנה שבשתיית אלכוהול לפני נהיגה. "אם אתם רוצים לנהוג מהר כמוני", היא אומרת לבני הנוער, "בואו אתי למסלול המירוצים. זה המקום המתאים".

אגב, לאאודי יש נסיון מוצלח בשילוב נשים בתחרויות הראלי. מישל מוטון עדיין זכורה לטוב על ניצחונותיה הרבים במסגרת אליפות הראלי העולמית.

סוזן קוטולינסקי, אלופת אירופה למרוצי ראלי למכוניות.

יש חדש תחת ישן בביטוח

מאת יהודית קנולר

"העיקרון הוא שהמבוטח לא יקבל מהביטוח משהו טוב יותר או טוב פחות ממה שהיה לו קודם. אם דלת מכוניתו משנת 1983 נפגעה, אין פגם בכך שהמוסך יורכיב לו דלת משומשת מאותה שנה כשהיא במצב טוב" — צוטט באחרונה, במדור זה, נציג של אחת מחברות הביטוח הגדולות.

חיים סלמור, יועץ ביטוחי, חולק על קביעה זו, וקבע שהעיקרון הביטוחי המצוטט לעיל אינו קדוש, והעובדה היא שבביטוחי דירות נוהגים "חדש" תמורת "ישן" וזו רק שאלה של סוג הפוליסה וגובה הפרמיה. יתרה מזאת, לדבריו, לפי פרשנות של הפוליסה התיקנית, בניגוד למצוטט לעיל, יש ויש פגם בהתקנת דלת משומשת.

נעזרנו איפוא במר סלמור בסבך הפרשנות של סעיפי הפוליסה של חברת "שמיר" מקבוצת "הסנה". בפרק 1 בסעיף ד' מצאנו לאמור: "החברה תוכל על פי שיקול דעתה, לבחור בין דרכי הפיצוי הבאות: תשלום ערך הנזק או האובדן במזומן, תיקון הרכב, החלפתו..." סעיף ה' מוסיף כי "תגמולי הביטוח שיגיעו למבוטח לפי פרק זה (ביטוח מקיף) ישולמו לפי שווי האובדן או הנזק לרכב ביום קרות התאונה".

השאלה המתבקשת כמובן, היא מהו שיפור "שווי" זה? בסעיף ה' המדבר על נזק חלקי, מצאנו בתת סעיף כ': "בחרה החברה לשלם לך המבוטח את ערך הנזק או האובדן במזומן — יחושב הסכום לתשלום כך, שעבור רכב שגילו עד 9 שנים, ישולם הנזק לפי ערכו של חלק דומה לזה שאבד או ניזוק, ללא ניכוי הבלאי (הדגשה שלי - י.ק.).

עד כאן הדברים ידועים. פרשנותו של סלמור מתייחסת לאפשרות של תיקון הרכב על פי הסדר המוסכים. לדעתו, לא ייתכן ליצור שני סוגי מבוטחים, ללא התראה מראש, לפי שרירות לבן של חברות הביטוח, כאשר מי שמקבל את הפיצוי במזומן מקבלו ללא בלאי, ואילו מי שמתקן את רכבו במוסך, ניתן לתת לו חלקים בלויים, למרות שהרכב צעיר מ-9 שנים.

עוד טענה מעניינת יש לסלמור. סעיף ד' הנותן לחברה את הברירה, לפי שיקול דעתה, לתקן את הרכב, אינו מיושם למעשה באמצעות הסדר המוסכים. סלמור מבסס את עמדתו על הטופס שעליו חותם המבוטח במוסך, אליו הופנה על ידי חברת הביטוח. המבוטח יכול לבחור במוסך מתוך רשימה של מוסכים. על טופס ההפנייה הכולל את רשימת המוסכים כתוב: "הריני לאשר בזאת כי עם העברת הסכום על ידכם למוסך, אין לי ולא תהיינה לי, כלפי חברת הביטוח, כל תביעות או טענות מכל סוג."

סלמור רואה בפעולה זו של העברת כסף למוסך כאילו היא הברה בזכות המבוטח לקבלת דמי הביטוח בלבד. והיינו, בעצם מדובר בתשלום הנזק במזומן, בדיוק כמו בחלופה האחרת, ואזי אין לנכות בלאי לרכב שגילו עד 9 שנים. המוסכים עצמם אינם מאשרים מהסדר זה והמבוטחים עצמם ניזוקים ממנו.

להלן סיפור מהחיים: ריכבה של ד.ל. מחיפה, ניזוק בתאונת דרכים. היא הופנתה על ידי חברת הביטוח למוסך, שתיקן לה את פגיעות הפחחות. רק בשלב שניסתה למכור את הרכב, לאחר תקופה ארוכה, התברר לה בבדיקה שעשו הקונים כי ציר הרכב ניזוק ולא תוקן. איש שיתנו אינו מוכן להכנס לפרשנות משפטית, אך לנו קשה להמנע מהערכה, שלוא התקבלה הפרשנות לפיה על חברת הביטוח לדאוג לתיקון הרכב ולא לפעול רק כמתווכת, לא היתה יכולה להשתחרר מאחריותה גם לנושא הבלאי המוסף לאחר תאונה.

יורחב צומת בית-דגן

מע"ץ תחל בעבודות לשיפור והרחבה של צומת בית-דגן. הצומת יפוצל לשלושה צמתים, המחוברים ביניהם ב"גל ירוק", ולצומת יתווספו נתיבי נסיעה.

לדברי מנהל אגף הכבישים במע"ץ, אינג' ט. שגירה, עבודות ההרחבה יגדילו בשיעור ניכר את קיבולת הצומת ויחסלו כמעט לגמרי את הפקקים התורים הארוכים בשעות העומס.

יותר מ-2 מיליון ש"ח יושקעו בשיפור ורימזור מחדש של הצומת, שדרכו עוברת תנועה של כ-80 כלי-רכב ביום. כמו כן תחל מע"ץ השנה בסלילת מסלול שני בכביש בית-דגן—מחלף שפירים, שהוגדר בשעתו כ"כביש ארוס".

שמיר באמריקה: הניצחון שלא היה

מאת מייקל לרנר

הכותב הוא עורך כתב העת היהודי "תיקון", המופיע ב־קליפורניה

העיתונות הישראלית נפלה בפח שטמנו לה עוזרי שמיר מפני שלא טרחה לבדוק איפה באמת עומדים יהודי אמריקה • המוני צעירים מנתקים את עצמם מן העולם היהודי לאחר שאומרים להם שאי הסכמה היא בגידה

שמיר וקיסינג'ר בעת ביקורו האחרון בארה"ב

אוקלנד, קליפורניה

הטענה שיהודי ארה"ב אינם מתנגדים עוד למדיניותו של יצחק שמיר היא אשליה, שנוצרה קודם כל על ידי התקשורת הישראלית. ישראלים אוהבים להתלונן על התקשורת הבינ־לאומית, המציירת תמונה מעוותת של מה שמתרחש בגדה המערבית. באותה שעה, העי־תונות הישראלית עצמה מטעה את קוראיה להאמין, שראש הממשלה שמיר השיג ניצחון גדול בביקורו בארה"ב, והעלימה באורח פלא ה־התנגדות העמוקה למדיניות ישראל.

כמובן, מתכנני הביקור הקפידו להפגיש את שמיר עם היסודות הנ־אמנים ביותר בקהילה היהודית: אנשים שאפשר לסמוך על תמיכתם האוטומאטית, או לפחות על שי־תיקתם. העיתונות הישראלית נפלה לחלוטין בפח הזה. במקום לנסות ולהגיע אל אין סוף יהודים אמריקאים, המבקרים את שמיר בפומבי, התגודדו כלי התקשורת הישראלים סביב שמיר, ורק לעתים רחוקות טרחו להתבונן אל מתחת לקליפה החיצונית.

הנה למשל ה"ניצחון" שקצר שמיר בפגישתו עם המנהיגות הצעי־רה של המגבית היהודית המאוחדת. שלושת אלפים אנשים צעירים קיבלו אותו בתשואות ורעשות, והרי־עו בהתלהבות לדבריו. עיתונאים ישראלים התקשו ליישב את המעמד הזה עם מה ששמעו על ביקור גובר של יהודי אמריקה כלפי מדיניות ישראל. רבים מהם אמרו לי, כי זו הוכחה ניצחת, שישראל לא איבדה תמיכה.

אני נכחתי בוועידת המגבית, ואותו כך ראיינתי ארבעים ויותר מן הנוכחים. מה ששמעתי מפיהם היה שונה מעיקרו. רוב אנשי המגבית מבססים את זהותם היהודית על הכסף שהם אוספים בשביל ישראל. הואיל והם כבר הגיעו אל המדרגה הגבוהה הכספית — והואיל ואין להם עניין של ממש ביהדות, או בפולי־טיקה או בתרבות, או בכל דבר אחר — מעניקה להם הזדהות באמצעות שליח שם ישראל תחושת כיוון, ומ־תנת משמעות לחייהם.

הם מריעים גם לפרס

כאשר שאלתי אותם אם הם מבינים, שהם גם מריעים לפרס, אשר על מדיניותו חולקים כל כך הרבה ישראלים, שמעתי את ה־תשובה: "ודאי, אבל היינו מריעים גם לפרס, אילו בא לכאן — ובייחוד אילו היה ראש ממשלת ישראל". ואמנם, רבים מן האנשים האלה הריעו למחרת לאבא אבן. כאשר קרא תיגר על כל אחד מיסודות נאומו של שמיר.

שאלתי אותם: עד כמה אתם חושבים שאתם מייצגים את בני דורכם בקהילותיכם? האם רוב האנשים שאתם מכירים חשים אותה לויאליות כלפי ישראל, והאם הם מוכנים להפגין אותה ברבים?

כאן שמעתי תשובה מפתיעה. רוב "המנהיגים הצעירים" מודים, שמעט מאוד אנשים בקהילותיהם חושבים אותם למנהיגים. איש מהם לא נבחר, והם לא הגיעו לוועידה מכוח הצבעה. ברוב המקרים הם פשוט היו האנשים היהודים בקהילותיהם עם די כסף, שיכלו להרשות לעצמם להפסיד כמה ימי עבודה. רובם הודו, כי לא זו בלבד שאין להם עורף ציבורי, אלא שהם מוקפים בצעירים יהודיים, המגיבים בתחושת הרוגז והניכור העמוקים ביותר כלפי ישראל, בעקבות מאורעות החודשים האחרונים.

מסעו של שמיר היה שזור במב־חנות ריקים כאלה. למשל, קבלת הפנים האוהדת של ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים הגדולים. כאן יש לנו עניין בסוג אחר של הטעיה. מספר החברים ברוב ה־ארגונים האלה קטן, או שהוא נמצא בירידה. בעיקרו של דבר הם מייצ־גים יהודים בני חמישים ויותר — ואפילו היוקרתיים שבהם, כמו הקונגרס היהודי האמריקאי והוועד היהודי האמריקאי, מתנסים בקשיים גדולים בגיוס חברים בני 45 ומטה.

אלה ארגונים, המייצגים את העבר. ארגונים אחרים הם מערכות ביורוקרטיות גדולות, העושים מא־מצים מעטים בלבד ללמוד בשיט־תיות מה באמת חושבים חבריהם. הואיל ורוב הארגונים האלה חסרים תפיסה של אחריות דמוקרטית, ביורוקרטים יכולים לעתים קרובות להגיד כל־מה שעולה על רוחם — אפילו עולים על רוחם דברים, שאין ולא כלום ביניהם ובין רצון האנשים שבשמם הם מתיימרים לדבר.

עיתונאים ישראלים לא היו נדר־שים לטרחה גדולה, אילו ניסו לעמוד על הלוך הרוחות האמתי. ימים אחדים לפני בואו של שמיר התקיימו עצרי־עיון ועצרות מחאה נגד מדיניות שמיר בכל רחבי ארה"ב, בנוכחות אלפי יהודים. לפני שבועיים פרסמו כמעט 250 אינטל־קטואלים יהודיים בולטים מודעה ב"ניו יורק טיימס", לאמור: "ישראל חייבת לסיים את הכיבוש". מדהים היה לחזות בספקטרום הפוליטי שמ־מנו באו החותמים.

אכזבה שאי־אפשר למחות

"תיקון", שהוא כיום כתב־העת היהודי העצמאי השני בגודלו ב־ארה"ב, שיגר אל 300 אלף יהודים העתקים של מאמר־המערכת שלו בגנות הכיבוש. זה היה משלוח הדואר הגדול ביותר בעניין הזה ליהודים בארה"ב — ואף על פי כן לא עשתה העיתונות הישראלית שום ניסיון לדבר עם מי שקיבלו את הדואר.

עיתונאי חוץ גם לא היה מתקשה לבקר בקמפוס או שניים, ללכת לכמה בתי ספר תיכוניים, אל מרכז קהילתי יהודי, או אפילו לשוחח עם מדגם מקרי של אנשים בתור לקולנוע, כדי לשמוע מה חושבים יהודים על שמיר ועל הכיבוש. אילו נעשה כדבר הזה היה העיתונאי המראיין מגלה, שאת האכזבה העמוקה מישראל לא יוכל איש לטייח באמצעות נאומים יפים, או נצחונות תקשורתיים מבריקים.

אבל אין אני מטיל את כל האחריות על העיתונות. אלה מאי־תנו שהרימו את קולם בפומבי הותקפו קשה על ידי יהודים ימניים, הן באמריקה והן בישראל. אמרו עלינו, שאין לנו הזכות לחלוק על שמיר, אם אין אנחנו מוכנים לחיות בישראל, ולשאת בתוצאות. את הטיעון הזה יהיה אפשר להפריך, אם ישראלים המאבקים למען השלום יתחילו לכתוב למנהיגים, לעיתונים ולמנהיגים יהודיים בארה"ב, ויציגו שאלה הפוכה: איזו זכות יש לאלה התומכים בשמיר, ואינם מוכנים להתיישב בישראל, וללחום את המלחמות שהם רוצים כי אתם תילחמו?

נוכח המתקפה הזו, יהודים אמ־ריקאים רבים מביעים את רגשו־תיהם באופן אחר: לא על ידי הרמת קול, כי אם על ידי הפניית עורף גמורה לעולם היהודי. אומרים להם כי הבעת שאלות היא מעשה בגידה. תגובתם היא "הצבעה ברגליים": הם מנתקים את עצמם מן העולם היהודי. המבוגרים היהודיים יודעים, כי יש עזיבה המונית של יהודים מתחת לגיל 45, אבל אין הם מבינים כי אחת הסיבות העיקריות היא רצונם לכפות משמעת של שתיקה על יהודי אמריקה בכל שנוגע לישראל.

כן לצוללות, לא לסער 5

מאת שלמה אראל

גדול מדי, מעט מדי, יותר מדי ביצים בסל אחד

הכותב היה מפקד חיל־הים ומבקר מערכת הביטחון

אחד הלקחים החשובים שאליהם נדרשתי בשנות כהונתי כמבקר מערכת הביטחון הוא כי אין בידי הרמטכ"ל ושר־הביטחון — הנושאים באחריות כוללת לבניין הכוחות באיזון המיטבי — כלים נאותים להתמודדות עם בעלי הסמכות המקצועית בצה"ל. פרוייקטים ש־הושקעו בהם משאבים גדולים עלו על שרטון ונטשו. לרוב מחמת הפערים שנתגלו בין הצורך האמיתי, המחיר, הזמן והביצועים — כפי שהוצגו בשעתו ע"י הסמכות ה־מקצועית שיזמה אותם — ובין המציאות. אף על־פי כן, שוב ושוב מוצאים עצמם מקבלי ההחלטות חסרי אונים מול בעלי הסמכות המקצועית שאך טבעי שתהיה להם אמביציה וזוית ראייה משלהם.

דוגמה מובהקת לתופעה זו היא עצם מינויה של הוועדה בראשות האלוף טל, וכן דרך עבודתה והמל־צה שהמליצה להמשיך בפיתוח סער־5. הנני ממהר להדגיש שיש לי מלוא ההערכה לכישוריהם ו־אמינותם של ידידי, האלוף טל, ושאר חברי הוועדה ואין לי ספק שהם עשו עבודה מצוינת. ברם עקא שמראש לא היה צפוי שהוועדה תחלוק על דעתו המקצועית של מפקד חיל־הים והיא אף לא התיימרה להיות מוסמכת לכך. מפקד חיל־הים עצמו היה חבר הוועדה ולא היה בה איש מקצוע ימי אחר מלבדו. צוות של קציני חיל־הים השתתף דרך קבע בישיבות הוועדה וקצינים אלה שימשו אותה כיועצים מקצועיים. היעדר האיזון בהצגת העמדות הוכר בפה מלא ע"י האלוף טל. לפיכך מצבה של הוועדה לא היה שונה ממצבו של המטה הכללי בעומדו מול סמכות מקצועית.

אני חייב להדגיש כאן את אשר אמרתי לוועדה. אינני מטיל שום דופי באמינותם וכישוריהם ה־מקצועיים של חברי צוות המומחים של חיל־הים. באותה מידה הם היו עושים עבודה מצוינת על תכנית חלופית המבוססת על תפיסה אחרת ובשני המקרים היתה מלאכתם נאמנה וכנה. כי אין פתרון אחד ויחיד לשדה הקרב הימי שהוא, ורק הוא, הפתרון האפשרי. וכאן לדעתי שורש הבעיה. לא יתכן שבבעיה שדרך פתרונה יקבע את גורל הזירה הימית לעשרות שנים, הכרוכה בהוצאה של מיליארדי דולרים, תוצג חלופה אחת בלבד. בזווית "כזה ראה וקדש".

שדה הקרב הימי בעתיד

ידידי האלוף טל חלק לי שבחים ואמר כי "מעולם לא שמע הרצאה כה מאלפת ומרתקת על אסטרטגיה המלחמה בים". אנסה אפוא להסביר בקצרה מדוע אני סבור כי שגיאה היא להמשיך לפתח את סער־5.

שדה הקרב הימי יהיה בעתיד רווי טילים מונחים ארוכי־טווח ה־משוגרים מכל סוגי הפלטפורמות: סטי"לים, צוללות, מטוסים וסוללות חוף. הבלעדיות שהיתה בעבר בת־חום זה לסטי"לים ניטלה מהם וה־תרחיש של מלחמת יום הכיפורים, שבו עשו הסטי"לים שלנו כאוות נפשם בחופי האויב לא יחזור על עצמו. עיקר נטל התקפה במימי האויב והטלת הסגר על נמליו יעבור לצוללות ולכן דרושות לנו יותר צוללות.

באותה מידה יש לתת מענה לצוללות האויב העלולות להופיע במבואות הנמלים שלנו. הבעיה תצוף לאחר שהכספים לפיתוח סער־5 יוקצבו ואז ידרשו משאבים נוס־פים. את הלוחמה בים הפתוח יעשו הסטי"לים המצוידים מדגם סער־4 בסיוע מטוסי חיל־האוויר, במידת הצורך. מאז צויידו מטוסי הקרב בטק"מ וחומשו באמצעי לוחמה מתאימים, נדרש מספר מועט של גיחות כדי להוות גורם משמעותי בקרב השטח. הגיע הזמן שיפסק הוויכוח העקר בין הטוענים שחיל־האוויר יכול לפתור בעצמו את כל הבעיות ובין המתעלמים לחלוטין מיכולתו של חיל־האוויר נגד כלי־שטח. את השליטה הרצופה במרחב הימי ימשיך לקיים חיל־הים באמ־צעות כוח הסטי"לים כאשר הוא מסתייע בחיל־האוויר.

תנאי לשליטה במרחב הימי הוא קיום תמונה רצופה של כל הכוחות הנמצאים בזירה, זיהוים ותנועותיהם. תמונה זו בונים בעיקר מטוסי סיור ארוכי־טווח המצוידים באמצעי הגי־לוי הדרושים. לרשות חיל־הים עומ־דים מטוסים כאלה. הם מחזיקים בפרופיל נמוך. יש מה לעשות בת־חום זה. קיום מערך התראה כזה לעומק הזירה מאפשר לרכז את כוח הסטי"לים ואז הם, מכוח מהירותם הגבוהה, יכולים ליירט כל אויב החודר לזירה, להכתיב את תנאי הקרב וליצור את העדיפות המקו־מית שהיא הקובעת יותר מאשר יחסי הכוחות הכלליים.

דרוש ייעוץ מקצועי בלתי תלוי

במתאר שדה הקרב הנ"ל אין מקום לספינה כסער־5. ראשית משום שהיא גדולה, רב־תכליתית, מסובכת ויקרה מאד. במקרה הטוב יהיה בידי חיל־הים קומץ זעום של כלים כאלה שלא יהוו מאסה קרי־טית. ואף זאת על חשבון מרכיבי הכוח האחרים וגיוון הסטי"לים המצויינים שיש לחיל־הים היום. יש בפרוייקט הזה יותר מדי יומרה, הי־מור והנחת יותר מדי ביצים בסל אחד. לניסיון הזה, של פיתוח מעין "כלי עליון" שיעשה הכל לבדו, יש תקדימים בהסטוריה הימית וכל התקדימים האלה אכזבו. לא בכדי, ציים זרים שרכשו מאתנו ספינות סער־4, דחו מכל וכל את רעיון סער־5.

מדינת ישראל צריכה להימנע ככל האפשר מפיתוח פלטפורמות עיקריות ולהתרכז בפיתוח מערכות אמל"ח. חיל־הים דבק בעיקרון זה בכל דגמי הסטי"לים שלו. אימץ לצרכיו את הספינות הטובות הנמכ־רות ביותר בעולם, בקטגוריה זו, ופיתח בעצמו את מערכות האמל"ח המקוריות שלו. בשילוב זה נחל הצלחה מלאה. לספינות סער־4 נועדו עוד שנות שירות רבות ויש צורך ואפשרות לשפר ולחדש את מערכות האמל"ח שלהן.

סער־5, עם כל הזהירות, הכשר־נות והאהבה שהושקעו בתכנונה, הוא כלי נסיוני שאין דוגמתו בעולם. בפיתוח אב־טיפוס בעל ביצועים גבוליים עלולות להיווצר הריגות גדולות ומחולות ילדות יקרות. בינתיים הכל על הנייר, אבל לעומת ההגדרה המקורית של הסמ־כות המקצועית עלה כבר המחיר ליותר מכפליים, הטונג' גדל בע־שרות אחוזים והביצועים החזויים נופלים במידה ניכרת מהאיפיון המקורי.

אומרים לנו שקיים אילוץ של חבילה אמריקאית לצורך מימון בניית הצוללות. נכון, אבל את תכולת החבילה קבענו אנחנו. אני הצעתי חבילה ימית אחרת שיש בה לדעתי איזון יותר טוב בין מרכיבי הכוח הימי, לרבות מענה על האיום הגלום בצוללות האויב. אך הכל חוזר לבעיית הסמכות המקצועית המגולמת למעשה בהשקפת העולם המצויינת של איש אחד בלבד. אפשר להגביל אותו בתקציב ול־מנות ועדה, התוצאה היא פחות מאותו הדבר...

כל עוד תתקיים במערכת הת־פיסה שמפקד זרוע או חיל, שהוא "בעל העניין", משמש גם כיועץ מקצועי בלעדי לרמטכ"ל ולשר הביטחון — לא יהיה ביטחון בהשגת ניצול אופטימאלי של המשאבים למימוש היעדים המוכתבים על ידם. בנוסף על מפקדי הזרועות והחילות צריך שיהיו בידי מקבלי ההחלטות כלים לייעוץ ובחינה מקצועית בלתי תלויה, בזרועות ובחילות, וכך תתאפשר בדיקת חלופות אמיתית.

בינתיים אני רוצה לקוות שמי שהיה לו האומץ לבטל את הלביא יהיה לו גם אומץ לעצור את הכדור־טוס שצבר סער־5.

(המאמר התקבל במערכת לפני שהתפרסמה החלטת שר הביטחון בדבר תכנית ההצטיידות של חיל־הים)

הסירוב של שמיר כמוהו כהתאבדות

מאת משה קול

על ישראל להסכים להצעות שולץ והיא איננה מסכנת בכך דבר

לאחר שלושה חודשים של שפי־כות דמים בשטחים הגיע מוואשינג־טון שאסור לתת להידרדרות הזאת להמשך. שר החוץ האמריקאי, בברכת הנשיא רייגן, נרתם ברצינות לקדם את תהליך השלום באזורנו. בהצעות שולץ אין שום סכנה לישראל. להפך, אנו מקבלים ערובה אמריקאית כי ועידת השלום הבינ־לאומית לא תכפה פתרון, והמו"מ יהיה רק בין הצדדים. הוועידה הבינ־לאומית תהיה חסות בלבד.

על ראש ממשלת ישראל להבין כי ישנם עוד צדדים שהכרחי להביא אותם לשולחן הדיונים. אם חוסיין יסכים לנוסח האמריקאי הזה הרי זה יתרון מצדו. ישראל איננה מסכנת דבר. מר שולץ נרתם לקידום עניין השלום ורותם לתמיכה בהצעתו את שר החוץ הסובייטי ואת ראשי מדינות ערב המתונות. על מר שמיר להבין כי אין בדעתו של שולץ להרפות מהשליחות שקיבל עליו, עם תמיכה חזקה של הנשיא. לכן אל יטיל עלינו שמיר אימה. הוא נמצא תחת לחץ חזק של תומכיו אך יודע כי בסופו של דבר יצטרך להסכים לנוסחה של שטחים תמורת שלום. אולם מדובר לא בכל השט־חים. ברצון טוב ובתבונה מדינית וג־מישות אפשר להשיג פשרה בנושא זה שלא תכאב יותר מדי אפילו לאנשי "גוש אמונים" ואנשי ארץ ישראל השלמה. התעקשות מצד ישראל יכולה להביא לפתרון קשה יותר.

על מר שמיר להסכים, בלי כאבים, להשתחרר מרצועת עזה. לאחר מבצע קדש אמר בן־גוריון מיד כי אינו רוצה את הרצועה, עם מאות אלפי הערבים שבה. ואז היה מספרם רבע מיליון. היום הם למעלה מ־600 אלף ובסוף המאה יהיו מיליון. לשם מה מחפש מר שמיר קרנות בינלאומיות לבנות בעזרתן בתים במחנות בעזה האם הוא רוצה להמשיך להחזיק ברצועה? הרי זהו שטח מלא מוגלה וצרות. אלה המציעים לספח את הרצועה לישראל יצאו מדעתם. ואלה ה־מציעים שנחזיק בה בלי סיפוח אינם מבינים איזה צרות הם רוצים להביא על ישראל.

הכרחיות פשרה בשטחים

אשר לגדה המערבית, אין ספק כי שטחים המיושבים בצפיפות אינם נחוצים לנו. אנחנו רוצים מדינה יהו־דית דמוקרטית עם מיעוט ערבי. איננו רוצים מדינה דו־לאומית. הריבוי הטבעי אצל הערבים הוא גדול, והחלום של מר מנחם בגין להביא לכאן את יהודי אמריקה הוא חלום בלי תקווה להתגשמות. יותר יהודים יבואו לישראל כאשר לא תהיינה כאן מלחמות ונשיג את השלום. לכן יגיע הרגע שישובים יהו־דיים בגדה יצטרכו להחליט האם הם רוצים להיות תחת שלטון ערבי. כמו שערבים חיים תחת שלטוננו, או שירצו להתפנות.

אנו זקוקים לגבול בטחוני על הירדן. הגיע הזמן שמר שמיר וחוסיין יבינו כי למען שלום הכרחי להתפשר בשטחים ואין ברירה. הפשרה צריכה להיות עם נציגי העם הפלשתינאי ולא רק עם חוסיין. בשטחים מתקיים עתה עימות עם העם הפלשתינאי ולא עם ירדן. איתם נצטרך להגיע לדרקיקים של שלום. אני משבח את שמעון פרס וראשי מפלגת העבודה שהגיעו למסקנה נכונה עם מי יש לנהל מש־מות. הפגישה בבריסל היא הוכחה לכך. הפלשתינאים, קודמים .. כי משתתפים במו"מ הם אינם רוצים שחוסיין יציג אותם. את זאת אמרתי עוד בממשלת רבין, כאשר יגאל אלון ז"ל הציע שחוסיין ימנה את הנציגים הפלשתינאים. במו"מ חיי־בים להשתתף הפלשתינאים ונציגי ירדן.

האם התוצאה של המו"מ תהיה מדינה ירדנית־פלשתינאית עם אוט־ונומיה רחבה לפלשתינאים, או מדינה פלשתינאית מפורזת, בלי נשק — זאת נשאיר למו"מ. יכולה גם להיות הצעה של קונפדרציה, עם ישראל וירדן. רק ליד שולחן המו"מ אפשר, ברצון טוב, לנסות להגיע להצעה מוסכמת. אני מציע לידידי שמעון פרס, שאני מעריך מאד את אומץ לבו ומאבקו למען השלום, שלא יאיים בסכנת מדינה פלש־תינאית עם נשק סובייטי. חבריו, שהשתתפו בכינוס בריסל, יסבירו לו שאפשר להימנע מסכנה זו. אפשר למצוא פתרון של מדינה פלש־תינאית, או פתרונות אחרים משות־פים עם ירדן, דבר אחד צריך להיות ברור: הסכם עם חוסיין כדי שהוא ישלוט בפלשתינאים לא יהיה פתרון.

אנו עומדים כנראה לפני ויכוח קשה בין שני חלקי הממשלה, ולא ברור אם יקדימו את הבחירות. אני מציע לראש הממשלה שלא יטיל עלינו אימה וילך לקראת פשרה. הפעם נרתמה וואשינגטון ברצינות למנוע סירוב ערבי וישראלי להצעת שולץ.

אני מציע לראשי ה"ליכוד" שיפ־סיקו להשמיץ את שמעון פרס. הם לא יזהירו מרצו אפי' מבוטל. אם ימשיכו בכך יביאו להתקוממות העם נגדם. הוויכוח צריך להיות מכובד והגון. מה שנעשה בכנסת בשבוע שעבר הוא חרפה לישראל. האמנם אנו רוצים לחנך את העם לדמוקר־טיה, לסובלנות ולהגינות באמצעות הצגות מכוערות כאלה?

אנו נמצאים ברגע רציני מאד. יש להוציא את הטוב מההתערבות האמריקאית, ולא לחיות עם פחדים בלתי מציאותיים. עלינו לדעת כי הסטטוס־קוו פירושו המשך שפיכות הדמים. המצב יכול להיות יותר גרוע מאשר היום. פנייתם של שבעה גדולי ישראל, ידידי ישראל מושבעים, גם לה יש משקל. אל נזלזל בידידינו הרוצים בטובת ישראל. תהיה שנת הארבעים ל־מדינה שנת קידום השלום ולא שנת הכנה למלחמה חדשה עקובה מדם.

זהירות — "תוכנית ענק"

לאחר שכל הקונצפציות קרסו, גם של הימין וגם של השמאל, עלולות קבוצות רבות־השפעה לראות במלחמה גדולה פתרון

מאת ברוך קימרלינג

הכותב הוא פרופסור־חבר אורח באוניברסיטת וואשינג־טון בסיאטל, בשנת שבתון מן האוניברסיטה העברית.

אנו מצויים במצב "טרום־לבנוני", אלא שהפעם הסיכונים והאיומים הרבה יותר גדולים, ומזכירים יותר את המצב של "טרום יום־כיפור". כל הקונצפציות הפוליטיות, הן של הי־מין והן של השמאל, התמוטטו. מצד אחד התברר שאין כל אפשרות לקיים כיבוש "דה־לוקס", כיבוש שאין לו מחיר כלכלי, צבאי, חברתי ובינלאומי כבד מנשוא. מצד שני התברר שאין למעשה עם מי לעשות שלום ולמי להחזיר "שטחים תמורת שלום".

האופציה הירדנית איננה קיימת ולא היתה קיימת, מזה 15 שנה. חו־סיין צריך להיות שוטה פוליטי גמור (והוא רחוק מאד מכך), כדי לכלול בממלכתו עוד מיליון ושלוש מאות אלף פלשתינים, שעברו פלשתיני־זציה ופוליטיזציה תחת הכיבוש הישראלי, והפיכתם מחדש ל"יר־דנים" איננה אפשרית כלל. ממלכה האשמית המורכבת מ־80% פלש־תינים תיהפך תוך זמן קצר ביותר לרפובליקה פלשתינית (התפתחות המהווה, אגב, אינטרס ישראלי עליון). מצד שלישי, אש"ף או כל מדינה פלשתינית (לרבות מקומית) לא תוכל להגיע עמנו, במצב הנוכחי, אפילו להסדרי ביניים, שי־היו קבילים על הרוב המכריע של התושבים היהודים של ישראל.

ממצב ראשון זה מילכוד קלאסי תראה כאילו אין לנו כל מוצא אלא למסור מצב של אליטות מתמדת בתוך גבולותיה הנוכחיים של הש־ליטה הישראלית, כל עוד יש לנו שאריות של כוח ויכולת ואחר כך... אלוהים ירחם, או משיח יבוא.

"תוכנית ענק"

אבל מי שעיניו בראשו יכול להיווכח כי עדיין נותרו שתי אפשר־ויות. לאחת ניתן לקרוא "תוכנית ענק", כדי להבדילה מן "התוכנית הגדולה", שמר שרון הגה על לבנון, ב־1981/82. תוכנית זו מתבססת על הנחה נכונה אחת. מדינות ערב — לרבות מצרים — לא יוכלו לשאת עוד למשך זמן רב (גם אם זמן זה ימשך שנתיים־שלוש) את הסטטוס קוו שנוצר, את המשך המרד הפלש־תיני וההתשה העצומה של צה"ל שהסתבך בשטחים, בלי להתערב ולגרום למלחמה בקנה מידה גדול. מלחמה כזו, לדעת מחולליה, אומנם יש בה סיכונים (ראה למשל, העצ־רי, נקודה, 26 בפברואר) אך היא טומנת בחובה את האפשרות להשתחרר כביכול מכל בעיותינו.

הנחה הסמויה או הגלויה היא שבתוך הבוקה והמבולקה העצומה שתיווצר, במצב של מלחמה כוללת ומהומות בשטחים, יהיה ניתן ליצור מצב של גירוש המוני של פלש־תינים מן הגדה, ואולי אף מרצועת עזה. מיותר לומר מה פירושה של תוכנית זו. אם היא תתממש, כל תוצאה שלה תהיה נראה לגדולה של מדינת ישראל. בכל מקרה נשלם, בחיי אדם, את המחיר הגבוה ביותר, ככל הנראה, ששילמנו במלחמה כלשהי, בהיותנו לא רק מותשים ועם תמיכה בינלאומית פחותה משהיתה לנו אי־פעם, אלא גם עסוקים במלחמה פנימית ו־חיצונית בעת ובעונה אחת. אף אם ננצח לבסוף מבחינה צבאית, כי מלחמה זו, נוכס מבחינה מדינית תבוסה איומה וניצחת, שספק אם נוכל בכלל לעמוד בה.

ראו הוזהרתם — כל התומך בה־משך הסטטוס־קוו הקיים ובמדי־ניות־הביטול של הממשלה, או מעלה פתרונות יפים אך בלתי־ראליים, כגון האופציה הירדנית, ובינתיים דיכוי המרידה ביד חזקה וזרוע נטויה, נותן את ידו ביודעין או שלא ביודעין ל"תוכנית הענק".

האמנם כלו כל הקיצים ויש שנותרה אופציה אחת, שאף היא קשה ומסוכנת, אך מחירה הוא הנ־מוך ביותר מכל האפשרויות העומ־דות לפנינו. מכל מקום, הגשמתה תבטיח את המשך קיומה ושגשוגה של המדינה, תתרום לבטחונה האיסטרטגי, תשמור על אופיה הדמוקרטי ואף תותיר בידה כמה רווחים טריטוריאליים, קטנים אמ־נם, אך מהותיים הן מבחינה בט־חונית והן מבחינה סמלית. יתרונה הוא גם בכך שהגשמתה איננה תלויה בשום גורם חיצוני ואנו יכו־לים להגשימה במו ידינו.

הכוונה היא לנסיגה חד־צדדית על פי קווים קרובים לקווי התוכנית שהגה יגאל אלון, והנקראת על שמו, תוך הבטחת מספר מעברים. הביתנים לפיקוח על ידינו, בין הגדה והרצועה והסגירה הרמטית של הקו הירוק (שאני מציע לקרוא לו "הקו הכחול") בדומה ל"גדר המערכת". קו זה יוציא מידית מתחום שליט־תנו למעלה מ־85% מתושבי השט־חים הכבושים, אך יותיר חלקים (הי־הודיים בלבד), מירושלים המזרחית ומבקעת הירדן.

החסרונות הבולטים של התוכנית הם: (א) ויתור על העיקרון הנבון אך העקר של "שלום תמורת שטחים". (ב) בעיית התמורות למדי של ביטחון שוטף לטווח זמן בלתי־ידוע. (ג) בשמיעה ראשונה התוכנית תהיה מאד בלתי מקובלת גם על חלקים "יוניים" של האוכלוסייה, לא כל שכן על ה"נציים" (שלא לדבר על ה"משיחיים"). אולם זהו תפקידה של מנהיגות בשעת חירום קיומית, גם של מנהיגות הליכוד: ליצור דעת קהל מתאימה להכרעות קשות, שכן האלטרנטיווה היא ביטול התנאים להמשך קיומה של מדינת ישראל. גם מבחינה זו וגם מבחינה שהיא תוכל לקבוע את גבולות הריבונות שלנו מבחינה טריטוריאלית. זוהי תוכנית פאטריוטית. ועל המחנה הלאומי באמת לאמץ אותה.

אוניברסיטת תל־אביב

הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
בכבל שנה, ניתנת מילגת מחקר ע"ש
ד"ר ארנסט ונסיה גוטהלף
למחקר בשטח האופטומולוגיה
המילגה הולקה השנה ב־16.3.88
הקרן הוקמה מתרומות המשפחה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

מרחב תכנון מקומי מחוז תל־אביב

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליה, שינוי תכנית מס' תגמ/578 ־ שינוי לתכנית מס' תגמ/474.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:

גוש:	6025	חלקות 6,5,4,3,2,1
		חלקי חלקות 28,27,9,8,7
גוש:	6028	חלקות 2
		חלקי חלקות 5,4,3
גוש:	6031	חלקות 3,2
		חלקי חלקות 8,4
גוש:	6037	חלקי חלקות 54
גוש:	6038	חלקות מ־1 עד 11 (כולל) מ־14 עד 35 (כולל) מ־43 עד 55 (כולל) מ־57 עד 62 (כולל)
		חלקי חלקות 41,40,39,38,37,36
גוש:	6169	חלקות מ־2 עד 15 (כולל) מ־17 עד 21 (כולל)
גוש:	6171	חלקי חלקות 39,38,37,33,30,28,12,11,10,9,8,7 49,47,46,45,44,43,42,40

אתר: חירייה

עיקרי מטרות התכנית:
א) שינוי יעוד הקרקע משטח חקלאי לשטח תעלה להסדרת נחל, למגרשים מיוחדים ולשטח פרטי פתוח.
ב) שינוי תוואי נחל איילון והסטתו לנחל שפריר.
ג) הסדרת נחל שפריר.
ד) ביטול גישה מכביש מס' 4 (נתיב), הסדרת דרך כניסה לרכב לשטח התכנית מצפון, מכביש כדרך לוד וכן קביעת דרך פנימית.
ה) קביעת הוראות לשימוש ופיתוח במגרשים מיוחדים כמפורט בתכנית.

כל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חדשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הוועדה המחוזית האמורה. התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב במשרדי הוועדה המחוזית בלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מתבססת.

מרדכי בתנאן
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז תל־אביב
27.3.88

עיריית ירושלים
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
בב 84/295
[illegible]
אברהם כחילה
מ"מ ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

[illegible]

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

יושי־ין
מסעדה סינית
★ ארוחה עסקית 14 ש"ח
יושי־ין הסינית בטיילת
רח' הרברט סמואל 56 ת"א, טל. 657559 (פתוח צהריים וערב, פרט ליום א' צהריים)

המרכז הישראלי לניהול
קורס: סוגיות נבחרות בפעילות עסקית בינלאומית
10 מפגשי אחה"צ, החל ב־24.4.88
בימים א' ו־ג', מלון רמת־אביב, ת"א

* הגישה למקורות מידע בפעילות הבינלאומית
* אסטרטגיה וטקטיקה בשוק בינלאומי
* בניית מערכי שיווק ופעילות קידום בחו"ל
* גיוס הון בחו"ל
* היבטים משפטים, הסכמי ידע וזכיונות בינ"ל
* ניטרול סיכונים של תנודות בין מטבעות
* מימון מוסדי לעסקאות וסחר בינלאומי
* היבטי מיסוי ואמנות מס
* יחסי ציבור ובניית תדמית למוצר הישראלי בחו"ל

מוזמנים: מנהלי חברות ומפעלים, סמנכ"לים לשיווק, יצוא וכספים, יועצים ומנהלים בכירים בחברות העוסקות בסחר הבינלאומי.

פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול
טל. 03-257202; 02-234863; 04-640678; 057-37914; 052-575777

החטיבה הבינלאומית

هكذا في الأصل

כלכלה ועסקים

הבנקים חוששים מקשיים עסקיים ומהדקים הפיקוח על מתן אשראי

מבקשים מהלקוחות הנמצאים בחריגה משמעותית לצמצמה

במערכת הבנקאות חוששים ש־עסקים קטנים ובינוניים ייקלעו לקשיים עסקיים עקב חוסר הוו־דאות הכלכלית המורגשת בחודשים האחרונים. בבנקים כותבים ידיעות על ירידה במכירות בעסקים בתחום השירותים ובמגזר העסקי. הידיעות נבחנות בזהירות רבה והבנקאים אומרים שמוקדם עדיין להעריך אם יש בהן כדי להעיד על האטה משמעותית.

מכל מקום, הבנקים נוטים באחרונה להבחין ביותר קפדנות בקשות להגדלת אשראי ובייחוד לעבר, כאשר היו "בריבים" ואיפשרו ללקו־חות לחרוג באופן משמעותי מ־מסגרות האשראי הקבועות שלהם (בעצבו כמובן ריבית חריגה), הרי כעת בוחנים כל חריגה משמעותית ולע־תים מבקשים מהלקוחות לצמצם את החריגה.

בבנקים מציינים שאת האטה מהשוק המקומי יש לצרף להאטה הנובעת מהפעילות עם השטחים המוחזקים, שבאה לביטוי בעיקר בענפי המזון והטקסטיל. זו משפיעה בשוליים גם על שוק המוצרים בני־קיימא, בעיקר מקררים ומכונות כביסה, שכן הכלים המשומשים אינם נרכשים לעת עתה על־ידי תושבי השטחים כבעבר, והשוק המקומי רווי במידה רבה. הבנקאים מדגישים עם זאת כי מוקדם עדיין לבוא את השלכות האירועים בשט־חים ובכלכלתם על כל המשק.

בנק ישראל יפעל להפחתה נוספת בריבית

במערכת הבנקאות צפים שבנק ישראל יפעל בקרוב, ואולי מיד לאחר חג הפסח, להפחתה נוספת של שיעורי הריבית.

הבנק המרכזי נקט בימים אלה צעד שנועד להביא להפחתת ה־ריבית. הוא הגדיל את ההלוואה המוניטרית ב־100 מיליון שקל, ל־400 מיליון שקל. הבנק הודיע על כך לבנקים כבר בסוף החודש ולא בתחילת החודש כמקובל. בצורה זו מבקש הבנק המרכזי שהבנקים יפחיתו את הריבית על פיקדונות שקליים, צעד שאמנם הושג.

הריבית על ג'אמבו ירדה ל־13 אחוז

הבנקים הפחיתו במהירות את הריבית על פיקדונות ג'אמבו ב־מהלך הימים האחרונים והיא מגיעה בעת לכ־13 אחוז. רק בשוליים משלמים הבנקים 15.5 אחוז — בעיקר ללקוחות מיוחסים מאוד וכן על פיקדונות בסכומים גדולים במיוחד. יצוין שעוד בתחילת ה־שבוע הגיעה הריבית על פקדונות ג'אמבו ל־15 אחוז.

הפחתת הריבית התאפשרה עקב ההורדה הצפויה בראשית החודש, הקדמת המשכורות וכן המידע המוקדם שקיבלו הבנקים על הג־דלת ההלוואה המוניטרית.

צעדים אלה גרמו לכך שהבנקים גם הפחיתו את הריבית שהם משל־מים על פיקדונות קטנים יותר, על בסיס הטבלה. כך למשל, פירסם אתמול בנק הפועלים טבלה שלפיה הוא משלם על פיקדונות של 100 אלף שקל ויותר ריבית של 11.5 אחוז בלבד.

רווח והפסד / אריה לביא

המגזר העסקי העביר כ־750 מיליון שקל

מחישובים שנעשו במערכת ה־בנקאות בימים האחרונים עולה כי המגזר העסקי העביר באמצע ה־חודש כ־750 מיליון שקל למשרדי הממשלה ולמוסד לביטוח לאומי. הסכום הגדול ביותר, כ־400 מיליון שקל, הועבר למס ערך מוסף במסגרת ההעברה החודשית. עוד 350 מיליון שקל הועברו למוסד לביטוח לאומי ולמס הכנסה.

רווח בנק הרושת גדל ל־3.8 מיליון שקל

הרווח הנקי של בנק הרושת, מקבוצת בנק הפועלים, גדל ב־1987 ל־3.8 מיליוני שקל לעומת 2.7 מי־ליוני שקל בשנה הקודמת. ההון העצמי של הבנק גדל ל־32.1 מי־ליון שקל לעומת 29.9 מיליון שקל. סך ההלוואות שהבנק נתן הסתכם ב־87.3 מיליון שקל.

רווח בנק אמפל גדל ל־1.48 מיליון שקל

הרווח הנקי של בנק אמפל לפי־תוח התעשייה, גדל ב־1987 פי חמישה בקירוב והגיע ל־1.48 מי־ליון שקל לעומת 363 אלף שקל בשנה הקודמת. ההון העצמי של הבנק גדל ל־12.8 מיליון שקל לעומת 11.3 מיליון שקל בשנה הקודמת. הבנק ביצע במהלך 1987 הלוואות בסכום כולל של 30 מיליון שקל.

דו"חות "תדיראן" — במהלך השבוע

ב"תדיראן" מקווים שצעדי ייעול שיושמו בקבוצות הבבאיות — קשר, מערכות ורכיבים — יביאו שיפור משמעותי ברווחיות החברה במהלך '88. תוכנית העבודה של החברה לשנה זו מצביעה על גידול נוסף במכירות, תוך צמצום מצבת כוח האדם בכאלף עובדים וחזרה ל־רווחיות.

מקורות בחברה: הפסד של 9 מיליוני דולר

מאת יונתן שרמן

"תדיראן" עומדת לפרסם את תוצאותיה הכספיות בתוך ימים אחדים ואולי אף היום. לאחר עי־כובים של יותר מחודש. "תדיראן" תיכננה תחילה לפרסם את הדו"חות הכספיים בסוף פברואר, אך לאחר מכן דוחתה את הפרסום לאמצע מארס. עתה מעריכים שהדו"חות יפורסמו לפני סוף החודש.

מקורות בכירים ב"תדיראן" מסרו ל"הארץ" כי ההפסד של הקבוצה ב־'87 הסתכם ב־9 מיליוני דולר, קצת למעלה מההערכה האחרונה שהוזכרה בחברה. לפי ההערכה ה־קודמת, ההפסד נע בין 6 ל־8 מי־ליון דולר.

מכירות הקבוצה הסתכמו בכ־810 מיליון דולר, בהשוואה ל־730 מיליון דולר ב־'86 — גידול של 11 אחוזים.

שינויים ניהוליים בבנק המזרחי

מאת יהודה שרוני

חנוך רוזנבלום, מנהל אגף ניירות הערך בבנק המזרחי, ימונה למנהל סניף הבנק המרכזי — הודעה זו מסר שלשום מיכאל צבירי, מנכ"ל הבנק, בכנס מנהלים שנערך לרגל פרסום הדו"חות הכספיים. רוזנבלום יחליף בתפקיד את יעקב טננבאום, שיהיה מעתה והלאה עוזרו האישי של צבירי. רוזנבלום אמור היה במ־קור להחליף את אהרון הילדסהיימר כמנכ"ל הבנק למימון וסחר, אך ברגע האחרון הוחלט על השינוי. לרוזנבלום לא יהיה לפי שעה מחליף באגף ניירות הערך, המחליף בפועל יהיה אריה זכר. לפי שעה, לא ברור מי יחליף את הילדסהיימר בבנק מימון. שינויים נוספים: רמי טרום ימונה למנהל התפעול בבנק במקומו של דב פוגל. דב פוגל יקודם הלאה וימונה למנהל אגף כוח האדם בבנק.

שורה של מינויים זו אינה מצ־ריכה את אישור דירקטוריון הבנק. פרישתו של יצחק רוזן, המשנה למנכ"ל הבנק, ושינויים ניהוליים אחרים יביאו בזמן הקרוב לשורה של מינויים בדרג בכיר יותר.

"אלקטרולוקס" תובעת את "אמקור" על העתקת חלקי מדיח כלים מתוצרתה

מאת יונתן שרמן

"אלקטרולוקס", חברת ה־אלקטרוניקה השוודית, הגישה תביעה נגד "אמקור" על גניבת זכויות יוצרים. התביעה הוגשה בבית המשפט בתל אביב ומתייחסת למדיח הכלים המיוצר על־ידי "אמקור", בשם "שני". לטענת החברה השוודית, "אמקור" פירקה את מדיח הכלים מתוצרתה והעתיקה חלקים מסוימים בו וכבך הפרה זכויות יוצרים של "אלקטרולוקס".

אורי ברנשטיין, מנכ"ל "אמקור", דוחה תביעה זו מכל וכל ומגדיר אותה משוללת בסיס. לטענתו, מבנה מדיח הכלים של "אמקור" אינו דומה כלל למבנה מדיח הכלים של "אלקטרולוקס".

הרקע להתנגשות בין שתי החברות הוא מאבק על השליטה בשוק מדיחי הכלים הקטנים, שניתן להניחם על השולחן או השיש במטבח. "אמקור" ו"אלקטרולוקס" הן החברות היחידות המשווקות מדיחי כלים בגודל זה באירופה, ופעילותה של "אמקור" להגדלת מכירותיה בתחום זה יצרה תחרות מסחרית חריפה במספר ארצות ובכללן בריטניה, צרפת וגרמניה.

באחרונה נכנסה גם חברה קור־יאנית לתחום לשוק האירופי של מדיחים קטנים, אך המדיח הקוריאני קטן יותר מאשר מדיחי הכלים של "אמקור" ו"אלקטרולוקס".

שיף ל"הארץ": אמכור את כל רכושי — מלון דיפלומט יימכר כמלון דירות

"אסע לחו"ל לחפש פרנסה אחרת — לא צריך לדאוג לי"

מאת אריה לביא

רשת מלונות שיף תימכר כולה, מלון אחר מלון, למעט מלון דיפ־לומט בתל אביב, שיימכר כמלון דירות. כך מסר אתמול חיים שיף בעל רשת המלונות ל"הארץ". לדבריו, הגיע למסקנה שהדבר העדיף לו ביותר במצב שנקלע אליו הוא למכור את כל רכושו כאן.

ל"הארץ" נודע ששיף הגיע אמש להסכם על מכירת מלון הנשיא ביר־ושלים. שיף אישר שאכן השיג הסכם אך סירב למסור את זהות הקונה. לדבריו, העיסקה טרם הו־שלמה מאחר שלא ברור לו אם להמוצאה שקיבל יש כיסוי. "כבר מכרתי. דברים תמורת שיקים במי־ליון דולר שלא היו שווים את הנייר שעליהם נכתבו" אמר שיף.

שיף ציין שהנהלת הרשת קיבלה החלטה למכור את מלון דיפלומט בתל אביב כמלון דירות, חדר חדר. הוא בודק מבחינה משפטית את האפשרות הזו ונמסר לו שהדבר אכן אפשרי. חברת שירותים תפעיל את המלון אך הדירים יימכרו לכל מעוניין. מחיר כל חדר, אומר שיף, מגיע ל־100 אלף דולר.

שיף אישר ידיעות שהוא עומד לצאת לחו"ל בימים הקרובים "כדי לחפש פרנסה אחרת. לא צריך לדאוג לי. מה שאפנה מרוויח בשנה אני ארוויח בשעה אחת" אמר לסופר "הארץ". "הכל רק שהמדינה הגיעה למצב שיהודי כמוני צריך למכור הכל ולעזוב".

סופר "הארץ" מציין שבאמצע ינואר הוגש נגד שיף על־ידי בית המשפט המחוזי בירושלים לשלם לבנק לאומי 4.5 מיליון דולר. שיף אמור להחזיר את הכספים בדרך הבאה: 18 מיליון דולר ב־18 תשלומים חו־דשיים עד סוף יוני 1989; כ־11 מי־ליון דולר יוחזרו מתמורות נכסים שכבר נמכרו כמו בית לייף מעל השקם בתל אביב, מלונות כתן ומב־דלי זאב ברמת גן. בסוף יוני 1989

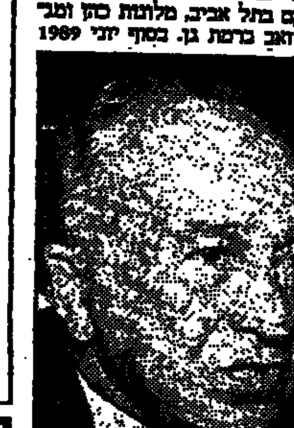

שיף: מחפש פרנסה אחרת

תהיה לשיף ברירה להחזיר את 12 מיליון דולר האחרונים, או שהבנק יפרוס לו אותם בתשלומים ל־10 שנים כנגד ביטחונות.

טפחות: צלו הקודר של הוויסות

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

בנק טפחות הוא בנק המשכ־נתאות הגדול בישראל. 1987 היתה שנה רווחית ביותר לבנקים למש־כנתאות ואך טבעי היה שגם דו"חות בנק טפחות יצביעו על מגמה חיובית. ואכן, דו"חות הבנק ש־פורסמו השבוע הראו עלייה בכל תחומי הפעילות (הלוואות למשכ־נתאות, פיקדונות הממשלה וכו'). הרווח הנקי עלה מ־3.85 מיליוני שקל בתשעת החודשים שהסתיימו בדצמבר 1986 ל־13.8 מיליון שקל ב־1987.

מנהלי בנק המזרחי, המחזיקים של הבנק (83.3 אחוז בהון ו־84.7 אחוז בהצבעה), הכבו יריהם בתבאה. עובדה: הרווחיות הגבוהה איפשרה לבנק המזרחי ליהנות מדיבידנד נאה במזומן. רק דבר קטן פגם בשמחתם: החטא הקדמון של ויסות מניות הבנק. בפירות הבאושים של ויסות זה נאלצים מנהלי הבנק לשאת עד היום.

כדי להיטיב להבין את משמעות הוויסות בהקשר זה, יש לעמוד על המונח "עודף עלות על השווי המאזני". פירושו: ההפרש שבין ההשקעה בכסף לבין שווי המוצג במאזן הבנק.

בנק המזרחי רכש את השליטה בבנק טפחות בשני שלבים: בשלב הראשון, ב־1980, רכש את חלקה של הממשלה תמורת 19 מיליון דולר, ובשלב השני רכש ממשקיעי הציבור שהחזיקו ביתרת השליטה בבנק, את מניותיהם תמורת 20 מי־ליון דולר. בסך הכל השקיע אם כן 39 מיליון דולר. בפרוצת 1983 וסתו מניות בנק טפחות, כשם שווסתו מניות הבנקים האחרים. אלא שבניגוד למניות הבנקים האחרים, הוויסות של מניות בנק טפחות מומן על־ידי בנק המזרחי בהלוואות שקליות.

הריבית הגבוהה ששררה באותה שנה הגדילה מאוד את עלות הווי־סות, ולקראת סוף 1983 הסתכם עודף העלות על השווי המאזני של בנק טפחות בכ־120 מיליון דולר, שווה ערך ל־180 מיליון שקל. במלים אחרות, המזרחי השקיע בטפחות סכום הגבוה בכ־120 מי־ליון דולר מערכו המאזני.

מדוע וסתו מניות בנק טפחות? מניות אלה הוחזקו בכמות גדולה יחסית על־ידי קרנות הנאמנות של בנק המזרחי (שהגדילו את אחזק־תיהם לאחר שרכשו בעיסקות מחוץ לבורסה חלק ממניות הבנק ש־הוחזקו על ידי ריגר פישמן). כך למשל, קרן הנאמנות "כספית" השקיעה במניית בנק טפחות, נכון למרס 1983, כ־5 אחוזים מנכסיה, בתמורה כספית של 68 מיליון שקל. קרן הנאמנות "נטיף" השקיעה במניות טפחות בשיעור דומה.

קרנות הנאמנות של בנק המזרחי בכלל, וקרן "כספית" בפרט, נוהלו בינואר 1983 בצורה קשה, משום שהחזיקו כמות גדולה של מניות ש"טופלו" בידי ריגר־פישמן. ויסות מניות בנק טפחות נועד לפצות בכ־קצת את המשקיעים חסרי המזל בקרנות בנק המזרחי על כך שהמ־סירו בתוך ימים אחדים 30 אחוז ואף למעלה מכך מנכסם.

אלא שוויסות מניות בנק טפחות, שנועד לצבוע בוורוד את לחייה הוורודות של קרנות הבנק, החזיק מעמד עד מפולת הבנקאות באו־קטובר '83. אחרי שמניות בנק טפחות לא נכללו במסגרת הסדר המניות הבנקאיות, הוליכו מנהלי הבנק לפרוס את "עודף העלות" במשך 10 שנים, ולהפחיתו על פני הזמן, כ־18 מיליון שקל מדי שנה. ההפחתה הראשונה בוצעה ב־1984, על־פי התוכנית, צפויה ההפחתה האחרונה ב־1994. ובינתיים מנקות ההפחתות את רווחי הבנק, לעצבונם של מנהלי המזרחי.

מנהל ותיק הולך הביתה

משה מן, מנהלו הוותיק של בנק טפחות, פרש השבוע מתפקידו "מסיבות אישיות". מן קיווה קודם פרישתו, כי יצליח למצוא קונים לבנק, וכך יוכל להמשיך ולנהל אותו תחת בעלים חדשים. בחודשים האחרונים תר ברחבי העולם למצוא את הקונה המיוחל, אך ללא הועיל. שנתיים לפני יציאתו לפנסיה יצטרך מן לצערו הרב למצוא תעסוקה אחרת. לפי שעה לא ברור מי ימלא את מקומו בבנק טפחות; אך נראה כי המנהל החדש יגיע מבחוץ.

הפעילות הבורסאית במניות טפ־חות, במתכונות של החודשים האחרונים, והתה בעיקר עם חברות ברוקרים, או משקיעים מוסדיים, שהחזיקו במניות הבנק לטווח ארוך. מניות הבנק נסחרות לפי שווי שוק של 50 מיליון דולר, שהוא סביר לפרט הכלכלי.

עשרה עגלים בלבד שווקו עד כה ללבנון

מאת אבי גבאור

עשרה עגלים בלבד שווקו עד כה ללבנון במסגרת ההיתר של שר החקלאות אריה נחמקין שניתן במטרה לשמור על רמת המחירים שמקבלים מגדלי ה־בקר בארץ. העגלים הועברו בשבוע שעבר ללקוחות ה־לבנוניים דרך שער הגדר הטובה באמצעות ארגון "הצפונית", משווק הבקר של מושבי הצפון.

השבוע התכנסה שוב מועצת הבקר בראשות עוזר שר ה־חקלאות צבי אלון לדיון במשבר הפוקד את מגדלי הבקר, בשל המלאי הגדול שהצטבר ברפתות. בידי המגדלים עודפים המוער־כים ב־1,000 ראשי בקר ועג־לים. החוקתם מכביסה. את המגדלים להוצאות וגורמת לחד צים מצד סוחרי הבשר, המנסים לרכוש את העודפים במחירים מוזלים. הסוחרים, שאינם מוזי־לים את המחירים לצרכנים, מציעים למגדלים פחות מ־4 שקלים לק"ג בשר בקר חי, לעומת יותר מ־5 שקלים לפני המשבר.

קיבוץ פלמחים רכש אופציה ל־50% בחוות דגים

מאת יונתן שרמן

קיבוץ פלמחים רכש אופציה להי־כנס כשותף במרכז לגידול דגי נוי של חברת "יישום" בראשון לציון. "יישום" הקדישה זה מכבר מאמצים רבים לחיפוש אחר שותף למרכז הגידול לדגי נוי שבבעלותה.

הקיבוץ שילם 50 אלף דולר בעבור האופציה. אם יחליט לממשה, ישלם לחברה סכום נוסף בגין הידע וכן ישקיע בהקמת חוות גידול נוספות.

המרכז לגידול דגי נוי הוקם לפני מספר שנים, בשותפות בין "יישום" ושני יזמים פרטיים, במטרה לפתח את אפיק היצוא של דגי נוי לאיר־ופה. מכירות החברה ב־'87 הגיעו ל־380 אלף שקל, לעומת 245 אלף שקל ב־'86.

בעריכת אברהם טל

מרחב תכנון מקומי - השומרון
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה - 1965, כי הו־גשה בקשה להקלה. חלקה 92 בגוש 10102 בפרדס חנה ע"י א. מרחול ושות' שבאישורה יש משום הקלה לעניין מבוה צדדי בבניינקים - 3.55 מ' במ־קום 4.0 מ.
התנגדות מנומקת בכתב, אפשר להגיש תוך 14 יום מפרסום הודעה זאת, לוועדה המקומית השומרון ת.ד. 58, זכרון יעקב - 30950.
שלום ברזילי
יו"ר הוועדה המקומית השומרון

WHERE IS THE BEEF? במזללות וונדי'ס בקראוס

מאת אבי גבאור

רשת המזללות האמריקאית הגדולה WENDY'S המפעילה 3,825 מסעדות ברחבי העולם וכבשה את אמריקה בסיסמת הפרסומת WHERE IS THE BEEF?, תקים 20 מזללות הנושאות את שמה בישראל במסגרת הסכם זיכיונות שנחתם באחרונה עם רשת קראוס הידועה בקומה. המזללה הראשונה בסדרה תוקם הקיץ בקומה העליונה של חנות הקראוס שבכיכר דיזנגוף.

הסכם הזיכיונות הושג לאחר מו"מ ארוך שבמהלכו ביקר המנכ"ל של החברה הבינלאומית פעמיים בארץ ונפגש עם מנהל הקראוס בני גאון. הרשת האמריקאית ביקשה להבטיח שאיכות הבשר ושאר המוצרים שיוגשו בסניפים הישראליים לא תיפול מזו המוגשת בשאר סניפיה, ואילו גאון התעקש תחה לבסוף שההמבורגרים שיוגשו בארץ יהיו מתוצרתו של מפעל הבשר של קראוס. והלחמניות יסופקו על־ידי מפעל "מעגט" על־פי ידע אמריקאי ובשותפות שבין קראוס לסמי בודקס.

וונדי'ס תהיה רשת המזללות האמריקאית הגדולה הראשונה הב־באה לישראל, לאחר שכל הניסיונות להביא לארץ רשתות אחרות כ"מקדונלדס" ו"ברגר־קינג" כשלו.

חלק מסניפי וונדי'ס בישראל יופעלו על־ידי קראוס וחלקם באמצעות יזמים שירכשו זיכיונות משנה מ"וונדי'ס ישראל" ויופעלו בשותפות שווה עם הרשת.

* * *

מענק מוגדל לאברכי הישיבות

הוגדל ב־27% — רטרואקטיבית לשנה תמימה

מאת צבי זרחיה

משרד האוצר אישר תוספת תקציבית למשרד הדתות בעבור עידכון הקצבאות לאבטחת הכנסה לאברכים ב־27%. מגן שר העבודה הרווחה ח"כ רפאל פנחסי (ש"ס), שמסר פרטים אלה, תבע להוסיף ולעדכן את מענקי אבטחת הכנסה, "עקב שחיקתם הגבוהה".

משרד האוצר גם נענה לתביעת פנחסי לשלם לאברכים הפרשי שחיקה רטרואקטיבית מאפריל אשתקד.

מענק אבטחת הכנסה יעמוד מעתה על 190 שקל לחודש, במקום 139 שקל עד כה. המענק בגין מרס יכלול הפרשים בעבור שנה שלמה, ויעמוד על 438 שקל.

פנחסי אמר כי הוא נחוש ברעתו לתבוע העלאה נוספת של המענק וכן לבטל חלק מהקריטריונים הנוקשים לקביעת הבאים לקבלתו.

רפי ברורמן תווך השקעות ונכסים
"נכסי - רזים" בע"מ טל. 03-611194/5
• חבר מלד"ן - עמותת המתווכים בישראל
• חבר בפדרציה הבינלאומית לנכסי־דלא־ניידי FIABCI
עסקים טובים עם "נכסי־רזים".

מהו יתרונם של הגופים הכלכליים המתמחים בניירות-ערך בלבד?

במילה אחת - מקצועיות.
גוף כלכלי, המתמחה בגזרת אחת בלבד, ובמקרה זה - שוק ניירות הערך, רוכש מיומנות מקצועית שאין לה מתחרים.
לפיכך, רק טבעי הוא שהברוקרים החברים בבורסה, וכאלה יש עשרה בלבד, נחשבים למומחים בתחומם. לרשותם עומד מאגר מידע עדכני הניזון משירות ממחשבי הבורסה, והמאפשר מעקב צמוד - ON-LINE - אחר התנודות והשינויים בשערי ניירות הערך.
מידע זה משמש כבסיס להפעלת מערכת שיקולים מקצועית ושקולה, במטרה לצמצם עד למינימום את רמת הסיכונים ולהגדיל עד כמה שניתן את התשואה מהשקעותיך.

והעיקר, לרשות הברוקרים חברי הבורסה עומד נסיון רב ערך.
נסיון מצטבר בניהול מקצועי של עשרות אלפי תיקי השקעות לאורך 50 שנות פעילות הבורסה.
עשרה ברוקרים מומחים מהשורה הראשונה עומדים לרשותך. אתה מוזמן לבוא ולהתייעץ בהם, בכל הקשור לפעילות ולהשקעות בשוק ההון.

• אופק - ניירות ערך והשקעות בע"מ • אי.בי.אי. - שרותי בורסה והשקעות בע"מ
• אייל - השקעות וניירות ערך בע"מ • בטוחה - ניירות ערך והשקעות בע"מ
• החברה המרכזית לניירות ערך בע"מ • הראון את לביא בע"מ
• יוניטרסט - חברה להשקעות ולניירות ערך בע"מ • מוריץ את טוכלר בע"מ
• משואה - סחר והשקעות בניירות ערך בע"מ • סהר - ניירות ערך בע"מ.

הברוקרים המומחים להשקעות
החברים בבורסה

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ

29.3.88

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.52	1.59	1.5553	1.5747	1.53	1.60	1.5593	1.5787	1.52	1.59	1.5553	1.5749	1.5664	-0.0007
1 לישייט	2.82	2.95	2.8975	2.9337	2.85	2.99	2.9041	2.9404	2.84	2.98	2.8951	2.9316	2.9182	0.0144
1 מארק גרמני	0.91	0.96	0.9344	0.9460	0.92	0.96	0.9367	0.9484	0.91	0.96	0.9341	0.9458	0.9399	-0.0010
1 פרנק צרפתי	0.26	0.28	0.2752	0.2786	0.26	0.28	0.2764	0.2798	0.27	0.28	0.2752	0.2786	0.2773	–
1 גולדן הולנדי	0.81	0.85	0.8317	0.8421	0.82	0.86	0.8323	0.8427	0.81	0.86	0.8317	0.8421	0.8369	-0.0007
1 פרנק שווייצרי	1.10	1.16	1.1303	1.1444	1.11	1.17	1.1326	1.1467	1.11	1.16	1.1300	1.1442	1.1375	-0.0010
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.2637	0.2670	0.25	0.27	0.2647	0.2680	0.25	0.27	0.2639	0.2672	0.2656	-0.0002
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.2478	0.2509	0.24	0.26	0.2485	0.2516	0.24	0.26	0.2476	0.2508	0.2495	-0.0006
1 כתר דני	0.24	0.25	0.2435	0.2465	0.24	0.25	0.2441	0.2471	0.23	0.25	0.2435	0.2466	0.2452	-0.0004
1 מרק פיני	0.38	0.40	0.3876	0.3924	0.38	0.40	0.3886	0.3935	0.38	0.40	0.3874	0.3923	0.3903	-0.0007
1 דולר קנדי	1.23	1.29	1.2578	1.2735	1.24	1.30	1.2610	1.2768	1.23	1.30	1.2593	1.2751	1.2668	0.0056
1 דולר אוסטרלי	1.08	1.19	1.1444	1.1587	1.11	1.19	1.1460	1.1603	1.11	1.19	1.1415	1.1559	1.1517	0.0025
1 ראנד דרא"פ	0.48	0.58	0.7336	0.7428	0.44	0.61	0.7353	0.7445	0.46	0.65	0.7337	0.7430	0.7388	0.0020
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4462	0.4517	–	–	0.4471	0.4527	–	–	0.4458	0.4515	0.4491	-0.0001
10 שילינג אוסטריים	1.30	1.36	1.3275	1.3441	1.31	1.37	1.3319	1.3485	1.30	1.37	1.3281	1.3448	1.3379	-0.0007
1000 לירטות איטלקיות	1.23	1.30	1.2601	1.2758	1.24	1.32	1.2651	1.2809	1.24	1.33	1.2627	1.2786	1.2709	-0.0003
100 ינים יפאניים	1.22	1.27	1.2432	1.2588	1.23	1.29	1.2489	1.2645	1.22	1.29	1.2492	1.2649	1.2532	-0.0070

יש לך מטען ליצוא או ליבוא?
להעביר באוויר עולה פחות ממה שאתה חושב.
EL AL אל על

את התשובות לשאלות אלה ואחרות תקבל בקורס הייחודי של יבם:
קורס "יישומים עיסקיים מתקדמים"
עכשיו ללא תשלום לכל הרוכש
מערכת אישית יבמ/2

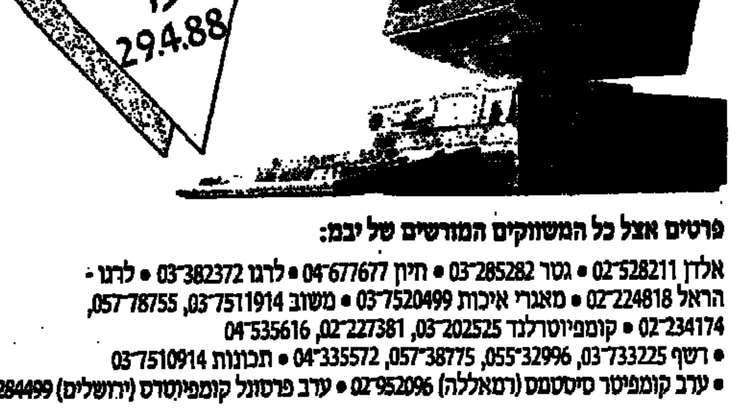

פרטים אצל כל המשווקים המורשים של יבם:
אלדן 02-528211 • גסר 03-285282 • חיון 04-677677 • לרגו 03-382372 • לרנר - הראל 02-224818 • מאגרי איכות 03-7520499 • משוב 03-7511914, 057-78755
02-234174 • קומפיוטרלנד 03-202525, 02-227381, 04-535616
• רשף 03-733225, 055-32996, 057-38775, 04-335572 • תבונות 03-7510914
• ערב קומפיוטר סיסטמס (רמאללה) 02-952096 • ערב פרסונל קומפיוטרס (ירושלים) 02-284499
יבם IBM

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

תפנית חיובית

יום המסחר בבורסה עמד אתמול בסימן של בלימת ההיצעים במניות הנפשיות, ועלייה מסוימת של השערים. התפנית הסתמנה עוד בשעות הצהריים המוקדמות, בעת המסחר במרץ ובמשתנים. כל ההיצעים שהוזרמו בשלב המרץ נקלטו בדרך־כלל במהירות וללא שינוי, על־ידי נציג "לאומי פיא" בבורסה. נציג זה אף הודיע על נכונותו לרכוש את ההיצעים למניות הבינלאומי ופ.י.בי, שנסחרו מיד כפי תיות המסחר, בשער של 100 נק'. נכונות זו עודדה את סוחרי הבורסה והם הצטרפו לקליטת ההיצעים.

בסיכום המסחר השלישי, כבר גברו עליות השערים והסיבוב הסתיים בעליית שער של כאחוז אחד. הסיבה העיקרית למפנה את־מול מגמת ירידה בריבית הזכות על פיקדונות שקליים. הריבית ירדה לרמה של 13 אחוז לשנה, ועל־פי חוק הכלים השלובים, במקרים כגון אלה, גדלה כדאיות ההשקעה באפיקים האלטרנטיביים, כמו מניות הנפשיות. למרות כל אלה, מחזור המסחר במניות הנפשיות ממשיך להיות נמוך, ובמספר לאירמבטל של ניירות־ערך לא התנהל מסחר כלל. המחזור הסתכם אתמול ב־5.7 מיליוני שקל.

מדד	יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	93.91	+0.19
כללי ללא בנקים	77.79	+0.76
מדד אג"ח כללי	104.29	−0.05
אג"ח צמוד מדד	104.40	−0.05
אג"ח צמוד מט"ח	104.20	−0.04

יציבות בבנקאיות

מניות הבנקים שבהסדר נסחרו בדרך־כלל ללא שינוי שער, לאחר שבחלקן הופיעו ביקושים, אך בחלקן האחר הופיעו היצעים. מחזור המסחר בבנקאיות גדל לעומת שלשום, והסתכם ב־5.9 מיליוני שקל.

	תשואה שנתית דולרית ב־% פדיון אפר' 88	פדיון אפר' 89
בל"ל 0.1	10.86	7.12
הפועלים ש	11.13	7.01
אי.די.בי. דג	10.37	7.04
דיסקונט א	10.76	8.02
המזרחי ש	11.18	7.00

פעילות ערה במישנאל

במניות מישנאל נרשמה אתמול פעילות ערה. במניה נרשם שער קונים בלבד, אך כתב־האופציה נסחר ללא שינוי. בבורסה רווחו הערכות כי לכתב האופציה הורם (עוד בלידה) ביקוש מצד בעלי עניין. עתה, לנוכח הרישום של שער קונים בלבד, יהיה אפשר למכור את האופציות בעליית שער.

עלייה בפעילות במק"מ

ירידת הריבית על פיקדונות שקליים, עודדה את ההשקעה במלוות קצרי המועד. עקב כך, עלה מחזור המסחר באיגרות אלו והסתכם ב־15.4 מיליון שקל. בשוק איגרות־החוב נרשמה פעילות מצומצמת למדי.

הסדרה	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
418	7	99.72	15.70
428	14	99.44	15.90
438	21	99.16	15.80
448	28	98.92	15.20
518	35	98.63	15.45
528	42	98.28	16.30
538	49	97.94	16.80
548	56	97.65	16.75
618	63	97.38	16.65
628	70	97.08	16.70
638	77	96.78	16.80
648	84	96.51	16.70
658	91	96.19	16.90
718	98	95.86	17.05
728	105	95.54	17.20
738	112	95.18	17.5
748	119	94.84	17.65
818	126	94.59	17.50
828	133	94.25	17.65
838	140	23.91	17.80

הודעות בורסה

● קופסאות פח הרוויחה ב־1987 — 4.8 מיליוני שקל, לעומת רווח של 4.4 מיליוני שקל בשנת 1986.
● נכסים ובנין סיימה את 1987 — ברווח של 10.2 מיליוני שקל, לעומת רווח של שלושה מיליוני שקל בשנת 1986.
● נכסי הדיים הרוויחה בשנת 1987 — 2.9 מיליוני שקל, לעומת רווח של 0.8 מיליון שקל בשנת 1986.
● יישום סיימה את 1987 — בהפסד של 5.76 מיליוני שקל, לעומת הפסד של מיליון שקל בשנת 1986.
● אירגמן סיימה את 1987 — בהפסד של 95 אלף שקל, לעומת הפסד של מיליון שקל בשנת 1986.
● מז חיפושי נפט הרוויחה בשנת 1987 — 524 אלף שקל, לעומת הפסד של 764 אלף בתקופה המקבילה אשתקד.
● כלל ביטוח הרוויחה בשנת 1987 — 4.1 מיליוני שקל, לעומת רווח של 2.56 מיליוני שקל בשנת 1986.
● החברה הכלכלית הרוויחה בשנת 1987 — 4.56 מיליוני שקל, לעומת רווח נקי של 1.3 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד.
● וישלנו הרוויחה בשנת 1987 — 907 אלף שקל, לעומת רווח של 1.1 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד.
● מקסימה הרוויחה בשנת 1987 — 869 אלף שקל, לעומת רווח של מיליון שקל בשנה הקודמת.

לא מצאנו סיסמא מבריקה אבל...
בעיצוב אנחנו לא "נתקעים"
גרפיקה אבי בלוכן — עיצוב גרפי, והפקות דפוס איכותיות.
ברח' יוסף קארו 26 ת"א.
צלצל: 03-217802
ותוכל להנות, גם משרותי פרסומאי צמודים.

דחפון שרות הודעות מרכזי של דחף לבעלי כרטיס אשראי 03-611001

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
אב	5148.57	5073.33	20.18	0.40
אבוקה	399.56	391.81	−0.49	−0.12
אגו	267.13	262.04	−0.59	−0.22
אגם	104.22	102.19	0.07	0.07
אדיר	1780.77	1745.86	3.43	0.20
אדום	155.55	152.55	0.98	0.65
אמפיר	165.78	164.64	0.00	0.00
אור	436.04	432.29	−0.66	−0.15
אוריון	133.47	130.82	−0.12	−0.09
אוריל	294.09	292.00	0.28	0.10
אורן	818.53	802.60	1.00	0.12
אייל	5350.36	5246.00	−21.78	−0.41
אירוס	5647.95	5529.49	−6.26	−0.11
איתן	792.84	777.10	1.19	0.15
אלון	654.00	640.71	−0.44	−0.07
אלמגות	692.83	679.30	0.63	0.09
אליעם	97.93	95.62	0.29	0.30
אמיתי	104.82	103.42	0.07	0.07
אניה	84.89	82.83	0.72	0.88
ארז	292.86	287.13	1.49	0.52
אש	130.07	127.21	0.86	0.68
אשל	190.58	186.85	−0.20	−0.11
אתגר	83.22	81.65	0.57	0.70
אתרת	261.50	258.97	−0.34	−0.13
בדולח	152.86	149.92	0.33	0.22
ברוש	509.78	499.92	1.43	0.29
ברק	456.74	447.73	0.64	0.14
ברקת	323.47	321.17	−0.91	−0.28
גביש	1570.29	1540.00	2.34	0.15
גבע	117.18	115.44	−0.08	−0.07
גורן	463.08	454.28	0.58	0.10
גיא	105.63	104.08	0.00	0.00
גיל	3256.95	3193.31	15.85	0.50
גלית	662.05	654.00	−0.23	−0.04
דוכיבן	338.82	335.56	0.78	0.23
דוכיפת	498.53	488.78	1.02	0.21
דולב	253.93	248.73	−0.13	−0.05
דורון	1614.50	1585.40	−0.15	−0.01
דותן	277.65	272.68	−0.07	−0.03
דליה	577.82	567.7	0.80	0.14
דרור	315.07	309.30	0.79	0.26
דקל	339.79	333.33	1.66	0.50
הדס	380.20	378.56	1.10	0.29
הילה	411.80	410.02	−0.10	−0.02
ורד	559.11	549.60	0.28	0.05
זהבית	2045.31	2005.21	0.00	0.00
זוהר	111.72	110.07	−0.04	−0.04
זיו	137.87	135.83	0.02	0.01
זינוק	103.42	101.32	0.27	0.27
זמיר	418.06	409.93	1.74	0.43
חוחית	167.14	163.49	−0.26	−0.16
חליפין	147.74	147.33	−0.07	−0.05
חלמיש	220.13	218.68	−0.01	−0.00
חן	154.30	153.69	0.09	0.06
טופז	117.44	114.88	0.10	0.09
טל	6447.42	6372.76	1.19	0.02
יכלל	470.84	461.76	0.56	0.12
יהלום	163.89	160.72	1.11	0.70
יסודות	351.94	348.71	1.08	0.31
יערה	461.70	452.86	0.51	0.11
כוכב	284.58	279.09	1.19	0.43
כחל	133.42	130.83	−0.34	−0.26
כלנית	631.13	620.01	0.97	0.16
כספית	270.82	268.81	−0.14	−0.05
כרמל	140.93	138.73	0.41	0.30
כתר	1224.67	1207.18	3.17	0.26
להב	4765.21	4671.97	19.23	0.41
למשקיע	131.93	130.37	0.10	0.08
לפיד	325.59	319.29	−0.13	−0.04
לקט	1976.02	1936.20	2.09	0.11
לשם	390.44	387.84	0.21	0.05
מבחר	1415.96	1389.29	0.11	0.01
מבטח	4070.29	4044.60	0.06	0.00
מגד	263.29	261.51	−0.05	−0.02
מגדן	3810.50	3776.82	0.93	0.02
מור	1560.95	1550.35	8.21	0.53
מורן	850.57	846.48	1.66	0.20
מטה	25248.93	24856.96	2.37	0.01
מיטר	1071.01	1050.60	−0.55	−0.05
מעוף	4537.31	4450.39	11.16	0.25
מעיין	780.65	766.13	−0.22	−0.03
משה	396.91	394.32	0.25	0.06
מכלול	93.48	91.71	0.50	0.55
מרווה	129.17	128.70	0.15	0.12
מרום	1403.11	1376.95	−0.97	−0.07
נגה	149.15	146.94	0.03	0.02
נטיף	261.99	260.18	2.31	0.90
נמר	454.30	447.50	2.73	0.61
ניל	129.39	127.48	0.89	0.70
סביון	631.34	619.98	1.85	0.30
סגולה	142.29	139.48	0.01	0.01
סלע	386.27	383.67	0.03	0.01
סנונית	553.55	542.76	−0.10	−0.02
ספר	376.04	368.95	1.03	0.28
ספיר	176.76	176.30	−0.22	−0.12
עופר	355.69	349.04	1.00	0.29
עידית	737.65	732.28	3.83	0.53
עידן	499.67	492.28	0.22	0.04
ענבר	116.55	114.08	−0.03	−0.03
ענת	2319.78	2302.11	4.21	0.18
עפרוני	520.25	510.11	0.05	0.01
ערמון	129.08	126.64	0.04	0.03
פזיא	1599.36	1568.08	5.03	0.32
צבר	555.14	544.11	−0.22	−0.04
צופית	469.13	459.95	0.60	0.13
צוק	128.74	128.23	−0.02	−0.02
צמיר	1164.94	1141.52	1.11	0.10
צמרות	515.15	507.85	1.01	0.20
צמרת	149.82	148.72	−0.38	−0.25
צרית	104.00	102.63	0.10	0.10
קלע	167.08	166.25	0.41	0.25
קשת	104.85	102.81	0.18	0.18
רונית	17297.78	17149.32	43.06	0.25
רימון	136.99	136.75	0.06	0.04
רקפת	837.86	823.71	3.08	0.38
רשף	428.18	419.39	0.12	0.03
שבים	467.09	458.11	0.47	0.10
שהם	353.15	349.97	−0.21	−0.06
שחף	104.58	102.55	−0.09	−0.09
שירה	445.12	441.97	1.03	0.23
שמיר	422.65	414.42	0.36	0.09
שנהב	655.00	645.43	4.46	0.70
שקד	659.34	646.68	2.83	0.44
שקמה	190.26	186.53	−0.08	−0.04
תאנה	239.49	237.20	0.52	0.22
תדהר	495.50	493.12	1.90	0.39
תירוש	563.12	556.25	−0.05	−0.01
תבונה	105.54	103.42	0.15	0.15
תמר	258.87	253.86	−0.03	−0.01
תפוז	201.41	199.96	−0.12	−0.06
תרשיש	118.42	116.16	0.08	0.07
תשרי	543.30	538.88	0.60	0.11

שערי אגרות החוב

שב"א 4.25%

סדרה	שער	שינוי בנק'
4101	418.4	+1.2
4102	168.6	−0.8
4103	162	−0.8
4104	157	−0.9
4301	157	−0.9
4302	149.1	−0.3
4303	148.2	−0.3
4304	146	−0.4
4105	131.1	−0.4
4106	127.8	−0.4
4107	124.1	−0.5
4108	122	−0.3
4109	118.5	— —
4110	117.1	+0.1
4201	146.6	+0.7
4204	140.6	+0.7
4205	188.1	+0.7
4206	134.5	+0.1
4207	134.2	+0.1
4208	132.5	+0.1
4209	129.7	+0.1
4210	126.4	— —
4211	122.7	+0.1
4212	120.6	+0.1
4213	117.8	+0.1

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	45585	+52
3602	41841	+29
3603	38941	+28
3604	35279	+481
3605	32226	+454
3606	30880	+441
3607	27980	+131
3608	26439	+128
3609	25189	+125
3610	22680	−321
3611	22344	−319
3612	21701	−318
3613	20399	+72
3614	19588	+72
3615	18088	+67
3616	16567	−47
3617	15620	−46
3618	14826	−45
3619	18742	+105
3620	12978	+7
3621	12246	+6
3622	11096	+4
3623	10579	+29
3624	10018	+5
3625	9114	+4
3626	8485	+4
3627	7840	+4
3628	7226	+34
3629	6750	+12
3630	6589	+8
3631	5873	+8
3632	5583	+3
3633	5276	+2
3634	4620	+11
3635	4457	+11
3636	4384	+12
3637	4044	+12
3638	3749	−16
3639	3455	−16
3640	2836	+8
3641	2468	+8
3642	2211	+12
3643	1920	+11
3644	1716	+11
3645	1548	+9

גליל 4.25%

סדרה	שער	שינוי
3701	1299	+22
3702	1018	+14
3703	892.8	−20
3704	765.1	−17.3
3751	401.9	−3.9
3752	161.6	— —
3753	155.1	−0.1
3901	151.7	+0.1
3902	144.6	+0.1
3903	143.6	+0.1
3904	141.4	+0.1
3754	141.5	+0.1
3755	136.4	— —
3756	135.6	+0.1
3757	133.1	+0.1
3758	129	+0.1
3759	128.7	+0.1
3760	126.9	— —
3761	124.2	+0.1
3762	121	+0.1
3763	117.3	— —
3764	116.8	— —
3765	114.1	+0.1
3766	112.8	— —
3791	118.3	−0.7
3792	116.2	−0.7
3826	139.6	+0.4
3827	137	+0.3
3828	136.2	+0.4
3829	133.7	+0.4
3830	131.5	+0.3
3831	151.2	+0.5
3832	129.5	+0.3
3833	126.7	+0.5
3834	123.5	+0.3

4%, 6%, 7% פיתוח (הצמדה 80%)

סדרה	שער	שינוי
3523	162955	— —
3524	161900	+1000
3525	160900	+1600
3526	159500	+600
3527	155900	+700
3528	152482	+2000
3529	150600	— —
3530	146900	+27
3531	147000	— —
3532	142900	— —
3533	143703	+1600
3534	134200	— —
3535	134655	— —
3536	134900	+100
3537	134600	— —
3538	127800	−473
3539	126800	+25
3540	126903	— —
3541	122800	— —
3542	125260	— —
3543	116700	−73
3544	117500	+300
3545	115800	— —
3546	114001	— —
3547	114288	— —
3548	113800	−400
3549	107180	−300
3550	108100	— —
3551	107600	— —
3552	98900	— —
3553	98300	— —
3554	104158	−400
3555	104850	— —
3556	99700	— —
3557	100000	−1100
3558	99800	— —
3559	96353	+192
3560	91982	+900
3561	89920	+220
3571	89750	+449
3572	91183	+182
3573	90411	+280
3574	83970	— —
3575	82901	+200
3576	82700	+100
3579	76250	+200
3577	83800	−225
3578	76900	−350
3580	71700	+150
3581	64800	−600
3582	60400	— —
3583	55700	+147
3584	52849	−165
3585	50185	−165
3586	45777	+20
3588	47728	+21
3589	43585	+20
3587	45652	−302
3591	43444	−287
3592	43404	−287
3593	43343	−288
3590	43546	+45
3595	41574	+44
3594	41371	−618

5% מלווה פיתוח (בריבית כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2005	159900	— —
2006	160500	+250
2007	156900	+150
2008	155000	+600
2009	157380	+500
2010	156850	+500
2011	153900	+600
2012	152811	+600
2013	155008	+250
2014	149400	+250
2015	148900	— —
2016	150300	— —
2017	145700	+100
2018	145900	— —
2019	144900	— —
2020	140500	+100
2021	142800	−700
2022	132858	+100
2023	134100	−400
2024	126200	— —
2025	127000	— —
2026	126200	— —
2027	121351	— —
2028	125435	+1800
2029	118900	+1000
2030	118862	— —
2031	114001	— —
2032	113212	— —
2033	108300	−638
2034	107259	— —
2035	102377	— —
2036	99350	— —
2037	107056	— —
2038	97500	— —
2039	95156	— —
2040	96895	−1000
2041	90270	— —
2051	88300	−1000
2052	80613	+500
2053	80650	+500
2055	75000	−400
2054	81994	— —
2056	73982	+2154
2057	74899	— —
2058	73200	— —
2059	72993	— —
2060	91160	— —
2061	47618	+1407
2062	44579	+391
2063	47434	+12

צמודות זהב

סדרה	שער	שינוי
5 יוד	112.2	+2.2

רמון

סדרה	שער	שינוי
7006	194.6	−0.6
7007	181.7	−0.1
7008	172.7	−0.1
7009	167.2	−1
7010	164.2	−0.4
7011	154.9	−0.2
7012	149.5	−0.2
7013	142.5	— —
7014	123.6	+0.9
7015	102.6	−0.1
7016	105	−0.2
7017	104.4	−0.1
7018	104.2	−0.1
7019	104.6	−0.2
7020	104.4	−0.2
7021	103.4	−0.2
7201	102.9	−0.5

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	15866	−104
6102	8056	−128
6103	7426	−81
6104	6930	−27
6105	6563	−26
6106	6336	— —
6107	6086	+1
6108	4430	−2
6109	4203	−1
6110	4127	−1
6111	3445	−4
6112	3339	−4
6113	2241	+15
6151	857.1	+7.9
6152	820.5	+7.7
6153	787.8	−8.8
6154	724.2	−5.8
6155	455.6	−4.8
6156	371.7	+0.2
6157	275.8	−0.1
6158	267.1	−0.1
6159	229.7	−4.9
6160	211.4	+2.6
6161	203.7	+2.5
6162	183.2	+2
6163	169.8	+1.1
6164	163.8	+1.1
6165	153.1	−0.1
6166	144.7	−0.1
6167	141.4	−0.1
6168	143.4	−0.1
6169	136.1	+1.4
6170	126.7	+0.1
6171	91.6	+0.7
6172	89.9	+0.7
6801	94.3	−0.8

100% מט"ח

סדרה	שער	שינוי
אל אש	1422	— —
אלבים	225	— —
אלתא	1237	−4
אלסינט	2520	— —
מאיסקו	1199	−2
תורד 84	97.4	−0.2
תורד 85	391	— —
הב היש	257	+1.2
ד"ים הש	199	— —
כור	158.4	— —
כלל	508	−1
מ"ש ד	184.5	— —
מ"ש מ	260.7	— —
מ"ש י	303.6	+8.8
רן	149.5	— —
כל בנ	188.2	— —
תישים	257.2	— —

מדד/מט"ח

סדרה	שער	שינוי
בלת	158.5	−0.1
ד"ים הש	155.6	— —
כור	147.9	−0.1
כלל	183.4	−1
מג ד"ים	154.2	— —
משא מ	150	— —
משא מ	145.2	−1.2
משא מ	158.5	+0.5
לאומי	142.5	— —

אתה ורוטשילד בשולחן אחד

בחברת עוד 10 יינות נבחרים.

כבר היום אתה יכול להזמין את רוטשילד לשולחן ועוד 10 יינות מכובדים לא פחות, הנמנים על רשימת 11 מומלצי מועדון היין החודשים. בין ה־11, ארבעה יינות חדשים בשוק - מתוד שמפניין שרדונה, ירדן לבן - יין הבית של הילטון, רוטשילד וסאמיי. שבעה מה־11 משווקים בלעדית ע"י המועדון. להזמנות חייג לדיינרס 03-295858 מח' הזמנות יין, -א'־ה' עד 15.00, קבל את הרשימה המלאה, הזמן ונשלח לביתך. לחיים!

הזמנות בכרטיסי דיינרס, ויזה וישראכרט.

טלפן ונשלח לביתך

מועדון היין

בחסות דיינרס קלוב

שערי המניות 29.3.88

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי נקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש שח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אגוד ש	17820	שב				
הטפחות 0.1	1135		410	+53	+3	+306
הטפחות א 0.5	599		396	−1	−0.2	−498
כללי לא בהסדר	13190		1	−10	−0.1	−1
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 88						
אידיבי רג 100.0	107000		795			−489
אידיבי ב 100.0	107480		5	−800	−0.7	−30
אידיבי בב א	652000			−3800	−0.6	−7
אגוד 0.1	79650		304			+322
דיסקונט ב	135600		2	−1200	−0.9	−5
דיסקונט א	136500		127	−590	−0.4	−254
דיסקונט שה ב	15950		12	+89	+0.6	+62
המזרחי ש	43850		3352	−300	−0.7	−3736
המזרחי מ	43800		21	−549	−1.2	−21
הפועלים בבב	97000		0.1	+1992	+2.1	+1
הפועלים ש	72400		2404			+666
הפועלים ב	73400		50	+300	+0.4	+824
כללי א 1.0	184700			−2000	−1.1	−50
כללי שה 7	8999			−31	−0.3	−64
כלל 0.1	46070		2351			+618
כלל שה 11	17270		12	+170	+1	+511
מימון וסחר 1.0	61100		24	−505	−0.8	−44
מימון וסחר 5.0	30950			+10		+130
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89						
אידיבי רג 100.0	131150		40	+150	+0.1	+101
אידיבי ב 100.0	130900					
אידיבי בב א	786100			+2000	+0.3	+5
אגוד 1 שח	97000		5			+45
דיסקונט ב'	172600		1	−500	−0.3	−5
דיסקונט א'	165000		1	−3500	−2.1	−1
מזרחי ש'	54000		90			
מזרחי מ'	55700	שב				
הפועלים ש'	89150		20			+10
הפועלים מ'	88871					+77
כללי א'	227200		1			+49
כלל מבוק	56550		225			+97
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	22000		16	−473	−2.1	−16
לאומשכנ ש	6825		101	−5	−0.1	−1
לאומשכנ מ	6770	שב				
כרמל ש	5560		18	−40	−0.7	−144
כרמל שה 1			—	הפסקה	מסחר	—
פת משכ ש	1920		200			+100
משכן ב ש	3175		190	+54	+1.7	+290
עצמאות 0.1	15650	שב				
מרוב 1.0	6180		47	−20	−0.3	−47
טפחות מבב ש	20105		20	+200	+1	+17
טפחות רג ש	21000		91	+600	+2.9	+203
טפחות שה 2			—	הפסקה	מסחר	—
יעצור 1.0	1700	תב		−100	−5.6	−205
יעצור 5.0	1575			−20	−1.4	−152
מוסדות מימון						
חקלאות מבב א	361000	בב		−19000	−5	−25
חקלאות מבב ג	210000		1	+400	+0.2	+4
לאומי תעש' א ש	10420		30			−49
פתוח תעש' מבב	132000		5			−5
פת תעש' בב ג	488000		5			
פת תעש' בב גג	294230		8	+6000	+2.1	+5
פת תעש' בב גג	299200		8	+6000	+2.1	+5
פת תעש' בב ד	298001		8	+9000	+3.1	+8
פת תעש' בב דד	69171	שב				
מרכז קבלים 5.0	2400	תב	1069	+318	+10	+1718
תיירות בב	235000			+1400	+0.6	+5
כלל ליסינג 0.1א	19895			−200	−1	−5
כלל ליסינג 0.5ב	17800	שב				
ביטוח						
איילון	112					
אינן	96	תב	662	+5	+6.1	+662
אררט 0.1			—	הפסקה	מסחר	—
אררט א 0.5			—	הפסקה	מסחר	—
בטוח משנה 0.1	310		3957			−346
בטוח משנה 0.5	163.5		157			−557
משנה אופ	200					
משנה הש	102.5		5000	+5	+0.5	+25000
הדר 1.0	106					−665
הדר 5.0	90		4556	+1	+1.1	+2144
הדר אופ סר 2	80	תב	1000	−6	−7	−2500
הפניקס 0.1	459		325	+19	+4.3	+825
הפניקס 0.5	350	תב	391	−19	−5.2	−891
המסנה־הראל 1.0	4000		140	−61	−1.5	−138
המסנה־הראל 5.0	3590		100	+85	+2.4	+100
כלל ביטוח			—	הפסקה	מסחר	—
כלל ביטוח אופ			—	הפסקה	מסחר	—
כלל ביטוח אג"ח			—	הפסקה	מסחר	—
מנורה 1.0	1230		75			−1
מנורה 5.0	1070		150			
סהר 0.1	764		265	−5	−0.4	−505
צור ש	221					
ציון וחזקות 1.0	[illegible]					
ציון וחזקות 5.0	749					
מסחר						
אלגבר באגא 1 ש	698		1518	−5	−0.7	−1517
אלגבר באגא 5 ש	582		1790	+2	+0.3	+192
מוסף עזרא 1.0	472	תב	11828	−42	−8.2	−13028
מוסף עזרא אופ	228		3000			+2401
כלל אופ 4	260		1182	+7	+2.8	+3836
כלל אגח 2	159		1000	+6	+3.7	+6000
קריסטל 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
רפק 0.1	13250	שב				
רפק 0.5	17000					
שופרסל א 2.0	918		3401	+7	+0.8	+3417
שופרסל אופ	3240		161			−116
שופרסל אגח	105		23700	+5	+8.5	+52836
שירותים						
אבוטא	309		980	−5	−1.6	−980
סבטת השקעה 0.1	525		151			−151
סבטת השקעה 0.5	157.5		3552	+5	+2.3	+5929
קידר 0.1	495		1022	+6	+1.2	+803
קידר 1.0	173.5		15186			−15850
מוסף קיודה 0.1	1065			+10	+1	+50
מוסף קיודה 0.5	799	שב				
מלונות ושירותי תיירות						
גלי צחר 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
גלי צחר 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
מלונות דן 1.0	1355		280	+53	+4.1	+320
מלונות דן 5.0	909	בב	430	+25	+2.8	+370
חוף האלמוג 1.0	5696		15	−250	−4.2	−15
מלונות הירדן	1919			+20	+1.1	+100
ים סוף	198		15065	+5	+4.5	+14565
ים סוף אופ	113		1459	+1	+0.9	+5625
מחשבים ושירותי מחשבים						
תהליך 1.0	136.5		2200	−2	−1.4	−2200
תהליך אופ	35.4		2125	−5	−9	−18275
תהליך אג"ח	95.5		6840			+16773
יעצא 1.0	3900		234	−1		−153
מ.ל.ל 1.0	5150		16	−145	−2.7	−16
מ.ל.ל 5.0	1100	שב				
ניקוב מחשבים 1	515		710			
ניקוב מחש' 5	201		3502			−1496
ניקוב אופ סר 2	331		300			−50
תים מחשבים 1.0	590		211			−211
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אורים אופ	401		1118			−1757
אורים אגח	131		10000	+5	+0.4	+42000
אלון 1.0	81.5	בב	7543	+5	+3.2	+1889
אל־רוב 1.0	320	תב	3000	+29	+10	+2340
אפריקה 0.1	35000		16			−12
אפריקה אופ	14121		25	+55	+0.4	+77
ארים	682	תב	1160	+62	+9.5	+960
אזורים 0.1	2262		100	−13	−0.6	−200
אזורים 0.5	1870		50			
בדגבית 1.0	2590		120			−62
בדגבית 5.0	2110					−50
וובקו 1.0	4970		50	+150	+8.1	+78
דרוקר 0.1	180		655	+8	+4.7	+2655
דרוקר 0.5	130.5		89			−89
מרלין 1.0	1464	בב	578	+20	+1.4	+568
המגלל 1.0	720		3			−5
המגלל 5.0	430	תב	400	+34	+8.6	+795
תלב 0.1			—	הפסקה	מסחר	—
תלב 0.5			—	הפסקה	מסחר	—
ירושלים אופ			—	הפסקה	מסחר	—
נכסים 0.1	3349		479			−449
נכסים 0.5	2820		564			−464
מבני תעשיה	61.5		60675			−20595
מבני תעשיה אופ	20.6		466346			−684546
מבני תעשיה אג"ח	95		72280			
ישפרו 0.1	3206		51			−102
ישראלום 1.0	1850		1700	−15	−1.4	−924
ישרום 10.0	15950		123	+350	+2.2	+92
בנק פיתוח 1.0	4845		52			+48
לוסוד 1.0	6303		180			−40
לוסוד 5.0	1765	תב	300	+90	+5.4	+750
כתב 1.0	236		10620	−6	−2.5	−18056
כתב אופ 2	83	בב	5227	+8		+3025
כתב אגח	117		45256	+5	+8.4	+44564
מאפי בניה 1.0	427		1050	+15	+3.6	+4350
מישכאל 5.0	140.5	קב		+7	+5.2	+10870
מישכאל אופ	150		13380			−671
מרב 5.0	1149		120	+5	+0.4	+34
לידמנון 1.0	387		1014			−14
לידמנון 5.0	107	תב	31427	−7	−6.1	−32577
ליפשיץ 1.0	219	בב	1000	−2	−0.9	−200
ליפשיץ 5.0	98.5		8463	−3	−3	−11163
ליפשיץ אופ 1	52.6		1000	−5	−4.6	−9991
ליפשיץ אגח	91		20000			−20925
נכסי אחיב 0.5	2920		404	−10	−0.3	−104
נכסי אזורים	212		4400	+7	+3.4	+4900
נכסי וחזקות 1.0	366	תב		+26	+4.8	+400
נכסי 1.0	1417			+42	+3.1	+88
עמר ונלע סר 1 ש			—	הפסקה	מסחר	—
קיסריה 0.1	3860	שב				
קיסריה 0.5	1022	שב				
רובנסון 1.0	175.5		4070			−166
רובנסון 5.0	133		2020			−1520

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי נקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש שח ע"נ
רוגבין אופ	544	שב				
רוגבין אג"ח	122.5		6300			+15637
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2195		134	+85	+4	+446
מטעי הדר 0.5	1800		80	+90	+5	+495
מהדרין 0.1	3020		66			−66
מהדרין אופ	2070		107			−107
גבעי הדרים 1.0	1458			+2	+0.1	+500
פריאר 0.5	2115		200	+60	+2.9	+610
מזון וטבק						
דובק מב ש	2150		90	−57	−2.6	−77
דובק מב מ	2155		50	+100	+4.9	+37
עלבל 1.0	385		1000	+10	+8.1	+1000
עלבל 5.0	277	שב				
עלבל אופ	99		16538			
ממפר בירה 1.0	25700	שב				
ממפר בירה 5.0	19520	שב				
יבמר 1.0	951		60			−140
יבמר א 5.0	564					−500
יבמר אופ 2	242		200	−8	−3.2	−200
מן 1.0	400		934			
מן 5.0	275			+15	+5	+371
סנפרוסט 1.0	14150		80	+199	+1.4	+100
עסיס ב 0.5	280		844			
אנגל שקל 1	1730		300	+60	+3.6	+400
שמן מבב א	1100		43	−50	−4.4	−43
טכסטיל והלבשה						
אנגר מר 1 ש	330		700			−547
אנגר אופ	117	שב				
אנגר אגח	104		9000			−4000
אפיס 1.0	375					
אתא ברוך 1.0	246		25	+1	+0.4	+25
אתא ברוך 5.0	185		1500	−2	−1.1	−2917
אתא א	243		25			−25
ארגמן רג ש	7820		10	−80	−1	−10
דלתא־גליל 1.0	2180		1982			−347
דלתא־גליל א 3.0	961		680			+400
כפרית כמבר 1	1064	תב	85	−118	−10	−170
כפרית כמבר 5	520		52.2	+26	+5.3	+87.8
ויטלס 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
ויטלס 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
חדיקו 1.0	4090			+80	+1.2	+100
דיקת 1.0	1589		65	+80	+2.2	+87
דיקת 5.0	1170		1000	−80	−2.5	−1775
דיקת אופ	364	שב				
כמש	1345		1400	+5	+1.9	+1100
כמש אופ	49					
לודזיה 0.1	580			−7	−1.2	−100
לודזיה 0.4	430		450			−220
לינות 1.0	150		780			−180
עיט 1.0	308		500	+5	+1.7	+380
עיט 5.0	130.5		240	+3	+2.4	+760
עיט אופ	95		600	+3	+5.5	+600
עיט אגח	106		6100	−1	−0.9	−3100
עסק פריזה 1 ש'	138	תב	1022	−12	−8	−3251
עסק אופ	60		2000			−125
פוגלת א	775					
פולינן א 0.5	8700					
פרגוד	1019	שב				
גיבור סבריגה	5378		41	−220	−3.9	−56
מתכת ומוצריה						
אורדן 0.1	3850					
אורדן 0.5	3760			+50	+1.4	+100
אלמית 1.0	6100	שב				
אלמית 5.0	4549	שב				
כבלים ש	272		2500	−6	−1.1	−2698
כבלים אופ	68.5		4175	−5	−6.2	−13785
כבלים אג"ח	91.5		12000	+5	+0.6	+10960
כבלים אגח	96		7534			−7534
חוגיר 1.0	471			+6	+1.3	+500
חוגיר 5.0	289		1733	+4	+1.4	+2800
חוגיר אופ	1900		15			
דיקה 1.0	1600					
דיקה 5.0	1070		90	+85	+8.4	+190
קופסאות פח 5.0	2940		229			−79
כבלי ציון 1.0	2300		492			−192
כבלי ציון 5.0	1870		747	+20	+1.9	+1453
קרמר 1.0	280		500			
קרמר 5.0	106		2229	−1	−0.9	−1261
מספנון 0.1	24580		10			−10
מספנון 0.5	10150		25	−150	−1.5	−43
קליל 1.0	2474					
קליל 5.0	1800					
קליל אופ	880		400	+30	+3.5	+1195
קליל אגח	120		1500			−668
שלדות 5.0	4100					
תעשיות לכיש 1.0	480		70			+70
תעשיות לכיש 5.0	320		390			
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 3.0	262000		5			−1
אלקו 0.1	8150		30	−20	−0.2	−10
אלקו 0.25 ש	5330		25			−9
אלקטרה 0.1	1646		100			−100
אלקטרה א 0.5	1150		100	+20	+1.8	+300
אפאר 5	666		100	+1	+0.2	+900
אתא 5	127		34029			+27971
אריה 1.0	15280		16			−35
אלקטרוניקה אופ	476		5000			−3570
כלל אלק אג"ח	97		5216			−346
טמקורניקס 1.0	855		500	+5	+0.6	+595
טמקורניקס 5.0	669		200			−30
מיכמגר 1.0	375	בב	2000	−10	−2.6	−1080
מיכמגר 5.0	314		2500	+6	+2	+6145
ציקלון 1.0	1940		100			
ציקלון 5.0	1070		50	+61	+5	+50
קונטגן אילף 1.	2725	שב				
קונטגן אילף 5.	2149	שב				
ת.א.ת 1.0	750		.54	+30	+4.2	+1307
ת.א.ת 5.0	582		460	−1	−0.3	−540
תדיאה	670		280	+20	+3.1	+462
מוצרי בניה						
אי.מ. תעשיות 1	153		20690			−4800
אי.מ. אופ	528		850	+1	+0.2	+850
אי.מ. אגח	132		15000	+5	+1.9	+65250
אקרשטיין 1.0	376		1500			−1000
אקרשטיין 5.0	268		580	−3	−1.1	−1041
אקרשטיין אופ	310		1619			−1619
אקרשטיין אגח	127		26800			
אזרים בלוס	95.5	בב	3000	+5	+0.5	+225
בלוס אופ	52		11700	−1	−1.9	−9040
מגדל השק בנוש	840	בב	615	+10	+1.5	+445
מנוריקה ולגמן 1	1715		5			−5
מנוריקה ולגמן 5	1408	שב				
נגב קרמיקה	291		8400	−3	−1	−8400
נגב קרמיקה אופ	127.5		5770	−5	−3.8	−4770
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	1370		90			−42
אלקטטו ב	483		100	+23	+5	+182
גל תעשיות 1.0	826	שב				
גל תעשיות 5.0	286					−2
גל אופ	44	תב	14576	+6	+15.8	+142018
גל אגח	96	שב				
דשנים 0.1	3990		82			−48
דשנים 0.5	1565		402	−14	−0.9	−402
חיפה כמי' 10.0			—	הפסקה	מסחר	—
ליפסקי 1.0	1800					
מקסימה 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
מקסימה 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
פרי 1.0	19100		25			−25
פרי 5.0	16750	שב				
פריקלאס	524		4000	−6	−1.1	−4868
פריקלאס אופ	126		5490	+5	+1.2	+9686
קרם כימיקל 1.0	4840		230	−40	−0.8	−280
קרם אופ	2574					−250
קרם אגח	107	שב				
תיא 5.0	3950		404	+50	+1.3	+816
פרוטרום 10.0	490		3998			−2027
עץ, נייר ודפוס						
כתר	117		1000	−1	−0.9	−511
רפתון 1.0	5830	שב				
רפתון 5.0	3750	שב				
חמבג 1.0	6669		37	−11	−0.2	−54
יאה 1.0	2116		150	+21	+1	+143
לבידי אשקלון 1	787		2040	+8	+1	+960
מלט ב־0.5	23500		10			
קלל	688		2360	−12	−1.9	−3360
קלל אופ	526		2222	−12	−5.6	−3628
רים 0.1	307	תב	120	+15	+5.1	+1120
רים 0.4	152.5		1967			−967
תעל ב 0.2	14700		80			+28
תעשיות שונות						
אגריש 1.0	168		1207	+4	+2.4	+1412
אגריש 5.0	91		1837	−4	−4.2	−1837
תמישה יוד	1841		195	−30	−1.6	−195
הגמלק 1.0	876		325	+33	+3.9	+321
הגמלק 5.0	859		625	+13	+1.6	+677
השקעות בתעשיה						
ארכיה	8200		169	−100	−1.2	−272
כור בב' ש	6150		225			−225
תעשיות אופ	117.5		5892			−8040
תעשיות אגח	104		15000	+1	+1	+137200
חברות השקעה						
אמיקו ש	3100		15	−140	−3	−15

שרף נאמנות
בטוחה כלל
ניהול תיקי השקעות, ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי נקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש שח ע"נ
אי־דיבי. אופ	2440		400	+50	+2.1	+319
אי־דיבי. אג"ח	99		15000	+1	+1	+1575
אלגר ש	820		215			−215
גזלת 1.0	998	שב				
גזלת אופ	781					
גזלת אגח	104		5800			−800
דנבאר 1.0	452	תב	660	−50	−6.2	−660
דנבאר 5.0	368	בב	650	−30	−7.5	−961
חברה לישראל 5.0	2836		2162			−2844
חלמון 0.1	115900	שב				
חלמון 1.0 ש	21000		12			−12
אמפא א 0.5	17600		6			−3
דיסקונט השק אופ	710		500			−325
דיסקונט השק אגח	107		1500			−1500
מזרחי השק ש	26700		40	+300	+1.1	+60
מז' השקעה 124	13482	שב				
חירון 1.0	2150		657			−357
חירון 5.0	497		1667	+6	+1.2	+714
יצוא ש	12900		38			−25
ירדן א 0.1	1051		294	−5	−0.5	−585
כלל 50.0	960		430			−275
מגור 0.1	325	תב	235	+22	+7.3	+1430
מגור א 0.5	332	שב				
מגור אופ	106		2548			
אגוד 1	125		4000	+2	+1.6	+7000
מרי 1.0 ג	326	תב		+18	+5.8	+2422
מז השק ש	2150		461			−431
מבה א 0.1	5200		32			
מבה 0.5	3094		71			−71
פרוין ב 2.5	9950		190			−195
קידן 1.0	105		8000	+7	+1.9	+3150
קידן 5.0	65.5	תב	6656	+5	+7.4	+15621
קידן אופ	44.5	בב	10200	+5	+3.5	+19030
קידן אגח	107.5		15000	+5	+3.4	+25000
נסחרות במט"ח						
בית מ	255	שב				

רשימה מקבילה

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי נקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש שח ע"נ
מסחר שרותים מלוואות מחשבים						
הראל 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
יסקל	216			+1	+0.5	+519
קונגרסים 0.1	1178	תב	40	+85	+7.8	+190
קונגרסים 0.5	245		686	−6	−2.4	−1356
קונגרסים אופ	51		5980			+4980
קופל 1.0	630	שב				
תבל	165		500			−1500
בני הדר	111	תב	10000	+6	+6.7	+9874
בני הדר אופ 1	68		7972			−7722
התוים והישראלית	50			−1	−2	−1525
כגם סר 1 ש	1265			−5	−0.4	−100
איכות מחשבים	202	בב	775	+13	+6.9	+3491
דשה מכון 1.0	356	תב	1080	+25	+7.6	+2956
דשה אופ	696	תב	580	+82	+4.8	+200
כלל מחשבים 1.0	4520		157			+42
משוב מחשבים 1.0	129	בב		−5	−4.8	−2390
רפאי	328		1000			−43
נדל"ן בינוי חקלאות						
אורן 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
אורן 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
אבנבים 1.0	592					+36
בן־יקיר בנ 1.0	2260					
דודקר 1.0			—	הפסקה	מסחר	—
דודקר 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
עזר 5.0	968		150			−39
רסקו מבל	806		154	+5	+0.6	+46
רסקו רג	787	בב	217	+66	+9.2	+697
שגור 5.0			—	הפסקה	מסחר	—
שגור אופ			—	הפסקה	מסחר	—
אסאו	1200	תב	180	+78	+7	+417
מלרפוסט 1.0	507	בב	100	−56	−10	−113
מלרפוסט 5.0	329	בב	183	−57	−10.1	−206
תעשיה						
יונידט	187		700	+2	+1.1	+900
מקס 0.1	2294		137	−60	−2.6	−157
מקס 0.5	955		76	+40	+4.5	+202
תעש רמזין 1.0	1030	תב	456	−70	−6.4	−456
אפקטון 5.0	990	שב				
מרטן 1.0	575	בב	300	−15	−2.5	−983
משענת סלע	77		1250	−1	−1.3	−1250
מתכת סדום 1.0	65		12688			−5558
מתכת סדום אופ	18.6		36307	−2	−6.1	−30179
אלקול			—	הפסקה	מסחר	—
אלקול אופ 2			—	הפסקה	מסחר	—
בי־טון 1.0	1764	תב	471	−196	−10	−641
בי־טון 5.0	1200		698	−24	−2	−698
מוטוטכס 1.0	3000	תב	15	−220	−6.8	−15
מוטוטכס 5.0	949		40	−1	−0.1	−28
מ.ל.ב 1.0	681			−15	−2.2	−400
מ.ל.ב 5.0	876	שב				
אלרן־סק	153		1500	−4	−2.6	−643
רקמר 1.0	2868	בב		−230	−10	−50
נקה כמיקל 1.0	3068	תב	2	−170	−5.3	−122
ת.ב.ל 1.0	1500					+17
ת.ב.ל 5.0	1295					
טמה א 5.0	4094		10	+554	+10	+20
אורדע פרנט	360	שב				
סקסטיה 5.0	5650		50	+148	+2.5	+80
[illegible]	378		25			
דיתלון	171	תב	15991	−14	−7.6	−78491
[illegible]	369		649			
מעמי טכנולוגיה	101.5		2081	−2	−1.9	−2081
השקעה						
אינקובה 0.1	36.8		7829	−2	−0.5	−8066
איתם	196		500	+8	+1.6	+100
איתם אופ	45					
אמישר בכ'	519		1650	+15	+5	+450
אמפק 1.0	305	בב		−16	−5	−4490
אמפק 5.0	216	בב		−11	−4.9	−6850
בנק ב' 5.0	9999		15	−201	−2	−71
ישום השקה	60	תב	10000	+4	+7.1	+2956
ישום אגה־אופ	61		4600			−3199
לגרקו 0.1	1841	בב		−97	−5	−201
לגרקו 0.5	290		711	+2	+0.7	+184
עד השק ב 0.1	1250	תב	164	−118	−8.6	−264
עד השק ב 0.5	820					
חיפושי נפט						
דלק נפט 1	1600	בב	40	+50	+3.2	+889
דלק נפט 5	762		251	+22	+3	+415
מז חיפושי נפט			—	הפסקה	מסחר	—
יונגאל אופ	67		3344	+2	+5.1	+2404
מגנב 1.0	3110			+10	+0.3	+65
מגנב 5.0	1885		300	−5	−0.3	−505
פדאיל ב 0.5	3850		116	−120	−3	−141
נפטא ש	280		790			

משתנים

שם	כלל מסחר	שער קבע	שער	שינוי	שינוי
בנק בינלאומי 05	1796	5379	5715	1	7
מ.ב.ג 0.5	377	7093	7058	0.5	2
הסנה ש	1874	145	145		
שלמן אופ	6785	668	671	−0.45	6
כלל סחר	4929	340	337	1.49	2
שפוסל ב 10.0	4480	844	854	1.2	2
דלק ב ש	2309	1915	1896	1	4
אפריקה 1.0	206	28017	27671	1.25	5
אורים 1.0	5390	732	725	0.97	1
נכסים ובנין	3991	2404	2375	2.25	8
הבשרת היישוב		54260	54260		
חברה לירושלים		267	267		
כלל נדלן	4300	572	568	0.7	5
עלית	430	11129	11019	1	3
שלמה ב 4	1296	590	590		
קפסאות מב 1.0	564	3090	3090		
כלל תעש אלק	2046	1844	1803	1.49	2
אלרון 3.0	16	189127	189127		4
מכב ש	2155	8127	8046	1.5	14
ים המלח	12052	1944	1915	1.51	11
מחובסים 10.0	6710	795	793	1.27	5
סמלי כיל 10.0	12	212689	211048	0.25	2
כלל תעש' 1.0	88374	177	175	1.14	8
אידיבי פתוח 2.0	647	5759	5640	1.71	5
אלון ש	3935	735	728	0.96	2
חברה לישראל 1.0	1026	3326	3309	0.51	4
פועלים השק ש	6580	689	683	1	3
דיסקונט השק ש	1689	1854	1836	0.98	4
כלל 10.0	6160	995	974	1.95	10
יוגאל 5.0	6300	272	274	0.57	1

שערים בינבנקאיים

אתמול, בצהריים, 29.3.1988 באירופה

מסירה מידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.8615/1.8625	ל"י שטרלינג
מרקים גרמניים	1.6650/1.6660	ל"י $1 ארה"ב
פלורינים הולנדיים	1.8700/1.8710	
פרנקים שווייצריים	1.3763/1.3773	
פרנקים בלגיים	34.86/34.88	
פרנקים צרפתיים	5.6480/5.6510	
לירטות איטלקיות	1251.70/1252.70	
ינים יפאניים	124.50/124.60	
$ ארצות הברית	1.3524/1.3529	ל־ש.ק.ר.

שער הזהב $ ארה"ב 454.70 אונקיה לנזון פיקסינג

מסירה עתידית (פורוארד)

	ל"י/$	פ"ש/$	מ"ג/$
1 ח'	1.868/1.8599	1.3702/1.3715	1.6603/1.6614
3 ח'	1.8530/1.8542	1.3588/1.3601	1.6504/1.6517
6 ח'	1.8457/1.8470	1.3425/1.3440	1.6355/1.6370

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

هكذا في الأصل

هكذا عن الاصل

מכתבים למערכת הארץ

ביקורת על המשטרה — סכנה ביטחונית

אין ספק שהביקורת כשלעצמה, בכל גוף ציבורי, לא רק רצויה כי אם אף הכרחית. אולם הביקורת החריפה מאוד הנשמעת באחרונה, על־ידי אנשי ציבור וכלי התקשורת, על פיקוד המשטרה, לא רק שהיא עשויה להתגלות כבלתי צודקת כי אם גם כמסוכנת. כל נשכח שאנו חיים כיום במצב של מהומות דמים בשטחים, העלולות לגלוש גם לשטחי המדינה עצמה. על משטרת ישראל, כמו על צה"ל, מוטלות כיום משימות ביטחון קשות ומסובכות שטרם ידעה כמותן. מי שעוקב בעיניים פקוחות לא יכול שלא לראות שהמפכ"ל קראוס עם חבר עוזריו עושים מלאכה נאמנה מאוד ומגויסים את פעילותיהם באומץ והתבונה. ולכן עוצמת הביקורת עליהם כפי שאנו עדים לה טומנת בחובה סכנת ערעור המורל של אלה העושים לילות כימים כדי להגן על ביטחון כולנו.

עזרא גולדברג
נצ"מ (בדימוס)
רחובות

השוטר והמבקר

כל משטר דמוקרטי צריך להבטיח לעצמו בתי משפט עצמאיים, פיקוח וביקורת בלתי תלויים, עיתונות חופשית והקפדה על שמירת זכויות האזרח.

כללים אלה הולכים ונשחקים אצלנו משנה לשנה. מבקר המשטרה, האלוף במילואים אברהם ארד (בר), מחזיר אותנו לאמות־מידה ציבוריות מוסריות אלה.

דו"ח מבקר המשטרה מחזיק בידו האחת בראי ומשקף את פרצופנו בה ובידו השנייה מחזיק תמרור "עצור". לזכותו של ארד ייאמר, שאין הוא מוכן להתפשר עם תופעות שבעבר היינו מתהלהלים אפילו להעלותן בדמיוננו הפרוע ביותר.

דוברי המשטרה אינם שוללים את העובדות אלא מבקרים ומתייחסים לסגנון, להכללות ולפרסום. טוב יעשו אם יחזקו את מעמדו של המבקר וידונו עמו בעיקרי הדברים ובממצאיו. ויש על מה לדון.

אורי רמון
קריית ביאליק

המורים והתלמידים פונים לכיוונים שונים

תוצאות הבחירות לוועידת הסתדרות המורים מצביעות על עליית הרשימות הקשורות במערך — מ־55 ל־64 אחוזים. כך המורים. ואילו רוב התלמידים, לפי הסקרים של מכון סולר ומכון ון־ליר, פונים ימינה ועד כהנא מגיעים. לתופעה זו יש פירוש אחד משמעותי — למורים אין השפעה על תלמידיהם. הם מלמדים, הם אינם מחנכים. מטרתם הבלעדית היא בחינות הבגרות. בהיווצר חלל ריק מערכים, ממלאות אותו אידיאולוגיות קיצוניות השולטות ברחוב.

אין כוונת הדברים שהמורים יעסקו באינדוקטרינציה פוליטית — היא פסולה בבית הספר וגם לא יעילה. די ביצירת אקלים דמוקרטי והומאני בכיתה ובבית הספר כולו, והחינוך יבוא על מקומו בשלום ללא מאמץ רב ומכוון. שני הפתרונות המוצעים על־ידי הגורמים האחראיים לנושא במערכת החינוך הם: הגברת השיעורים לאזרחות ודמוקרטיה בכל בתי הספר ובמיוחד בבתי הספר המקצועיים, וחינוך פוליטי (להבדיל ממפלגתי) שיכלול גם את לימוד הסכסוך הישראלי־ערבי.

מחקרים בחו"ל הוכיחו כי פתרונות מסוג זה השפעתם על התלמידים מועטה, ובכל אופן אין הם מביאים לשינוי עמדות אצלם: כי דמוקרטיה והומאניות אי אפשר ללמד — צריך לנשום ולחיות אותן. אם משרד החינוך אינו יכול לגרום ליצירת אקלים חינוכי, ערכי, בבתי הספר, הוא יכול להרגיע את מצפונו בעריכת ימי־עיון למורים המוקדשים לחינוך הפוליטי והחינוך לאזרחות. אולם הוא לא ישיג את מבוקשו.

יהודה כהנא
ירושלים

הפדרציה נגד העלייה

לפני כחמש שנים, כאשר הוליט חבר הנאמנים של הסוכנות להדיח את רפאל קוטלוביץ ז"ל, איש שעורר את רוגזם כאשר האשימם כי הם מסייעים לנשירת העלייה מברה"מ. הם יצרו תקדים הקבוע, כי גבירים יהודיים היושבים בארה"ב ואין להם כל כוונה להתיישב בארץ, יפסקו מי יעסוק בנושא העלייה בסוכנות.

הייתי אז שליח עלייה בשיקגו והתרעתי בפני ראשי הסוכנות, שאז טרם היו תלויים בחסדם של ה"פדרציות", כי התערבות זו של חבר הנאמנים מנוגדת לאינטרס שיש למדינה לעורר עלייה מארה"ב ולמנוע את נשירת יהודי ברה"מ. נציג הפדרציה בעיר שכיהנתי בה, אשר נמנה עם חבר הנאמנים של הסוכנות, לא זו בלבד שלא הגיש כל עזרה אלא אף התעלם מהלוחץ ממשרד העלייה במקום. כאשר, בסיוע ההסתדרות הציונית האחרות והמשרד לעלייה, ניסיתי לפעול למען עידוד העלייה ובמיוחד למען מניעת נשירת עולים מברה"מ, אשר נקלטו בהתלהבות מרובה על־ידי מוסדות היהודים במקום, נתקלתי בעוינות מופגנת של ראשי הפדרציה. אלה פשוט אינם מעוניינים בעלייה המסכנת את מעמדם בקהילה היהודית. ככל שקהילה זאת גדולה יותר כך מתחזק מעמדם. ככל שהם יכולים להצביע על "קליטת" פליטים יהודיים מברה"מ בעירם, הם מצליחים לגייס תרומות מיהודי המקום למטרת שיקומם בעירם. כך הם מנציחים את השפעתם.

מאז חזרתי מארה"ב עוד גברה השפעתם של נציגי הפדרציות בסוכנות וכל ראשיה מתנהגים רק בהסכמתם. לגולת הכותרת הגיעו בימים אלה, כאשר החליטו כי אין עוד צורך במשרדי עלייה כלל, פרט לאלה הקיימים בניו־יורק, לוס אנג'לס ושיקגו, ויש להעביר את משרדי העלייה לידי פקידי הפדרציה במקום. הם ישבנו ודאי לידם משרדי הג'וינט, השולחות שליחים לווינה כדי לסייע לעולים מברה"מ להיקלט בארה"ב.

כך נראים שרידי הציונות בארה"ב היום.

זאב סגל
תל אביב

הדוגמה של בן־צבי

בספרו של חיים באר "נוצות" (עמ' 50) מוזכר אירוע של התפרעות אנשי העדה החרדית באתר חפירות ארכיאולוגי בנחל קדרון. אף שהמקרה אירע בתקופת השלטון הבריטי, גייסו ראשי המשלחת פרופ' נחום סלושץ ויצחק בן־צבי — לימים נשיא מדינת ישראל — רבים מחברי גדוד העבודה והם הפליאו את מכותיהם ברבנים ובבני הישיבות ואף שברו את ידו של אחד מהם.

האקטואליה של אירוע רחוק זה מתעוררת לחיים בעקבות ידיעה בעיתונות כי נטורי קרתא הניפו דגל אש"ף בשכונתם, ובהמשך צולם בעיתונות מגיש תרומה כספית לבית־חולים שבהם מאושפזים פורעים ערביים שנפגעו במהומות הדמים.

אם אנשים דגולים כפרופ' סלושץ ויצחק בן־צבי מצאו לנכון לשבור את עצמותיהם של בריוני הדת, מעשה המעורר כיום את המחאה של כל יפי הנפש הרופסים והמתרפסים בישראל, על מה ולמה שמר חלקו של משה הירש וחבר מרעיו הדי־הללו משתפים פעולה בגלוי ובהסתר עם אש"ף ומנהיגים ברישגלי כי תנועת נטורי־קרתא פועלת לחיסול מדינת ישראל. אם ערביי קבטיה תלו על עמוד חשמל משתף פעולה עם ישראל, הרי שגורלו של משה הירש מחוץ לגבולות המדינה יהיה בבחינת עונש המתאים מאין כמוהו, מאחר שבכל מדינה אחרת היה מוצא עצמו על עץ התלייה בשל שיתוף פעולה עם אויב בעת מלחמה.

שושנה כהן
תל אביב

תקליטים / דני בלושטיין

טעון מדי במסר

שלום חנוך — רק בראנים (סי.בי.אס); כל המלים והלחנים: שלום חנוך; הפקה מוסיקלית ועיבודים: משה לוי ושלום חנוך; תופים: רוני פירשטין; בסים: רוני פירשטין; גיטרות: משה לוי; קלידים, קולות רקע: יהושלב יעקובוביץ; סקסופונים: שלום חנוך; שירה, גיטרה, ציור עטיפה: אורי ליפשיץ

"רק בן אדם", טוען, מטיח, שלום חנוך נוכח המציאות הקיומית הקשה שלנו בארץ. אך מוסיקלית, הוא רוצה להיות ברוס ספרינגסטין. והוא לא היחיד בארץ השואף משום מה להתמזג עם "הבוס" כחול־הצווארון של הרוק האמריקאי — גם שלמה ארצי יעשה זאת, מהצד השני של הפסת, גם הוא באלבום כפול. ארצי ייצג את הצד ה"נברסקאי", האקוסטי יותר של ספרינגסטין. חנוך מייצג ב"רק בראנים" את צד הרוק האיצטדיוני של הבוס. ביחוד יצליחו השניים, אולי, לשכפל את נמיכותו המוסיקלית של הבוס, לא ברור רק מדוע חנוך משתדל להתכופף כל־כך, לרדת נמוך כל־כך. אולי בשל הנטל הכבד מדי של המסר החברתי שהוא מנסה לשאת על כתפיו הצרות?

זה לא ש"רק בראנים" הוא תקליט רע. הוא עומד בכל קריטריון של הזרם המרכזי ברוק האמריקאי; הרבה בזכות נגני היבוא המצוינים והניהול המוסיקלי של משה לוי ושלום חנוך. אך כשחנוך יוצר מוסיקה שאינה מנסה להיות דומה, להכביש, לסגנון מסוים, כמו ב"חתונה לבנה" למשל, הוא מגיע לשיאים גבוהים הרבה יותר מאלה של הארגון הספרינגסטיני, המוגבל מעצם הווייתו. שוב, אולי הסיבה לכך היא ש"חתונה לבנה" עסק חנוך רק בנושאים אישיים, שאליהם הוא מחובר נכון יותר מבחינה מוסיקלית וטקסטואלית.

לחנוך יש מה להגיד מבחינה תמטית. השורה "אתה קראת ליל", לפני הפזמון של השיר "רק בן אדם", והצורה שחנוך שר אותה מקפלת בתמציתיות את הוויית הקיום הישראלי הנמוך בצורה האמינה ביותר. אך אז בא הטקסט המביך של "כדי לחיות", נפוח מחשיבות עצמית, ועומד בסתירה להיסוס של "הולך נגד הרוח, המדרכה מתנדנדת".

הבומבסטיות הרוקיסטית גם היא אינה משרתת תמיד את אמירת החשש מפני מה שילד המחר, העוברת כחוט השני לכל אורך התקליט. ב"עד כאן" אמירת הקשרות מגיעה כבר לרמת קו האורגנים ומתחילה לזלוג מהם בקילוחים מעצבים. הרוק האמריקאי הבר־מבססי עובר נכון ב"אין קשר" — הפעם שיר אישי, הרבה בזכות עבודת הגיטרה המצוינת של רוני פישרסון ובזכות הסקסופון של יד־וסלב יעקובוביץ'.

השיר היחיד לדעתי המהווה שיא מוסיקלי, וזאת בתקליט כפול, הוא השיר "בהמת הרמטה". כאן מתגלה חנוך במיטבו — בלדת רוק שקטה, אך טעונת עוצמה, הבנויה סביב אלמנט הרמוני רפטטיבי, המחזק את תחושת הפחד המתלחלת בין השורות: "לא יוצא מן הבית, לא יורד אל הרחוב / והעיר משתנה מול עיניך / הסוחר מתקרב, לפעמים הוא קרוב / להקריב את בנך לפניך".

הטיעון המסכם הוא כמעט נדוש, ובמעט תמיד נכון, לתקליטים כפולים: לו היה חנוך יוצא בתקליט בודד, ולא מנסה לשחזר באמנות את אווירת התופעה המתאימה אולי לתקליט של הופעה חיה, אך לא לתקליט אולפן שאמור להתנגן רבות בבית, היה "רק בראנים" משכנע הרבה יותר. לצורך כך כדאי שחנוך ישליך מהאגו שלו כמה שקי מסר, מוסיקלי וחברתי, ואז יפרח הבלון שלו אל־על ויחזור אל תקרת השיא שאנו מורגלים בה אצלו.

כבר לא תופעה

ריטה — ימי התום (הליקון); עיבודים: רמי קליינשטיין, אלון הלל, גאור דיין, בבצי גפנה; הפקה מוסיקלית: רמי קליינשטיין; ניהול אמנותי: יעקב גלעד; תופים וכלי הקשה: אלון הלל; גיטרות: גאור דיין וליאור יקותיאלי ב"שיר הקשת" (עם "הקונצ'רטו לארנחואז"), גיטרה באס: בבצי גפנה, צוף פילוסוף; קלידים: רמי קליינשטיין; ברוקו וסאה: יהודה פוליקר, אקורדיאון: משה לוי; אבובים: חיים לוי; חליל: אלברט אליאס; מפיקה בפועל: תמי סמנמי; עיצוב עטיפה: סטודיו אדלר; צילומי עטיפה: אילן רובין.

"ימי התום" הוא שם טוב לתקליט שני של ריטה. הוא כאילו בא לומר שחלפה תקופת התום שאפיינה את פריצתה המטאורית אל תודעת הקהל ועכשיו, בעידן של הזמר העברי עם ריטה, כבר אין המדובר בתופעה. ומכיוון שקריטריוני ריטה כבר הונחו על השולחן הרבה דברים קרו מאז בזמר המקומי, נבדקת ריטה ללא עיוותי הסתור שמזכיריה יצרה סביבה.

שיתוף הפעולה המשפחתי רמי/ריטה נמשך גם ב"ימי התום", לטוב ולרע. רמי קליינשטיין מפיק את ריטה מוסיקלית, לא על סמך האנציקלופדיה בריטניקה אלא על סמך ידע אישי. הוא תמיד מבליט את עוצמת קולה של ריטה בסביבה מוסיקלית עכשווית, אך כמלחין הוא מגלה פיצול אישיות מדאיג. כשהוא ניצב לפני שני טקסטים מעולים, אחד של אהוד בנאי — "עשוק ברוחמים" ושני של חנוך לוין — "אני היה לי מיום ליום", מתגלה אצלו סכיזופרניה מוסיקלית. ב"עשוק ברוחמים" הוא מתגלה כמלחין ומפיק מוסיקלי עכשווי. ב"אני היה לי מיום ליום", לעומת זאת, הוא הופך את מרקחות התעופים המרים האנגלית של הטקסט לריבה רומנית מתקתקה.

ב"חברה" הוא נסחף אחרי הטקסט שכתבה ריטה ללחן קיטשי, המעיין תהודה פנימית עונה לו ריטה בקטע דקלום מביך. אך ב"נוצה ברוח" (לטקסט של יעקב גלעד) הוא מוציא את ריטה צלולה כבדולח, בבלדה יפה. יהודה פוליקר תרם לחן מזרחי מדליק לטקסט עם ניחוחות של אגדות אלף לילה ולילה שכתב עלי מוהר. קליינשטיין מצדו משלים את התמונה בהפקה מוסיקלית מרתקת, שרוחו הטובה של פיטר גבריאל שורה עליה בנועם.

"שיר הקשת" — הגירסה המזמרת ל"קונצ'רטו לארנחואז", מושירה את ריטה ורמי בקלידי־מניות, אך לזכותה של ריטה ייאמר שהיא עומדת בצורה מרשימה בשוד הזור הווקאלי של הנושא המוסיקלי. עיבודו של קליינשטיין, שנעשה על־פי התזמור המקורי, שומר על הניואנסים ההרמוניים של רודריגו. עם זאת, מבחינה אמנותית זו הולכה מוטעית, נחמה מיותרת.

ריטה נשמעת רגועה הרבה יותר, כבר אינה מפוצצת סטתוסקופים. היא מבססת את מעמדה כזמרת עם איכויות יוצאות דופן, אף כי לא נפטרה עדיין מבניירות של רגשנות קולית מגוזמת לעתים. בכלל, "ימי תום" מציב את ריטה בעמדה נכונה מבחינתה להמשך קריירה ארוכת שנים, כבר לא תופעה.

מרתק

מוריסי — הדוך לשנואה (סי.בי.אס); מלים ולחנים: מוריסי/סטפן סטריט; הפקה מוסיקלית: סטפן סטריט; שירה: מוריסי; באס וגיטרות: סטפן סטריט; גיטרות וקלידים: ויני ריילי; תופים: אנדרו פאריס. סקציית מיתרים; עיצוב עטיפה: מוריסי; צילום: אנטון קורביין.

כמו בניסוי מדעי, חושף מוריסי בתקליט הסולו הראשון שלו את הזהות האמיתית שעמדה מאחורי להקת ה"סמית'ס". בתקופת "סמית'ס" נותרה בעינה התעלומה מי אחראי לאווירה הייחודית של הלהקה — הקול המתבכיין משהו של מוריסי, הטקסטים שהוא כותב או צליל הגיטרה האופייני הלוהט של ג'וני מאר.

מאר היה למחלת להקות מבהרוק כמו ה"פריטנדרס" או "ראשים מדברים", שלהם הוא תורם באחרונה את צליל הגיטרה שלו. ואילו מוריסי נשאר נאמן להלוסין למורשת המוסיקלית/פילוסופית של ה"סמית'ס". אין כמעט מקרה דומה של זמר/תמליל הטובע את חותמו בצורה כה ברורה על לחני אחרים — סטפן סטריט בתקליט הזה — כמו מוריסי. גם הגיטריסט ויני ריילי מלהקת "Durutti Column" מתפקד אצלו כג'וני מאר לכל דבר. עיצוב העטיפה גם הוא ממשיך את הקו של ה"סמית'ס".

השירים פשוט נהדרים, והזמן רק מיטיב עם קולו של מוריסי. התכנים עדיין דיכאוניים, אך הם עטויים חוון מוסיקאלי מרתק. את התקליט מסיים מוריסי המיוחד בחיינון שאולי גורם לו לרגעי חסד — "מרגרט על הגיליוטינה". אצלנו תאצ'ר היתה מוגרת לו את חברת התקליטים.

הארץ ממליץ

להתראות ילדים (ת"א) — ילד יהודי מוסתר לנצרים בצרפת הכבושה, בעיקבות הלשנה. אירוע זה הטביע את חותמו על חייו של הבימאי לואי מאל, שהיה עד לכך, בגיל 11.

החלוצים (ת"א, חיפה) — חלוצים בגליל בתחילת שנות ה־20 מתמודדים עם הערבים ועם הפנטזיות האנושיות של עצמם. בסרטו של אורי ברבש, בכיכובה של קלי מק־גיליס.

מכות ירח (ת"א, חיפה) — ירח מלא בברוקלין משפיע באורח רומנטי על אלמנה איטלקיה ועל כל בני משפחתה. עם שר הנפלאה, ניקולאס קייג' ושחקני משנה מצוינים.

חופשה בכפר (ת"א) — ילד פריסאי בן 9 מבלה חופשה קצרה בכפר, בה הוא נפגש בפעם אמיתות חיים ורוכש ידידים אהובים. סרט אישי של הבמאי הצרפתי ז'אק לו היבר.

מוריס (ת"א) — אהבה הומוסקסואלית באנגליה בראשית המאה, מתוארת בחום וברגישות ע"י הבימאי ג'יימס אייבורי ("אבק לוהט", "הבוסטונים", "זכרונות אהבה מפירנצה"), עפ"י ספרו של א. מ. פורסטר ("המעבר להודו").

עיניים שחורות (ת"א) — סיפור אהבה אירוני ומריר המבוסס בעיקר על "הגברת עם הכלב" אך גם על סיפורים אחרים של צ'כוב. נעשה במערב ע"י הבימאי הרוסי ניקיטה מיכלקוב. בכיכובו של מרצ'לו מסטרויאני, עם סילבנה מנגנו, אלנה סופונובה, ומארת קלר.

מלאכים בשמי ברלין (ת"א) — שני מלאכים מטבלים עוקבים אחר מחשבותיהם של תושבי ברלין, ומתגעגעים לחיים כבני אדם. סרטו של וים ונדרס ("פריז טכסס").

תקוה ותהילה (ת"א, ירושלים) — מלחמת העולם השנייה מוצגת כתעתועים דרך עיני ילד לונדוני. סרט אוטוביוגרפי של ג'ון בורמן ("גברים במלכודת", "יער האיזמרגד").

הקיסר האחרון (ת"א) — סיפור חייו של הקיסר הסיני האחרון, משמש לבימאי האיטלקי ברנרדו ברטולוצ'י ("הקונפורמיסט", "הטנגו האחרון בפריז") כהזדמנות לעסוק בחוסר האפשרות לשנות ולהשתנות.

טמפופו (ת"א) — קומדיה יפנית חביבה על אוכל איכותי והישגיות איכותי, ועל אמנות בכלל.

סרטי בידור

חשוד (ת"א, ירושלים) — מתח, דרמה של בית־משפט ופרשת שחיתות, בסרטו של פיטר ייטס ("בוליט", "המלביש"). עורכת־דין יפה ותובענית (שר) מגינה על נאשם ברצח, בעזרתו של אחד המושבעים (דניס קווייד) חושפת שחיתות בבית המשפט.

מעקב צמוד (ת"א) — סרט פעולה, מתח, קומדיה ורומנטיקה של ג'ון בדהם ("רעם כחול", "משחקי מלחמה"), על בלש העוקב אחר נערתו של פושע נמלט, ומתאהב בה.

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הפניית רופאים במקרים דחופים: מ־8 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בטלפון מד"א טל' 101.

מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5793354, 5793333
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-541333
נהריה 823333
רחובות 08-451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08-221022
באר שבע 057-74767

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'-ה' — 8.00—20.00
בימי ו' — 8.00—13.00
טלפונים: 03-433300

שח"ן - שירות רפואי חירום (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים):
ירושלים, מוקד יום - 669531, 660585
מוקד לילה, שבת וחג - 226191 ממוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל־אביב, מוקד יום - 218820, 218898
מוקד לילה - 631011 ממוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן

מכון ב"ר שקמי - שירות רפואי לקטנטנים (ת"א)
שרות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 19—24:
טל' 03-7549111 "שקמי" ממוי 222

טלויה — שירות רפואי לקופ חירום (ת"א)
בימי חול בשעות 19—24 ימי שישי 14—24, בשבת 08—24 טל' 03-580541 קוד ממוי 1665

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טלפון: 03-285822, 294869
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות בו' כמבא 49 טל: 03-384649 פתוחה בימים א-ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ'

18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
ירושלים ביה"ח הדסה ע"כ — 16—22
קשב לבית —
שרות מתנדבים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052-548575
איתורית 1500 7549111

ער"ן — עזרה ראשונה נפשית (24 שעות):
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים בסיכון 03-261113
חיפה 672222/3
נתניה 053-335316
באר־שבע 057-418111
כרמיאל (גליל מערבי) 04-988410
כפר סבא 052-913999
מרכז רפואי באר־יעקב 08-222958

מרכז סיוע לנפגעות אונס (24 שעות):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-382611

מרכז סיוע לנפגעי לוזן משפט "סמפלינג"
א' ה' 11.00—13.00
ב' ד' 16.00—18.00
טל: 220031
רחל נסאו 13 תל־אביב

יד ביד - אגף קשבת לילד ולהורים
תל אביב - "לילך" 226027 24 ש' ביממה
להורים, בימים ב', ה' מ־17.00—20.00. 222732
ירושלים - 243558
חיפה והצפון - 229488 מ־11.00—20.00
הגליל המערבי - 04-922222

קו אל"י - האגודה להגנת הילד
עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים
א'-ה' 16.00—20.00 261070

ארם לשירות אדם — חברה מקצועית לשירות הציבור בנושא רק 24 שעות ביממה
03-5461727/8

שח"ל - שירותי היות מישל נמרץ לחולי לב
(מרטי) 330848

ויצו - 24 שעות קו אדום לנשים

מוכות
טל: 03-5461133, 08-550506

הוועד למלחמה באיידס — הסברה וסיוע לחולים. מידע מוקלט 24 שעות בטלפון 03-90101, 203121. קו פתוח בכל יום ב' 19.30—23.00 ת.ד. 53602 ת"א

תורנות מרקחות בטלפון — רוקחון ת"א 611001, 246363, 239952
רוקחון ירושלים 226335
רוקחון חיפה 645334

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח — (ילדים, פנימית, כירורגית)
ירושלים הדסה ע"כ — (פנימית, כירורגית, נשים, עיניים, א.א.ג)
הדסה הר הצופים — (אורתופדיה)
ביקור חולים — (ילדים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב רייזנגוף דיזנגוף 132 228390
קופ"ח מכבי קינג ג'ורג' 25 282650
ירושלים רוממה המ"כ 28 528191
חיפה מכבי יל"ג 6 672472
חולון אחוזת הופיין 52 889153
בת ים גני בת ים הנביאים 3 5515671
רמת גן התיכון יחזקאל 89 741949
פתח תקוה כללית חיים עוזר 905271
נתניה מרות פ"ת 76 340967
הקריות מרכז מנחם שרי ים 29 ק' ים א' 759441
חדרה אמה הנביא 73 322589
רחובות ברק הרצל 155 452154

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ו' — 16.00—19.00
המב"ם 9 5101511/2
חיפה: ימים א' רד' 16.00—19.00 רח' הסמדר 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02-304304 03-432277 04-549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

חינוכית

09.00 חדשות קול ישראל
09.05 שעת כושר
09.15 רכבת ההפתעות
09.35 האנקור
09.50 הרפתקאות בגן חיות
10.15 ספורט לגן
10.20 סוקן השאר מ.כ.ל.
10.30 בעלי החיים המופלאים
11.25 הצייר רפאל
14.00 חדשות קול ישראל
14.05 האוניברסיטה הפתוחה
14.55 טוב טוב הגמד
15.20 שעת כושר
15.30 גברת פלפלת
15.40 דפי מידע, מבואות ים
15.45 מהרנסאנס עד הזישושית
16.00 שביל באמצע שביל בכר, המבושם הקטן
16.20 פיצוחים
16.50 40 עד כאן
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 שמיניות באוויר
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) חקלאות היום
19.00 (ע) בקו הבריאות
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 רוח הארץ
20.30 הצפית
21.00 מבט לחדשות
21.30 תשדירי שירות
21.35 מוקד
22.05 "בורסלינו" סרט קולנוע צרפתי עם אלן דלון ואחר פול בלמונדו
00.05 פסוקו של יום וחדשות

ערוץ 2

18.30 "דובינגוף"
19.05 צרפת עכשיו
19.10 "זאת ארצי"
19.40 "מחלקה ראשונה"
19.50 "מעקב משטרתי"
21.35 "סיים"

ירדן ערוץ 6

17.30 תכנית בידור
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 ירדן כיום
19.30 חדשות בעברית
19.45 מגאזין ספורט
20.00 חדשות בערבית
20.30 כביצה מתוקה (קומי)
20.55 בקו הבריאות (תיעודי)
21.35 סיפורים מרהיטים
22.00 חדשות באנגלית
22.20 סרטת דראמה

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 ילדי הזובבות (מצויר)
15.30 סופרבוק (מצויר)
16.00 שובבי הסלעים
16.30 סרט. "נער לאקי"
18.00 חץ וקשת (סדרה)
18.30 משפחת קטבל (סדרה)
19.00 חדשות בערבית
19.30 חדשות באנגלית
20.00 רצח במשיכת קולמוס
21.00 מלך הכיתה (סדרה)
21.30 בידהארט (קומי)
22.00 המשווה (בלש)
23.00 מועדון 700
23.30 חיים אחרים (סדרה)

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.09 בהאזנה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר
12.00 אמנים באולפן
13.05 בהאזנה נינוחה
15.00 מוסיקה ויותה
16.00 קונצרט משטע לי־מודריקה 1985
18.00 שעה עם...
19.00 מוסיקה אהובה עליכם
20.05 אינטרלוד
20.30 קונצרט: מיוחד של התזמורת הסימפונית ים
23.30 מחורי יצירות

רשת א'

15.30 האוניברסיטה המשודרת
16.05 מושגים, "תעלומות הצבע"
17.10 צבעי הקשת — שירי עמים
18.06 מנחת ערב
19.05 סיכום המשנה היומית
19.10 דף גמרא יומי
19.20 פרקי היום בתנ"ך
19.30 שידורים לעולים
22.05 חבר מאותו מכב

רשת ב'

18.06 יש שאלות
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 מוסף לענייני צבא והביטחון
20.05 ציבוקים ושקרים
22.05 מחפשים את המטמון
00.05 יומן חדשות
00.15 ג'אז ועוד

רשת ג'

18.06 הצעקה האחרונה
20.05 כאוב באנגיים
21.05 ג'אז בירושלים
23.05 הלילה הוא שירים

גלי־צה"ל

18.05 יער משודר
18.45 מעבר לגבול
00.05 ציפורי לילה עם משה בקר
02.00 לא רוצים לישון
05.00 צלילי בוקר

צה"ל 1

19.05 שירים מכאן
20.05 בעיקר מוסיקה
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הדבש ועל העוקץ
22.55 לא סמים
23.05 עשרים וארבע
23.55 שירות וקצת

צה"ל 2

19.05 קלישה מהמבוק
20.05 מבער הטמונים הלועדיים המסוחשב
22.05 המסקת עשר
23.05 קול הג'אז הזה

שידור קבוע

רשת א'

[illegible]

רשת ב'

[illegible]

רשת ג'

[illegible]

גלי צה"ל

[illegible]

קולנוע

תל־אביב

אורלי — מכות ירח 5.00, 7.15, 9.30
אסתר — הסיציליאני 4.15, 7.00, 9.45
בן יהודה — זיווג גורלי 4.30—7, 9.30
בית לסין — בית החיות 11.15 בלילה
גורדון — יופיו של הזוגא 4.30, 7.15, 9.30
גת — הקיסר האחרון 6.00, 9.00
דיזנגוף 1 — רובוני כפת לי בארץ הפלאות 11.00, 12.30, 14.00, 15.30, 17.00, מאבק 19.15, 21.45
דיזנגוף 2 — תקוה ותהילה 11.00, 13.30, 4.30, 7.15, 9.45
דיזנגוף 3 — ג'אן דה פלורט 11.00, 13.30, 4.30, מרים 7.15, 9.45
הקולנוע — בית ציוני אמריקה — הערב אין הקרנת סרט
היכל — חשוד 7.00, 9.30
הוד־דב אץ — תבורות הבל 7.15, עבודה בעיניים 9.30, סרט סקס 12.00
חן 1 — המצילים הקטנים 10.30, 12.30, 2.30, 4.30, אמפריית השמש 6.15, 9.15
חן 2 — מתנה קיץ בוהל 10.30, 12.30, 14.30, מעקב צמוד 5.00, 7.30, 9.50
חן 3 — הכלב בעל לב הזהב 10.30, 12.30, 2.30, אי אפשר לקנות אהבה 5.00, 7.25, 9.50
חן 4 — ברווז שווה מליון 10.30, 12.30, 14.30, יום במלכודת 17.00, 7.25, 9.50
חן 5 — הנער שידע לעוף 10.30, 12.30, 14.30, תרגילים בחיזור 5, 7.25, 9.50
לימור — ריקוד מושחת 12.00, 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 — חופשה בכפר 11.30, 2—5, 7.40, 9.55
לב 2 — שובו של מרטין גר 11.30, 2.00, 5.00, 7.30, 9.50
לב 3 — מלאכים בשמי ברלין 11.30, 2.00, 4.45, 7.15, 9.45
לב 4 — טמפופו 11.30, 5.00, 7.40, נשיות עובדות 2.00, 10.00
מוזיאון ת"א — עיניים שחורות 4.30, 7.00, 9.30
מקסים — אבא גנב 4.30, 7.30, 9.30
הוהייה הישראלית — ליבו של אנג'ל 10.00
סינמטק ישראלי — הגנב מפריס 7.00, צעירים מסובכים 9.30
סירן — ויוה'ל ואני 5.00, 7.30, 9.45
פאר — דודו סופו תל אביב לוס אנג'לס 5.00, 7.30, 9.30
פריז — יהושע יהושע 12, 7.15, 9.30, מוד הצעירים 11.30 בלילה
צפון הנורדיש — להתראות ילדים 4.30, 7.00, 9.30
תמר — קו וקוקיה 7.00, 9.30
תכלת — חלוצים 5.00, 7.30, 9.45
פוקס (ימות־אביבון) — בלוז לתפוש הגדול 8.00, לא שם זין 10.00

חדרה

חדרה — עמי תנמי 5.00, זיווג גורלי 7.00, 9.30
רון — בדוך מול הקוברה 7.00, 9.15

אשקלון

אסתר — הנורדי 4.45, 7.30, 9.50

כפר סבא

חן — המשימה על הפשע 7.00, 9.15
עמל — תבורות הבל 10.30, 12.30, 5.00, עבודה בעיניים 7.00, 9.15

ירושלים

אוריאל — המצילים הקטנים 10.30, 12.30, 4.00, אמפריית השמש 5.30, 8.30
אורנע — הכלב בעל לב הזהב 10.30, 12.00, אי אפשר לקנות אהבה 7.00, 9.15
בית אגרון — עוץ לי גוץ לי 4.00, איננו, 5.45, סלח לי אנא נושף את צוואר 8.00, שכרון חושים 10.00, יום במלכודת 12.00
סינמטק 1 — בוקר טוב 7.00, דקאמרון 9.30
סינמטק 2 — ויוה מריה 7.00, תשואות 9.00
סמדר — שובו של מרטין גר 7.00, 9.15
רון — תבורות הבל 10.00, 12.00, 4.30, השוד 7.00, 9.15
תיאטרון ירושלים — רובוני כפת לי 11.00, 4.30, תקוה ותהילה 7.00, 9.30

בת־ים

ארמון — עבודה בעיניים 4.30, 7.15, 9.30

רמת גן גבעתיים

ארמון — אימפריית השמש 4.00, 6.00, 9.00
אורדע — עוץ לי גוץ לי 11.00 בבוקר, עבודה בעיניים 4.30, 7.15, 9.30
הדר — זיווג גורלי 7.00, 9.30
לילי — תל אביב לוס אנג'לס 5.00, 7.15, 9.30
שבטים — קרטה קיד 2.00, 4.30, לילה מסביב 7.15, 9.30
רב גן 1 — המצילים הקטנים 10.30, 2.30, 4.45, מעקב צמוד 7.30, 9.50
רב גן 2 — הכלב בעל לב הזהב 10.30, 12.30, 2.30, 4.45, ללא מוצא 7.30, 9.50
רב גן 3 — מתנה קיץ בוהל 10.30, 12.30, 2.30, 4.45, ריקוד מושחת 7.25, 9.55
רב גן 4 — רובוני כפת לי בארץ הפלאות 10.30, 12.30, 2.30, 4.55, הקיסר האחרון 6.05, 9.00

רחובות

בית העם — השוטר מלוס אנג'לס 8.30
הדר — שירות הדרום 5.00, זיווג גורלי 7.00, 9.30
חן — תבורות הבל 11.00, 5.00, עבודה בעיניים 7.15, 9.15

חולון

מגדל — מלון הוד המיטות 7.30, 9.30
רינה — עבודה בעיניים 5.00, 7.15, 9.30
ארמון — תל אביב לוס אנג'לס 5.00, 7.30, 9.30

הרצליה

דוד — ברווז שווה מליון 11.00, 4.30, תל אביב לוס אנג'לס 7.15, 9.30
דן אכזריה — השוטר מלוס אנג'לס 7.00, 9.30
מלון דניאל — זיווג משמים 7.15, 9.30
תפארת — קרוקודיל דנדי + אבא גנב 10.30 בבוקר שבעון בוהל 4.30, 7.15, 9.15

נהריה

הוד — המורדת 5.00, תל אביב — לוס אנג'לס 7.00, 9.00
היכל התרבות — תבורות הבל 10.30, 4.30, עבודה בעיניים 9.15
רון — ללא מוצא 7.00, 9.00

חיפה והסביבה

אורה — נוטו מכוכב אחר + אמצעי האש המנרף 10.30, 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — יופיו של הזוגא 6.45, 9.00
רב גת 1 — המצילים הקטנים 11.00, אימפריית השמש 4.15, 6.00, 9.00
רב גת 2 — הכלב בעל לב הזהב 4.15 החלומים 7.00, 9.15
רון — אי אפשר לקנות אהבה 4.30, 6.45, 9.00
סינמטק — ניצנים שבורים 5.00, המכשפות מאיסטוויק 7.00, להבה מתבהבת 9.30
עצמון 1 — אבא גנב 11.00 עבודה בעיניים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2 — רובוני כפת לי 11.00, 4.30, זיווג גורלי 6.45, 9.00
עצמון 3 — ריקוד מושחת 11.00, 4.30, 7.00, 9.15
פאר — הסיציליאני 6.30, 9.15
רב אור 1 — ברווז שווה מליון 10.30, 12.30, 4.30, מעקב צמוד 6.50, 9.15
רב אור 2 — הנער שידע לעוף 10.30, 12.30, הקיסר האחרון 5.00, 8.15
רב אור 3 — שירות הדרום 10.30, 12.30, 4.30, הזכוד 6.45, 9.15
רון — תבורות הבל 10.30, 12.30, 4.30, מכות ירח 7.00, 9.00
שביט — תל אביב — לוס אנג'לס 7.00, 9.00
קרן אור המודרש — תל אביב — לוס אנג'לס 4.50, 7.00, 9.15

קריות (חיפה)

אגרות — תבורות הבל 11.00, 5.00 עבודה בעיניים 7.00, 9.15
בית העם — הנרדף 7.00, 9.15
היובל — תבורות הבל 3.00, זיווג גורלי 7.00
ציון — תבורות הבל 10.00, 4.00, תל אביב — לוס אנג'לס 7.00, 9.15
סביון — המצילים הקטנים 4.20, 5.30, הסיציליאני 6.45, 9.15
ספיר — לבדוק + קרטה קיד 10.30, אבא וד"ר ממני 7.00, 9.15
מתמ — תבורות הבל 12.00, ללא מוצא 7.30

צפת

בית אלון — תל אביב — לוס אנג'לס 9.15

בית שאן

מתנ"ס — ללא מוצא 9.15

עכו

ארתמדריום — תל אביב — לוס אנג'לס 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב — רובוני כפת לי 11.00, 4.15, יום במלכודת 7.00, 9.30

עפולה

היכל התרבות — תבורות הבל 10.00, 5.00 ריקוד מושחת 7.00, 9.15

קאנון

מרכז קהילתי — רובוני כפת לי 4.30, המסיבה מבבילי הילם 6.50, 9.00

נתניה

מורדיה — רובוני כפת לי 11.00, 5.00, חופשה בכפר 7.00, 9.15
שרון — רובוני כפת לי בארץ הפלאות 11.00, 5.00 ת"א לוס אנג'לס 7.00, 9.15
דור — יהושע יהושע 7.15, 9.30

תיאטרוני ישראל
הערב יום ד' 30.3
תיאטרון הבימה:
מעגל הגיר הקווקזי: 20.30
מותו של סוכן: 20.30
התיאטרון הקאמרי:
גבע ומנוחה — בקאמרי: 16.30, 20.30
קרוש — בצוותא
אהבה מאוחרת — אוד' רוזול
רקוש נפרש — בהבימה: 16.00

מה לעשות?
הקשיבו היום בין השעות 2 עד 4 לתכנית הרדיו
"בקול השלום" (אייבי)
קו פתוח לשואלים ומשיבים, מה לעשות בעניין השטחים, בעניין הפלשתינאים, בעניין השלום ובעתיד.
טלפון - 245560

בבית המשפט המחוזי
בבאר־שבע
תיק 780/87

הודעה בדבר הגשת בקשה לבית המשפט לפירוק חברה

בעניין פירוק החברה: [illegible] בע"מ
המבקש: אבו גליון סלאם עבדללה

נמסרת בזה הודעה, כי ביום 11.12.87 הוגשה לבית המשפט המחוזי בבאר־שבע בקשה לפרק את החברה הנ"ל, וכי בקשה זו תישמע בבית המשפט המחוזי ביום 12.5.88 בשעה 9.00.

כל נושה או משתתף של החברה שרוצה לתמוך במתן צו הפירוק או להתנגד לו, רשאי להופיע בשעת הדיון, בעצמו או באמצעות עורך דין שלו, לאחר שימסור למבקש הודעה על רצונו זה.

את ההודעה יש למסור למבקש או לשלוח בדואר באופן שתגיע לידיו של המבקש לפי המען: רח' רמב"ם 29, באר־שבע 84220, לא יאוחר משעה 13.00 ביום 4.5.88. לנושה או למשתתף שיבקש זאת, ימסור המבקש העתק הבקשה תמורת תשלום.

אלי ויצמן, עו"ד
רח' רמב"ם 29, באר־שבע 84220
ב"כ מבקש הפירוק

תאריך 10.2.88

Puccini, Rossini, Donizetti,
Mozart, Verdi, Tchaikowsky,
Bizet, Handel, Weber...

שי לחג קונים ב"בית התקליט"

לבחירתכם:
מאות תקליטים איכותיים מתוצרת חוץ החל מ־14 ש"ח לתקליט.
מבחר ענק של דיסקים חדישים החל מ־19 ש"ח לדיסק.
קלטות וידאו של מיטב האופרות והבלטים במבצע הזולה לחג - 60 ש"ח לקלטת.

נמשך מבצע ההרשמה למועדון שוחרים "בית התקליט". אם עוד לא נרשמתם, מהרו להרשם עד סוף אפריל 88, ותזכו בשורה ארוכה של הטבות והנחות.
כמו־כן יישלח אליכם קטלוג וידאו קלאסי המפרט את ההיצע הבלעדי שלנו בתחום זה, מדי חודש בחודשו.

קלטות שתוזמנה עפ"י הקטלוג, ישלחו בדואר רשום לכל כתובת שתציינו, ברחבי הארץ. אנא, מלאו את הספח המצ"ב לקבלת הקטלוג.

ברצוני לקבל קטלוג וידאו קלאסי של "בית התקליט"
שם ומשפחה ____
כתובת ____
מיקוד ____ טל ____

בית התקליט
בית התקליט - קלאסי בשבילך.
בית התקליט רח' פינסקר 41 תל־אביב 63146, טל 03-297666
פתוח: בימים א'-ה' מ־10 בבוקר עד 19.30 רצוף בימי ו' מ־9 בבוקר עד 14.30